

DAĞIN GÖLGESİ

OSMAN UMUT

DÜZENLEYEN; GÜLBAHAR KÖKER

Yollar biter. Hiç bir yolun başı yoktur. Sonu olmadığı gibi.

Yollar uzun-kısa. Yollar toz-toprak. Her yol bir çağrıdır. Çağrı yüreğe düşmüş cemredir. Hayatı yaratmak isteyenlerin yolları bitmez. Çağrılar hep çoğalır.

Dağ hep bir yoldur vahşi, korkunç, güzel, çirkin, yalnız, kimsesiz ve kalabalık. İnsan ömrü hep bir yolculuktur. Yol, arkadaşır

Ömrümüz yollarda, yollar ömrümüzdür. Ve mor, toprak kokan, tanrısal çiçekler besleyen güneşin sarılığında, biraz ağu, biraz ölüm ve reyhan kokan yollardan geçiyoruz.

Bir yol hikayesi gibidir tüm anlatılar. Bir gidişi anlatırlar, bir dönüşü, kimi zaman bir düşüşü.

Tarih içinde bir yürüyüşdür gerilla. üzerinde yürüdükleri patika değildir yalnızca. Ayaklarına dolanan çakır dikenleri, yaban otları, kara çalılar değildir sadece. Sadece coşkun sularla, sarp yamaçlar, sonsuz uçurumlarla boğuşmazlar. Açlığını çekip susuzluğunu hissettikleri ekmek ve suyla sınırlı değildir.

Onlar bir öksüz kadar mazlum ve toprak kadar kadim bir halkın geçmişinde yürürler. Güne küçük bir güzellik katabilmek için çağları yürürler. Tarihin bu coğrafyada biriktirilen tüm geriliklerinin ve çirkinliklerinin her adımı ayaklarına dolanacağını bile bile, bunları yene yene yürürler. İhanetle, alçaltılmış insan gerçeğiyle, basitlikle, bencillikle, soysuzlukla, sıfırlanmış birey ruhuyla boğuşa boğuşa yürürler. Ve insan onurunun yüceliğine denk bir yaşamın özlemine her şeyden çok çekerler.

Dağ bu yaşama giden yoldur. Kürt insanı özgürlüğün ve onurun dağ dışında hiç bir yolunun bırakılmadığı modern zamanda dağa yönelmiştir. İyi ki de yönelmiştir. İyi ki de yönelmiştir çünkü Kürde ait anlatıların ancak bundan sonrakileri dinlenebilir. Ancak bunlarda bir güzellik soluyabilirsiniz. Önceki yol hikayelerinin hepsi hüsrana, acı ve utanç yığınıdır.

Dağdan ışılan ve evrene yayılan bir ışığın öyküsüdür gerilla.

Bir yürüyüşe çağırıyor bizi.

Bu çağrının peşine düşen bir Kürt insanının giderek kendisi çağrı olan yol hikayesini dinliyoruz.

Yürüyüşümüz sürüyor...

Mayıs 2003

E. ERGİN

TOPRAK UYANDIKÇA İNSAN SESLERİ YÜKSELİYORDU.

Zifiri karanlık bir gece.

Ay gökyüzünde bir görünüp bir kayboluyordu. Bulutlu gecelerde, dünya daha mı hızlı dönüyordu? Ya da, ayın mı bir oyunu?

Ay bulutlarla bir yarıştıydı.

Zifiri karanlık bir geceydi.

Ayın bulutlardan kurtulup bizlere gülümsediği o kısa anlar dışında, zifiri karanlık bir gece...

Yüzü ayın anlık parlamasında görünen bir insan. Işığın az olduğu zamanlarda insan yüzü ne kadar da değişik görünüyor.

Zifiri karanlık bir geceydi.

Bir anlık aydınlık dışında.

Baş kefiye ile iyice örtülmüş, bir tek gözlerinin akı görünen bir insan yüzü karşımda duruyordu.

Bir andı, ayın bir anlık parlamasıydı, başını kefiye ile örten bir Kürt erkeğinin yüzünü gördüğüm an. Bir suyk, kuru topraklarda menderesler çizmesi gibi, o yüze derin hatlar çizmişti hayat. Gizliydi yüz

çizgileri. Ayın bir anlık parlamasında görünecek kadar gizli ...
Yüzündeki izler nereye bakıyordu?
Gizliliği neydi?
Gizliliğini acılarından alan bir yüz.
Ay tekrar bir an parlıyor ve zifiri kara gözler parlıyor.
Karanın en koyu tonunda gözler. Tıpkı aydınlığa gebe şafak vaktinden önceki karanlık gibi, kap
kara. Gözlerdeki gizlilik, doğacak olan aydınlığa gebe olan gece gibi...

Bir el uzanıyor elime. Sert, kuru bir el. Elimi elinde hisseden, elimi elinde olduğunu hissettiren
sıcak bir el, bir dokunuş.
Demek ki, yüzü aydınlatan ışık değildi.
Demek ki, ışık yalnızca yansıma yapardı. Mühim olan yansımanın ardında saklandı. Çoğu
kez, aydınlığın çok olduğu zamanlarda bile insanların yakalayamadığı izler, zifiri karanlık zamanlarda,
dokunarak yada en küçük bir ışıktaki yakalanabiliyordu.
Demek ki, insan yüzünde, gözlerinde bir güç vardı. Bu güç her zaman tüm yoğunluğuyla dışa
yansımaz ve görülmezdi. Çünkü insan gücünü ruhundan alırdı.
İşte zifiri bir karanlığın hükmettiği gecenin ortasında, bir grup gerillayı gören bir köy milisinin
yüzüne yansıyan yoğunluk. Ve gerillayı görme heyecanı...
Heyecan tüm gizlilikleri deşifre eder.
Umuttu, tüm acıları çekinmeden yüz çizgilerine yükleyen.
Umuttu, acılarından utanmamasını sağlayan, acılarını daha sıcak, daha güçlü bir iradeye
çevirerek, elindeki gerilla eline sımsıkı sarılan. Ellerinde sertliği, kuruluğun gerisindeki yumuşaklığı
hissettiren...

"Merhaba" dedi köy milisi ve hızlı adımlarla önümüzde yürümeye başladı. Karanlığı yırtan beyaz
renkli ayakkabılarının izinde, yürümeye devam ediyorduk. Kuytuluk bir dağ geçidine vardığımızda,
yüzümüzü sıcak bir hava okşamaya başlamıştı. Kuytuluktan yukarıya, yüksekçe olmayan bir tepeye doğru
tırmanıyorduk. Her adımda, her soluk alış verişte hava aydınlanıyor, zifiri karanlığın yerine geçiyor, beyaz
ayakkabıları takip eden gözlerim, uzaklarla ilişkiliniyordu.
Şafak söküyordu. Nisan ayının تنها bir sabahını karşılıyorduk. Yürüdükçe, kırları bir örtü gibi
kaplayan çiğ damlaları şalvarlarımızı ıslatıyordu. Her çiğ damlası, başka bir çiğ damlasıyla buluşuyor,
yollarımıza karışıyordu.
Toprak hüzünlü, toprak yalnız, seher vaktinde içine kapanık bir gül, ha açtı ha açacak bir
tomurcuk gibi güneşi beklemekteydi.
Biz yürüdükçe güneş doğuyor, güneş doğdukça toprak yeniden uyanıyor ve insan sesleri
duyuyorduk uzak, yakın.
Küçük bir tepe daha aştığımızda, başını kefiye ile iyice örten köy milisi duraksadı. Geriye, bize
doğru döndü.
"Ulaştık" dedi. Ve aynı ağırlıkta tekrar yüzünü tepenin diğer yanına doğru çevirdi.
Tepenin başına ulaşmıştık. Biyave köyü görünüyordu. Milis suskun. Milisin gözleri uzak. Milis
tepede dimdik ayakta. Gabar gibi.
Biyave köyüne uzanan, bir köy milisinin yüreği...
Sessiz...
Gözleriyle ilişkiliniyor
Yani yürek yoluyla...
Köy milisi, Biyave'ye ulaşamıyordu, onunla yüreğiyle ilişkiliniyordu. Köy yakın. Köyüne
ulaşamayan, ulaşmasını engelleyen acının sızısını yüzüne yükleyen bir köy milisi.
Bir köy milisinin yüzündeki sert çizgilerin ardından bakıyoruz Biyave köyüne. Toprak uyanmış,
insan sesleri duyuluyordu. Sesler birbirine karışıyordu. Belli ki köy halkı çok önceden uyanmış. Uzaktan
fark edilen bir koşuşturma. Her evin önünde yüklenmiş bir katır veya traktör duruyordu.
"Demek ki ben dün köyden çıktıktan sonra, yine geldiler ve köyü boşaltıyorlar."
Bir rüzgar dalgası yüzümü sıyrıp geçiyor.
Uzarlardan gelen bir çöl havası.
Belki de Biyave köyünün derinliklerimde yarattığı bir çöl duygusuydu. Uzaktan insanlar
koşuşturdukça, içimdeki fırtına yükseliyor, rüzgar esiyor, kum tanecikleri yüreğimi dövüp duruyor ve
adımlarımı hızlandıran bir kamçı oluyor sonunda.
Bir grup gerillaydık. Topraktan kökleri sökülme istenen bir güle ulaşmak ister gibi aşağıya
iniyorduk. Biyave köylüleri göç etmek için hazırlanıyordu. Biyave köylüleri, yüreğini koparmak için
hazırlanıyordu.
Beklemeliydiler.
Daha yapılacak çok şey var...
Beklemeliydik.
Her filizi daha da kökleştirmek için beklemeliydik.
Biyave köylüleri beklemeliydi. Biyave kökünden sökülmemeliydi. Çünkü; Biyave Gabar'dı ve

Gabar yüksek bir dağ. Yıkılmaz bir kale. Yıkılsa kalbim durur.

Yıkılsa, bedenim bir toz bulutuna dönüşecek...

Yıkılsa, ben yıkılacağım...

Biyave köylüleri uzaktan görmüştü bizleri. Belliydi ki onların gözleri hep dağlardaydı. Belki tesadüf, belki de yollar bizi Biyave köyüne götürmüştü. Yollar, insanı bekleyen gözlere taşır. Gerilla ile halk arasında ilginç bir bağ kurulmuştu. Gerilla halka ihtiyaç duyduğunda mutlaka, herhangi bir dağ patikasında, geçidinde bulurdu. Halk gerillaya ihtiyaç duyduğunda, belki rüzgar, belki ay, yıldız, belki dağ çiçekleri ve belki de hissederdi gerilla ve orada olurdu. İşte böylesi bir buluşmaydı Biyave köyüne gidişimiz.

“Nereye gidiyorsunuz?”

“Bilmiyoruz” dedi köyün en yaşlısı.

Evler boşaltılmıştı. Herkes bir avuç eşyasını katırlara yada traktörlere yüklemiş, kapıda bekliyordu. Tüm gözler bulunduğumuz evin önünü tarıyordu. Endişelerini, korkularını, umutlarını birbirine karıştıran bir uzaklıkta bizi izliyorlardı...

Yüreklerini, yurdunu gözüne almış bir halk.

Taş örgüsü bir köy.

Boş ve تنها odalar.

Dış kapı,

Dışarısı ile içerisi arasında eşikte duran bir köy halkı.

Eşikte boş bir beşik.

Beşikte boş bir kundak.

Kundak toprak, toprak sıcak.

Toprak yasta.

Evladını yitirmenin yası.

Bebek gözü yaşlı.

Kürtler bebelerinin kundağına toprak koyar. Çocuk toprakla büyütülür. Bebe toprak ısısı ile boy verir. Bebe topraktan dinler ninniye. Analar toprağı eler, tüm ayrık maddeler topraktan ayrıştırılır, sadeleşir. Sade toprak ateşte ısıtılır ve bebeğin kundağına yerleştirilir. Kürt oğulları ve kızları sade toprağın ateşten aldığı ısı ile büyür.

Biyave köyünde o an bebe topraksız, ağlıyordu. Bebe toprağı uzak tutulsa, kahrından ölecek.

Yüreğı yaşlı büyüyecek. Toprak, bebesiz çölleşecek, bebe toprağın kucağında büyümeli.

Bir gerillanın elleri bebeye uzandı, bebenin göz yaşlarını sildi. Bebeğı beşikte boş duran kundağı koydu gerilla. Bebe sustu.

Bebe ağlamadı.

Toprak ısındı.

Bebe gülümsedi.

“Düşman gitmenizi istiyor. Gitmek onların istediklerini yapmaktır. Bak bebeğı beşige koyduk, gülümsüyor. Giderseniz hep ağlayacaksınız. Burada kalın, aksa da göz yaşlarınız toprağına aksın. Unutmayın toprak bereketi, alın teri ve göz yaşlarıyla verir.”

Katırlara ve traktörlere yüklenen eşyalar indirildi. Eşikten içeriye doğru yüründü. Taş evler giydirildi. Şehit resimleri duvarlara asıldı. Sanki herkes böyle bir söz bekliyordu. Yürek bu sözlerle kilitlenmiş, eller evleri boşaltmıştı yalnızca yürek gelecek bir tek söz bekliyordu. Ve söz söylenmiş, Biyave köylüleri, o gün uyuyan toprağı sonsuz bir ses vermişlerdi.

Bir gurup cepheci arkadaşla birlikte, Gabar’dan Şırnak’a uzanan istikamette bulunan yaklaşık on beş köyde faaliyet yürütüyorduk. Bir çok köye gidiyorduk. Edindiğimiz bilgileri birleştirdiğimizde, düşmanın geniş çaplı bir operasyon hazırlığı içinde olduğu sonucuna ulaştık. Bu haberi karargaha bildirdik. Arkadaşlar hazırlıklara başlamışlardı. Daha iyi istihbarat almak için Şırnak eteklerine kadar inmiştik.

Biyave köyünden ayrıldıktan sonra, yeni bilgiler almak için Bebukey köyüne gittik. Bebukey köyünden parti saflarında yer alan ve şehit düşen bir çok yoldaşımız vardı. Güvenilir bir köydü. Köyde bulunan milis arkadaşlarla görüştük. Milisler de aldıkları bilgiler sonucu büyük bir operasyonun olacağını söylüyorlardı.

Biz operasyon ihtimalini milislerle tartışırken, bulunduğumuz evin yaşlı kadını bir köşede çorap örmeye devam ediyordu. Ellerinde sınıksız tuttuğı dört şişle sanki savaşıyordu. Ördüğü ipler bir kaç renkliydi. Eller döndükçe ortaya farklı şekiller çıkıyordu. Renkler iç içe giriyor, fakat her renk kendi farklılığını koruyordu. Dünyanın en ünlü ressamı o ana gibi, renkleri uyumlu ve iç içe kullanabiliyorlar mıydı? Kürt kadınının dünyası dar ve küçük görünse de özünde derindi. Bir örgüye yansıyan derinlik ve bilginlikti.

Gece epey ilerlemişti, dağ patikalarında yol almak, başka yerlere geçmek için yola çıkmamız gerekiyordu. Milislere yapılacak işleri söyledikten sonra ayağı kalktığımızda, yaşlı ana sessizce bize yaklaştı. Vedalaşmak için ellerimizi uzattığımızda.

“Hele durun, şunları yerine koyayım” dedi. Ellerinde tuttuğı, renkli, göz nuru, el emeğıyle işlenmiş çorapları yerde duran çantalarımızdan birine yerleştirdi. Zorlukla doğruldu. Bize bilgece baktı. Derin bir nefes aldı. “Allah yardımcınız olsun” dedi. Çoraba ihtiyacımız olmadığını, gerekli olmadığını söyleyecektim ki, parmağını dudağına götürerek sus işareti yaptı. Ve elini bize uzattı. Vedalaşıp çıktık.

Yağmur yağıyordu ve biz yürüyorduk. Islanan elbise ve çantalarımız ağırlık yapıyordu. Şiddetli

bir yağmurdu. Sessiz, kimsesiz bir nisan yağmuru değildi. Bazen şimşek çakıyordu. Ardından yağmur daha da şiddetleniyordu.

Yerler çamurlu ve kaygandı. Tüm bunlara karanlık da eklenince, en usta gerillanın bile düşmesi kaçınılmazdı. Hepimiz çamur banyosu yapmış gibiydik. Dar bir uçurumdan geçmemiz gerekiyordu. Yerler kaygandı ve düşme ihtimalimiz büyüktü. Uçurumdan geçecektik, bizi bekleyen görevler vardı. Ve gerillada çare tükenmezdi.

Şutik. Her gerillanın önemli parçalarından biri. Silah gibi, elbise gibi, ayakkabı gibi. Bir de Botan gerillası oldun mu, otuz-kırk metre şutiğin olur. Bu da Botan'ın sarp coğrafyasının ve koşullarının bir gereğidir.

Şutik bele sarılır ve üzerine raxt kuşanılır. Esas işlevi budur ama bunun yanında ip olarak kullanılır, un elenir, süt ve su süzülür, gerektiğinde torba gibi kullanılır yine yaraları sarmada sargı bezi işlevini görür yani yaratıcılığına bağlı olarak bir çok işe yarar. İşte biz de o gece şutiklerimizi birbirine bağlamış, onları bir ip haline getirmiştik. Böylece uçurumu geçerken düşmeyi engellemiştik.

Her uçurum bir ovaya açılır. Her uçurum bir ovaya bakar. Uçurumu geçmiş, düz bir ovada yürüyorduk. Ovada yürümek, uçurumdan sonra bir ödül gibiydi. Ovayı uzun bir süre yürüdükten sonra, "Köye gidelim. Camide kimse yoktur. Biraz ısınır, kurulanırız" dedi Veysi.

"Heval Osman gerçekten kötü durumdayız. Köye gitsek fena olmaz" diye ekledi Cemil.

Arkadaşların istemi üzerine yolumuzun üstündeki köye gittik. Kimseye görünmeden camiye girdik. Sobayı yaktık. Isınıp, kurulandık. Çok üşümüştük, soğuktan sonra öylesi bir sıcaklık bedenlerimizi uyuşturmuştu. Farkında olmadan hepimiz uyuyakalmışız.

Bir dürbün.

Dürbünden içeriye bir çift göz.

Gözlerden öteye bitimsiz bir coğrafya.

Mavi bulutlara binip, sonsuzluğa yol alan bir coğrafya.

Çocuk gülüşleri, dürbünle uzakları izleyen gözlerimi ısıtıyordu.

Çocuk gülüşleri bulutlara yükleniyordu.

Uzaklarda taş örgülü bir ülke görünüyordu.

Antik, eski, dokunsan tarihle buluşacağın, dokunsan uzun zamanlara yürüyeceğin ve dokunmaya kıyamayacak kadar hüznü, zamanla demlenmiş bir ülke...

Mezopotamya!...

Bir ses. Allah'a yakaran.

Bir dokunuş.

Beni antik çağlardan o an'a taşıyan bir ses.

"Heval" dedi bir ses. Arkadaş kelimesi ne çok şeyi barındırıyordu. Arkadaş olabilmek, tanıdığın veyahut tanımadığın insanlara arkadaş olabilmek. Kucaklayabilmek tanımadığın insanları bile. Yani gerilla olmak ne çok şeyi bağlılıyordu bizlere. İnsanlardan uzaktık. Dağlardaydık. Ama insanların en iyi arkadaşları olabiliyorduk. Demek ki, arkadaşlık mesafelerle ilgili değildi. İnsana dair ortak amaçlardı. Ve dağda ortak olanla buluşmuştuk.

"Neden gelip camide uyudunuz. Evlerimizi, bir lokma ekmeğimizi sizlerle paylaşmak dışında hiç bir şeyimizin olmadığını bilmiyor musunuz?" dedi bir Kürt köylüsü. Camide hemen hemen köyün tüm erkekleri vardı. Evlerine gitmediğimize biraz kızmış, birazda kırılmış gibi bakıyorlardı.

"Sadece kurulanmak için uğramıştık, sizleri rahatsız etmek istemedik" diye cevap verdi Veysi. "Isınınca uyuyakalmışız" diye ekledi Cemil.

Biz mahcuptuk, köy halkı kırılmıştı. Mahcupluğumuzu ve kırılmışlıklarını gidermek için, çevremize toplanan köylülerle sohbet ettik. Gelişmeleri tek tek anlattık. Allah katında durur gibi, dikkatle dinliyordular. Hepimiz kendimizi yüce bir gücün karşısında hissediyorduk. Bu güç neydi? Köylüler Allah huzurunda durur gibiydiler. Bunu hissettikçe daha büyük bir güç karşısında olduğum hissine kapılıyordum. Bir halk iradesinin karşısındaydım. Evet evrende yılmayan tek irade, tek güç halk gücüydü. İnsanı gerçeğe yakınlaştıran belki de ortaklıklarıydı. Yani birliktelikleriydi.

Köyden ayrılırken, bir kez daha omuzlarıma ağır bir yük binmişti. İnsan yaptığı eylemin ağırlığını anladıkça, yükümlülüklerini daha iyi görüyor. Bu büyük bir güç yarattığı gibi, kişinin içinde tarifi zor bir endişe ve korku da oluşturuyor. İçimde taşıdığım güç ve endişelerle yürüyordum. Bu kez kendimi, yürüdüğüm dağların çok ötesinde hissediyordum. Demek ki daha öteleri insan böyle yakalıyordu.

Erê köyü, Şırnak ile Gabar arasında küçük bir yerleşim alanı. Yan tarafı sarp kayalık. Kayalar iç içe geçmiş ve doğal mağaralar oluşturmuş. Dinlenmek için mağaralardan birine girip ateş yaktık. Odunlardan yükselen kızılığın yaydığı ısı ile tenimizin buluştuğu anda sesler duymaya başladık.

Ateşin kızıl alevindeki ısı ile tenimizin buluştuğu bir andı gökyüzünden seslerin duyulmaya başladığı an. Jet sesleri gittikçe yaklaşıyor, büyük bir patlama sesiyle kayboluyordu.

Ölüm hep peşimizdeydi.

Ölüm ve yaşam.

İnsanın kaçınılmaz ikilisi.

Her yerde ve her zaman yanımızda taşıdığımız hakikatti.

Ama dağın öteki yüzü acımasızdır. Her an yaşamın ve ölümün yüzünü gösterdiği yerdir. Yaşadım diyebilmek için, ölümü yenmek gerekir. Dağ bunu en iyi anlatan, bu öğretiyi en iyi gösteren yerdir. Gerilla ise yaşıyan.

Yine yaşamın ölümü yendiği mekanlara ölüm yağdırılıyordu. İçimi tarifi belirsiz bir sevinç

kaplamıştı. Önce anlamadım. Jetler her tarafımızı vuruyordu. Ama ben korkuyu veyahut hüznü yaşamıyordum. Hüznüm kısa sürmüştü. Sevinç ne ile açıklanabilirdi? Böylesi anlarda sevinç, inançtı. Dağa inanıyordum. Dağda gerillanın yarattığı yaşama inanıyordum.

“Karargahla bağlantı kuralım” dedi Cemil. Dışarı çıkıp bağlantı kurdum. Bulunduğumuz alana yönelik gerçekleşen hava saldırısını bildirdim. “Köylere gidin... net bilgi alın... Size doğru kameraman bir arkadaş gönderiyoruz... selamlar...” diyen karargah komutanımızın sesini kesik kesik aldık.

Karargahtan gelen talimat netti. Oyalanmadan yola çıktık. Bir kameraman gönderilecekti. Küçük bir kasete, bir zaman parçacığı yüklenecekti. Ölümünden dirilen bir halkın gerçekliği belgelenecekti. Geleceğe bir belge bırakmak için bir kameraman bize doğru gelirken, onun yaşayacağı heyecanı hissetmeye çalışıyordum. Ya bizlerin yüreğinde neler belgeleyecekti o gün... Düşman nereleri vurmuştu?

Her yolculuk yalnız adımların hızlılığı değildir. Her yürüyüş, düşüncede bir yolculuktur. Her yolculuğumda adımlarımdan önce düşler diyarında bir yolculuğa çıkarım. Bir düşünce yolculuğu yaşarım. Her yolculuğun durağı, düşlerdeki yolculuğun kendi durağındaki gerçeklerle buluşmasıydı. Durmadan soru soruyor, cevaplıyor ve yaşıyordum.

Önce ağıt sesleri, sonra yükselen dumanları fark ettik. Önce haykırış ulaşmıştı bize, ardından duman ve yanan bir coğrafya... 24 saat önce ayrıldığımız köye varmıştık. Daha 24 saat önce umutları için tanrıya yakaran o köyde acı haykırışlar duyuluyordu.

Köye ulaşmıştık. İlk kez hiç istemediğim halde; kaçmak, uzaklara gitmek istediğim halde köye doğru yürümüştüm. Kaçmak ve kaçmamak arasındaki duygu ne kadar da ağırdı... İnsanı ne çok yorarmış... Zorunluluğun adımlarını atarak köye girmiştik. Yaklaştıkça, acı inlemeleri daha yakından, yüreğimizin tam ortasında duyuyorduk. Bu bir halkın, bir insanlığın acı inlemeleriydi. Yüreğimin ta içinde bir ağıt yükseliyordu. Kadınlar, çocuklar ve erkekler ağlıyordu...

Erkekler ağlıyordu. Tıpkı çocuklar gibi.

Gözyaşlarını ve inlemelerini gizlemeden, saklamadan ağlıyorlardı.

Belki de erkek onuruna gizledikleri o binlerce yıllık gözyaşlarını döküyorlardı. Bu Kürt erkeğinin gerçeğiydi. Bu kez utanmadan, gizlemeden ağlıyordular.

Jetler vurup gitmişlerdi. Gökyüzü bomboştu. Berraktı. Mavi bulutlar dışında sonsuz bir mavilik...

Yeryüzü karmakarışık.

Gözyaşlarıyla sel olup akan, aktıkça biriken bir kargaşa.

Yerlerde cesetler duruyordu.

Ölüm ne anlık şeydi.

Daha 24 saat önce bana dokunup, bir vatan rüyasından uyandıran el, cansız yerde duruyordu.

Camiyi işaret ediyordu ve belki de dağı... Belki de tanrıyı...

Uykuda mıydı?

Bu kez sıra bende miydi? Ben mi dokunup uyandıracaktım?

...

Camideyiz.

Çevreden gelen sesler, Allah’a yakaran sesler...

Sobanın çevresinde uyuyan bir grup gerilla...

Allah’a yakarıp arındıktan sonra, kutsanmış elimi sobanın yanında uzanan gerillaya uzatıyorum.

“uyan uyan...” diyorum.

...

Böyle bir düş dünyasına dalmak istiyorum. Bazı gerçekler vardır, sen bin kez düşlesen de değişmez. İşte ölüm öyle bir şeydi. Geldi mi bir daha gitmezdi. Ne ben bir köylü olup camide namaz sonrası gelip sobanın başında uyuyan bir gerillayı uyandırabiliyordum, ne de beni 24 saat önce uyandıran köylü bir gerilla olup, uyanmayı bekliyordu. O artık dönülmez bir gerçeğin içindeydi. Düşlesem de, düş gerçeği değiştirmiyordu. Ve beni uyandıran el cansızdı. Yerde, önümde duruyordu. Lakin yine de düş kur der gibiydi... Düşün değiştiremeyeceği bir gerçek içinde olduğumuzu bile bile...

Ona yine de dokundum. Uyanmayacağını bile bile uyanmasını bekliyordum. Uyanabileceğine inanarak, yürümeye devam ediyordum. Çevrede cesetler vardı. Bir halk katlediliyordu. Bir halk ağlıyordu. Ölenlerin ardından neden ağlanırdı? Kalanlar kendileri için ağlar derler... Gerçekten bu öyle midir? Belki de öyle, belki de değil.

Ölüm, ölümler bir şeyler yitirmektir. Sen yitirdiğin için ağlarsın. O gittiği için ağlarsın. Çünkü yaşam, kavga ile büyütülecek bir hazinedir. Yaşam hazinesinin tek değeri insandır. İnsanın, insan dışında bir serveti yoktur. Ölüm sonrası ağlamak, belki de bundandır.

En az yakılıp-yıkılan köy kadar dağılmıştık. Duygular, düşünceler dağılmıştı. Dağınıklık dış görünüşle ifade edilemez. O an dağılan duygular ve düşüncelerdi. Toparlanmalıydık. Gerçeğin karşısına hep derlenmiş, toparlanmış çıkmak gerekirdi. Ama nasıl? Ne söylenmeliydi? Nereden başlanmalıydı? Çünkü ıslak gözler bizdeydi ve biz gerillaydık. Bir halkın umudunu taşıyorduk.

Köyün ileri gelenlerine cenazeleri gömmelerini söyledik. Çok geçmeden gençler koca sessizliği bozdu. Kürek sesleri duyuldu. Gençler ellerine aldıkları küreklerle mezarlığa doğru ilerlemeye başlamışlardı. Nedeni bilinmez, ben de cenazelerden, ağıtlardan uzaklaşmak için yürümeye başladım. Çok sonra gençlerle yürüdüğümü anladım. Bir an kendimi hafif, üstümde bir şey yokmuş gibi hissettim. Böylesi anlarda ilk aklıma gelen, silahım olurdu. Oysa kendimi çıplak hissediyordum. Lakin yine de elimle kolumdaki silahımı kontrol ettim. Silah duruyordu. Peki ama neden kendimi çıplak hissediyordum?

Cenazeler giydirildikçe kendimi çıplak hissediyordum.

Mezarlığa ulaşmıştık.
Yerle bir olmuş bir mezarlık.
Her tarafta insan kemikleri...
Birbirine karışmış cesetler.
Bir nisan yağmuru yağmaya başlamıştı.
İpil ipil bir yağmurda ıslanan, yıkılmış bir dağ mezarlığı...
Bulutlardan akan gözyaşları
Bir de kemikleri ağlayan bir tarih
Mezarlık ağlıyordu...
Ben ağlıyordum belki de...
Çünkü ne yağmur ipil ipil toprağı ıslatıyordu, ne de mezarlık ağlıyordu. İçimde yatan tarih ağlıyordu.

Dönüp yürüdüm. Bir daha ölü görmemek için sonsuzluğa yürümek istiyordum. Neresiydi sonsuzluk? Sonsuzluk var mıydı? Yürüyebildiğim tek yer yine köy olmuştu.

Kameraman arkadaşımız gelmişti. Bombalanan köyü ve cenazeleri çekiyordu. Bir kameraman bir halkın yüreğine objektifiyle ulaşmaya çalışıyordu. Gördükleri karşısında şaşırarak kameraman arkadaşımız, bir ara kamerayı unutmuş öylece bakıyordu. Bu kez gördüklerini sineye çekmeye çalışıyordu. Ve ardından anlıyordu ki görülenler ne sineye ne de kameraya çekilebilir. Görülenlerin ötesini yakalamak gerekir ve bu da büyük bir yürek ister.

Cenazeler battaniyelerle sarılmışlardı. Geride kalanların bir kefen bile almaya vakitleri olmamıştı. Belki de paraları yoktu... Veyahut alacak herhangi bir yer...

O gün akşama kadar cenazeleri toprağa verdik. Bir gün boyunca durmadan toprağa cenaze gömdük. Bir gün boyunca ölümlerle yaşadık.

Köy halkına kısa bir konuşma yapıp ayrılacaktık. Ağıtlar dinmiş, gözyaşları durmuştu. Herkesin gözü bende idi. Başka çare yoktu, konuşacaktım. Güçlü olmak zorundaydım. Ama o an güçlü olabilmek ne zordu. Sözcüklerin bittiği anlarda konuşmak, ustalık istiyor. Uсталık sabır, sabır ise güç...

"Parti her tür yardıma hazırdır" diyebilirdim. Ve bir kaç söz daha...

"Bizler partiyleyiz..." dedi köyün en ileri gelenlerinden biri. Bu iki kelime her şeydi. Güç buydu. Çünkü kendimi o iki kelime sonrası daha iyi hissetmeye başlamıştım. Güç birliktelikti. Hepimiz güçlüydük. Tekrar yola koyulduk.

Köyden uzaklaşmıştık. Cihaz açıktı. Bir yoldaş konuşuyordu. "Gever köyüne havadan saldıran düşman 27 yurtsever Kürt köylüsünü katletmiştir."

Başka bir köy. Başka yerlerde, başka cesetler. Başka yerlerde aynı duyguları, aynı sancıları yaşayan başka yoldaşlar...

Düşman öfkeliydi. Bu onun çaresizliği idi. Gerilla karşısında yenilgiye uğradıkça, savunmasız halkımıza saldırıyordu. Ne yapmalıydık? Halkımız katlediliyordu. Bunu yakıcı hissediyorduk. Yolumuzun üstündeki küçük bir köye uğradık. Güvenilir bir ilişki olan köy muhtarı, kısa sürede büyük bir operasyonun olabileceğini söylüyordu.

Köyde bulunan bir şehit ailesi vardı, uğramadan köyden ayrılmadığımız ailelerimizdendi. Kapıyı çaldığımızda, hayatı karşılar gibi karşıladılar bizleri. Önce bizleri sordular. Ardından "Gabar nasıl? Nerededir?" diye sormadan edemediler. Ana soruyordu. Bilmek istiyordu. Merakı her şeyine yansıyor. Aslında gözleri bu soruyu soruyordu. Ona Gabar'ın yani oğlunun şahadet mertebesine ulaştığını söyleyemezdik. Söyleyemedim de. Buna gücüm yoktu henüz, hiç de olmadı.

"İyidir, Cudi'dedir" dedik.

"Kendi yurdunda" diye ekledik.

"Sizler de Gabar gibisiniz evladım. Sağ olun. Hepiniz sağ olun. Düşmanı, sağ kalarak, güçlü kalarak yenebiliriz" dedi ana.

O dua etmeye devam ediyordu, ben gerisini getiremedim. Konuşamadım. Bu konuyu bir an önce kapatmak istiyordum. Bir ananın bana evladını, yüreğinin bir parçasını sormasını istemiyordum. O sordukça bir şeyler kopuyordu. Gözlerime kaç zamandır bulutlar yüklüydü. Ve çıldırmasından korkuyordum. Gabar ailenin tek erkek çocuğuydu ve bir özgürlük şehidiydi. İki kız kardeşi vardı. İkisi merak dolu gözlerle bize bakıyorlardı. Ve ben 'soru sormayın' der gibi bakıyordum. Ama onlar bakışlarındaki o anlamı benimkiyle değiştirmiyor, soru dolu bakışlarla bana bakmakta ısrar ediyorlardı. Ama benim kararlılığım daha fazlaydı. Çünkü söylemeye gücüm yoktu.

Gabar'lı bir aile. Gabarlaşmak isteyen bir çatı. Ondan oğullarının adını Gabar koymuşlardı. Gabar'ın bağrında yaşadıkları halde, her şeyin adı Gabar koyulmuştu. Gabar her zaman onlara kucak açmış efsanevi bir güzellik taşırdı. Gabar köylüleri, Agit ismini konuşurdu. Dillerinden Agit ismi düşmüyordu. Çünkü Agit demek, 'gelecek' demektir. Ve gelecek bilincini yitiren bir halk, geleceğini konuşuyordu. Yarına gelecek gözüyle bakıyor, yeni bir nesil yetiştiriyordu Agit diye. Agit'le özgürlük tutkusu bir halkın yüreğine yerleştirilmişti. Onun için yeni doğan her çocuğun adı, Agit olmuştu.

Yürümek. Tekrar tekrar yürümek. Bin kez geçtiğimiz yollardan tekrardan, yılmadan, her adıma yeni bir anlam yükleyerek yürümek. Kat etmek uzak mesafeleri. Tüm uzaklıkları yok etmek. Birleştirmek bütün zamanları, an'ları. Yine yürüyecektik. Bu yaşamımızın en önemli parçasıydı...

"Hava çok karanlık, yürüyemezsiniz. Burada kalın" diyordu bir şehit anası. Yüreğimizin ta kendisi olan şehidimizin anasının dilinden bu cümleler dökülüyordu. Gözleri kaygı yüklü. Yüreğini zorluyordu. Belliydi, yüzüne yüklemişti bunun anlamını. Açabilse yüreğini, "Gabar" diye kucaklayacaktı bizi. Alıp

saklayacaktı, belli...

“Yürümek zorundayız. Yollar bizi bekliyor ana” dedi Cemil.

Yine zifiri karanlık bir geceydi. Bir halkın tüm acılarını yüreğime alarak yürüyordum. Gabar Dağı’nı tırmanıyor, dağların en ulusuna varmak, ululuğunda bir halkın umudunu saklayan yere ulaşmak istiyorduk.

Her kuytulukta bir grup gerilla saklanırdı.

Her dağ geçidinde sevdasını gözlerinde tutan bir dağ gerillası vardı.

Hava aydınlanmaya başlamıştı. Yeryüzünde bir aydınlık, içimizde derin bir sızı ile önümüzdeki ilk gerilla biriliğine ulaştık. Birliğin komutanı Ahmet Rapo yoldaş yanımıza yaklaşıp selam verdi. Nereden geldiğimizi biliyordu. Bildiği için sustu. Bildiği için konuşmadı ve sormadı. Gabar’dan aşağıya bir halkın ağladığını biliyordu. Göz bebeklerinde bizim taşıdığımız renkler vardı. Sanki o gözleriyle görmüştü, parçalanmış yürekleri. Oysa O uzakta, Gabar doruklarında; bizler ise eteklerden geliyorduk. Biz gömmüştük parçalanmış yürekleri. Demek ki amaç, aynı renk tonunu yüklüyordu gözlere. Aynı duyguyu aynı yüreklerle yerleştiriyordu. Ve aynı tonda buluşuyordu her şey. Bu, amaçtı. Amaca kilitlenmiş insanların iletişimi. İnsanın hiç bir zaman tek bir iletişim aracı olmamıştır. İnsan evrenle bütünlüklü bir iletişimi taşır.

Ahmet Rapo; Kürdistan devrimiyle ilgilenen herkesin tanıdığı bir isimdi. Disiplinli bir askeri komutan olarak tanınırdı. İyi bir asker, iyi bir savaş komutanıydı. Ve

Ahmet Rapo, bunların ötesinde bir dağ insanıydı.

Bir dağlı öykü yani.

Bedeni gizli tarihçemiz sanki...

Kırk yedi tane mermi taşırdı bedeninde Ahmet Rapo...

Bedeni bir haritaydı.

O bir dağlı öykü,

Kanıtı ve tanığa ihtiyacı olmayan büyük bir aşkı.

Tek şahidi, vücudunda taşıdığı izlerdi...

Bir kavga insanıydı.

Kavgasının tek şahidi bedeniydi...

Her çatışmada en önde ilerlerdi, her kavgadan zaferle çıkar, bedenine saplanan mermileri sınırsız bir aşkın demlenmesi olan gülüşüyle saklardı.

Ahmet Rapo, bedeninde taşırdı kırk yedi mermi izini. Yaralarını dağ aşkı iyileştirmişti. O tüm yaralarını sevda ile yoğurmuş bir gerillaydı. Kendisinde iyileştirdiği her yaranın, bir halka ait olduğunu biliyordu. Bedeninde kalan izlere hiç bir zaman acımadı, acı çekmedi. Onları bir sevda haritası olarak benimsedi, sevdi. Sevdikçe, daha çok büyüdü. Sevda müessifliği bilmekle gelişirdi. Ve Ahmet Rapo bunu bilendi. Sevdikçe sardı tüm yaralarını. Çünkü tende oluşan yaralar değil, bilincin en dibindeki yaralar zor iyileşirdi. İnsan aştı mı bilincin yarasını, aşıyordu engelleri. İşte Ahmet Rapo, bunların ötesindeydi.

Ve kırk sekizinci yarasını aldığı anda artık O Gabar’ın en doruğuna çıkacaktı...

Dinlenmiştik. Yorgunluğumuzu attığımızı hissedenden Ahmet Rapo, “arkadaşlarla bağlantı kurdük. Burada kalıyorsunuz. Beraber savaşıcağız” dedi. Bir grup cepheci arkadaşlık ve Ahmet Rapo ile birlikte savaşmaya, paylaşmaya ve ölmeye hazırдық.

Hazırdık ve fazla zaman geçmemişti. Bekliyorduk. 94 yılının 8 Nisanıydı. Dokuz koldan düşman Gabar’a doğru ilerlemeye başlamıştı. Önce halkı katletmişlerdi ve çaresizliklerinden aldıkları güçle gerillaya yönelmeye başlamışlardı.

Bir kuşluk vaktiydi. Gabar kızgındı. Öfkeliydi. Sarp kayalıklarında yabancı postallar dolaşıyordu. Gabar’ın yüreği kan ağlıyordu. Hüzünlüydü Gabar. Dokuz koldan yüreğine dokuz kilit vurulmaya çalışılıyordu. Gerilla hareketlendikçe Gabar sabah hüznünden sıyrılıyor, yüreğini açıyordu. Gabar ile gerilla birbirini tanımış, bütün olmuşlardı.

Gerilla moralliydi. Çünkü hesaplaşma zamanıydı. “Şu tepeyi tutacaksınız... asla bu tepe düşmeyecek” diyerek savunacağımız tepeyi işaret etti Ahmet Rapo. “Biz düşmanı vurmak için onları karşılamaya gideceğiz... ve siz bizlerin savunması olarak tepede kalacaksınız” diye ekledi sakince.

Saat, sabahın beşini gösteriyordu. Gabar’ın kadife kayalıkları artık gerilla mevzileriydi.

Parmaklar tetikte, gözler düşmanda, yürek halktaydı. Beklediğimiz sesler çok geçmeden duyulmaya başladı.

Durmadan roket sesleri geliyordu. Dakikalar geçiyordu. Dakikalar saatlere dönüşecek miydi? Çatışma sesleri yükseliyor, çoğalarak bize ulaşıyordu. Ve ardından koca bir sessizlik. Kırk dakika sonra çatışma durmuştu. Savunmadaydık ve düşmanın Gabar’a çıkışını görebiliyorduk. Arkadaşların düşmanın girişini önlemek için gerçekleştirdikleri saldırı, düşmanı perişan etmişti. Bulunduğumuz alana doğru gelen düşman kolu darbe alınca paniklemişti. İlerlemek için çatışmışlardı ama ilk ağır darbeyi almışlardı. Bunu anladığımızda, Ahmet Rapo’nun erken iyileşen yaralarının muammasını çözmüştük.

Yüksek bir tepedeydik. Bizden ötede gelişen hareketliliği görüyorduk. Gabar’ın eteklerinde nisan yağmurlarıyla boy veren çimenlere, kadifesi bir narinlik katıyordu ılık rüzgar. Ve aşağılarda en önde yeşil bir kadife zaman içinde koşar gibi Ahmet Rapo geliyordu. Bir elinde silahı, sırtında çatışmada boşalttığı boş palaskasıyla, dimdik koşuyordu. Her adım atışında, Gabar’ın kadife yeşilliği dalgalanıyordu.

Saldırı grubu yanımıza ulaşmıştı. Ahmet Rapo elimi eline aldı, “bu vurulan o köyler için” dedi. Sonra oturdu. Bir daha ağıt sesi duymak istemiyorduk.

Çatışmadan gelen arkadaşlara, Gabar'ın damarlarından akan soğuk sudan getirmiştik. Küçük su matarası tek tek ellerde dolaştı. Su ne kadar da berraktı. Ne kadar da dinlendiriciydi. Su içtikçe bir çatışma yorgunluğu gideriliyordu.

Suyun içimizi serinlettiğini sanırız, serinletir de, lakin serinliğinde yakar yaşam ateşini. Ondan su yüreğin akkorunu koyulaştırır. Yeni bir yol için dürtükler.

Savunma tepesinde biraz dinlendikten harekete geçtik. Dinamiktik. Düşman daha Gabar'a girmeden darbe almıştı. Yerine çakılıp kalmıştı. Durgunlukları, yaşadıkları ilk şoktandı. Durmak çaresizlikti. Çaresizliğe verilecek her destek, yeniden çaresizleştirmektir. Bunu biliyorduk. Fakat düşman çaresiz bekleyen gücüne destek vermeye, takviye göndermeye başlamıştı. Havadan destek veriliyordu.

Jet sesleri duyuluyordu. Biz mevzilerdeydik. Bize doğru geliyorlardı. Ve bulunduğumuz tepayı vuracaklardı. Jetler üstümüzde uçuyorlar, yalnız bizim bulunduğumuz tepayı değil, yaklaşık altı saat ilerimizdeki stratejik tepayı vuruyorlardı.

Düşmanın vurduğu tepede altı arkadaşımız vardı. Yeterli bir sayı değildi. Ve bu endişe yaratıyordu.

Karşımızda duran bir tepe. Tepe üzerine sürekli bomba yağdıran jetler. Bombardımana maruz kalan altı yoldaş... Biz karşılarındaydık. Onlar bize, biz onlara karşı...

Düşman vurdukça, yoldaşlarımız da yılmadan onları vuruyordu. Karşılıklı yoğun bir çatışma sürüyordu.

Saatler ilerliyordu. Ne düşman ne de yoldaşlarımız başlayan düellodan yılmıyordu. Jetler durmadan değişiyordu. İki güç çatışıyordu. Bizi, bir halkı altı kişi temsil ediyordu. Onlara koşmak istiyordum. Ama bulunduğumuz tepayı bırakmamız imkansızdı.

Elime dürbünü alıp karşımızda direnen yoldaşlara bakmaya başladım. Bir andı, belki de daha önce yaşadığım. Ama nerede, ne zaman? Görünenler gözlerimden öteye, dürbünden içeriye.

Bir coğrafya, çocuk gülüşü.

Durmadan koşan çocukların ardında bıraktığı toz bulutu.

Gözlerimi kapadım. Toz gözlerimden içeriye süzülüyordu, bir çocuk çılgılığıyla. Evet daha önce gördüğüm bir rüyanın simgeleri idi tüm bunlar. Çocukların düşümde bıraktığı toz duman değil, hava bombardımanın bıraktığı toz duman vardı. Tepedekiler direniyordu. Çocuk yüzlüydü hepsi. Yüzlerinde çocuk tebessümünü saklayan gerillalardı. Koşuşturuyorlardı ve o koşuşturmada bir çocukluk düşü vardı.

Bitmez bir gündü. Düşman vuruyordu. Aldığı ağır darbenin hıncını çocuk gülüşü altı arkadaşımızdan çıkarmaya çalışıyordu. Gece uzaktı.

Ve uzak olan bir şeyin olmadığını, uzak gibi görünen her şeyin sabır istediğini, dağların ardına doğru yol alan güneşin batışından anlamıştık o gün. Hava kararmaya başlamıştı. Hava kararsa da içimi kavuran sorulardan kendimi kurtaramıyordum. Düşman dokuz koldan Gabar'a girmeye çalışıyordu. Büyük bir operasyondur. Operasyon boşa çıkarılmalı ve düşmana unutamayacağı bir darbe vurulmalıydı. Operasyon yeni bir sürecin ve geliştirilen yeni bir taktiğin başlangıcıydı. Düşmanın geliştirdiği taktiği, doğduğu yerde boğmak gerekiyordu.

Gece boyunca tartıştık. Çevreyi dikkatlice kontrol ediyorduk. Her an bir sızma olabilirdi. Tedbir almak zorundaydık. Sırasıyla nöbet tutulsa da o gece kimse uyumamıştı. Hepimiz nöbetçiydik, bir halkın özgürlük nöbetçileriydik. Bir halkın kaderinin nöbetini tutuyorduk. Kendin için kendinden öteye bir şeyler için yaşamının sorumluluğu ağırdı. O gece bir kez daha bunu yaşamıştım. Omuzlarımızda ağır bir yük vardı. Ve dikkatli olmalıydık.

Güneşin doğuşuyla jetler tekrar görünmeye başladılar. Bu kez bizim bulunduğumuz tepeye yönelecekler diye düşünüp yerlerimizi sağlamlaştırıyorduk ki, tekrardan karşı tepe vurulmaya başlandı. İşte bu iyi değildi. Önceki gün tepede vurulan altı yoldaşımız kayıp vermeden savaşmışlardı. Ama yıpranmışlardı.

Cihazdan daha adını bilmediğimiz bir yoldaş, "Bizi merak etmeyin. Bugün de üstesinden geliriz" diyordu. Tepedekiler direniyordu. Tepayı bırakmamakta ısrarlı olduklarını bildiriyorlardı. Dürbünden sıcak bir savaşı izliyordum.

Birden bir tebessüm takıldı gözlerime. Çatışan yoldaşlarımdan biri gülümsüyordu. Neden gülümsüyordu? Nasıl başarıyordu? Oysa ben karşıda acı çekiyordum. İki gündür alıştığımız ses ritminde bir değişiklik algılayınca gökyüzüne baktım. Evet bir jet darbe almıştı. Tekrar yoldaşlara baktım. Jeti vuran gerilla gülüyordu. Bağırıyordu. Düşman şaşkındı. Jet gökyüzünde yalpalamaya başlamıştı. Bir kuşun yara alıp ağır ağır düşmesi gibiydi. Jet, kül olmaya doğru son kez yalpalıyordu. Sonra Fındık dağı onun kül olmak için uğradığı son yer oldu. Halkı düşündüm. Onlar da jetin düşüşünü izlemişlerdi muhakkak. Neler hissetmişlerdi? Gerilla coşkuluydu. Çünkü operasyon, jetin düşmesiyle mesajını almıştı. Direnecektik...

Jetin düşürülmesi karşısında, diğer jetler ve kobralar geri çekildi. Artık hava kararmaya başlıyordu. İkinci günde ayaktaydık.

Operasyonun çapı genişleyerek devam ediyordu. Düşman karadan 200 bin askerle durmadan yükleniyordu. Ölmek ve öldürmekle bitmeyecek çatışmalar Gabar'ın her tarafında devam ediyordu. Operasyon yalnız gerillaya yönelik değildi. Düşmanın halka da yöneldiğini sonradan öğrenecektik.

Partinin aldığı karar doğrultusunda üç yüz arkadaş geri çekilme yapacaktık. Geri çekilme alanımız Besta olacaktı. Geri çekilme amacıyla harekete geçtik.

Yol boyu köylerden geçiyorduk. Düşman topyekün Gabar'ı boşaltmak, yakmak istiyordu. Halka karşı acımasızdı. İnsanlar öldürülüyordu. Düşman ağır yükleniyor ve donanımlı geliyordu. Kirli bir savaş

yürütülüyordu. İnsanlık sınırlarının aşıldığı bir zaman parçasını yaşıyordu Gabar. Bu kez yalnız bir gerilla grubu olarak değil, halk da bizimle birlikte geri çekiliyordu. Düşmanın ağır yüklendiği yerlerdeki alileri de beraberimizde götürüyorduk.

Bir halk gerillalaşmıştı.

Bir halk dağın şefkatten örülü boşluğunda yürüyordu.

Çocuklar, analar bizimle birlikte yürüyorlardı.

Bu bir toprak aşkının manzarasıydı. Ve bu aşk yürekte, ondan öteye derinlikteki ırmağa işlendi.

Yürüyorduk. Bir kavim kadardık.

Gittikçe çoğalıyorduk. Çöllere düşen Musa kavmi kadar çoğalıyorduk. Vatan içinde vatan yaratmaya gidiyorduk. Sınırlar aşacaktık.

Çırav'a ulaştık. Çocuklar açlıktan yürüyemiyordu. Yanımızda fazla yiyecek bir şey yoktu. Tek damla su bile yoktu ve susuzduk. Uygun bir yerde mola verdik. Yanımızda yalnızca 5 kg. un vardı. Unu ekmeğe, ekmeği umuda katık edecektik. Biraz oval bir kayalığın içine unu boşalttık. Ve hamur yapmaya başladı bir yoldaş. Düzgünce kesilen bir teneke ve yanan ateşin ardında kalan közler ile ekmek yapmak için her şey hazırды. Artık hamur açılabilirdi.

Ekmeği çocuklara verecektik. Hamuru açtık, hamuru pişirecek ateşin son dumanları yükseliyordu. Ve ardından bizi sürüklüyordu. Geldiğimiz yöne doğru...

Geldiğimiz yerlerde bulunan köyler yakılmıştı. Taş evler yanıyordu. Halkı zamanında alıp çıkmıştık. Ama köyler yanıyordu. Yanımızdaki ailelerin gözleri daima ardındaydı. Ve yanan köyleri izleyen o gözlerin anlattığını anlamak ne zordu.

Emek. İnsanın en değerli varlığı. En değerli parçamız.

Yanan evler, ellerin ve yüreğin birleştiği emektir. Gözlerden acı süzülüyordu. Artık analar dumanların ötesinde bir şeyler arıyorlardı.

Ekmeğe pişmişti. Bir grup arkadaşla, gözleri ardımızda bıraktığımız yerlerde olan yurtseverlere ekmeği dağıtmaya başlamıştık. Ekmeğin hepsini dağıttık. Elimdeki son ekmeği tek başına uzakça bir yerde oturan yaşlı bir anaya uzattım. Ekmeğe uzattı elini... Ekmek hala ikimizin elleri arasındaydı. Gözlerimin içine bakarak "ölsek de beraber öleceğiz oğul" dedi.

Yaşamı, umudu geleceği birlikte kuracaktık. Ondandır dolayı birlikte yola çıkmıştık. İnanç başarmanın temeliydi. Elli yaşındaki anayı gençleştiren inançtı. Ve dağda öyle bir inanç yaratılıyordu ki, bu inançla yüreğini donatanlar genç kalıyordu.

Kürt, gerilla ile gençleşiyordu. PKK ideolojisini kuşanan gerilla, gençleşmeye, dinçleşmeye neden oluyordu. Çünkü halkların başaracağına inançla örülü bir ideolojiydi. Emekleri yok edilen, yaşam yuvaları yok edilen halkımızın inancı buydu. Tekrar daha iyi yaratılacağına olan inanç...

Yüreğinde sızıyı damıtan analarla birlikte tekrar yürümeye başladık.

Kalabalık bir güçle açık hareket etmemiz tehlikeliydi. Düşman yükleniyordu. Hemen hemen Gabar'ın her tarafında çatışmalar geliyordu. Biz halkı koruyabileceğimiz bir geri çekilme yeri arıyorduk. Vardığımız yerde mağaraların olduğunu biliyorduk. Uygun yerlerde gizlenecektik.

Yürüyorduk bir uçurum boyu... Bir halkla bir uçurumu tırmanıyorduk. Uçurumda yer yüzüyle bağlarımızı keseceğimiz, yarına umudumuzu demleyeceğimiz bir yer arıyorduk. Dönüp ardıma baktığımda, bir kuş sürüsü gibi kalabalık bir grubun hepsinin uçurum boyunca tırmandığını gördüm.

Önüme baktığımda derin bir uçurum gördüm.

Başım döndü.

Uçurum döndü, durdu.

Sarp kayalıklar yumuşadı. Bir halk çelikleşti.

Uçurumun ortasına varmıştık. Uçurumun ortasında küçük bir yarık. Anlamsız, gereksiz bir ayrıntı gibi duruyordu. Geçip gitsen bir daha bakmayacağın kadar küçük bir delik, dağın bir çatlağı. Ne karanlık, ne de aydınlık. "İşte mağaranın kapısı" dedi bir yoldaş.

Mağaranın kapısı. Nasıl bir kapıydı öyle. Bir uçurumu o küçük delik mi açıyordu? Kafamı içeriye doğru uzattım. Derin, uzak bir rüzgar yüzümü sıyırdı. Kükümsediğim yerden rahat geçmiştim. Her adımda biraz daha büyüyen bir yer altı dünyasıydı, ilerledikçe farklılaşıyordu. Derinliğine indikçe, uçsuz bucaksız bir yere ulaştığımızı anlıyordum.

Kapı beni ne kadar da yanıltmıştı. Demek ki her şeyin dış görünüşü yanıltıcı olabilirdi. Uçurumun kalbinin açılımıydı o küçük yarık. Daldıkça genişleyen, büyüyen gerçeklik.

Hepimizin sığabileceği, herkesin yer alabileceği, bir mağara bulmuştuk. İnişi ve çıkışında sorun olabilecek bir yer olsa da, dikkatli yaklaşılsa sorun çıkmayacak kadar korunaklı bir yerdi. Mağaraya yerleştik. Bilmeyen bir insanın bulamayacağı kadar gizli olan açıkta bir yerdeydik. Neden bilmem ama insan böylesi yerlerde kendisini huzurlu hissediyor. İlahi bir gücün kendisiyle olduğunu hissediyor. Bu duygu belki de kişinin kendini en iyi dinlediği yerler olmasındandır kim bilir? Korumamız gereken aileleri yerleştirdik.

Tekrar dönüp mağaranın kapısından baktığımda derin bir uçurum değil, Cudi'yi gördüm. Cudi, insanın yer bulduğu bir kutsal dağ. Cudi gözlerimin kendisini bulduğu yer olarak kalacaktı hep.

Gözlerim yerini bulmuş özgür bakıyorlardı o küçük kapıdan. O bana bakıyordu, ben ona hasretle bakıyordum. Bir hasret giderme miydi özgürlüğe doğru koşu...

"Bana benzeyin. Asi ve yıkılmaz olun. Bağrınız geniş olsun. Alın her şeyi koynunuza. Aldıkça zenginleşeceksiniz" der gibiydi Cudi. Bulduğumuz yerin faklılığı bizde daha büyük duygular yaratıyordu.

Çok geçmeden yeniden sesler duyulmaya başladı. Gelmişlerdi. Yeniden gelmişlerdi. Kobralar

dolaşıyordu. Kulağı tırmalayan, gitse bile sürekli yankısı kalacakmış türünden bir ses. Her şeyin ilki en zor olanıdır. Halkla birlikte başlattığımız yolculuğun ilk gününde oldukça yorulmuştuk. Halk ise buna alışık olmadığı için daha fazla yorulmuştu. Kimse kimseye hissettirmemeye çalışsa bile.

Yolculuğumuzun ikinci gününde herkes daha deneyimliydi artık. Herkes uçurumdan nasıl ineceğini veya nasıl tırmanacağını, arkasındakinden ve önündekinden sorumlu olduğunu biliyordu. Halkımız çabuk gerillalaşmıştı. Gelen herhangi bir kokuyu veya izi anlamadan yürümüyor, “heval düşman olmasın?” diye sorup, iyice emin olduktan sonra ilerlemeye devam ediyorlardı.

“Heval dikkat et, adımını atma!” diye bağırdı biri.

Durdum. Anlamadım. Yanıma yaklaşan yaşlı Kürt köylüsü, “toprak doğal değil gibime geldi, sandım mayın döşemişler” dedi mahcupça. Onun mahcupluğu beni daha da mahcup etmişti. Elimi omzuna atıp “sağ ol, duyarlılık bir his olayıdır” dedim. Önüme geçmiş, aceleyle önümde yürümeye çalışıyordu. Acelesi neydi? Acelesi, varsa bir tehlike önce onu bulsun, gerillaya bir şey olmasın diyeydi. İşte o zaman anladım ki, ölsek bile bu halka borçlu kalacağız...

Ağlamak. Doyasıya ağlamak için bir yer ve zaman arıyordum. Bu denli güçlenen bir halk, başka yerlerde var mıydı?

Zor bir yıldan geçiyorduk. Dönemin hükümeti Tansu Çiller ve Doğan Güreş ekibi planlı hareket ediyordu. Bir yandan Önderliğimize yönelik komplolar geliştirilirken bir yandan da gerillaya ve halka imha amacıyla yöneliyorlardı. Kürdü bittirme politikası esas alınıyordu.

Buna rağmen bir halk direniyor, gerilla vuruyordu. Daha bir kaç yıl öncesine kadar en sıradan erin önünde eğilen Kürt, artık bir ordu karşısında ölümüne direniyordu, dağa çıkıyordu.

Korkusuz yürüyorduk. Her tarafa pusu atılmıştı. Bizler ise Besta'ya ulaşmak için engel tanıımıyorduk. Halkı yüreğimizden önce korumamız gerekiyordu. Bunun için pusu atılabilecek yerleri önden keşfedip, düşmanı vuruyorduk. Bir grup arkadaş pusu atan düşman gücünü oyalarken, Beslere ulaştırmamız gereken aileler pusulardan geçiriliyordu. Aileleri böyle korumaya çalışıyorduk.

Pusular aşılıyordu.

Uçurumlar geçiliyordu.

Yaratıcı Kürt insanlarıyla birlikteydik. Halkımızla...

Dağ ile birleşmiştik.

Zor durumdaydık ve eğer zor bilince çıkarılırsa, insanda umudu büyütüyordu. Açtık, çocuklar açtı. Analar bitkindi. Ama ilerliyorduk. İkinci gün tamamlanmıştı.

Uygun bir yerde mola verdiğimizde dinlenmeyen analardı. Çevreden ot toplayıp pişirdikten sonra herkese dağıttılar.

İkinci günün sonunda toktuk. Bizi analar doyurmuştu. Bir asır yürüyebilirdik. Çünkü analar umutla doyurmuştu bizi. Daha önce tanımadığımız, bir kurtuluş yolculuğunda tanıştığımız ailelerimiz bizimle bir asır yürümeye hazırdı. Hepimizin menzili Güneşti...

Üçüncü gün. Besta'ya ulaşacağımız gün.

Çocuklar gülünce yollar bitiyordu.

Anaların saç örükleri yağmur topladıkça, toprak uyanıyordu. Ve anaların saçlarından dökülen ışıkları toprak tohum diye bağrına alıyordu. Yarınları filizlensin diye.

Çocuklar analara bakınca, analar toprağa bakınca, pusular aşılıyordu.

Günün elleri tenimizi okşadıkça, bir halkın nereye yürüdüğünü anlıyorduk.

Direnmek... Direnmek dışında başka bir yaşam biçimi yoktu. Yaşam da zaten buydu.

Kendine öfkenin cesaretiydi direnmek.

Eski Kürde öfke, yolları kadifeleştiriyordu. Kadife tenli bir zamandan geçiyorduk.

Besta'ya ulaşmıştık. Aileler, diğer yerlerden gelen ailelerle buluşmuşlardı. Ve dağda küçük bir Kürdistan kurmak için el ele vermişlerdi.

İşte Etruş kampı böyle yaratıldı. Şimdi Mahmur adını taşır... Ve Mahmur halkı, devrimimizde yaşayan kahramanlardır. Kölelikten kurtulup, zincirleri tamamen kıran, demirini eritip o yedi kat yerin dibine gömenlerdir.

Besta bizler için de yeni açılımlar yapma yeri idi. Gabar'dan pek farklı değildi. Besta'da da savaş olanca hızıyla devam ediyordu. O açıdan gerillada yer ve zaman fark etmiyordu. Mühim olan tek şey bütünle buluşmaktı. Savaşın boyutlanmasına göre düzenlemeler olmaya başlamıştı.

Düzenleme için komutan arkadaş beni çağırmıştı. Kısa bir sohbetten sonra “düzenlemen için bir önerin var mı, diye sormak için çağırmıştım” diye sordu. “Her yere hazırım” dedim.

“Alanımıza yeni geldin fazla tanımıyoruz” dedi.

“... Pervariliyim....” diye yanıtladım.

Düzenlemem olmuştu. Garısa alanına gidecektim. Bu benim için bir sürpriz, bir düşün gerçekleşmesiydi.

Demek ki çocukluk düşlerim de dağda gerçekleşecekti.

Demek ki düşlerin ve geleceğin demlendiği yerdeydim.

Doğduğum toprakları görecektim. Besta'dan ayrılacak olanlara bir tören yapıldı. Cemal arkadaş törende bir konuşma yaptı. Konuşmasını “sizlerden yeni gelişmeler bekliyoruz” sözleriyle tamamladıktan sonra hepimizle vedalaştı. Sırada bekleyen tüm arkadaşlarla vedalaştık.

Birlikte yolculuk ettiğimiz ailelerle ve yoldaşlarla vedalaştık.

Yeniden buluşmak ve daha fazla yakınlaşmak için Besta'dan ayrıldık.

HEREKOL FIRTINASI.

Herekol, masallara, öykülere konuk bir isimdir.

Bahar aylarıydı. Bahar yalnız, uyanan toprak değildir. Yürekte açılımlar yapar.

Herekol ve bahar.

Asilik ve bereket.

Soyluluğun birleştiği dağ.

Uzun bir mücadele sonucunda Garisa'ya ulaşmış, Herekol'a doğru altı yoldaşla birlikte yol alıyorduk. Herekol'a ulaşmak öyle kolay olmamıştı. Bir dizi kavga sonucunda Herekol'a gitmeyi arkadaşlara kabul ettirmiştim.

Herekol yüksek bir dağdır. Yolları sarptır. Uygun bir yerde sıcak bir çay içmek için mola verdik. Sıcak bir çay içmek istiyorduk ama çaydanlığımız yoktu. Herekol'a bölük komutanımız olarak gelen Rıza arkadaş, "o tepede asker mevzileri var. İki arkadaş gitsin, kutu olabilir" dedi. Doğruydum, bulduğumuz kola kutularına su doldurup ateşe bıraktık. Kısa sürede çaylarımız hazır duruma gelmişti. Bu sırada nöbetçi arkadaş, bir bölük arkadaşın bize doğru geldiği haberini verdi. Gelen bölüğün en önünde Ahmet Rapo yürüyordu. Bizi görünce sıcak bir selam vermeden geçemedi. Gelişmeler üzerine tartışma derinleşti. Düşman hareket tarzımızı çözmüştü. Ve buna göre yeni bir hareket tarzını uygulamaya başlamıştı. Bu durumda yeni taktikler geliştirmemiz gerekiyordu.

Ahmet Rapo ile daha kaç kez dağ geçitlerinde karşılaşacaktık. Savaşta yeni çıkmış gibi görünüyordu ama dinçti. Yüreğinde taşıdığı sevinci yitirmemişti ve hep öyle de kalacaktı. Ahmet Rapo, bir çay içtikten sonra vedalaşıp, uzaklaşmış, bölüğüyle tekrar Gabar'a gidiyordu. Onlar giderken yüreğim Herekol ile Gabar arasında sıkıştı. Üstüme bir ağırlık çöktü.

Herekol'a doğru ilerliyorduk. Beklenmeyen bir yağmur yağmaya başlamıştı. Toprak suya doymuş olsa gerek, yağın yağmur, küçük derecikler oluşturarak akıp gidiyordu. Hava gittikçe soğuyordu. Her tarafımızı ıslatmıştı. Yağmurlardan sona genelde rüzgar eser. O gün de yağmurdan sonra sert bir rüzgar esmeye başladı. Rüzgar ıslak bedenlerimizi esir almaya çalışıyordu. Direniyorduk ama yürüyüş tempomuz oldukça düşmüştü. Ağır ağır ilerliyorduk. Harabeye çevrilmiş bir boş köyün yanına vardık.

"Köyde mola vereceğiz" dedi Rıza arkadaş ve çevreden odun toplamaya başladı. Altı kişiydik. Ben ve iki arkadaş daha gördüğümüz ilk sağlam eve girdik. Diğer iki arkadaş aradan epey zaman geçtiği halde gelmemişlerdi. Onları en son nerede gördüğümü hatırlamaya çalıştım. Ama bir türlü hatırlayamıyordum. Yalnızca yağmurda ıslanan altı kişilik gerilla grubu olarak hafızamda bir görüntü kalmıştı. Yol boyu o kadar çok üşümüş ve bitkin düşmüştüm ki olan bitenlerden habersiz yol almıştım. Bir tek yağmuru dinlemiş, onunla yol almaya çalışmıştım. İçimde soğuk bir fırtına esmeye başlamıştı. İki arkadaş nerede? Bu soruyla fırlayıp ayağa kalktım. Donmak üzere olan bedenimin böyle bir refleks göstermesi diğer arkadaşları şaşırtmış olsa gerek ki, ne olduğunu anlamadan arımdan onlar da geldiler.

Harabe bir köy.

Herekol eteklerinde kimsesiz bir küçük köy.

Ayrılıklara yüreği dayanamayıp yasa bürünmüş evler. Evler arasında, bedeni ısıtan, terleten bir hızda koşuyordum. Telaşımızı gören Rıza arkadaş, "arkadaşlar ne oldu, neden koşuyorsunuz" dedi ama cevap veren olmadı.

Omzuma dokunan bir elle durdum, olduğum yerde kala kaldım. Buna sebep omzuma dokunan el değildi. Gördüklerimdi. Karşıda iki yürek, karşıda iki yoldaşın gözleri. Bize bakan lakin bizi görmeyen, bize doğru adım atan ama bize doğru yürüyemeyen iki arkadaşımızdı...

Döndüm ardıma, omzumdaki elin sahibine baktım. O da bir yoldaş. Arımdakiler neden koştuğumu anlamışlardı, karşımdakiler de neden geldiğimi. Söze gerek kalmamıştı. İşte öyle bir andı.

"Köye girmedik. Giremedik, en son bu köyden ayrıldığımızda her yer insanlarla doluydu. Ekmeğimizi, suyumuzu ve havayı birlikte paylaştığımız insanlar vardı bu köyde" dedi Dewran. Köye girememişlerdi ve biz bunu fark edememiştik.

"Erkend köyü. Üzgünüm arkadaşlar, sizlerin Erkend'li olduğunuzu bir an unuttum" dedi Rıza. Ve üzgündü.

"Yo yo üzlmeyin. Bu gerçeği biliyorduk" diyerek köyü gösterdi Mahir.

"Bu gerçeği biliyorduk ama gerçeği bilmek bazen duyguları kontrol etmeye yetmiyor. Haydi gidelim" dedi Dewran.

Koşar adım geldiğimiz dar patikadan ağır adımlarla dönüyorduk. Sağlam olan eve ulaştığımızda Rıza ateş yaktı. Ateş gürleştikçe ısınmaya başladık. Isınınca canlanmıştım. Karşımda köylülerin daha önce kestiği çilolar (yapraklı dallar) duruyordu. Getirdiğim çiloları yere serdim ve arkadaşlara,

"Bu gece çiloflekste yatacaksınız" dedim.

Çilofleks üzerinde dinlenmeye geçen arkadaşlar iyice mayışmışlardı. Ama benim aklımda hep Herekol vardı.

"Herekol'a ne zaman çıkacağız" diye sordum.

"Herekol'u bu ay çıkmak mümkün değil" dedi Rıza ve ekledi. "Herekol'un karı meşhurdur. Şimdi bile dorukları en az beş metre kar taşır "

Son duyduğum bu sözlerin ardından bir Herekol düşüyle, uykuya daldım. Sabah uyandığımızda hava oldukça güzeldi. Gökyüzü maviydi. Ama önümüzdeki vadi bembeyaz. Çok fazla oyalanmak istemiyorduk. Dinlenmiştik. Ve yolumuz uzundu. Herekol'un orta noktası dedikleri yere gidiyorduk. Akşama

doğru ulaştık. Herekol gücü geldiğimizi duymuş ve bizi merakla beklerken onlara ulaşmıştık. Kısa sürede ihtiyaçlarımız karşılandı. Sayımız kalabalıktı, hava soğuktu ve dışarıda uyuyacaktık. Gerillada, böylesi dönemlerde, yorgan yerine naylon kullanılır. Ama naylon da yoktu. Yorgunduk ve yorgunluk soğuk dinlemiyordu. Hava kararmıştı, hepimiz üstümüze kefiyelerimizi atarak uyuya kalmıştık. Deliksiz bir uykudan sonra uyandığımda tüm arkadaşlar gülüyordu. Önce anlamadım. Sonra bende bir tuhaflığın olduğunu fark ettim ama ne? Üzerimde göz attığımda kül içinde olduğumu fark ettim. Kül sıcaktı iyi uyumuştum ama üstüm başım berbat olmuştu. Rahat uyumanın da bedelleri vardı.

"Eee ne yapalım. Bir gün de külflekste yatmakta varmış" diyen Rıza, ağız dolusu gülüyordu.

Tüm arkadaşlar uyanmıştı. Herekol gücünün yanına akşama doğru ulaştığımız için tüm arkadaşlar uyanmıştı. Sabah ihtiyaçları giderildikten sonra, tüm arkadaşlarla tanışma fırsatımız doğmuştu.

Dağ buluşma mekanı.

Herekol sürprizler yurdu.

Kürdistan bir sevgi açılımı.

Yoldaşlık dağın en güzel parçası

Yüreğimizin övgüsü.

Karşımda duruyordu. Aradan uzun yıllar geçmişti. Değişen tek şey yüzlerimize yüklenen olgunluktu. Büyümüş, gençleşmişti. Çocukça bir ifade taşıyan yüzündeki bakışları bilgin bir tona bürünmüştü. Bakışlarında, gözlerinde bir nehir coşkunluğunun gizini yakalamıştım.

Berber gerillaya katıldığımız yeğenim Zından karşımdaydı. Dağ olgunluğuyla sarıldık birbirimize. Gabar ile Herekol'un kollarını birleştirmiştik, içim titredi.

İçimizdeki derin kuyu coşmuş, kabarmış suyunu dışarı atmıştı. Göz yaşlarım akıyordu.

Sorulacak, konuşulacak çok şey vardı. Ama böylesi buluşmalarda bir tek "nasılsın" diyebiliyor insan. Sanki ondan öteye her şey zaten o buluşmada anlaşılmış gibi oluyor.

Bir yandan buluşmalar, bir yandan ayrılıklar yaşamımızı kaplamıştı. Operasyon ve çatışmaların ardı arkası kesilmiyordu. Günler yaşam ve ölüm çizgisinde seyrederek geçiyordu. Girdiğimiz çatışmalarda düşmana kayıp verdiriyorduk. Sürekli darbelenen düşman daha da acımasız yükleniyordu. Biz ise artık mecburduk. Darbe yememek için saldırmak ve geri püskürtmek zorundaydık. Herekol'un yükseklerine çıkıyorduk.

Herekol'u çıkıyorduk. Soğuktu ve odun yoktu.

Herekol her dem kar altındaydı.

Beyazla demleniyordu Herekol.

Bir ateş damlası lazımdı.

Ve

Ateş kar altındaydı.

Ateşe ulaşmak için beyaz örtüyü delmek zorundaydık.

Odun bulabileceğimiz yerlerde karı ellerimizle kazıyor odun çıkarıyorduk. Sabır ile ıslak odunlardan ateşin damlamasını bekliyorduk. Kürdistan'a damlayan ve tek ışık olan büyük insana olan inanç bizleri Herekol zirvelerinde kardan ateşin damlamasını beklemeye götürüyordu. Her eylem inançla başlıyordu. İnançlı eylemler başarıyı getiriyordu.

Bir Herekol sabahıydı. Kardelenler heyecanımıza, heyecan katar gibi boy vermişlerdi. Herekol'a güneşin doğduğu bir gündü. Zından iki arkadaşıyla keşiften dönmüştü.

"Tepede herhangi bir şey var mı?" diye sordum.

"Her şey oldukça güzel. Bizim köy bile gözüküyor" dedi Zından.

Yakınlaşmıştım. Doğduğum yerlerdeydim. Bir tepe çıksam doğduğum evi görecektim. Biraz yürüsem, sürgün edildiğim toprağı görecektim. Koşsam ulaşacaktım çocukluk diyarıma. Çocukluk çağıma ulaşacaktım. Yalnızca koşsam çocukluk çağıma yetişeceğim bir menzildeydim. Ama oraya gitmenin büyük bir emek istediğini de biliyordum.

Çocukluk yıllarımdaydım. Geçmişe öyle hızlı ulaşmıştım ki cihaz sesiyle kendime geldim ve Herakol'a döndüm. Düşman kara hareketi kadar hava bombardımanına da devam ediyordu.

"Hızlı olun" diyordu yoldaşlar. Herekol'u tamamen çıkmıştık. En zirvedeydik.

Hazırdık. Düşman Herekol'a büyük darbe indirme peşindeydi. Biz ise bu hesapları boşa çıkarmak için çabalıyorduk.

Herekol'da çatışmalar başlamıştı. İki gün belli aralıklarla durmadan çatışmıştık. İkinci günün sonunda bir kademe geri çekilmiştik. Düşman çemberi daraltarak bizi tasfiye etmeye çalışıyordu. Üçüncü gün daraltılmaya çalışılan hareket alanımızı genişletmek zorunda olduğumuzu bilerek, gerilla taktiklerini çoğaltmaya başladık.

"Karşıdaki kayalıkların yanına pusu atın" dedi Rıza. Belirlediği arkadaşlarla birlikte pusu atacağımız noktaya ulaşmıştık. Dört arkadaşlık. Uygun biçimde mevzilenerek pusuya yattık. O ana kadar önümde bir grup arkadaşın olduğunu fark etmemiştim. Ta ki düşmanla sıcak temas başlayıncaya kadar.

Düşmanla iç içe girmiştik. Sıcak bir çatışma ortamındaydık. Duygunun düşüncenin, yaşamın ve ölümün iç içe geçtiği bir andı. Enver yol arkadaşımdı. Aynı yerde aynı duyguyu, coşkunluğu ve hüznü paylaştığım insan. Aynı yerde aynı doğrultuda çatışıyorduk. Bir ara hareketliliği dikkatimi çekti. Belirlenen alanda çatışmamız gerekiyordu. Enver gittikçe bunun dışına çıkıyordu.

"Dikkat et. Çok hareket ediyorsun" diyerek uyarmak zorunda kalmıştım. Ama Enver benimle değildi.

"Bir şey olmaz yoldaş" diyordu. Demek ki beni duyuyordu. Tecrübelerim beni yanıltmıyordu.

Enver beni dinlemiyor, ben ise onu uyarmaktan vazgeçmiyordum. Kendisini tehlikeye atıyordu. Gün zamanını doldurmak üzereydi. Enver hala olduğu yerde düşmana darbe vurmaya devam ediyordu. Enver'e karşı boşuna mı telaşlanmıştım. Çatışma akşama kadar sürmüştü. Silah sesleri gittikçe azalıyordu.

Herekol bir yeni günün doğumu için geceye bürünüyordu. Bir tek silah sesi duyuldu. Bir tek ses. Ve akşama doğruydı. Ses ta Gabar'dan duyulmuştu. Sanki Gabar kalbinden vurulmuştu. Son duyulan silah sesinin yankısı gitmeden Enver bana ulaştı. Dimdik ayakta idi ama biliyordum yaralıydı. Gabar gibi bakıyordu. Gabar gibi asil duruyordu

"Bir şey yok" dedi. Ben bir şeyinin olup olmadığını sormamıştım oysa. Ama o "bir şey yok" diyordu. Çünkü bildiğimi o da biliyordu. Çünkü her gerilla diğer gerillanın yarasını hisseder.

Mevzimden çıkarak yanına gittim. Ağır yaralıydı.

Redur çevreyi pür dikkat kontrol ediyordu.

"Heval Redur yardıma gel, Enver yaralandı" diye seslendim.

Yerde kar vardı. Enver'i götürmemiz gerekiyordu. Cephanemiz çoktu. Enver'in silah raxt ve çantasını aldım. Yerdeki kar buz tutmuştu. Enver dişlerini sıkıyor, dimdik ayakta duruyordu. Kan kaybından olsa gerek başı döndü ve yere yığıldı.

"Bir şeyim yok" demeye devam ediyordu.

Yanımızda küçük bir parça naylon vardı. Enver'i naylon parçasının üstüne yerleştirdik. Redur naylonun önünden tutup kaydırarak Enver'i aşağıya doğru indirmeye başladı. Ardından ben de iniyordum. Hava kararıyordu. Uygun bir kayalığın yanına ulaştığımızda Enver'i bırakmak zorunda kaldık. Kayalık ovaldı. Enver'i yerleştirdik. Yanımdaki yağmurluğu üstüne örttük. Enver bizi duyabiliyordu.

"Bir şeyim yok" demeye hala devam ediyordu.

"Bizi burada bekler yerinden kalkma ve ses çıkarma. Gitmemiz gerekiyor" dedim.

İndiğimiz yolu geri çıkıyorduk. İşimiz vardı. Enver'i uygun bir biçimde mevzilendirmiştik. Hava kararmıştı. Kar yıldız ışıltıyla şavkıyordu. Şavkıdıkça ince bir aydınlık oluşturunuyordu. İnce bir aydınlığın içinden yürüyorduk. Yukarıda, çatışma yerinde bizi bekleyenler vardı. Ne yüreğime ne de düşüncelerime itiraf etmek istediğim bir gerçek beni bekliyordu. Bildiğimi kendimden gizlemeye çalışıyordum. Ve yukarı çıkıyordum. Zindan yukarıdaydı. Portatif Agit yoktu. Çatışma esnasında onların mevzileri bir bir susmuştu. Zindanın mevzisinde düşmanın bulunduğu yöne doğru mermiler gidiyordu ama bir ara neden durmuştu? Yaralı mıydı? Ama ortalıkta kimse yoktu. Ve koca bir sessizlik kaplamıştı o laciverdi kayalıkları.

Agit genç bir yoldaşımızdı. Bir Gabar çocuğuydu. Yiğit bir ailenin evladıydı. Enver ile amca çocuklarıydılar. Dağda kardeş kardeşe aynı mevzide şahadete ulaşan yoldaşlarımız da az değildi. Enver yaralıydı ve Agit yoktu.

Gündüz çatıştığımız yere ulaşmıştık. Her taraf sessizdi, tıpkı kar gibi. Agit'in mevzisine doğru yürüdüm. Agit mevzideydi. Upuzun yatıyordu.

Sessizdi, tıpkı gece gibi.

Durdum. Titrese de elim, ona dokunmalıydım. Uzun bir yolculuktan, sonsuz bir uykudan onu uyandırmalıydım.

"Agit... Agit..." diyordum sessizce. Neden bilmiyorum ama sessizce dökülüyordu kelimeler dilimden.

"Agit... Agit"

"Heval... Heval..." diyordu bir ses. Kim bana seslenmişti. Derin bir kuyunun dibinden gelen o ses kime aitti?. Yoksa yok muydu böyle bir ses, bana mı öyle geliyordu? Ya da bir ses duymak istediğimden mi? Ellerim daha da fazla titremeye başlamıştı. Çünkü Agit'in nabızı atıyordu. Bana ses veriyordu.

"Heval!!!" diye bağıırıyordum. Farkında değildim. Bu kez çığlık çığlığa bağıırıyordum. Bu bir çığlıktı. Bu Herekol'un sessiydi. Çünkü Agit yaşıyordu. Sırtından almıştı yarayı. Mermi tam da sırtına isabet etmiş, gitmemiş orada duruyordu. Agit'in genç bedeni gitmiş orada duruyordu. Agit'in genç bedeni sınıksız kavramıştı. Onu başka bir yere göndermek istemiyordum gibi. Mermi çıkıp gitse toprağı delegecek. Kayları incitecek. Belki de Herekol'un kalbini delegecek. Agit belki de bundan mermiye geçit vermemiş onu kendinde esir almış, savaşıyordu. Demek ki Agit'in mevzisi düşmemişti o hala savaşmaya devam ediyordu.

Sevinç çığlığını duyan ve kendisi için endişelendiğim Zindan da gelmişti. Bir mutluluk anıydı. Hemen Agit'in yarasına müdahale ettik. Zindan onu sırtına aldı. Ve Enver'e doğru yola koyulduk. Redur, arkadaşlara yaralıların olduğunu bildirmek için çoktan yola çıkmıştı.

Çatıştığımız tepenin ön tarafındaki grup da gelmişti. Hepimiz Enver'in yanında buluşmuştuk. O gün toplam iki ağır olmak üzere üç yaralımız vardı. İlacımız yoktu. Bir kiloya yakın şeker dışında yiyecek hiç bir şeyimiz yoktu. Onu da yaralılara ayırmıştık.

Dinlenmek için ara verdik. Yaralı arkadaşlara olanaklar dahilinde müdahalede bulunduk. Sabah beklenmedik bir haber geldi. Ağır yaralı olan iki arkadaş yaklaşık 12 saat ilerimizdeki bir noktaya götürecektik. Dewran'la birlikte yaralı arkadaşları sırtımıza alarak yola çıktık. Gelen talimat mantıklı değildi, bir yanlışlık olmalıydı. Ama talimattı yerine getirmeliydik.

Ben Agit'i götürüyordum. Kuş kadar hafifti. Ama kısa sürede yürümekte zorlanmaya başlamıştım. Kar çok fazlaydı ve ilerlememizi engelliyordu. Agit'in yarısından kan damlıyordu. Akan ılık kanı vücudumda hissediyordum. Agit yarasını eliyle tutmaya çalışıyor lakin eli sırtına yetişmiyordu.

Eliyle yarasını sarmaya çalışıyordu bir küçük gerilla.

Yere dökülen kanının iz bırakmasını istemiyor veyahut benim üstüme damlamasını istemiyordu.

Agit yarasını eliyle sarmaya çalışıyordu. Ve morali oldukça yüksekti.

"Beni indirsen kendi başıma bile yürüyebilirim" diyordu. Oysa aldığı yara ağırdı ve yürümesi imkansızdı. Agit gerekirse sürünerek ilerlerdi. Gururluydu.

"Enver nasıl? O iyidir değil mi?" diye arada bir sormadan da edemiyordu. Agit'in fikri kendisinde değil, Enver'deydi. Dewran en önde ilerliyordu. Ben ise Agit'le dönem dönem durup dinleniyor, sohbet ediyordum. Sonra yola yeni çıkmış gibi, dinç ve moral dolu bir yürekle ilerliyorduk. Üç saate yakın ilerlemiştik. Ardımızdan birilerinin seslendiğini Agit fark etti.

"Gelenler var" dedi. Agit'i bir kayalığın üzerine bıraktım ve önden giden Dewran'a durmasını söyledim. Bize yetişen Haşim'di. Emekçi bir yoldaşı.

"Heval Osman bir yanlışlık olmuş, arkadaşlar geri dönmenizi ve yaralı arkadaşları getirmenizi söylediler" dedi. Biraz öfkelenmiştim. Ama çok uzun sürmedi bu öfke. Biraz da sevinmişim. Çünkü kar çoktu ve hava soğuktu. Yaralı arkadaşları beklenen noktaya götürsek bile şahadet yaşanabilirdi.

Gelen arkadaşların yardımıyla yaralı iki arkadaşı tekrar eski noktaya götürdük. Agit üzgündü. Sanki suçluymuş gibi bir duygu yaşıyordu. Ellerimle saçlarını okşadım.

"Bitecek" dedim. Agit'in yüzünde bir anda beliren tek şey çocukça bir mahcupluktu.

Sonraki gün geri çekilme yapacaktık. Herekol'da kalmak imkansızlaşıyordu. Besta'ya doğru ilerlemeye başladık. Yaralı arkadaşlarımız vardı. Düşman tüm geçitleri tutmuştu. Düşmanın düşünemeyeceği yerlerden geçmeliydik. Öylesi anlar dışında düşünemeyeceğimiz yerlerden geçerek geri çekiliyorduk. İnin ve cinin uğramadığı yerlerden, geçitlerden, uçurumlardan geçerek gidiyorduk. Düşman Herekol'u bize mezar yapmaya kararlıydı. Tüm kanallar kapatılmıştı. Erzak ve lojistik malzemelerimiz kalmamıştı. Cephanemiz çok azdı. Daha iyi vurabilmek için çekilmek zorundaydık.

Herekol'da yaşam zordu.

Bir Herekol fırtınası esiyordu.

Fırtına kuru, öfkeli, çılgın...

Bir dağ çıldırması...

Fırtına çoğalıyordu. Rüzgar estikçe kuru karı savuruyordu.

Herekol'da kar yüzümüzü kesip geçiyordu.

Fırtına kuru ve yakıcı

Gözlerimiz yanıyordu.

Soğuk karın yakıcılığında vücutlarımız yanıyordu. Yüreğimizin sıcaklığı dışında hiç bir şeyi hissedemiyorduk. Birden sırtımdaki Enver'in sesi duyuldu.

"Ben burada indirin" Enver'i istediği yerde indirdik.

"Burası büyük komutan Agit'in noktasıdır" dedi Enver. Herekol fırtınasında açtı gözlerini. Dimdik noktayı tarıyordu gözleri. Her şeyi içine resmeder gibi bakıyordu. Baktı. Baktı. Enver acı çekmiyordu artık. Yarası iyileşmişti. Gülümsüyordu. Fırtına esmeye, öfke kusmaya devam ediyordu. Biz Herekoldaydık. Enver yüzündeki o son gülümsemeyle öylece kapadı gözlerini...

"Gidelim yoldaş, yol uzun, fırtına acımasız, sakın ha erken kapama gözlerini bak fırtına esiyor" dedi Veysi.

"Ben ilerleyemeyeceğim. Artık bunu biliyorum" dedi Enver. Zamandan öteye bir Herekol dinginliği yaşıyordu. Yaklaşık üç dakika boyunca,

"Önderliğe ve tüm arkadaşlara selamlarımı söyleyin" dedi ve gözlerinin kapaklarını tam kapamadan önce "Önderlik" dudaklarından kelimesi döküldü.

O son kelimedenden sonra bir gerilla Herekol fırtınasına gönlünü kaptırdı. Gözlerini aşk diye kapadı. Herekol fırtınasına tutulmuşuk.

Fırtına çöl sessizliğindeydi.

Herekol'un derinliklerinde demlenen kar ağlıyordu.

Enver artık Herekol'du, fırtınaydı.

Enver yürüyüşümüzün ilk şehidiydi. Onu da fırtınaya emanet etmiştik.

Herekol eğildi, yoldaşlar eğildi. Fırtına sustu. Enver için saygı duruşuna geçildi.

Kasaturalar çıkarıldı. Kar eşildi. Toprak kazıldı. Toprak Enver'i kucakladı. Enveri geride, içimizde bırakarak ilerlemeye devam ediyorduk bir fırtına boylamında.

Zirvelerdeydik. Aşağılara doğru baktığımızda tüylerimiz ürperiyordu. Bir uçurumdan inmemiz gerekiyordu. Tehlikeliydi. İnmekte karalıydık. İki günde çıktığımız yolu on iki saate inecektik.

Herekoldaydık. Aya yakın bir yerde. Aşağılarda Bestler yemyeşil bir yol olup uzanıyordu. Ve biz donmak üzereydik. Ay ve Bestler yaşama davetkarlıklarını sunuyorlardı. Umut daima ilerlemedeydi.

Rıza, dikkat edilmesi gereken hususları belirttikten sonra aşağıya doğru iniş başladı. Yüz metre indikten sonra hakimiyet kaybolmuştu. Hakimiyet doğadaydı. Hepimiz kayıyorduk. Süratle aşağıya doğru sürükleniyorduk. Hızlıydık. Hızın sonu neresi olacaktı hiç birimiz bilmiyorduk.

Kontrolsüz hız her zaman tehlikeler barındırır. Beklenmedik sonlara neden olur. Bu beni ürkütüyordu. Gözlerimi kapatmışım. Her şey o kadar hızlıydı ki. Geçtiğim yollar gözlerimde canlanıyordu. Hızım yavaşlıyordu. Durdum, gözlerimi açtığımda uçuşumu geride bıraktığımı anlamışım. Ama içim rahat değildi. Tüm arkadaşlar inebilmişler miydi?

İnen arkadaşlar toplanmışlardı. Sayı alındı. Herkes sapa sağlam inmenin sevincini yaşıyordu. Yaralı arkadaşlara bile bir şey olmamıştı. Mucize denilen şey de bu olsa gerekti. Hiç birimize bir şey olmadan uzun bir uçuşumu kayarak inmiştik. Döndüm uçuşuma baktım. Yaşadığımıza inanmadım.

Sayı alınıyordu. Tamdık. Ama Agit "Enver nerede?" diye sorup duruyordu. "Enver yok, Enver'i

bekleyelim" diyordu.

"Enver sonra gelecek. Arkadaşlar onu getiriyor" dedim.

"Tüm arkadaşlar burada kim onun yanında kaldı ki?"

"Herekol.... Agit Herekol..."dedim.

Yürümeye başladığımızda, iniş anında üç arkadaşın yaralandığını anladık. Yürümekte zorlanıyorlardı. Grubun morali etkilenmesin diye yaralandıklarını söylememişlerdi. Ovaya ulaştıktan sonra ara verdik. Kısa bir süre içerisinde ot toplayıp biraz enerji kazandıktan sonra yürüyüşümüze devam ettik. Bir an önce Bestler gücüne ulaşmamız gerekiyordu. Yaralı arkadaşların durumu gittikçe ağırlaşıyordu.

Tempo hızlanmıştı. Yeni umutlar tüm acıları direnişe katık ediyordu. Öyle bir andı. Ulaşmanın sevinci yaşıyorlardı. Bestler gücü bizi bekliyordu. Ulaşmıştık. Ulaştığımızda, kaygılar hüznler kayboldu. Bir bayram havası esiyordu. O mevsimde Herekol'u aşmak basit bir eylem değildi. Ve biz bunu başarmıştık. Gerilla birbirini tanır. Ondan bizi umutla beklemişlerdi.

Agit'in kolunda serum vardı. Yaralı arkadaşlara müdahale edilmişti. Hepimizin bir yarası böylece sarılmıştı. Yaralı arkadaşlar kurtulmuştu. Ever ise içimizde hep bir acı, sarılması zor bir yara olarak kalacaktı. Yaralı arkadaşlar Cudi'ye doğru gönderilmeye başlanmıştı. Agit'e yaklaştım. Eğildim anlından öptüm. O, sadece hissetti. Yüzüne yüklediği aydınlıkla karşılık verdi.

Günler geçiyordu. Zaman uzun, dağ bir o kadar kısaydı. Dinlenmiştik. Herekol'un karı da biraz erimişti. Yine gidecektik. Herekol bir aşktı. Asla vazgeçilmezdi. Yine zirvesine çıkacaktık. Kucaklayacaktık hasretle.

Yola çıktık. Bir manga arkadaşlık. Manga komutanımız Xunreş'ti. En önde ilerliyordu. Kısa bir ayrılıktan sonra Herekol'a tekrardan gitmenin heyecanını herkes yaşıyordu. Geri döndüğümüz ilk günün sonunda, Herekol'un doğal barakalarından birinde dinlenmeye çekildik.

Herekol keşfedilmesi zor, keşfedildikçe bitmeyen bir dünya gibidir. Sanki bir volkanik patlamadan sonra, kayalıklar damla damla akmış ve damlaların birleşimiyle bir dağ oluşmuş. Kayalıkları pütür pütürdür Herekol'un. Her kayalığın başka bir kayalıkla bulunduğu yerde farklı farklı şekiller oluşmuştur. Sanki insan eli ile biçimlendirilmiş, gizemli bir tarihi eser gibi duran bu dağın içinde, eriyen kardan geriye kalan temiz kar ile bir çay demledik. Geceyi orada geçirecektik.

Doğan yeni yol arkadaşımıydı. Her kavşakta yeni yol arkadaşları eklenir yürüyüşümüze, gidenler de olur. Dağ biraz da bu demektir. Çevremizdeki güzellikten büyülenmiştik. Herekol'da bir bahar mevsimi hüküm sürüyordu. Kar eriyince odun olarak kullanabileceğimiz guniler -keven- ortaya çıkmıştı. Herekol zozanlıktır. Fazla ağaca rastlanmaz. Gunilerden ateş yakabiliyorduk. Doğan, guni toplayarak kısa ömürlü ama kesin ısıtan bir ateş yakmıştı.

Geceydi ve ilk nöbet benimdi. Nöbetteydim ve üşüyordum. Yanıma yaklaşan Xunreş sırtındaki parkesini çıkarıp omuzlarıma attı. Ben itiraz edecektim ki eliyle omzuma dokunup, sessizce gitti. Üşüdüğümü nasıl hissetmişti? Tam üşüdüğümü düşünürken gelmesi beni çok etkilemişti. Ortak yaşam, kolektif yaşama olan inanç geliştikçe, birliktelikler geliştikçe aynı şeyler çabuk hissediliyor. Xunreş parkesini bana bırakıp gitmişti oysa o da benim kadar üşüyordu. Üstelik o uyuyacaktı, ben ise hareketliydim. Dolayısıyla onun benden daha fazla ihtiyacı olacaktı. Yol arkadaşlığı faklıdır. Herkes kendinden önce arkadaşını düşünür. Kendinden önce hep düşüneceğin bir başkası vardır. Ondan dolayı dağda her gerillanın sorumluluğu daha fazladır.

Zaman hızlı geçmişti. Etrafı iyice kontrol ettikten sonra nöbeti Doğan'a devrettim. Doğan sanki hiç uyumamış da hazır bekliyormuş gibi, hemen nöbeti devraldı. Bir Herekol düşüne dalmak üzere uykunun kollarına atıldım.

Sabah erkenden son nöbetçi Veysi tarafından uyandırıldık. Veysi şafağın bu soylu dağın bağrından sökmelerini izlemişti. Ve Herekol'un soyluluğu o sabah gözlerine yansımıştı. Veysi ipek kadar yumuşak, soylu bir dağ kadar yürekte yer eden bir sesle uyandırdı bizi. Bu türden bir ses ile uyanmak insanda güne huzurlu bir başlangıç yaptırıyor.

Isınmak ve hedefimize ulaşmak için hemen harekete geçtik. Herekol'da kar eksik olmazdı. Evren bahar ayındaydı oysa biz bir kış mevsiminde yol alıyorduk. Kışın soğuşunu gidermek için karı delerek yürümeye devam ediyorduk. Isınmak gerekiyordu. Menzile yani zirveye ulaşmak için yüreklerimizi ısıtmamız gerekiyordu ve biz karı delerek, onu da kendi yürüyüşümüzde eriterek ilerliyorduk bir şafak vaktinde.

Damla damla duran kayalıkları, uçurumları, zirveye ulaşma umuduyla aşmış, Herekol'a ulaşmıştık. Önce her tarafı keşfettik. Bizden haber bekleyen Rıza'ya düşmanın geri çekildiğini şifre ile bildirdik.

Düşman geri çekilmişti. Gunilerden bir ateş yakarak Herekol'da sabahın mahmurluğunu gidermeye çalışıyorduk. Sis, duman, kar ve yeşillikler artık aşağıdaydı. Bir tek gökyüzü bizden yukarı. Ve bir sabah vakti koşar adım ulaştığımız menzil buydu.

İçimiz dingindi. Bahar kokusunu ilk kez o an hissetmiştim. Uzaklardan keklik sesleri geliyordu. Herekol'da doğa canlanmıştı. İkinci gün bölüğümüzün hepsi Herekol'a ulaştı. Ve bölük olarak Herekol zirvesine yerleştik. Mevziler yapıldı, iç düzenlemeye gidildi. Operasyon üzerine tartışmalar başladı.

Bir sabah bölge sorumlusu Xelil arkadaşın geleceği haberi verildi. Herkes hazırlandı. Uzun bir yolculuktan sonra Xelil arkadaş bize ulaştı. Oldukça dinçti. O gerçekten bir devrimciydi. Bu her şeyine yansıyor. Kelimenin ötesinde; yaklaşımında, oturuşunda, hitabında, mimiklerinde, olayları ele alışında her zaman bir devrimci ruh gizliydi ve bunu hissediyorduk. O gün Herekol'a yeni bir ruh katmıştı.

Neredeyse bir gün süren geniş bir toplantı yapıldı. Xelil herkesi dinledi, her arkadaşın düşüncesine önem vererek, yapılan değerlendirmeleri de toparlayarak değerlendirmelerde bulundu. Düşmanın yüklenme nedeni, partiye karşı geliştirilen yeni planlar ve yönelimler üzerine zengin bir toplantı geliştirilmişti. Düşmanın amacı ve hedefleri üzerinde durulduğu gibi bunu boşa çıkarmanın yol ve yöntemleri üzerinde de netleştirici bir perspektif sundu. Düşman karşısında ortaya çıkan zaafılarımız üzerinde özenle durdu. Belki de esas sorun buradaydı. Düşmanın topyekün yönelmesinde değil.

"Gerilla her an taktik demektir" diyerek içine girdiğimiz dar yaklaşımı bir kez daha ifade etmiş ve yapmamız gerekenleri de ortaya koymuştu.

Dağda duraklar yoktur. Her an düzenleme olabilir. Xelil arkadaşın beni çağırdığı haber verildiğinde yeni bir yolculuğun beni beklediğini anladım.

Xunreş, Deniz ve Zınar'la birlikte Pervari'ye gidiyorduk. Deniz'de Pervariliydi. Xelil arkadaş, gideceğimiz alan ve dikkat etmemiz gereken hususlar üzerine bizimle bir toplantı yaptı. Görev anlaşılmıştı ve gitmek için hazırдық.

Pervari'ye yolculuğumuz merak ve heyecan doluydu.

Kore Kore Tepesinin yanına ulaştığımızda dinlenmeyi hak etmiştik. Erzağımız azdı. Kore Kore Tepesinden akan kar suları, tepenin altındaki dere suyuna karışıyordu. Güzel bir suydur. Su sorununuz yoktu. Yiyecek olarak da salyangoz bulmuştuk. Tanıdık bir tadı vardı.

"Bu tat bana yabancı gelmiyor" diyordu Deniz.

"Basbaya yumurta tadı" dedi Zınar. Doğruydu salyangoz biraz yumurta tadındaydı.

Karanlık çöküyordu ve bizlerin tepeyi tutması gerekiyordu. Tepeye doğru çıktık. Çıkarken biraz zorlandık. Tepe Herekol'un en yüksek ve stratejik tepesiydi. Tepedeydik, Pervari ovası, Garzan arazisi ve Çemekore yaylası ayaklarımızın altındaydı.

"Tam altımızdaki köy Mixez köyüdür" diyordu Deniz. Bu köyü daha önce de çok duymuştum. Köyün ağası, Kör Durmaz'ı görmüştüm. Bir gün Pervari'ye gidersem evine uğrayacağım bir ilişkimin olduğunu düşünürdüm. Ve ulaşmıştım.

Sabahın serin yeli esiyordu. Soğuktan titreyerek nöbeti devralmak için gelen Xunreş ısınmak için sokularak;

"Ben de burada dünyaya gelmişim" dedi. Sesinde tarifi zor bir özlem sonrası kavuşma heyecanı vardı. Özlemini gidermeliydi Xunreş.

"Sen git çevreyi dolaş, özlemini gider, ben nöbet tutmaya devam edeceğim" dedim.

"Olmaz" dedi.

"Git ben burada dinleniyorum, biraz da yoğunlaşıyorum" diye ısrar ettim.

Öğlen vaktiydi ve yine geliyorlardı. Onlar gelmekte, biz ise kalmakta kararlıydık. 17 araçlık askeri konvoyla düşman gücü Mixes'e köyüne doğru geliyordu. Bu haberi Xunreş'e hemen bildirdim. Çünkü düşmanın gelişini en fazla bekleyen oydu.

Aradan yalnızca dakikalar geçmişti ki, Xunreş fırtına gibi esip, yanıma ulaştı.

Düşman konvoyunun geçtiği yerlere pür dikkat bakıyordu. Gözü tanıdık bir yerdeydi. Mayınları yerleştirdiği yere kilitlenmişti bakışları.

"Bu normal bir konvoy değil" dedi usulca. Bekliyordu. Patlayacak mayınlar. Öyle keskindi bakışları. Yola döşediği mayınları patlatmak ister gibiydi bakışları. Konvoy Xunreş'in bakışlarının kilitlendiği noktayı geçtikçe Xunreş'in gözleri ateş püskürmeye başladı. Mayınlar patlamamıştı. Xunreş oldukça üzgündü. Konvoyun gelişini aşağıdaki arkadaşlarımıza bildirmeyi unutmamıştık. Aşağıımızdaki arkadaşlar da bize yeni bilgiler vermişti. Konvoy Mixes'e yerleşmişti. Düşman dört koldan bize doğru ilerliyordu.

"Üzülme, bize doğru geliyorlar, burada vururuz" diyerek Xunreş'e moral vermeye çalışıyorduk ama bu çok fazla mümkün değildi. Sonunda "burada vuracağız" dedi ve kalkıp gitti. Hüznünü saklamadan ilerledi ve mevzisine yerleşti.

Bulunduğumuz tepe stratejikti. Hepimiz oldukça duyarlı ve tedbirliydik. Sürekli devriye çıkararak düşmanın hareket alanını kontrol ediyorduk. Nöbeti devrederek dinlenmeye çekildim.

Son devriye dönmüş ve gün doğmuştu. Ama hava sisli gibiydi. Etrafı kontrol etmek için dürbünü aldım. Dürbünle çevreyi iyice kontrol ettim. Herhangi bir şey yoktu. Bende bir alışkanlıktı, dürbünle çevreyi kontrol etmeyi, kayalıkların rengini, dağ yarıklarını izlemeyi severdim. Bir de o sabah öten keklikleri dürbünle yakalaya çalışıyordum. Sesleri kadar onları izlemek de istiyordum.

"Önce yakınınızı keşfedeceksiniz" derdi Rıza. O an aklıma nereden geldi bilinmez ama bu sözleri hatırladım. Keklikleri ararken en yakın yerleri keşfetmeye başladım. Yaklaşık 50 metre ilerimizde bir karartı gördüm. Önce bir hayvan sandım. Karartı hareket ediyordu. İyice baktım. Rıza'nın söylediği doğrulanıyordu, düşman hemen yanımıza kadar gelmişti. 50 metre kadar yakındık birbirimize. Xunreş'e haber verdim. Tüm arkadaşlara düşmanla iç içe olduğumuz haberi anında ulaştırıldı. Sessizce hareket ediyor, mevzileniyorduk. Aşağıyla bağlantı kurarak durumu bildirdim. Tereddütsüz, "Vurun" talimatı geldi. Vuracaktık.

Gözüm bir şeye ilişmişti. Önce önemsiz bir görüntü gibiydi. Tekrar dönüp baktığımda bir çantanın açıkta bırakıldığını fark ettim. Çantaya doğru ilerledim. Tam çantayı alacakken mermi yağmuruna tutuldum. Üstüme yağın mermiler çevreye dağılmış, bana isabet etmemişti. Çantada iki roket vardı. Ve o an o roketler bizim için oldukça önemliydi.

Kısa bir sürede kendimizi yoğun bir çatışmanın içinde bulmuştuk. Her taraftan mermiler, bombalar yağıyordu. Çatışıyorduk. En azından düşmanı oyalamalıydık. Çünkü aşağıımızda bir bölük

arkadaş vardı ve bölüğün güvenliği söz konusuydu. Aşağıdaki arkadaşların bulunduğu yer dezavantajlıydı. Düşman fark etse gücü imha etmek için oraya yüklenebilirdi.

Deniz mevzideydi. Öyle sakin, öyle masum, bir okyanusun duruluğu gibi. Bir çocuk masumluğuyla çatışıyordu. Öfkeliydi, kızgındı bir ırmağın hırçınlığı kadar. Zınar'ın gözü bende. Bir şey olsa koşacak, bir tehlike olsa önce kendisini atacak kadar tetikte.

Zınar tetikte, hepimiz tetikte. Zınar düşman mevzilerini tespit edip, suikast gerçekleştiriyordu. Çatışma bazen yoğunlaşıyor, bazen duruyordu. Düşman askerleri bulunduğumuz alanın biraz daha aşağısına inmek zorunda kalmıştı. Yaklaşık dört saat çatışmıştık.

Kolay değil, dört saat. Nefes almadan tüm benliğimizi düşmanın mevzilerine kilitleyerek çatışmıştık. Barut kokusundan başım dönüyor, midem bulanıyordu. Tam böylesi bir anda bölükten takviye geldi. Toplam bir takımılık güçtük. Çatışmaya devam ediyorduk. Gelen arkadaşlarla bir hamle gerçekleştirmiştik. Düşman yaklaşık beş saat sonra bir kademe geri çekilmek zorunda kalmıştı. Ama tamamen çekilme durumu yoktu. Çünkü kısa bir sürede havadan destek gelmişti.

Bize ulaşan talimata göre, kademli bir biçimde geri çekilecektik. Bize takviye olarak gelen gücün içinde Sipan diye bir arkadaş vardı. Biz bir kademe gerimizdeki arkadaşların çekilmesi için savunmaya geçmiştik. Tam bu sırada bir kademe gerimize geçen grupta bulunan Sipan'ın ayağına bağladığı kefiyesiyle sekerek koştuğunu fark ettik. Ardından Mahir'in de elinde bir tavşanla geçmesi bu kızgın çatışma ortamında şaşırp kalmamıza neden oldu.

Deniz "yoldaş biz düşmanla çatışıyoruz, sen ise tavşan vuruyorsun" dedi.

Mahir gülerek, "Eee bizde hüner çok" dedi ve konuşmaya devam etti. Çatışmanın en zor anında bile gülmeyi başarıyorduk. Ölümün geldiği anda bile espriyi eksik etmiyorduk.

Geri çekilmiş, aşağıda bizi bekleyen bölüğün yanına ulaşmıştık. Sipan ayağını taşa çarparak hafif yaralanmıştı. Hala hava bombardımanı devam ediyordu. Uygun bir kayalığın altında yağın bombalardan korunmaya çalışıyorduk. Dinlenme anımız hava bombardımanının olduğu andı. Ondan sonra toplandık. Tartışmamız ve yeni kararlara ulaşmamız gerekiyordu.

Düşman bizi Herekol'da kuşatmış, çembere almış ve gittikçe yaşam alanlarını daraltmaya başlamıştı. Düşmanın daha fazla ilerlemesini durdurmak şarttı. Bunun için bir takımılık güç olarak ön mevzilere doğru yola çıktık. Takım komutanımız Haki arkadaştı. Ön mevzilerin de ötesine geçmek ve düşmana Herekol'dan çıkmayacağımızın mesajını vermek gerekiyordu.

"Birinci manga öne doğru gidecek ve düşmana ilk darbeyi vuracak" dedi Haki. Birinci manga ilerliyordu. Kobra sesleri duyulmaya başlamıştı. Biz de hedefi gözölüyorduk.

Mevzideydim. Her an saldırıya hazır bekliyordum. Mevzim sağlam değildi. Bu bir şansızlıktı. Mevzimi sağlamlaştırmaya zamanım yoktu. Mevzinin içinde sağlam bir yer arıyordum ki her taraf toz duman oldu. Kendimi bir boşlukta hissettim. Bu bir andı.

Kobra bulunduğum mevziyi vurmuş, roket basınç yapmıştı. Kafamı kaldırdığımda endişe dolu gözlerle karşılaştım. Haki, bana bakıyordu. Ona baktığımda gözleri güldü. Yaşiyor olmama sevinmişti. Gözleri aydınlandı. Bu aydınlık, bir yoldaşın yaşadığını anlamının sevincinden geliyordu. Dağda gözler tüm dileri ifade eder. Onunla anlatılır tüm duygular. Kelimelerin anlatamayacaklarını gözler anlatır. Bazı şeyler vardır ki kelimeler anlatamaz. Dağda kelimelerin anlatamayacağı o kadar çok şey vardır ki.

Dağda her tebessüm bir yaranın sarılmasıdır. Çatışmada, ölüm anında, zaferde ve mutluluk anlarında yüzde beliren her tebessüm bir ciddiyettir aslında. Belki de en büyük ciddiyet, yüzde beliren tebessümle ifade edilir. Ölüm ilkin o tebessümde vurulur. Bu sınırdır ve bu sınırda bir tebessümle ölüm vurulur.

Mevzinin çok ötesinde bir yerdeydim. Uçurumdan aşağı düşmüş, iki taşın arasında sıkışıp kalmıştım. Taşın arasından kurtulsam belki uçurumun ta dibine düşecektim. Bir uçurumun ortasında, iki taşın arasında sıkışmıştım. "Bekle geliyoruz" dedi Haki. Şutikle bir arkadaş bana doğru iniyordu.

"Kanatlanıp uçun sandık" dedi Xunreş. "Kartallara mı özendin heval" diye eklemeyi de unutmadı.

"Uçurumda şu kayalıklar kanatlarımı esir aldı. İki taşın arasına mahpus etti." Bu konuşma belki bir espri, belki uçurumu unutmanın telkiniydi. Unutmuştuk bir uçurumun göbeğinde yaşam ve ölüm çizgisinde seyrettiğimizi. Ve bunu unuttuğum anda Xunreş ile birlikte yukarıya tırmanıyorduk.

Yeleğim delik deşik olmuştu. Roket parçaları elbiselerimi yarmıştı. Hafif sıyrıklar ve küçük parçalar almıştım. Ama yaralarım sızlamıyordu. Çünkü bir uçurumu aşmış, bir sınırı vurmuştum.

"Yürüyebilir misin?" diye sordu Deniz.

"Hiç bir şeyim yok. Kartallar yüksek uçar heval." diye takıldım. Uçmalıydık. Yollar uzun, çatışmalar ve düşman acımasızdı. Düşman ağır yükleniyordu. Taktik geliştirmekte yetersiz kalıyorduk. Düşman bu durumdan faydalanmaya, en ağır darbeleri vurmaya çalışıyordu. Düşmana vuruyor ama sonuç almadan geri çekiliyorduk. Biz çekildikçe düşman çemberi daraltıyordu. Manevra alanımız gittikçe daralıyordu.

Gerilla yaşamı bir yol yaşamıdır. Her şeye yollarda ulaşılır, herşey yollarda ayrılırdı. Vatan, toprak edinmenin eylemi demek ki böyle oluyordu. Yol katlettikçe vatan ediniyorduk. İlk vatan yürekte edinilendir. Yüreği işlediğin toprak, yollardır. Çünkü katettiğin yol, özde kendinde aştığın engellerdir. Eylem budur; kendini yaratmak. Vatan kendini yaratmaktadır. Ve yol kendini bulmaktır. Çağrı budur.

Yaşamımıza yollar ve türküler hep bir tekrar gibi girer. Zından, bir türkü mırıldanıyordu. Tanıdık eski bir türkü. Bir ninni. Ninelerimizden kalma. Bu ninni ile çocukluğumun yollarını aşmıştım. Gençliğimde de. Şimdi gerillaydım ve aynı türkü eşliğinde yeni yolları, belki de daha önce geçtiğim aynı toprak yolları

geçiyordum. Bu bir tekrar gibi görünüyordu. Oysa tekrar sandığımız noktada tekrara giriyorduk. İnsan yaşamında tekrarlar yoktur. Hep aynı toprak yolu geçsen bile. Varsa bir tekrar o da insanın kendi yürek duvarlarını aşmamasıdır. Yürek duvarlarıyla sınırlı kalmaktır mutsuzluğun, vatansızlığın kaynağı. Yürüyordum daha önce geçtiğim toprak yollardan, üstelik yaralıyım, üstüm başım yırtık, bedenimde roket parçaları taşıyordum. Lakin ne Zınar'ın söylediği türkünün ezgisi aynı, ne söz, ne toprak aynıydı, değişmişti her şey. Aynı gibi görünen her şeyin içinde, derin olanı anlamak, yani hayatı anlamak, anladığınla buluşmaktı aynı türkünün, aynı yolun diğer yüzlerini görmek.

Yollarımız daraltılıyordu. Yollar bitirilmeye çalışıldığı anda cihazdan "pusuda düşmana 22 kayıp verdirilmiştir" diyordu başka bir yerde hiç tanımadığımız ama bize ait bir ses. İşte yolları katetmemize, yollarımızın çoğalmasına sebep olacak, yol yaratacak ses o an veriliyordu. Bu sesle yolların çağırısı alınıyordu. Türküydü o ses. Yol bitmiyor, türkü hep söyleniyordu. Aynı türkü, aynı yol hep kendisinde kendini derinleştirerek söylenmeye ve aşılmaya devam ediyordu.

GERİ ÇEKİLME

Toplantı halindeydik. Çembere alınmıştık. Koordinatör Xelil arkadaşın yönettiği tartışma hararetle geçiyordu. Çemberden nasıl çıkabileceğimiz üzerinde çeşitli fikirler geliştiriliyordu.

"Düşmana en yakın olan yerlerden çıkacağız" diyerek son sözü söyledi Xelil arkadaş. Toplantı bitirildiğinde hava kararmıştı. Geri çekilmek için harekete geçtik. Önden bir grup ilerliyor, yolu denetliyor ardından gücün geçişini ayarlıyordu.

Geceydi ve biz düşmana çok yakın yerlerden geçiyorduk. Her tarafta ateş yakmışlardı. Biz onların ateşini görüyorduk. Onlar bizim geçişimizi görmüyorlardı. İç içeydik ve geçiş yapıyorduk.

"İşildak atıyorlar, iyi iyi aydınlıktan faydalanarak geçin" diyordu Xelil. İşildakların atılmasıyla birlikte hepimiz yere yatıp, toprakla bir olduk. Işıktan faydalanarak sürünmeye başladık. İçimizde acemi yoktu. Pusulara, çatışmalara alışık, tecrübeli bir gruptuk. Düşmanın psikolojisini de biliyorduk. Durmadan bağıryorlardı. İşildaklar gelişi güzel atılıyordu. Bu kendi kendilerini telkin etmenin bir yoluydu. Bizi fark ettiklerinden değildi. Heyecanlıydık.

Deriye Agit denilen bir noktaya gelmiştik. Agit, ne de tanıdık, yakın ve içten bir isim. 1985 yılında yanındaki güçle birlikte, Agit arkadaş bu noktada büyük bir operasyondan kurtulmuş ve düşmana büyük bir darbe vurmuş. Noktanın önemi, tarihimizin yazıldığı ve ilklerin meskeni olmasındandı. Ondan Deriye Agit, (Agit'in Kapısı) denilmektedir.

Planımız vadiye inip, alanı iyi tanıyan Haşim öncülüğünde alandan çıkmaktı. Dikkatli olmalıydık, iniyorduk. Ve tehlikeli bir yoldu. Deriye Agit, Garısa ve Besta arasındaki bir boğazdır. Biz Besta'ya doğru gidecektik. Cudi tam karşımızda duruyordu. Gecenin karanlığında Cudi'nin gölgesi, heybetli, bitmez tükenmez, yıkılmaz bir kale gibi düşmüştü. Cudi'nin gölgesinden kurtulan tek yer Şırnak ve Beytüşebap'tı ve şehrin ışıkları uzaktan görünüyordu.

Garısa'dan gelip Besta'ya gidiyorduk ve Deriye Agit'ten geçiyorduk. Kürdistan'da her boğaz, her vadi Kürdistan'ın kollarını birbirine kavuşturur. Coğrafyamızın bulunduğu bir geçitten iniyorduk. Düz ve sivri kayalıkların hükmüne maruz kalmış, geçit vermez tehlikeli bir yoldu. Hiç bir bitkinin yeşermediği kuru bir çöl gibiydi. Kaygandı. Denge tutturulmasa sonu ölüm olacak bir yoldan iniyorduk. Yine yardıma şutikler koşmuştu.

Zorlanılsa da her şeyin bir sonu var. Sabaha karşıydı Bestlerden indik. Düşmanın yanından, çok yakınından geçerek yol almıştık. Ağaçlara rast gelmiş ve dinlenecek bir yer bulmuştuk. Deriye Agit'den iniş kolay olmuştuk. Bir çoğumuzun elbisesi yırtılmıştı. Zaten yırtıktilar. Doğa ile bir savaştan çıkmıştık. Elbiselerimizin parçalanması doğaldı.

Dünya ile tek bağımız bir radyoydu. Dünya ile bağımız, yapacaklarımız ve yarattıklarımızdı. Ondan başka bir bağa ihtiyacımız yoktu. Belki de en sağlam bağı, gerilla kurmuştu. BBC'yi açtık. İlk haber bizdik. Demek ki bağımız dünyayla oldukça güçlüydü.

"Herekol'da 22 terörist ölü ele geçirildi, sağ kalan diğer teröristlerin çemberde olduğunu bildiren yerel kaynaklar...." diye devam ediyordu haber.

Yalan bilgiler dünyaya aktarılmaya çalışılıyordu. Yalan güçsüzlükten ve çaresizlikten gelir. O an kendimizi daha fazla güçlü hissettik. Çemberde olanın biz değil, düşman olduğunu derinden anladım. Çünkü ölen 22 kişi gerilla değil, Türk ordu kuvvetlerindendi. Demek ki, donanımsızlığımıza rağmen biz güçlüydük ve çemberde olan onlardı. Nedeni çok açıktı, biz yeni bir sistemin ve ideolojinin savaşçılarıydık. Yeni olan her şey eski olanı korkutur. Eski olan yeniyi bünyesine almak istemedi mi yaşam diyalektiğini reddetmiş olur. İşte yalan burada başlıyordu. Ve Türk devleti yalan söylüyordu.

İki şehidimiz vardı ve bu bir gerçektir. Tıpkı çemberde olduğumuz gibi. Ama çemberden çıkacak güçte olduğumuzu biliyorduk. Çemberden çıkamayacak olanın karşı güç olduğunu da.

Peki onları sivil halka, savunmasız insanlara yönelten neydi? Güçsüzlüktü, çaresizlikti. Bunu anladığımda güçleniyordum. Çemberi yardığimiz gerçeği açığa çıkıyordu. Kontra-gerilla eliyle köyler yakılmaya, insanlar katledilmeye devam ediyordu. Kürdistan'da dünyanın gözü önünde bir halk yok edilmeye çalışılıyordu. O yıl düşman tamamen yok etme amacıyla hareket ediyordu. Çiller-Güreş hükümeti tüm güçlerini bu amaçla seferber etmişti.

Direnliyorduk. Yenilecek olan Çiller-Güreş ekibiydi. Zaman bunu ispatlayacak olan tek gerçektir, nitekim öyle de oldu. Çünkü tarih yenilmeyen tek şeyin halkların haklı davaları olduğu gerçeğinden

ibarettir. Bunları bilmek, bir kez daha düşünmek, yorgunluğumun son bulmasına da neden olmuştu. Aç ve susuzduk. Günleri aşan açlık. Yaşadığımız enerji kaybına rağmen, dinçtik. Doğa uyanmış toprak yaşam sunuyordu.

Yoldaşların topladığı kengerlerle açlığımızı giderdik. Elli kişilik bir gruptuk. Ve yalnızca 2 kg. unumuz vardı bir avuç da tuz. Onu da bir servet saklar gibi saklıyorduk. Daha zor günler olabiliirdi.

Elli kişilik bir gerilla grubu için bunlar önemliydi ve zengin sayılırdık. Bir sır gibi yanımızda taşıyorduk tuzu. Kendimiz gibi tuzu da koruyorduk.

Bestler'in engebeli arazisinde ilerliyorduk. Gördüğümüz domuzları vuramıyorduk. Çünkü yerimiz deşifre olabiliirdi. Bestler'in bağrında sessiz bir ırmak gibi süzülmiydik. İhtiyaçlarımızı ise toprağın sunduğu bereketle gidermeliydik. Ama tuz ihtiyacı önemliydi. Hareketin kısıtlanması, temponun düşmesiydi. Başımız dönüyor ilerleyemiyorduk. Tansiyonumuz düşmüştü. İlerlemeye çalışsak da tempomuz ağırdu.

Buna rağmen gün boyu yürüdük. Derin bir vadiye ulaştığımızda ara verdik. Unumuzun ve tuzumuzun yarısını kullanmak zorundaydık. Elli arkadaşa bir kilo un. Ve yarım avuç tuzla bir un çorbası pişirdik. Bu çorbanın tadını bir tek gerilla tanır. Bu tat yaşam tadıdır. Bu, bizler için bir lükstü. Hiç bir servetlinin tadamayacağı bir duyguyu yaşadık o çorbayı içerken.

Tekrar yürüyorduk. Hiç kimsenin tadamadığı yaşam gerçekliğini tatmanın ayrıcalığıyla Kela Memê'ye tırmanıyorduk. Mem'in diyarına gidiyorduk. Tırmandıkça sarp patikaları hep yükseklerle çıkıyorduk. Yeryüzüyle bağımız sanki kopuyordu. Sanki gökyüzüne tırmanıyorduk. Yerle gök arasında onları buluşturan bir güç olarak kendimizi hissediyorduk.

Mem bir çoban

Mem bir dağ sevdalısı.

Kırlara aşık bir çoban.

Çobanlar hep yüksekte arar kavalın ezgisini.

İşte Mem de öyle bir çoban.

Rivayetler Mem için çok şey söyler:

Rivayet gerçek

Mem bir gerçek

Bir gün Mem koyunlarını alıp dağın sırrını çözmek için yollara çıkar. Mem içinde doğduğu, bağrında büyüdüğü dağın hep bir sır taşıdığı düşünür. Ve o sırda doğru, umuda doğru yol alır. Mem sırrın en zirvede olduğuna inanır. Ondan dolayı, onun aşkı, zirveye çıkmaktır. Yaşadığı dağ gerçekliğinin sevdası kalbine ulaşmıştır .

Mem kavalın sesiyle, dağın sesine yönelerek ilerler. Dağdan aldığı sesle, kavalında ezgiler yükseltir. Koyunlar onun ardı sıra dağa tırmanır.

Mem zirveye ulaştıkça sırda ermektedir. Erdeme ulaştığı an, zirveye ulaştığı andır.

Bir dağ zirvesinde demlenen hayatın sırrını çözer Mem.

Dağ soğuk,

Zirve çıplaktır.

Mem dağın bilinliliğine ulaşmıştır.

Bir daha o bilinliliğin zirvesinden inmek istemez.

Orası son menzildir. Mem soğuktan donuncaya kadar, hayatın bilinliliğini ve saflığını yaşamayı tercih eder. Erdem bir tercihtir. Zirvede gizli olan da insana ait olandır. Ve kendisine ait olanı yaşar Mem.

İşte Mem orda gömülür. Koyunları ve kavalıyla birlikte. Ondan dolayı o dağa Kela Memê denilir. Yani Mem'in Kalesi. Yani bilginin, hayatın demlendiği kale.

Kela Memê, Mem öyküsüne göre şekil almıştır. Zirveye bu öykünün bilinliliğiyle tırmandık. Zirvedeydik. Ve zirvedeki kayalıklar Mem şeklindeydi. Sanki heykeli yapılmıştı Mem'in. Sureti çocuk, sureti genç-ihtiyar, sureti belli belirsiz bir Mem heykeli, çevresinde koyunlar. Ve tam ortasında kaval biçiminde bir kayalık. Demek ki her şey kendi öyküsüne göre şekil alırdı. Mem dağın sırrına, umuduna ulaşmanın öyküsüydü. Ve 20. yy.ın son çeyreğinde aynı sırrın arayıcıları Mem ile buluşmuştu. Mem sırrı çözmüştü ve artık geride kalanlar için Mem bir sırdu.

Kela Memê'ye ulaştığımızda Mem'le yani bir grup gerilla ile karışlaştık. Geleceğimizi biliyorlardı. Hazırlıklar yapılmıştı. Bir dizi zorluğu belki de ölümü göze alarak köylere gidilmiş, bizler için erzak getirilmişti. Buydu Kela Memê'nin sırrı.

Biraz dinlendikten sonra gitmek için harekete geçtik.

Botan'ın asi dağı Kela Memê'de kar eksik olmazdı. Bu Mem'i donduran kardı. Ve o demden bu yana hep kendisini saklı tutmuştu. Zirvede taştan oyulmuş bir oda. Odanın devamında küçük çıkıntılar, girintiler. Yan tarafında Mem'in mezarı. Bir efsane diyarı. Yer altında ve yer üstünde Mem. Öyle ki kendi derinliğinde demlendikçe, yer yüzünde sarp kayalıklara şekil vermiş bir öykü.

Kela Memê'den, Haftanın, Bestler ve Beytüşşebap'ın bir kısmı görölüyordu. Deriyê Kaçe ise Kela Memê ile yarış içerisinde uzaktan uçlarını gösteriyordu. Rivayet ve gerçeğin buluştuğu bir yerdeydik.

Yaklaşık bir haftadır geri çekiliyorduk. Kela Memê'den indikçe köylere ulaşıyorduk. Mehrê, Mezopotamya'nın kültürler mozaiğinin birleştiği bir köydü. Ermeni ve Asuri halkımızın birlikte yaşadığı, Hristiyan bir köydü Mehre.

Köye yaklaştıkça zozanlığın sert, kuru ve çıplak arazisinden kurtulup yeşillerin boy verdiği arazinin derinliliğine dalıyorduk. Yalnız geçtiğimiz yerde çok yüksek olmayan bir tepede düşman hareketliliğini fark etmiştik. Dikkatli ilerliyorduk. Yurtsever bir köy olan Mehre'ye vardığımızda sıcak

karşılandık. Ama fazla kalmadık. Oraya ilerlediğimizi düşman fark etmiş olabilirdi. Bu durum halka zarar verilmesine yol açabilirdi.

Durmadan geçiyorduk. Bunu gören köylüler uzaktan bize selam veriyorlardı. Bize ulaşanlar ise, bir tanıdığını, bir yakınını görmüş gibi sarılıyordu. Kalabalık bir gruptuk ve durmadan geçişimize alışmışlardı. Ama bakışlarında ve selamlarında özlem dolu bir hüznü vardı.

Mehre'nin yan tarafında bir dere akıyordu. Dereyi aşıp geçtik. Ulaştığımız vadinin havası değişti. Zından buraları tanıyordu. Duraksadığımı anlamış olmalı ki,

"Bu vadi bir tapınma yeridir yukarıya bak" dedi. Kafamı kaldırdığımda karşımda dimdik bir dağ duruyordu.

"Şu çıkıntıları görüyor musun işte o bir yoldur" diye devam etti. İnanamıyordum. Dik dağın neresinde yol olabilirdi ki, "bu yol olamaz" dedim.

"O bir uçurum yolu, bir tapınak yoludur. Tam dağın ortasında bir kilise var, insanın zor ulaşabileceği bir yer. Çıkmak için ayak yerleri kazılmış. Tutunmak içinde, el yerleri kazılarak yapılmış bir taş yol. Kilise ise, el ile belki de iğneyle dağın göbeğinde oyulmuş. İsa ve Meryem ananın suretleri aynı emekle, bu dağın ta içine kabartılmış. İnanç bu, inanç dağı da göğü de deldirtir" dedi.

O konuştukça yolun bir inanç yolu olduğunu anlamıştım. İnsanın adımlarına göre aralıklar bırakılarak dağ delinmiş. Tutunmak için el yerleri kazılmıştı. Zordu ama ulaşılabilirdi çünkü yol bir çağrıydı. Çıkmak, Hristiyan olmadığım halde kiliseye ulaşmak, Hz İsa ve Meryem Anayı hissetmek istiyordum. İnananların emeğine dokunma, onunla kutsanma arzusunu yaşıyordum. Ama gitmek zorundaydık. Benim için mutlaka ulaşılması gereken bir kilise yolu, bir dağ yolu ve çağrısı olarak kalacaktı o uçurum ve kilise. Gelecek zamanlarda bunu gerçekleştireceğime olan inancıyla yürümeye devam ettim.

Tekrar havanlar yağmaya başlamıştı. Bizlerin terk ettiği yerlere havanlar yağdırılıyordu. Bir sonra bıraktığımız ayak izlerimiz havanlar değişiyordu. Düşman hareketimizi görmüş fakat üstümüze gelmemiş, kendince sıkıştırıp öylece vurmak istemişti. Cihazdan düşmanın sesi yükselip duruyordu. Havadan destek istiyorlardı. Mehre inanç çağrısı, inançların buluştuğu yer. Daha on dakika önce bize selam veren insanların üstüne havanlar yağdırılıyordu. Mehre yanıyor, Mehre yakılıyordu. İçimde nehirler hırçınlaşıp akmaya başlamıştı.

Yüksekçe bir yere ulaştığımızda Mehre tamamen yakılmış ve harabeye çevrilmişti. Bu bir manzaraydı. Ve gerçektir. Gerçeğin acımasız manzarası. Yeşil köy kaybolmuş, siyah dumanlar sarmıştı her yanı.

Mesafeli yürüyorduk. Yüreğimize bir acı daha ekerek, yürümüş ve Derya Kaçe'nin altına ulaşmıştık. Ve Kela Memê'den bir el sallanıyordu bize doğru.

"Kela Mem'den görünen o el bir büyük kayalıktır. Kayalık bir el biçimindedir" dedi Bedran,

Bunu Kela Mem'deyken fark etmemiştim. Mem bize el sallıyordu. Mem bize ulaştığımız menzilin, yücelik menzili olduğunu ve oradan asla inmememizi işaret ediyordu. Kela Memê'den Mem bize el sallıyordu ve bize doğru düşman havanlar atmaya devam ediyordu.

Deriye Kaçe'nin eteğindeydik. Deriye Kaçe Beytüşşebap'ın boğazıdır. Burada bulunan Beytüşşebap gücüne ulaşmak istiyorduk. Yaklaşık on dakika dinlendik. Daha doğrusu tartıştık. Nereye gitmeliydik? Çıkış nereden gerçekleştirilmeliydi? Öyle bir yerdeydik ki her yanımız çevriliydi. Açtık. Açık bir arazideydik ve yorgunduk.

Hemen aşağıımızda Osyan köyü vardı ve köy korucuydu. Her şeyin bir öyküsü gibi bu köyün de uzun bir öyküsü vardı. Hogır'ın Botan pratiğinden sonra koruculaştırılmış ve bize karşı acımasız savaşıyorlardı. Hogır, bulunduğumuz çevrede bir çok köyü bize karşı düşmanlaştırmıştı. Osyan köyü Besta'ya bağlıydı. Beytüşşebapla Besta arasındaydı. Burada düşman taburu vardı. Gündüzdü, geçmek tehlikeliydi ama kalıp beklemek de aynı tehlikeleri içinde barındırıyordu.

Öncü bir grup yola çıkmıştı bile. Öncü grubun dikkatli ve yoğun çabalarından sonra Deriye Kaçe'nin zirvesine ulaştık. Deriye Kaçe'de bulunan arkadaşlarla karşılaşmış ve biraz rahatlamıştık. Derya Kaçe'de bulunan arkadaşlar, onca yolu sağlam geçtiğimize inanamıyorlardı. Biz bile geçeceğimize inanamıyorduk. İçimiz diri, dışımız perişandı.

Beytüşşebap gücünden olan arkadaşlar harekete geçmiş ve bizlere bir Beytüşşebap mırtoxası ikram etmişlerdi. Mırtoxası ünlüdür Beytüşşebap'ın. Karanlık çökmüş, silah sesleri kesilmişti. Yorgun göz kapaklarımız kapanmış, olduğumuz yerde, toprağın ve taşın üstünde bir haftadan sonra uyuyabilmiştik.

Tarihin yorgunluğunu üstümüzden atmışçasına rahatlamıştık. Kendimizi dinç hissettiğimiz bir sabahtı. İyi bir kahvaltıdan sonra biraz da hantallaşmaya başladığımız bir anda "arkadaşlar toplansın" talimatı geldi. Bizde hareket yaşamdır. Yine harekete geçecektik. Yeni yerler keşfetmek için yollar katedecektik. Belki de kendimizi keşfetmeye başlayacağımız bir yol yürüyüşüne daha başlayacaktık.

Bu kez dağlar yoktu. Yaylalardan yürüyorduk. Mavi ve yeşilin buluştuğu cennet, Faraşın yaylalarına dalıyorduk. Bahardı, renk cümbüşü bir doğa parçasındaydık. Mavi açmıştı çiçekler, kaynak suların beyaz köpüğü, çimenlerin yeşili, göğün mavisinin buluştuğu bir yerdeydik. Yer ile göğün, mavi beyaz buluşmasıdır Faraşın yaylaları. Cennet gibidir. Bir hayal dünyası gibi ya da sadece hayallerde olabileceğini düşünebileceğiniz bir yer.

Mavide yürüyordum. Mavi bana hep özgürlüğü anımsatır. Maviyi sever, mavi sulara öykünürüm. Bir tek mavi suların köpüğündeki beyazda sıcaklığın olduğuna inanırım. İşte Faraşın sularında bu vardı. Sadeliğin, huzurun, saflığın bileşkesi maviydi.

Faraşın yaylalarının içinden küçük tepeler yükseliyordu. Tepeler bu cennet parçasına farklı bir gizem katıyordu. Zozanlıklar yerlerde tepeler, hep bir aldatmacadır. Bir bulmacadır. Bir tepe önünde yükselir

sanırsın. Büyük bir heyecanla o tepeyi aşıp düz, mavi ve yeşillerin arasında yürümek istersin. Bu istemin kısa sürer. Çünkü her tepe, başka bir tepe doğurur yaylalarda. Her tepe başka bir tepeyi gizler oysa. Bunu bildiğimiz halde hep en son tepeyi tırmandığımızı düşünürüz. Belki de bu cennete özlemin ifadesi ya da kendinle bir oyun....

Baharın kokusu vardır. Başka mevsimlere benzemez. Çünkü bahar kokusu, gerilla kokusudur. Çiçekler kokuyordu. İçime çektiğim hava ile ruhum dinleniyordu. Bir gece bu cennette yürüdükten sonra Faraşın'e ulaştık. Üstlenerek dinlenmeye çekildik. Yönetimde bulunan arkadaşlar toplantı halindeydi. Gücün dağıtılması gerekiyordu. Yönetim toplantısının sonucunda yeni bir düzenlemeye gidilmişti. Güney Kürdistan'a üç mangelik bir güç gönderilecekti. Gidecek olanların listesinde Zından, Doğan ve yol boyunca bana destek veren Rêber de yer alıyordu.

Gitmek mi kalmak mı? Gitmek istemiyordum. Botan'da doğmuştum, orda kök salmalıyım diye düşünüyordum. Karmaşık duygularımı dışa vurmuş olmalıyım ki,

"Gitmelisin her yer kök salmak için bizi bekliyor, her yer Botanlaşmalı, hem bir eğitim görürsün ve bu senin için iyi olur" dedi Xelil.

Gidecek olan arkadaşların sorumlusu seçilmiştim. Ve birinci manga komutanıyım. Ağır bir sorumluluktuk. Gidecek grup tecrübeli arkadaşlardan oluşuyordu. Eski bölük komutanlarımızdan Cahit ve Mervan da grup da yer alıyorlardı. Gelişen kayıplar nedeniyle açılan soruşturuma için bizimle Güney'e çekiliyorlardı.

Fazla tecrübeli değildim ve araziye tanıımıyordum. Bu beni daha da endişelendiriyordu. Ama gruba bakınca endişelerimin yerini güven alıyordu. Bizi Güney Kürdistan'a götürecek kuryeler, başka bir alanda bizi bekliyordu. Kuryelere doğru yol almaya başladık. Öncümüz Bedran adında bir arkadaştı. Alanı tanıyordu ve cesurdu. Grupta bayan arkadaşlar da vardı. Koçerin, Bahar, Cahide, Jiyan ve Zaxo arkadaşlardı. Bedran dağları, araziye iyi tanıdığı için kestirme yoldan kısa bir sürede bizi kurye arkadaşlara ulaştırdı.

Fazla oyalanmadan kurye arkadaşlarla birlikte uzun yolculuğumuza başladık. On saat yürüdükten sonra derin bir vadiyi aşıp mola verdik. Gözcü çıkarmamız gerekiyordu. Doğan ve Koçerin ile birlikte gözcü olarak gruptan ayrılarak uygun yerlere geçtik.

Sabaha kadar tepelerde kaldık. Grubun güvenliği için gerekli olan her şeyi yapmaya hazırdık. Hava aydınlanmıştı ve biz her şeye rağmen çevreyi didik didik kontrol etmeye devam ediyorduk. Düşman araziye bırakmıştı. Bulunduğumuz noktadan harabeye çevrilmiş köyleri görebiliyorduk.

Koçerin dalgın dalgın köyleri izliyordu. Bizimle değildi. Uzaklardaydı. Doğan da bambaşka bir diyarda gibiydi. Hüzünlü bir sabahtı. Bir savaş sonrası manzara içindeydik. Acı duyuyor, öfkeleniyorduk. Öğlen saat bire kadar tepede kaldık. Noktaya indiğimizde bizi grubun öncüsü Bedran karşıladı. Çevreye dair gözlemlerimizi aktardık.

"Köylerden geçelim" dedi Koçerin.

"Neden" diye sordu Bedran.

"Köyleri yakından görmek istiyorum" diye cevap verdi.

Hepimizin istemini Koçerin dillendirmişti. Acıdan kaçınmamalıydık. Aksine derinliğine inmeliydik. Yakılan her köy bir acı yaratıyordu derinliklerimizde. Köylerden geçerek gitmeliydik. Savaş gerekçemizi iyi görerek, anlayarak ilerlemeliydik. Zaten ilerleme ancak böyle olurdu. Uzak yolları katetmek buydu.

Yakılmış boş köylerden geçiyorduk. İnsanların yeni ayrıldığı belli olan bir coğrafyadaydık. Nereye gitmişlerdi? Onlara ulaşmak için yürüyorduk. Çevreye dağılmış köy evlerinin kendine has eşyaları... Kendileri yoktu ama işaretleri duruyordu. Koçerin köylerin içine dalıyordu. Yıkılmış boş bir kentin boş sokaklarını adımlar gibi birbirine girmiş dar toprak patikalardan geçiyordu. Elindeki silahı sınıksız kavrarak bakıyordu çevresine.

Allı yazmalar ağaçlarda asılı kalmıştı. Naylon çocuk ayakkabıları bir köşede duruyordu. Gümüş takılar gibi parlayan bakır siniler dağılmıştı çevreye. Renklerin bulunduğu kilimler köyün boş meydanındaydı ve Koçerin bu renkler arasında kayboluyordu.

Köyleri geçiyorduk. Karşımızda yüksek bir tepe duruyordu. Tepeyi aşmamız gerekiyordu. Ondan adımlarımızı hızlandırmıştık. Tepe diğer tepeler gibi sarp ve tehlikeliydi. Ama her zaman olduğu gibi aşmamız gerekiyordu. İçimizdeki burukluğun dışında herkesin durumu iyiydi. Ve geçit vermez dağları aşabilirdik.

Hava karanlık, yol sarptı. Bahar aniden rahatsızlanmıştı. Yürüyemiyordu. İki arkadaş Bahar'la ilgileniyordu. Bu durum genel yürüyüş temposunu düşürüyordu. Geride artık hiç bir şey bırakmadan yürümek istiyorduk. Ondan dolayı Bahar'ın temposuna göre ilerlemeyi tercih ettik.

Tepenin zirvesine ulaştığımızda sabah olmuştu. Ortalık aydınlıktı ve bizler çıplak bir tepenin başındaydık. Bu tehlikeliydi, Hem arkadaşların saklanabileceği, hem de mevzi olarak kullanabilecekleri yerler ayardık.

Her yerde Kürt köylüsünün eserleri duruyordu. Yazın yaylalara çıktıklarında yaptıkları yerler vardı. Taşla örülü üstü açık evler vardı ama harabe olmuşlardı. İçine yerleşecek ancak hareket etmemeye dikkat edecektik.

Sabahın serin havası yerini güneşin kızgın ışıklarına bırakıyordu. Hava gittikçe ısınıyor, sersemletici bir sığağa dönüşüyordu. Bahar fenalaşıyordu. Artık sayıklar gibi konuşuyordu. Akşam saatlerini ipe çeker gibi bekliyorduk. Yanımızda Eczacılık okuyan bir bayan arkadaş vardı. Bahar'la o ilgileniyordu. Tıbbi aşan yöntemlerle daha fazla da konuşarak Bahar'ı kendisine getirmeye çalışıyordu. İş de yarıyordu. Bahar konuştuğuca acısını unutuyordu.

Beklenen saatler gelmiş, hava serinlemiş ve bizler canlanmıştık. Gideceğimiz yeri keşfederek yola çıktık. Kuryeler önden yürüyorlardı. Yaklaşık sekiz saat yürüdük. Gecenin içinde bizim dışımızda ilerleyenler de vardı. Bunu fark etmiştik. Düşman olabilir miydi? Uzak bir olasılık değildi. Durup beklememiz ve gecenin içinde bizim dışımızda ilerleyenlerin kim olduğunu anlamamız gerekiyordu. Bekliyorduk. Gelen sesleri anlamaya çalışıyorduk. Uzaklardan gelen ses ürkütücü değildi. Doğayı incitmeden yürüyenler vardı. Kurye arkadaşlar hareketin geldiği yere doğru kayarak ne olduğunu anlamaya çalıştılar.

"Gelin, bizimkilerdir" dedi kuryeler. Dört kişilik bir gerilla grubuyla, gece vakti bir dağ geçidinde karşılaşmıştık. Bu sevindiriciydi. Biraz dinlenmek ve biraz da gelişmeleri öğrenmek için oturduk.

Kısa bir tartışmadan sonra, arkadaşlar çantalarında bulunan ekmekleri çıkarıp bize verdiler. Grubumuzda ekmek yoktu. Ekmeklerimizi bölerek yedikten sonra yola çıktık. Boş köylerle karşılaşmaya devam ediyorduk. Kendine gelen Bahar hüzünlenmişti.

"Burası doğduğum köy, büyüdüğüm yer" diyordu. Bahar'ın gözlerinden akan yaş geceye karışıyordu. Bahar'ın köyü yurtseverdi ama zorla koruculaştırılmıştı. Amcası da köy muhtarıydı. Kuryeler köylüleri tanıyordu ve onlarla ilişkileri vardı. Kuryeler köye doğru giderken biz de uygun bir yerde dinlenmeye çekildik.

Aradan iki saat geçmeden bulunduğumuz alana doğru katır nallarının sesi gelmeye başladı. Kurye arkadaşlar yanlarında iki katır yük ve köy korucularıyla birlikte geldiler. Korucular bizi oldukça sıcak karşıladılar. Bahar'ı tanıyorlardı. Onu görmelerine oldukça sevinmişlerdi. Bahar'ın ailesine haber vermek istediklerini söylediklerinde, Bahar bunun uygun olmadığını dahası zamanın kalmadığını söyledi. Bize taşımakta zorlanacağımız kadar erzak getirmişlerdi. Koruculara teşekkür ederek onları yolcu ettikten sonra biz de yola çıktık.

Hava aydınlanmadan hedeflediğimiz Gera Berana'ya ulaştık. Günü orada geçirecektik. Uzun süredir çay içmemiştik. Çay için artık gerekli malzememiz de vardı. Ateşler yakıldı, çay yapmak için hazırlıklar yapıldı. Güzel bir kahvaltıdan sonra dinlenmeye çekildik.

Nöbetçi arkadaşlar bize doğru gelenlerin olduğunu haber verdiklerinde dürbünü alarak gelenleri gözlemledim. Gelenler köylülerdi. İki kişiydiler. Bize yaklaştıklarında grubun hepsini görmemeleri için Bedran'la yanlarına gittik.

"Sizi burada bulabileceğimizi tahmin ediyordum. Ben Bahar'ın amcasıyım" dedi biri.

Bahar'ı çağırıp gelenlerle başbaşa bıraktık. Belli bir saate kadar uyuyup dinlenen arkadaşlar daha sonra misafirlerle ilgilenmeye, tartışmaya başladılar. Değişik bir gündü. Yola çıkacağımız saatten önce misafirlerimizi uğurlayıp verdikleri destekten dolayı teşekkür ettik.

Önümüzde büyük bir tepe vardı. Tepeyi ancak bir gecede geçebiliriz. Bayan arkadaşlar uzun yol yürüyüşlerinde büyük bir irade göstererek örnek oluyorlardı. Son tepeyi aşacaktık. Jiyan oldukça rahatsızlanmıştı. Yeni ve gençti. Yürüyemeyecek kadar yorulmuş ve bitkin düşmüştü. Yine de kendisine yükleniyor yardım almadan ilerlemeye çalışıyordu. Hepimiz yorulmuştuk ayaklarımız bedenimizi taşıyamaz hale gelmişti.

Tepeye ulaşmıştık. Bir kaya dibinde herkes dinlenmeye çalışıyordu. Ben yorgunluğumu doğa ile gidermeye çalışıyordum. Solumuzda Çukurca, ilerisinde Zap suyu akıyordu. Zap suyu güneşin ışıklarıyla parlıyor Mezopotamya'nın boynuna altın bir gerdanlık gibi dolanıyordu. Tepenin eteklerinden sonra uzanan köylerin bir çoğu koruculaşmış ve bize karşı savaşıyorlardı. Düşman üsleri de vardı bu köylerde. Çevreyi iyice kontrol ettikten sonra gruba haber gönderdik. Geçiş yapabiliydik.

"Uçurumdan ineceğiz" dedi kurye. Hava karanlıktı. Uçurumdan yaklaşık üç saat indik. Uçurum bitmişti. Ama biz de yürüyemez hale gelmiştik. Doğallığında gelişen bir mola olmuştu. Hepimiz olduğumuz yerde uyumuştuk. Nöbetçi kalan arkadaş bizi uyandırdığında düşman devriyeleri ilerimizdeki yolda dolaşıyordu. Çevremizde düşman devriyeleri dolaşıyordu. Yürüyüşümüzü dikkatli devam ettirmek zorundaydık. Bir de yolu aşmamız gerekiyordu.

Asfalt bir yol. Uzun zamandır görmediğimiz ve artık bizler için yabancı bir yol. Karanlıkta, dağlık taşlık yerlerde yürümeye alışmıştı ayaklarımız, karanlığı görmeye alışmıştı gözlerimiz. Uzaklardan araba farlarının ışığı dağlarda dolanıyordu. Devriyelerin uzaklaştığı bir anda düzenli ve dikkatlice yolu geçtik. Sayı alındı bir eksik çıkıyordu. Bir arkadaşla birlikte grupta eksik olan Rızgar arkadaşı aramak için geldiğimiz yolu geri döndük. Grupta ilk kez böyle bir şey oluyordu. Bir dizi tehlikeden geçmiştik. Ve her hangi bir pürüz çıkmamıştı. En son dinlenmek için ara verdiğimiz noktada, Rızgar'ı uyurken bulduğumuzda ne kızabildik ne de öfkelenebildik. Kızgınlığım bir anda yitip gitti. Aylardır uykusuzduk. Rızgar öyle derin bir uykuya dalmıştı ki, grubun gidişini, düşman devriyelerinin yanından geçişini hissetmemiş, bir uçurum sessizliğinde uyuyordu.

Rızgar'ı alarak bizi bekleyen arkadaşlara ulaştığımızda tüm arkadaşlar derin ve rahat bir nefes aldılar. Sınıra yaklaşıyorduk. Sınırı aşacaktık.

Saat sabahın dördünde sınıra yaklaştık. Bizler için sınırlar anlamını yitirmişti. Sadece tehlikeli bir yer daha aşacaktık o kadar. Düşmanın çok yakınından geçecektik. Bizim için sınırın bir tek böyle bir anlamı kalmıştı. Bir de ondan öteye yeni yoldaşlar. Tanımadığımız, aynı amaçlar uğruna aynı yürek atışlarını yaşayan yeni insanlar tanıyacaktık. Yol boyunca direnen, iradeye yüklenen ve belki de iradeleriyle sınıra kadar yürüyen arkadaşlar vardı. Ve Bahar'ın fenalık geçirdiği haberi öne doğru ulaştırıldı.

"Gönüllü bir arkadaş gerekiyor" dedi Bedran.

İlkin Zından "Ben hazırım" dedi . Zından yol boyunca, her çatışmada ve pusuda hep en önde

yürümüş ve en ağır yükleri taşımıştı. O da yorgundu ama hala yapabileceği işler olduğunu biliyor ve kendini oldukça zorluyordu. Zindan vatana, umuda koşar gibi ilerleyip gitti. Bahar'ı sırtına alıp, en arkada gruptan kopmadan yürümeye başladı.

Zorlu bir yoldu. Zindan ile birlikte yan yana yürüyorduk. Yüzünden ter damlacıklar yağmur gibi akıyordu. Kan ter içinde kalmıştı. Yorgunluğun yüz hatlarına hükmettiği o yüzden bize gönderilen yine de sıcak bir tebessümdü. Bir ara Bahar'ı indirdi, bir nefes aldı. İçimden geçenleri okur gibi birden ayağa kalktı ve bana sımsıkı sarıldı.

"Eğer yaşarsak bu günler anı olur" dedi. İçimden gelen tek şey onu anlından öpmekti. Ama ben de ona sımsıkı sarılmıştım. Bahar hala kendine gelmemişti.

"Yaşayacağız ve bunları anı diye anımsayıp, belki de tıpkı şimdiki gibi gülümseyeceğiz" dedim.

Dar bir boğazı mesafeli geçtikten sonra, yine sayı alınıyordu. Aksilik dedikleri bu olsa gerek, yine sayı bir eksik çıkıyordu. Bu kez ciddiydi. Ve kaygılanmaya başlamıştık. Düşman alanları çok yakınımızdaydı. Teslimiyet mi gelişmişti? Öyle bir şeyse grubun güvenliği tehlikedeydi. Çünkü biz sınırdaydık.

Sağımızda ve solumuzda asfalt vardı. Asfalttan öteye düşman karakolları duruyordu. Biz tüm bunları düşünürken, üstümüzden bir askeri helikopter uçmaya başladı. Bu bizi daha da telaşlandırdı. Hepimiz olduğumuz yerde uzanmış kıpırdamadan duruyorduk. Saatler geçiyordu ama çevremizde ve gökyüzünde düşman hareketliliği bitmiyordu. Şansımız vardı ki bulunduğumuz yer düz olsa da otlar vardı. Ve biz tam dokuz saat otların içinde yüz üstü uzanarak beklemek zorunda kaldık.

Dakikalar sınırdaki saatler gibi geçiyordu. Zamanın akışına kendimizi bırakmıştık. Ve sınır bizden öteye görünüyordu. Perver Kuryeydi ve yanımda uzanıyordu. Onun gözleri de sınırdaydı. Belki de kaç kez sınırı geçmişti, kaç kez böyle saatlerce sınırı aşmak için beklemişti.

"Sınır şurası, orayı aştık mı hiç bir güç bizi böyle hareketsiz bırakamaz" dedi Perver, fısıldayarak. Sınırdaki iki cümle, iki kelime, ne umutlar ekmişti yüreğimin kafesine. Ne çok kilidi açmıştı.

Sınırdaki üç kelime "aştık mı durmak yok"

Sınırı o an aşmıştım, aşmıştık.

Sınır yoktu artık.

Ve beklenen saat gelip çattı. Hava kararmıştı.

Sınırı karanlık bir zamanda aşmak için tekrar yürümeye başladık. Dokuz saat hareketsiz kalmamız bedenlerimizi felce uğratmıştı. Tempomuz ağırdı yürek atışlarımız hızlı...

Son bir asfalt yol vardı. Onu aşacaktık. Yola yaklaşmıştık. Bilinmez bir virajı aşan bir aracın yanan farları ortalığı aydınlattı. Karanlığın içinde kaybolmalıydık

Hemen asfaltın altında bulunan, su kanalının için girdik. Artık kimse bizi görmüyordu. Oysa herkese bir o kadar da yakındık. Hemen yanlarındaydık.

Farlarını gördüğümüz araç panzerdi. Üstümüzden panzer geçiyordu. Belki ama kesin öyleydi bizi arıyorlardı.

Düşman araçları sağını solunu geliş güzel tarayarak yol alıyorlardı. Karanlıktan ne kadar da korkuyorlardı. Kendilerini ne kadar da saklıyorlardı. Bu hareketliliğimizi fark ettiklerinin de işaretiydi. Biz de bu işareti almış ona göre hareket etmiş ve asfaltı herkesten habersiz geçip gitmiştik. Sınırın eteğine, en yakın yerine ulaşmıştık. Ve sınırları aşan bir kaynaktan içmiştik soğuk suyumuzu. Bu sınırları birleştirdiğimiz andı. İki sınır arındaydık. Sınır taşı büyük, yalnız ve yüzü Hezil suyuna dönmüştü.

Grupta eksik olan Resul'du. Resul'u almak için arkadaşlar harekete geçti. Düşmana teslim olmayacağı kesindi. Ondan Resul'u almak için gidenleri bekliyorduk.

"İki saat sonra sınır aşılacak" diyordu Perver. İki saat yürüyemeyecek kadar hasta arkadaşlar vardı. O iki saat, sanki yürüdüğümüz tüm yolları kapsayacak, o yolları yeniden geçecekmişiz gibi bir duygu yaşamaya başladık. Kuzey ve güney arasındaydık. Biz yürüdükçe sınırlar kayboluyordu. Mayınlar yedi kat yerin dibine geçiyordu.

Zindan 'yaşarsak tüm bunlar anı' olur demişti. Ve gün de bir anı olarak kalmıştı.

BEHİDİNANA GELİŞ.

Behdinandaydık bir grup gerillaydık.

Geçtiğimiz her geçitte Mekap markalı ayakkabılarımızın bir parçasını bırakmıştık. Çıplaktı ayaklarımız veyahut sadece ipleri ve bir parça tabanı kalmış ayakkabılar vardı ayaklarımızda.

Elbiselerimiz eskimişti, yırtılmıştı.

Elbiselerinde bir ömrü, bir yolu vardı.

Onlar yolunu aşmış, ömrünü olgunlaştırmışlardı ve öylece duruyorlardı üstümüzde.

Sınırları aşmıştık.

Saçlarımız rüzgarları toplamıştı.

Saç ve sakallarımız uzamış, birbirine karışmıştı.

Bir savaştan çıkmıştık. Ayları bulan operasyonları atlatmış, sınırları aşmıştık. Bir savaş sonrasında yansıtıyordu yüzümüz, üstümüz, başımız.

Güney Kürdistanındaydık. Tehlike bitmişti. Ve biz bir sınavı daha vermiştik. Omuzlarıma yüklenen ağırlık biraz hafiflemişti. Tüm arkadaşları sapasağlam ulaştırmayı başarmıştık. Dinlendik. Dinlenmek salt bedene has bir olay değildi. Ruhumuz dinlenmişti. İç dinginliğimizle Metina'ya kadar yürüdük.

Metina koordinatörü Behzat arkadaşı. Bizimle bir toplantı yaptı. Düşmanın Botan sahasına yönelimi kadar, savaş taktiğinde içine girdiğimiz yetersizlikler üzerine uzunca tartıştık. Hatalar var ki geri dönülmez. Savaşta hata geri düzeltilse de verdiği zarar geri getirilemez. Bu da hep içte bir acı sızı yaratır. Savaşın en zor yanı içte açtığı yaralardır.

Aylardan sonra banyo yapabilecektik. Bu tuhaf bir duyguydu. Bizimle birlikte bir ömür kateden elbiselerimizi bırakıp yeni elbiseler giyecektik. Grubun hepsine yetecek kadar elbise getirilmişti. Banyo sonrası her şey değişmişti. Ama eski elbiselerimizi bırakmak istemiyorduk. Yüzler, banyo sonrası değişmişti. Her banyo sonrası insan kedisini hafiflemiş hisseder. Biz de öyle hissediyorduk.

Tam bir hafta kendimizdeki ve bulunduğumuz sahadaki faklılığa alışmaya çalıştık. Kısa sürede alana adapte olmuş yeni yol yürüyüşlerine, savaşa ve çatışmalara hazır konuma gelmiştik. Düzenleme olacağı haberi bize de ulaşmıştı. Böylesi haberlerden sonra yapılan ilk şey toplanmak ve daha eskimemiş anıları anımsamaktır. Bizde öyle yaptık. Mücadelemizi kesintisiz yürüteceğimize olan inancımızı belirttik. Bu uzun ve zor anlarda yaşadığımız ve asla unutamayacağımız yoldaşlığımıza koyduğumuz son nokta değildi. Yoldaşlığın başladığı an olduğu bilinciyle bir veda toplantısıydı. Düzenlemeler okundu. Zindan, Gareye. Doğan, sınır bölüğüne Kaşuraya, ben lojistiğe diğer arkadaşlar da Behdianan alanlarına dağıtılmıştı. Düzenlemeden sonra herkes düzenlemesinin olduğu alana doğru yola çıktı. Sıra Zindan'a gelmişti. Veda anıydı.

Önce ben elimi uzattım. Elim kapalıydı. Zindan elini uzattı. Ona kolumda yıllarca taşıdığım saatimi verdim. Almak istemedi. Eline saati bıraktıktan sonra ellerimle ellerini kapattım.

"Sana yaşamın zamanını vermek istedim kırma" dedim. Anlamıştı. Bu, yalnızca bir saat değildi. Gerillada en güzel armağan saatti. Dağda her kol saati, bir yoldaştan bir başka yoldaşa geçer giderdi. Zaman akardı böylece. Sanki her saat alınıp veya verilişte zamanın ötesine geçilmek istenir, ya da zamanla yarış birbirine anımsatılırdı.

Sıcak bir tebessümden ve selamdan sonra Zindan'da gitti. Ben ise yakında bulunan lojistiğe doğru gitmek üzere yola çıktım. Yeni arkadaşlar tanıyacak, yeni dünyalara dalecek, zenginleşecektim. Takım komutanım Hasan adında Dersim'li bir arkadaşı. Sıcak ve sevecendi. Hasan'la tanıştıktan sonra Harun ve Şivan adında iki arkadaşla daha tanıştık. Birlikte çalışacaktık. Lojistik kurumu bu kadar arkadaşla sınırlı değildi.

"Sayımız kalabalık, diğer arkadaşlar göreve gittiler" dedi Hasan.

Sonbahar iyiden iyiye kendisini hissettirmeye başlamıştı. Ağaçlarda yapraklar sararmaya başlamıştı. Hava da artık soğuyordu. Bu durum, lojistik kurumunun aktifleşmesi demekti. Kış üstlenmeleri için hazırlıklar yapılacaktı.

"Ateş yaksak iyi olur" dedi Harun. Geceydi ve üşüyorduk. Oldukça gür bir ateş yaktık. Ateş Kürdün yaşamında hep bir çekim rolü oynamıştır. Ateşin güzelliği Hasan ve Şivan'ı da çekmişti. Bir de ateşte kaynayan suyumuzu çay yapmıştık. Sıcak bir sohbet başını alıp gitmişti.

"Supi arkadaş da geldi. Yarın bazı depolar kazmamız gerekiyor" dedi Hasan. Supi'yi merak etmeye başlamıştım ki sönmeye yüz tutmuş ateşin yanına biri yaklaştı.

"Sınırdaki silah sesleri geliyor" dedi biri. Ateşin loş ışığında yüzünü gördüm. Olgun bir sureti vardı.

"Heval Supi gel otur, sesleri duyduk" dedi Hasan. On beş dakika boyunca silahlar çalışmış sonra durmuştu. Silahlardan sonra top atışları başlayınca tedbir amacıyla tepeye çıktık. Güney'de işbirlikçi KDP peşmergeleriyle sürekli çatışmalar geliyordu. Alanda hareketimizi sürekli kısıtlamaya çalışıyorlardı. Cephane ve erzaklarımızın yerlerini arıyor bulduklarında ise talan ediyorlardı. Bu durum karşısında çatışmak, savaşmak zorunda kalıyorduk.

Biz tepedeydik. Sabah bir bölük arkadaş, bulunduğumuz tepeye ulaştı. Delil arkadaş bölük komutanıydı. Delil Şırnaklıydı ve iyi bir savaşçıydı. Dağlarda büyümüştü. Bölük eylemden gelmişti ve suskundular. Suskunluklarının ardında gizli olanları tahmin edebiliyorduk. Ondan dolayı biz de suskun kaldık Sonradan öğrenecektik o suskunluğun nedenini. Bir çatışma anında beş arkadaş şehit düşmüştü. Her suskunluğun ardında gizlenen bir sır vardır. Oysa sır bilinendir.

Suskun dudakları sıcak bir çay ile açmaya çalıştıysak da başarılı olmadık. Delil ve bölüğü suskunluklarını büyük kavgalara dönüştürmek üzere yola çıktı. Haftanın'e doğru gidiyorlardı. Haftanın bize yakındı. Yalnızca aramızda Habur suyu akıyordu. Habur uzak diyarlardan akıp geliyordu. Kuzeyden derin vadilerin derinliğini taşıyarak Begova'dan Zaxo'ya uzanıyordu. Hazırlığımızı yaparak Metina alanına doğru biz de yola çıktık.

Beklemediğimiz bir anda kar yağmaya başlamıştı. Yanımızda katırlar da vardı. Bir katırın ismini arkadaşlar 'Deli' koymuştu. Neden bu ismi koyduklarını önceleri anlamamıştım. Uçurumlarda geçit vermez yerlere geldiğimizde, bu katırın adının neden 'Deli' olduğunu anladım. Hiç bir şeyden korkmuyordu. Biraksan uçurumdan aşağıya inecek türden bir hayvandı. Kolay kolay kimseyi de yanına yaklaştırmıyordu.

Katırlarla uğraşmanın zorluğunu öğrendiğim bir yol yürüyüşündeydim. Kar gittikçe hızlanıyordu. Bir gece boyunca yılın ilk karını karşılayarak yürüdük. Ulaştığımız yer Kela Qumriye idi.

Kele Qumriye'de ateş yakıp ısınmaya ve kurumaya çalışıyorduk. Kele Qumriye'yi ilk kez görüyordum.

Bir tarih kar altındaydı.

Tahtı beyaz karla donanmış.

Bir yıkık kale.

Üstü oyularak biçim verilen, Kela Qumriye.

Dağ bir kale.

Büyüleyici bir dağın, dünyanın içindeydik. Ateşimiz yanıyor, kar yağmaya devam ediyordu. Rivayetler Kela Qumriye için çok şey değil, bir tek şey söyler.

Qumriye, Behdinan'lı bir Kürt kızı. Asil bir güzeldir Qumriye.

Qumriye'nin hangi tarihte yaşadığı bilinmez. Ama türküler, Kela Qumriye'yi tarihe bilinmez bir dönem olarak bırakır.

Qumriye, dağ sularını kendinde taşıyan bir kadın. Gülnüce, doğa aydınlanır, dağlar boyun eğermiş. Asilliğini, soyluluğunu dağlardan, dağlı bir halktan olmaktan almış. Halkının asilliğini yüzünde taşıyan Kürt kızıdır Qumriye. Qumriye dağ göllerinin derinliğini yüreğinde taşırmış. Ondan Qumriye yöre erkeklerinin yüreğinde taht kurmuş. Lakin Qumriye'nin gözü bir tek insandadır. Qumriye'yi yöre beyleri ister. Qumriye'yi çobanlar sever, kervancılar ister. Lakin Qumriye başka birini istemektedir.

Qumriye'yi babası, komşu kavimlerden bir gençle evlendirmek ister. Qumriye başkasında bulur sevdayı. Qumriye'nin kimi sevdiği, bu sevdiğinin ismini rivayetler söylemez veya bilmez. Ama diyelim ki adı Şalaw. Şalaw'ın bir orduya sahip olduğunu rivayetler söyler.

Şalaw'ın da tek sevdiği Qumriye'dir. Ama iki aşkın kavuşmasının önünde engeller vardır. Çünkü Qumriye başkasına eş eylemek istenmektedir. Şalaw ve Qumriye aşklarının sonsuzlaşması, dağlara yazılması için yasaları çiğneyerek dağa çıkarlar. Qumriye asidir. Aşk asi olmalıdır. Şalaw, Qumriye'den başka bir yaşam bilmemekte, düşünmemektedir. Ve Qumriye'yi, Qumriye'nin köyünün tam karşısındaki dağa kaçıtır. Dağa yerleşirler. Şalaw ordusunu aşkı için seferber eder.

Şalaw'ın ordusu, Qumriye'ye aşık tüm beylerin ordularıyla çatışır. Dağı mesken eyleyen Şalaw dağa iyice yerleşerek gelenlerle çatışır. Tüm bu çatışmalar sonucunda üç yüz kişi yaşamını yitirir. Qumriye ile Şalaw kavuşmuştur.

Şalaw yerleştikleri ve bu gün Kela Qumriye olarak bilinen yere bir dünya kurar. Kale inşa eder. Başka kardeş dağlardan su kanalları yaparak sular taşır. Qumriye için dağı oyar. Dağı işler. Taştan bir taht, dinlenme yerleri, hatta Qumriye'nin ellerini yıkayacağı yerler bile yapılır.

Qumriye'nin dinlenme yeri ve tahtı kendi köyünün tam karşısında yapılır. Qumriye bu tahttan hep kendi köyünü seyrederek.

Şalaw taştan bir ayna yapar Qumriye için. Qumriye'nin güzelliği taş bir aynada mücevher gibi parlar. Bir dağa Qumriye ile Şalaw'ın aşkı işlenir. İnsanlar bu aşk uğruna ölür, öldürülür.

Ama bu aşkta eksik olan bir şeyler vardır. Rivayete göre; bir gün Qumriye köyünü izlerken Şalawa, "biz ilkel insanlar mıyız ki, hep yalnız yaşıyoruz? Beni bu dağa hapsedtin" der. Ve yine rivayetler köyüne kilitli gözleriyle uçurumdan atlayarak intihar ettiğini, Şalaw'ın da ardından aynı biçimde intihar ettiğini söyler. Belki bunu rivayetler söyler, ama ne güzel söyler.

Qumriye ile Şalaw aşklarını iki kişi yani kendileri ile sınırlamışlardır. Dağa hapsedmiş ve sınırlar koymuşlardır. Oysa aşk bir okyanus gibidir. Sevmeyi, seilmeyi, insanlarla büyük paylaşmayı ister. Çünkü aşk büyük bir eylemdir. Zamandan ve insandan kopmayı değil insana kavuşmayı ve zamanı aşmayı ister. Qumriye ile Şalaw bunu bilememişler, bunun dışında bir aşk yaşamak istemişlerdir. İşte onların aşkındaki eksik yan budur. Ya da büyük bir aşkın sonunun uçurum olmasına sebep budur.

Qumriye için Şalaw, nakış nakış dağ işlemiştir, tüm servetini, ordusunu seferber etmiştir, Qumriye'nin asilliğine, soyluluğuna ve aşkına layık yapmıştır her şeyi. Lakin bir şey unutulmuştur, asillik insanla vardır.

İşte kar altında kalmış böyle bir kaledeydik. Ve durmadan kar yağmaya devam ediyordu. Belki de donmamak için kavga verdiğimiz bir anda o dağdan yeni bir şey daha öğrendik. Bu topraklarda yarım kalmış olanları tamamlamak için yürüyorduk.

Bu topraklar; Mem ile Zin, Züleyha ile Yusuf, Aslı ile Kerem, Leyla ile Mecnun, Siyabend ile Xece ve daha bir çok aşk hikayelerine tanık olmuştur. Ve tanık olduğu aşkların hepsinin kavuşması imkansız olduğunu anlatılır. Lakin Qumriye'nin hikayesinde tüm bunların da ötesinde, kavuştuktan sonra gerçek aşkı öğrenen bir yan gizliydi. Qumriye ile Şalaw, kavuşmak için kavga vermiş ve kavuşmuşlardır. Onlar fiziki kavuşmanın yalnız ve gerçek bir kavuşma olmadığını, aşkın bir kuyu gibi derin olduğunu, her dem büyüyen bir cevher olduğunu hikayeleriyle anlatırlar. Aşkın büyümesi için insana, topluma ihtiyacı olduğunu anlatırlar. Mutsuzluklarına tek sebep, uçuruma sürükleyen tek hakikat budur.

Kar fırtına biçimine dönüşmüştü ve havanın aydınlanmasını bekliyorduk. Soğuktan uyuyamıyorduk. Bir ara hareketsiz kalmamız bizi iyice uyuşturmuştu. Sonra hareketsizliğin gittikçe bizi bir ölüm uykusuna çekeceğini anladık. Kalkıp yerimizde hareket etmeye başladık. Kela Qumriye'nin başında yağan kar altında, bir gece ortasında voltadaydık. Karın durmasını ve havanın aydınlanmasını bekliyorduk. Kar durmamıştı ama hava aydınlanmıştı. Havanın aydınlanmasıyla yola çıktık. Dağlık alanda yürüyerek ilerlememiz imkansızdı. Boğazlarda rüzgarın savurduğu kar yolları geçilmez kılıyordu. Geçmek imkansızdı. Nefes alamıyorduk. Onun için yerleşim alanlarından geçerek gitmenin daha sağlıklı olacağı kararına vardık.

Belkolke ve Seyida ismindeki köylerin yanından inerek yol almaya çalışıyorduk. Asfaltta yürümek zorunda kalmıştık. Daha on gün önce sakınarak geçtiğimiz yolda, yanımızda yüklü katırlar ve gün ortasında yol alıyorduk. Metina'ya ulaşmamız gerekiyordu. Bir noktadan sonra dağ yolunu kullanamadığımızdan dolayı yolumuzu şaşırıştık ve rastgele yolların bizi götürdüğü yerlere doğru gidiyorduk.

Karda yürümek zordu ve zorlanıyorduk. Fiziken gücümüz git gide zayıflıyordu. Gittiğimiz menzilde artık yolu kaybettiğimizi anlamıştık. Yapmamız gereken ilk şey, ateş yakmak ve ısınmaktı. Uygun bir yerde katırları bağladık. Topladığımız odunları yakmaya çalışsak da başarılı olamıyorduk. Ellerimiz

ateşi yakamayacak kadar üşümüş ve morarmıştı.

Biz ateşi yakmakla uğraşa dururken bodur ağaca bağladığımız Deli ismindeki katırımız ipini koparmış beyaz sonsuzluğun içinde yol almaya başlamıştı. Katırın üstünde cephane vardı. Bundan dolayı katırın peşinden gitmek zorundaydık. Katıra yetişemiyorduk. Öyle hızlı ilerliyorduk ki, bize de karda yol açıyordu. Bazen duruyordu. 'Tamam yoruldu vazgeçti' diye düşünüyorduk ki tekrardan yönünü belirleyip ilerliyordu. Bazen durduk yerde yerleri kokluyordu. Karda neyin kokusunu arıyordu. Yaklaşık beş saat Deli katırın öncülüğünde yol aldık. Bir noktadan sonra katıra engel olmadan bizi götüreceği yere doğru ilerledik. Zaten yolu kaybetmiştik.

Deli katır gerilla kokusundan başka koku tanımazdı. Dağ yolları dışında başka yollarda koşar adım ilerlemezdi. Kar kokusunda menzili belirmiş ve bizi arkadaşların bulunduğu noktaya kadar götürmüştü.

Arkadaşlar önce katırı görmüşler, katırın kime ait olduğunu tahmin etmişlerdi, ama bizlerin o fırtınada ulaşabileceğimizi düşünmemişlerdi. Ulaştığımızda herkes şaşırılmıştı ama yine de alışık olduğumuz durumlar olduğu için bu şaşkınlık fazla sürmemişti.

Çok olmamıştı. Daha yorgunluğumuzu giderememiştik. Cihazdan muhabere yapan arkadaşları dinliyorduk. Haberler.... İyi ve kötü haberler. Her biçimiyle unutulmayan şey.

"Haşim yoldaş şahadet kervanına katılmıştır" diyordu bir yoldaş.

Haşim Herekol.

Haşim yol arkadaşım, Herekolum

Sesi az duyulan, sessiz ama çalışmaların esasını yapan gerilla Haşim. Haşim ve Herekol düşümde yer alan ikili. Bir sürü duyguyu bir anda yaşamıştım. Haberlerin ardı arkası kesilmiyordu. Çiyaye Reşkê'ye ilişkin bir haber geçiyordu. Anlayamıyorduk. Araya durmadan parazit giriyordu. İçimden cihazı tutup kırmak geliyordu.

Bir an parazitler durdu, bir andı.

Çiyaye Reşkê'ye düşman büyük bir güçle yönelmişti. On iki saatlik bir çatışma sonucunda 49 arkadaşımız şehit düşmüştü. Olay nasıl gelişmişti? Nasıl 49 yoldaş şehit düşerdi. Çıldırta bir haber, öldüren bir olay. Behzat, Çiyayê Reşkê'ye gitmek için durmadan yola çıkmıştı. Olayı merak ediyorduk. Bir hata, bir yanlışlık olmalıydı.

Çok geçmeden olayın nasıl olduğu haberi geldi. Arkadaşlar bir eylemden dönerken binlerce düşman gücünün olduğu bir pusuya düşüyorlar. Son mermisine kadar çatışan arkadaşlar teslimiyeti değil, kahramanca şahadeti seçiyor. Düşmanın eline sağ geçmemek için bir çoğu son bombasını kendisinde patlatıyor.

Düşman Çiyayê Reşkê'de katliam gerçekleştirmişti. Direniş düşmanı kahretmişti. Şahadet düşman için bir direnişti. Ondan dolayı arkadaşlarımızın cenazelerini paramparça etmişlerdi. Bununla da tatmin olmayan düşmanın cenazelerin üzerine gaz dökerek yaktığı haberleri geliyordu.

Kabul edemiyorduk. Ve hiç bir şey yapmak istemiyorduk. Bu olay hepimizde derin bir suskunluk yaratmıştı. Tam da böyle bir süreçte Cemal arkadaş (Murat Karayılan) yanımıza gelerek bir toplantı yaptı. Komutanımızı aramızda görmek bizi biraz olsun toparlamıştı.

Toplantı uzun sürdü, Cemal arkadaş saatlerce konuştu. Her kelime bizi biraz daha kendimize getiriyordu. Toparlanıyorduk. Yanan bedenlere, vurulan yüreklere verilecek cevap buydu. Onları çok sevdiğimiz için erken toparlanmalıydık. ***

ÇELİK OPERASYONU.

Yüreğim işgal altındaydı
Ve bir toprak türküsü söylüyordu
Güney
Güney Kürdistan
Herkesin bildiği, duyduğu
Kimsenin bilmediği, görmediği kadim toprak Güney Kürdistan
Habur Suyu'nun dalgaları gibi
Yüz çizgilerim titriyordu
Mutluluk, sevinç, coşku
Katliam, silah, bomba, mayın, sınır
Ölüm...
Ölüm...
Yaşam suyu damarlarımda dolaşıyordu.
Bir kadim toprak işgali altındaydım
Yaralı yüreğimi işgal eden toprak
Sevda, aşk
Kin, öfke, kuşku
Bir işgal altındaydı benliğim
Zap akar
Habur akar
Karışır göz nurumuza

Ekmeğimiz olur.

Güney Kürdistan, bir savaş meydanı

Savaşla büyür karanfiller, kardelenler

Çocuklar

Savaşla ölür kır çiçekleri

Çınar ağaçları

Ve insanlar

Savaşla yeşerir

Buğday, mercimek

Nasırlı ellerden, eli hiçbir dünya nimetine değememiş, ana memesi dışında hiçbir şeye

dokunmamış çocuk ellerinden gelir barut kokusu.

Güney Kürdistan'dı

Dünya haritasının en görülmez yeri

Dünya haritasının en bilinir parçası

Güney Kürdistan'daydık bu kez işgal edilen toprak değil, toprağın işgal ettiği yüreklerimiz, tarihe uzanıyor, geleceğe gidiyordu. Kederi ve sevinci bir arada yaşıyorduk. Bir dağ başında, öyle derin bir paylaşım içinde olduğumu ama yinede yalnız olduğumu düşündüğüm bir anda yüreğim bazen Habur, bazen Zap suyuna kavuşuyordu. Cebimdeki telsizden;

"Tüm deryalara" diye başlıyordu bir gerillanın konuşması. "Bir grup yoldaşımız Zaxo'dan Metina'ya geçiş yaparken, arkadaşlarımızın geçiş yaptığı istihbaratını alan KDP peşmergeleri, arkadaşlarımızı ihbar etmiştir. Düşman helikopterinin havadan saldırısı sonucu, araçla geçiş yapan arkadaşlarımızdan ikisi şehit düşmüştür."

Devam ediyordu...

İhanet bu topraklarda hala devam ediyordu. İhanet devam edecek miydi?

Direniş devam ediyordu,

Bir diriliş öyküsü yazılıyordu, yeniden dirilme öykülerini yaratarak. Meşe ağacının kökleri kadar direngen bir kültürü yaşayan Mezopotamya'nın en eski halkının hafızasında yeniden dirilişin tarihini yaşıyorduk. Unutulmuş bir halkın hafızası, yüzünü ölümsüz özgürlük tutkusunun aşkınlığına dönen insanlık mimarı Başkan APO öncülüğünde dirilişten kurtuluşa bir köprü kuruyordu. İşte o köprünün birleştirildiği günlerdi ve PKK V. Kongresi devam ediyordu. Bir yandan ölüm-ihamet, kan-barut, umutsuzluk-çaresizlik... Bir yandan da yaşam-diriliş, umut-sevda, mutluluk ve güzelleşme haberleri Güney Kürdistan'ın Metina bölgesinde bir dağın zirvesinde bize ulaşıyordu. Ne garip bir toprak parçasındaydık.

Çok geçmeden kongre, tüm ihtiyaçlara cevap verir nitelikte sonuçlandırıldı. Delegelerle birlikte bulunduğumuz sahaya Botan arkadaş da (Nizamettin Taş) gelmişti. Her sahada konferanslar geliştirilerek, kongre sonuçları alanlarda hayata geçirilmeye başlanacaktı. Metina'da bir de YAJK I. Kongresi yapılıyordu. Bu bir ilkti ve Parti tarihimiz açısından önemliydi.

Gerçekleşen konferanslar ardından, yeni bir düzenlemeye gidilmişti. İlk komutanım, Gabar'ın doruklarında esen ılık rüzgarları, fırtına ve boranları birlikte göğüslediğim, sevinci ve kederi birlikte paylaştığım Bedri bu kez bölük komutanımdı. Bedri'nin bölüğüne düzenlenmişim. Bölük güçlü ve tecrübeli arkadaşlardan oluşuyordu. Bu bir ayrıcalıktı ve öncülük misyonunun biçildiği bir bileşimdi.

Bölük içerisinde de Roketçi olmuşum. Yeni silahıma yaklaşmış ve dokunmaya çalışıyordum. İlk kez böyle ağır bir silah taşıyacaktım. Ellerim toprağa, ateşin kutsallığına uzanır gibi uzandı. İlk baktığım şey, silahın markası oldu. Çatışma anında silahın sağlamlığı önem taşır ve bu silahın kaliteli olup olmamasıyla direk bağlantılıdır. Kaliteli silahla eyleme gitmek her zaman için tedbirli olmak demektir. Bir savaşçıyı silahının yarı yolda bırakması kadar trajik bir şey olamaz. Rusi marka yeni bir roket elimden altındaydı.

"Bir roket at" dedi Bedri. İrkildim. Bedri silaha dokunmamı izlemiş ve belki de merakımı giderme amacıyla bir roket atmamı söylüyordu. Şaşırdığımı anlamış olmalı ki, "doğru duydun, bir roket atabilirsin" diye tekrarladı.

İlk kez roket kullanacaktım. Bu bir ilk olacaktı. Her ilk bir heyecan, her heyecan artık bir deneyimdi.

"Karşıdaki kayalığı vuracaksın... Unutma hedef kayalık" diyordu Bedri. Hedefe kilitlenmişim, roket hızla ilerleyip gitti. Hedefin çok ötesinde patladı. İlk atışım başarısızdı.

"İlktir. Yine de iyiydi. İyi bir roketçi olabilirsin" diyordu Bedri. Ve kendisi roket atmak için benim yerime geçti. Bir yandan Gabar koku bir sohbet başlamış, bir yandan gözler hedefe kilitlenmişti. Ve ardından harekete geçen roket... Hedef tam ortasından vurulmuştu. Bedri sakin, hiçbir şey olmamış gibi dinginliğini korumaya devam ediyordu. Gabar'ı anlatmaya, anımsamaya devam ediyordu. Oysa benim gözlerim hedefi parçalayan roketin ardındaydı. Bedri iyi nişancı, iyi bir savaşçı ve komutandı.

Bedri'nin hedefi vurduğunu gören bölükteki arkadaşlar bu başarılı vuruşu alkışlarla karşıladılar. Ben Bedri'nin sohbetinin ötesine, o ana gelmiş çakılmışım. Bedri ise hala eski günlerin derinliğindeydi.

"Bir gün mutlaka ben de iyi bir nişancı, iyi bir roket atıcısı olacağım" dedim. Benim kadar bölükteki diğer arkadaşlar da askeri eğitime ihtiyaç duyuyorlardı. Zaten Parti öyle bir karar da almıştı. Tüm alanlarda askeri eğitimler başlatılacaktı. Askeri yanlarımız, pratik içinde gelişmiş olsa da yetersizlikler vardı ve bunların giderilmesi gerekiyordu.

"Savaşı pratik içinde öğrendik. Ama bu işin teorisini de bilmek gerekiyor" dedi Orhan.

"Savaş önce düşüncede kazanılır" diyor Önderlik. Savaşta ciddi yetersizliklere girdik. Ağır

bedeller ödedik" dedi Gani.

"Ne yani Sun-Tzu mu olmak istiyorsunuz?" Biraz küçümseyici bir ses tonuyla söze karışmıştı Aras.

"Heval Aras, arkadaşlar doğru söylüyor. Zamanımızı askeri eğitimle doldurmamız, başarmak için şarttır. Gerekirse Sun-Tzu olunabilir, hatta bunu becerebilmek bir başarı olur" diyen Bedri, tartışmanın kızışmaması için bir müdahalede bulunmuştu.

Sonraki günlerde yoğun bir askeri eğitim pratiği başlamıştı. Bölüğümüz güçlü hazırlanıp, yaşadığımız süreçlerden dersler çıkarmaya çalışıyordu. Bölüğün yoğunluğu, alanın ve genelde gerilla hareketinin yoğunluğunu ifade ediyordu. Eğitime ara verdiğimiz bir öğlen vakti Zından ziyaretime geldi.

"Ağır silah taşıyorsun. Artık düşman sana yakalaşamayacak yaşlı kurt" diye takıldı.

"Eee düşmanı korkutacak kadar büyüdük. Dağın yıkılmazlığıyla bütünleştik. Peki senin düzenlemen belli oldu mu kurdun yeğeni?" dedim.

"Yine bir sıfır öne geçtin" Gülümseyen Zından, "uzağa değil, Gare'ye gidiyorum" dedi. Fazla uzun bir sohbet için vakit yoktu. Zından gitmek için hazırlık yapacaktı. Ben ise askeri eğitime devam edecektim.

Karlar erimeye başlamıştı. Bu, gerilla için hareketlilik demekti. Gare'ye gidecek olan grup yola çıkmıştı. Biz de Kani Zivingê denilen bir noktaya doğru yola çıkmıştık. Bizimle birlikte bir bölük arkadaş daha yola çıkmıştı. Yaklaşık bir saat yürüdükten sonra, Abbas (Duran Kalkan) ve Botan arkadaşların da harekete geçtiği ve önde korumalarıyla birlikte ilerlediğini gördük.

Yaklaşık dört saat yürüdükten sonra, bizimle birlikte hareket eden bölük ayrı bir alana doğru gitmek için ayrıldı. Abbas arkadaş da o bölükle birlikte gidiyordu. Tek tek bizlerle vedalaşırken "Biz Zap'ta, siz Xabur'da düşmanı iki su arasında boğmalıyız" sözleriyle bizden ayrıldı. Botan arkadaş bulduğumuz sahada kalmıştı. Bu sevindiriciydi. Öğreneceklerimiz vardı.

Kani Zivingê denilen noktaya ulaşmış ve yerleşmiştik. Kani Zivingê, Tepe Ortê'nin tam ortasında bir yer. Tepe Ortê, Metina'nın Ortası. Metina, Güneş Ülkesi. Müslüman'ın, Hristiyan'ın, Yahudi'nin ortak memleketi. İnançların, düşüncelerin ve insanlığın birleştiği, sentezlendiği toprak Metina. Derinliğine, derinliğinde sakladığı sessizliğe daldıkça, uzaklara-yakın zamanlara insanı götüren bir kaynak. Taşlarına, kayalıklarına ve toprağına işlenmiştir erdem. Çünkü Metina, tüm insanların ortak memleketidir. Metina, Kürdistan'dır.

Yeni tanışıyordum Metina'yla. Bir kışı bağrında geçirmiştim. Kış beyazlığıyla kapanan yalnızlığını paylaşmıştım. Bir kış boyunca paylaştığımız yalnızlığından çıkmış ve gelmişim Kani Zivingê'ye. Bir buluşma anını yaşıyordum. İlk bakışta hissettirmişti farklılığını, bilginliğini. Bilginliğinde neler beni bekliyordu. "Metina Güneş Ülkesi" bu üç cümlede gizli olanlar nelerdi?

Kani Zivingê'de, yürüdüğümüz yolun yorgunluğunu gidermek için arkadaşlar dinleniyorlardı. Ben hala oturmuş değildim. Bir şeyler gözlerimi sürüklüyordu. Bir cennet ülkesi karşımda duruyordu. Bizden öteye dümdüz, uzun, geniş ve yeşil bir ova uzanıyordu. Dönüp ardıma baktım aynı manzara ile karşılaşmıştım. Yem yeşil bir ova. Kar ovalık kesimde erimiş, bulduğumuz noktada ise hala vardı. Ovalık kesimden sonra yine dağlar, tepeler yükseliyordu. Zirveler karlıydılar. Bulduğumuz nokta ile karşımdaki yükseltiler birbirine benziyordu.

Döndüm ardıma baktım, Tepê Sor yükseliyordu. Bir sürü tepe arasında beyaz ucu, göğün mavi-beyazlığıyla buluşup ovaya, ovadaki yeşile şavkıyordu. Tepê Ortê: "orta tepe" denilmesinin bir nedeni bu muydu? Karşı karşıya duran, aralarında uzun ovalıkların olduğu kardeş dağları birleştiren kol olmasından mıydı? Belki. Belki de öylesine orta bir yerde olduğu için bu isim konulmuştu. Ama buralarda her isim, bir gerçeğin içinden süzülerek belleklerde yer edinir.

Newroz ayıydı. Bir bayram, doğuş günü yaşıyordum. Metina doğası, bu doğuş gününün heyecanıydı.

Bu heyecanı ayağımın ucunda boy veren kardelen benden daha fazla yaşıyor gibi, bir o yana bir bu yana sallanıp duruyordu. Sanki bir ayın veya zikirde, ömrüne yeni bir doğuşu katma telaşındaydı.

Uzaklarda mı? Yakınlarda mı?

"Eyre eyre, deh deh..." (haydi haydi yürü yürü) koyun veya hayvanlara seslenen çoban bağırımları ve "Dingirk dingirik..." diyen çocuk sesleri yükseliyordu. Çocuk gülüşlü bir zamanda sesler yükseliyordu.

Ve anlaşılmayan, birbirine karışan sesler. Nereden ulaşıyordu ses. Yerleşim alanları oldukça uzak görünüyordu. Ama sesler bize ulaşıyordu. Tepê Ortê'nin özelliklerinden biri bu muydu? Uzak, küçük ama her yerde. Her sesle. Bir tek insan sesi değil, doğanın tüm sesleri karışıyordu birbirine. Bir ses cümbüşü doldurmuştu ortalığı.

Sesler, bir Newroz bayramının, doğanın ve insanın doğuşunun dipten gelen dalga misali taşınan ritmiydi. Ve ben, bu ritmin bir parçası, dinleyicisi ve belki de ondan sonraki yaşamımda o sesin sevdalısı olacaktım.

"Seyretmekle doyulamayacak, bırakılsa bir ömür seyre dalınacak bir yer" dedi Şêr.

Şêr de Metina'yı tanıdığı halde uyumamış ve seyre dalmıştı.

"Doğru bir merkez burası." dedim.

"Metina bir aşk merkezidir. Yani insan aşkının, insan eyleminin buluştuğu yer" diyen Şêr'in bakışları bir merkezde yoğunlaşmıştı. Şêr'in gözlerinin yoğunlaştığı yerlere doğru ben de baktım.

'92 de tarihi bir fırsatı kaybettik' diyordu Önderlik. Doğru 92'de tarihi bir fırsatı kaybettik. Halkın serhıldanlarla gerillalaşıp, direnişe kalktığı bir süreçti. Gerillanın bu gerçekle buluşup esas rolünü

oynayacağı bir süreçti. Ortadoğu'da dengeler lehimize işliyordu. Ve Başkan APO'nun kutsal topraklara gelme şansının doğduğu bir yıld. Başkan APO'nun gelişi demek, bu topraklarda demlenen insan tarihinin gün yüzüne çıkması ve ebedileşmesi demektir. Bunu belki de en iyi anlayan Önderlikti. Ve bu amaçla talimat vermişti. O dönem Cuma Arkadaş, (Cemil Bayık) şu gördüğün yerde Önderlik için bir yer hazırladı. Tıpkı buralarda Hristiyanların tüm baskılara rağmen gizli yerler, kiliseler yapması, dağları uçurumları delmesi gibi, Önderliğimiz için de yerler yapıldı. Metina'nın en gizli köşesinde, tam kalbinde Önderlik için bir karargah hazırlandı.

Mahsum Korkmaz Akademisi de Metina'ya taşınacaktı. Bunun için yollar yapıldı. Okullar inşa edildi. Önderlik bu hazırlığı anı anına takip etti. '92 Güney Savaşı ile birlikte durumlar değişti. Taktik önderliğin rolünü yeterince oynayamaması, tarihi bir doğuşun önüne de engel oldu. İşte o gün bu gündür, o yer hala Önderliği beklemektedir. Kimse orasının Önderlik için yapıldığını bilmiyor ve Cuma Arkadaşın yaptırdığı yer olarak biliniyor. Yerin neden yapıldığı gizli tutulmuştu. Metina'ya geldiğimde sanki hep, o vadide Güneş'in el sallamasını görecekmışim hissine kapılır ve gözlerimi oradan alamam" dedi Şêr.

Şêri'nin dilinden dökülenler bir tarihti. Peki ama Önderlik neden Metina'yı seçmişti? Merkez olarak Metina'nın seçilmesinin nedenleri nelerdi? Şêr susmuş, ondan öteye uzanan Metina güzelliğini anlatamaz olmuş ve dalmış derinlere, bilmediğim uzaklara gitmişti. Ben ise Metina ile yeni tanışıyordum. Hala yüzeylerdeydim. Derinlik ve bilginlik yaratılıyordu.

"Habur gümüş pullu bir yılan gibi kıvrılıyor" diyen Mazlum, düşündüğümü tasvir etmişti. O konuşmuştu ama ben rahatlamıştım, "Hep Şahmeran'a benzetirim Habur suyunu. Yarı insan, yarı yılan, yarı su, yarı yaşam gibi". Mazlum şair ruhuydu. Efsanelere gömülmüştü ve her yaşamın bir efsane olduğuna inanırdı. Gerilla yaşamı, onun için tarihte yazılmamış, hiçbir bilginin yazamadığı, tüm efsanelerin birleştiği ana efsaneydi. Böyle olduğunu düşünür, öyle yaklaşırdı yaşama, doğaya ve gerillaya.

Doğanın çekiciliğine uzun bir süre daldıktan sonra, diğer arkadaşlar gibi ben de dinlenmek için uygun bir yer aradım. Tam Habur suyunun karşısında bir Şahmeran düşüyle uyudum.

Askeri eğitimin ağırlıkta olduğu günlerimizde, Metina'yı da keşfediyorduk. Eğitimi ve süreci değerlendirme amacıyla Botan arkadaş bir toplantı yapmıştı. Düşmanın yöneleceği kesindi. '94-'95 kışını kapsayan süreç içerisinde, Önderliğimize ve Önderliğimizin faaliyet yürüttüğü sahalara yönelik, düşman yoğun yönelmeye başlamıştı. Zindanlarda tutuklu bulunan yoldaşlarımıza acımasız yönelmişti. Bu, gerillaya da yöneleceğinin ifadesiydi. Gerilla mücadelesi, nitel ve nicel olarak geliyordu. Bunun önüne geçmek için yöneleceklerdi. Bu tespitimizi doğrulayan duyular ve düşman hareketliliği vardı. Bunun üzerine değerlendirmeler yaptıktan sonra "isterseniz ileri gideriz, isterseniz geri döneriz" diyerek, toplantıyı bitiren Botan arkadaşın mesajı anlaşılmıştı. Düşman gelmeden biz yönelecektik.

Keşif amacıyla bir grup arkadaş harekete geçtik. Keşif için Botan ve Bedri arkadaşlar da gelmişlerdi. Keşif yerimiz Kani Masi'nin kuzeyinde bulunan Tepê Sor'un ardında ki Deştane taburuydu. Newroz'u karşılama eylemi olarak Deştane Taburu'na kapsamlı bir eylem planı için keşif yapıyorduk. Kısa sürede keşif yapıp, eylem planı çıkarmıştık. Yalnız eylem hazırlıkları devam ediyordu. 20 Mart Newroz gecesi düşman kapsamlı bir biçimde Güney Kürdistan'a doğru ilerlemeye başladı. Biz Tepê Orte'nin ve Kani Masi'nin ortasında bir yerde eylem hazırlığı için çalışma yürütmüş ve gece dinlenmek amacıyla mevzilenmiştik.

Bulunduğumuz noktanın aşağısında Yekmal isminde boş bir Asuri köyü vardı, Botan ve Bedri arkadaşlar da Yekmal Köyünde bulunuyorlardı. Hepimizin adeta diken üstünde olduğu bir geceydi ve uyumak için kefiyelerimize sarılmıştık ki, "heval iki kişi gördük" diyen nöbetçinin sesiyle hepimiz hareketlendik. Kendilerine yaklaşan iki kişiyi farkedenden nöbetçi arkadaşlar, gelenleri durmaları yönünde ikaz etmeye çalışırken, gelenler kaçmışlardı. Bu bir ip ucuydu, "Düşman yanımıza kadar ilerlemiş olabilir miydi?" diye düşünüyorduk.

"Durum ciddi olabilir, Yekmal'a bir arkadaş gitsin ve arkadaşlara durumu bildirsin" dedi Dijwar.

Hemen yakınımda olan Yekmal Köyüne iki arkadaş giderek Bedri ve Botan arkadaşlara durumu bildirdi. Aradan çok fazla bir zaman geçmeden Botan ve Bedri arkadaşlar yanımıza ulaştılar.

"Operasyon netleşiyor" dedi Bedri. Diğer sahalarla bağlantı kuran Botan Arkadaş, "Düşman Metina ve Zap arasında ilerlemeye çalışıyormuş, arkadaşların gördüğü iki kişi düşmandır, mevzilenilsin, düşmanın çevremizde olma ihtimali yüzde doksan dokuzdur" dedi.

Mevzideydik ve bekliyorduk. Bazı arkadaşlar çok dikkatli bir biçimde öne doğru ilerlemişlerdi. Bir Metina gecesi idi. Güneş Ülkesine yeni bir günün doğuşunu bekliyorduk.

Hava karanlıktı ve yağmurluydu. Yağmur hafiften çiseliyordu. Kayalıkları yalayan yağmur tanelerinin düşüşünü ne görebiliyor, ne de duyabiliyorduk. Yalnızca ıslak kayalıklar vardı çevremizde. Tıpkı saçlarımız ve uzamış sakallarımızın çiseleyen ince yağmur damlalarıyla hafiften ıslanması gibi. Yağmur inceden çiseledikten sonra hafif bir rüzgar esmeye başlamıştı. Rüzgar estikçe gökyüzünde dönüp duran kara bulutlar dağılıyordu. Hava laciverdi bir renk almaya başlamıştı. Laciverdi bir hava ve laciverdi kayalıklar.

Newroz sabahıydı. Güney Kürdistan'ın kadim toprakları yeni bir güne ve tarihe, yeni bir sayfa açıyordu. İlk ses, ilk aydınlık, mevzilerden ileriye doğru uçan roketlerdi. Düşmanın bize doğru ilerlemesini görebiliyorduk. Büyük bir güçle avcı kolu, Tepê Ortê'ye doğru ilerlemek istiyordu. Havanın aydınlanması ve düşman hareketini fark etmemizle birlikte, düşmanı ilk biz vurmuştuk.

Gecenin koynunda, bir yağmur ninnisi eşliğinde, yüreğimizde sabrı geliştirerek içimizde akan kin ve öfkeyi ninni ve sabır ile sakinleştirerek beklemiştik. Ve beklediğimiz an gelmişti. İçimizde ki heyecan ve öfke, çevreye yayılan mermilerden kendisini dışa vuruyordu. Newroz ateşini attığımız izli mermilerin

kıvılcımlarıyla yakmıştık.

Düşman gücü sayamayacağımız kadar çoktu. "Vurarak tepeye doğru çekileceğiz" dedi Bedri. "Vuracağız" kelimesi hepimizi coşturmuştu, düşman üstüne yağan mermi altında şaşa kalmış, cihazdan hava desteği istiyordu. Bir yandan da bulunduğumuz alana doğru ağır silahlarla saldırıyorlardı. Belki de mermi yağmuru altında olanlar bizlerdik ama bunu hiçe sayacak kadar bir gece boyu yağmur altında, sabırla beklemiştik. Düşman yükleniyor ve biz de olan gücümüzle direniyor, düşmanın ilerlemesini engellemeye çalışıyorduk. Direniş büyüktü ve biz halen Newroz'daydık.

Düşman ilk şaşkınlığını giderdikten sonra, geniş çaplı bir hareketle bulunduğumuz alana yüklenmeye başladı. Üstünlüğü bir düşman bir biz ele geçiriyorduk. Düşman, üstünlüğün gerillada olduğunu anladığı an, takviye istemekten geri durmuyordu. Çatışma yayılarak hızlanıyordu. Zaman ilerliyordu. Düşman ısrarla tepeye çıkmak istiyordu, biz ise tepeyi bırakmamakta kararlıydık. Çatışma bu iki düzlem arasında devam ediyordu. Bir kısa sessizlikten sonra, düşman tepenin her tarafını ağır silahlarla tekrar vurmaya başladı. Biz ise hem vuruyor, hem Tepê Ortê'ye doğru çıkıyorduk. Düşman anlık bir üstünlükle hamle gerçekleştirmiş ve bulunduğumuz tepeye ulaşmıştı.

Yakın bir mesafede, iç içe çatışıyoruz. Hızlı ve atıktık. Bundan dolayı o ana kadar farkında olmadan hızla soluk alıp verdiğimi fark ettim. Ta ki, karşımda duran özel timi görene kadar soluk alıp verişim sürdü. Sonra hızı gittikçe azaldı duyulmaz oldu.

Karşımda özel bir tim. Başında bere. Neredeyse benim iki katım. Gözleri bana mı kilitlenmiş, başka bir şeye mi, belli değil. Bir tek gözlerinin ve birbirine kilitlenmiş dişlerinin akı görünüyor. Yüzü, başındaki bere gibi siyah. Bu coğrafyada siyah ırktan insan yok. Peki karşımda duran ve belki de beni öldürecek olan zenci kimdi. Ne arıyordu. Neden bu denli öfkeliydi?

Bir saniyelik bir andı ve binlerce soruyu düşünbilmişim. Bir özel timle karşı karşıyaydım. Evet, bir zenciydi. Bundan emindim. Siyah ırktandı. Belki Kürdü bile bilmezdi ama elinde silahla karşımda duruyordu. Düşman, para ile satın aldığı kiralık katil veya yaşamını kiralayan insanlardan oluşan bir özel tim ordusu ile bize saldırıyordu.

Karşımdaydı zenci olan özel tim. Karşı karşıyaydık ama o beni görmeyecek kadar kendinden geçmişti. Ani bir hareketle kayalıkların arkasına geçmişim ve kleşimden bir mermi ilerleyip gitmişti. Artık kayalığın ardından çıkabilirdim.

Çatışma iç içe yürüyordu. Savaşın kaçınılmaz bir kanunu da ölüm her an kapını çalabilir ve sen buna hazır olmalısın. İşte yoldaşlarımızın mevzileri tek tek susuyordu. Önce Orhan'ın, sonra Aras'ın, sonra Gani'nin...

Artık onların mevzilerinde yaşam bir Newroz gününde kanla boy veriyordu. Ve onların ardından onlara ulaşmak için Sabri'nin mevzisi sessizleşiyor, güne elini uzatıyordu. Her susan mevzi, içimde büyük bir ses oluyor, büyük bir yankı yaratıyordu. Herkes tereddütsüzdü ve öyle silahlara sarılmıştık. Neydi bu tereddütsüzlük?

Dağ.

Dağı sevmek, aşka ulaşmaktı. İşte buydu tereddütsüzlük.

Çünkü "Güneş Ülkesi"ne ve gerçek sevgiye ulaştığımız menzildeydik.

Dört mevzi,

Dört yoldaş,

Dört suskunluk ve dört çılgılık.

Beni dört bir yandan saran sevdâ,

Bizi dört bir yandan saran ölüm.

...

Çatışmaya devam ediyorduk ve yanı başımızda şahadete ulaşan yüreğimiz gibi sevdiğimiz, koruduğumuz yoldaşlarımızın olduğunu bile bile çatışıyoruz. Zaten çatışma gücü bunu bilmekten geliyordu. Yoksa çok sıkıştırılmıştık. Ölümlere ağlamıyor, ağıt yakmıyorduk. Ölüm biçimlerinin değiştiği, ölüm sonrasında yaşayanların değiştiği bir Newroz sabahıydı.

Habur suyunun özünden yeniden diriliyor, kadim bir toprağa kök salıyorduk.

Bir kademe geri çekilerek mevzilenmiştik. Düşman tepedeydi ve yıkılan mevzileri onararak mevzileniyordu. Artık Tepê Ortê'nin bir kademe gerisindeydik, öfkeliydik. Gidenlerimiz olmuştu ve o an ölümüne tekrardan düşmanın üstüne gidebilecek bir psikolojik ruh halini yaşıyorduk. Bedri yerinde duramıyordu. Bu, gruba yansıyor.

"Sabırlı olmalıyız" dedi Botan arkadaş.

Kelimeler bazen önemsiz, bazen öylesine kullanılır. Kelimeleri iyi kullanmak, yerinde kullanmak gerekir. İşte o an Botan arkadaşın iki kelimesi ne kadar çok işe yaramıştı. Kelimenin rolünü oynadığı bir andı. "Sabırlı olmalıyız" diyordu ve doğruydı. Sabırlı olmak, intikam için gerekliydi, gerçek eylemler için sabır gerekiyordu. Bunun için bazı hazırlıklar yaparak Kampa Şehidan denilen yere doğru geri çekildik.

Şehidan Kampı, Tırvaniş denilen bir kampın üzerindeydi. Bu noktaya çekilmemizin amacı, düşmanın Amediye Boğazı'nı tutmasını engellemektir.

Düşman ağır yükleniyor, sonuç alacağına kesin gözüyle bakıyor ve bu cesaretle ilerliyordu. Elbette bu cesaret kendiliğinden gelişmemişti. Çevre güçlerden ve dışardan güç alınıyordu.

Bulunduğumuz alandan öteye denetimimizde olan alanda, Partimiz'de ilk kez gerçekleştirilen ve ideolojimizin özünü ifade eden YAJK I. Kongresi yapılıyordu. Düşmanın bu Kongreden haberi olmuştu. Kadın gücünü savaşta ağır bir güç olarak görmemiz gibi, düşman da bulunduğumuz alanda yaklaşık üç yüz elli bayan arkadaşın Kongre halinde olduğunu ve bunların ağır güç olduğunu, alana yüklenirse hem

Kadın Özgürlük Hareketini boğacağını, yine ağır güç düşüncesiyle imha edebileceğini ve Partiyi, bulunduğumuz alandan çıkararak, tamamen sökebileceğini düşünüyordu. Bizden geriye bir kongre gücünün olduğunu biliyorduk. Bunun için tepeyi bırakmadan çatışmamız gerekiyordu.

Tepeyi bırakmıştık. Arkamızda bulunan YAJK I. Kongresini gerçekleştiren arkadaşlarımız erken davranmış, kongreyi sonuçlandırmış ve güçlerini dağıtmışlardı. Bu haberi almamız bizi biraz rahatlamıştı. Kongre gücünden iki bölüklük arkadaş da ön cepheye gelerek mevzilenmiştiler. Amediye Boğazından, düşmanın ilerlemeye çalıştığını görüyorduk. Arkadaşlarla uzun bir cihaz görüşmesinden sonra, tüm arkadaşların mevzilendiğini öğrenmiştik. Her tarafta düşmanın güçleri vardı. Bedri, elindeki cihazdan arkadaşlara gece geçiş yapacağımız alanı anlaşılır biçimde bildiriyordu. Biz bu duruma öfkelenirken, Botan arkadaş gülümsüyordu. Ben anlayamamıştım. Hava kararmıştı. Çevremizde büyük bir düşman gücü vardı. Ve komutanımız gideceğimiz yeri neredeyse açık bir biçimde cihazdan arkadaşlara bildiriyordu.

"Heval çok açık konuşuyorsun" dedim.

"Merak etme, Osman yoldaş" dedi Bedri. Oldukça rahattı ve gün boyunca yaşadığımız stresi atmış gibiydi. Merak etmemek, endişelenmemek elde değildi. O gün ben farkında olmadan hava karardı.

"Yola çıkıyoruz" dedi Bedri.

Harekete geçtik, düşman da harekete geçmişti. Her tarafa ışıldak atılıyordu. Işıldakla her taraf, gün ortası gibi aydınlanıyordu. Düşman Bedri'nin cihazdan tarif ettiği yöne yönelmiş, ışıldaklar, toplar o yöne atılıyordu.

Ama biz başka bir yönden ilerliyorduk. İşte o zaman Bedri ile Botan arkadaşın düşmanı yanıltmak ve sağlıklı bir biçimde geçmemiz için bir taktik geliştirdiklerini anlamıştım. Düşmanın hedefi şaşırtılmıştı. Her zaman geçiş yaptığımız ve kısa bir yol olan Amediye Boğazından geçmemiş, biraz uzak da olsa Kadişe tarafından ilerlemeye başlamıştık. Amacımız Bergare'ye ulaşmaktı. Bergare, Garê sahasının giriş kısmıydı. Düşmanı daha iyi vurmak için stratejik sahaya çekmek zorundaydık.

Düşman Kani Reşkê'nin solunu, Amediya Boğazını yoğun ateşe tutmuştu. Ve biz, bu çemberin içinden geçiyorduk. Amediye karşımızda, göğe asılı bir şehir gibi duruyordu.

Amediye, dağın üstüne kurulmuş, Güney Kürdistan'ın en yalnız, en kalabalık, en parlak şehri. Bir dağın başında kurulu yalnız bir şehir. Zirvede kurulu şehre, yeni bir inşa yapmak mümkün değildi. Şehir planlaması tamamlanmıştı. Dağın etekleri ise uçurumdu, Amediye'ye giden bir tek yol vardı. Bu yol dışında Amediye'ye giriş yapan başka bir yer yoktu. Ve biz, Amediye'yi uzaktan görüyorduk. Dağın eteğine asılı ışıklar, dümdüz uzanan yolun istikrarı, dağın başında kurulu şehrin sadeliği ve farklılığıyla buluşuyordu. Amediye'nin komşuları Kadişe, Enişkê ve Bamernê kasabaları ard arda diziliyordu.

Yürüyüşte dikkat etmemiz gereken bir çok husus vardı. Ama Amediye'nin nazlı görünüşü, beni etkilemiş, bir an için, içinde bulunduğumuz çemberin dışına çıkarmıştı.

"Heval Xabur bir kaç arkadaşla öne geçin, pusu varsa delip geçeceğiz" dedi Bedri.

Xabur, timiyle birlikte öne doğru hızla ilerlemişti. Grubun hepsi hızlı ilerliyordu. Düşmanı şaşırtmıştık. Şaşırtıldığını fark etse, geçtiğimiz alana daha ağır yüklenebilirdi.

Kadişe-Amediye yoluna ulaşmıştık. En tehlikeli yeri geçiyorduk. Öncü gruptan bize doğru gelen Xabur, "çevrede herhangi bir şey yok, biz önden geçeceğiz, siz biraz bekleyip öyle geçin" dedi ve Kadişe-Amediye yolunu geçmek için timiyle birlikte karanlığın sessizliğinde kayboldu.

Yaklaşık yarım saat bekledikten sonra, mesafeli ve tek tek yolu geçmeye başladık. Önümde bulunan arkadaş ilerlemiş ve yolu aşmıştı. Sıra bendeydi, yeni bir yol aşacaktım ve ayaklarım beni yeni yolun çağrısına doğru taşımaya başlamıştı. Ve ben bu çağrının peşinde ilerliyordum. Yolun tam ortasıyındım. Bir an duraksamıştım. Ama, ben bunun farkında değildim. Bitmeyen bir yolu aştığımı düşünüyordum. Omzuma bir elin dokunduğunu hissettiğimde Orhan, Gani, Aras ve Sabri yanımdaydı.

"Heval neden duruyorsun? Hızla ilerle" diyen Dijwar'ın telaşlı sesi, beni yolun diğer tarafına taşımıştı bile. Grubun hepsi tehlikeli yolu aşmıştı. Uzun süredir su içmemiş ve susamıştık. Kısa bir mola verilmişti.

"Birer sigara içme imkanımız olsaydı, bir de bir tas soğuk su" dedi Derya.

"Sigara içebilirsiniz, yalnız kefiyelerin altında. Su için bir şey diyemeyeceğim" dedi Bedri.

Beklenen söz alınmıştı. Sigaralar önceden sarılmış, tabakalarda hazırды. Sigara içen arkadaşlar kamuflajlı bir biçimde sigaralarını yakmış ve içmeye başlamışlardı. Ben de sigara içenlerin arasındaydım. Yorgunluk ve susuzlukla birlikte sigara içmek sağlıklı değildi ama yine de rahatlatıyordu. Çevremizde bulunan düşman güçlerine herhangi bir görüntü vermeden tekrar yürümeye başladık.

Önümüzde ince bir ip gibi dağın boynuna sarılan bir patika.

Patikadan tek sıra halinde ilerleyen bir grup gerilla.

Heve soğuk,

Karanlık,

Bir düşman çemberindeyiz ve intikam yeminimizin çemberinde olan bir düşman gücü...

Yerler çamurluydu ve çukurlarda su birikmişti. Bu bize o an bağışlanan bir hazineydi.

Su insanın sevdasıdır.

Bir çoğumuz dudaklarımızı ıslatabiliştik ve bir çok arkadaş diğer yoldaşı içsin diye suya dokunmamış, kutsal bir hazineyi en sevdiğine bırakır gibi suyu geçip gitmişlerdi.

Patikanın kıvrımları arasında yorgunluğumuzu omuzlayarak ilerliyorduk.

Alışmıştık tüm bunlara. Hatta yürürken, uyumaya alışanlarımız çoğunluktaydı. Yürüyordu bazı arkadaşlar ama aynı zamanda uyuyorlardı. Ayaklar alışmıştı yollara, yolların sessizliğine.

Kıvrımlı patikanın bir yerinde Bergare'ye yetiştik ve bizi bekleyen bir grup arkadaşla karşılaştık. Bu arkadaşların belirlediği ve uzun olmayan bir yürüyüşten sonra sık ormanlıklı bir alanda dinlenmeye çekildik. Bir kaç arkadaşla birlikte kırk beş kişilik olan grubumuza ekmek yapmak için harekete geçmiştik. Yanımızda yalnızca on kilo un vardı.

Sık ormanlıklı alanda olmamız, ateş yakma olanağını da sağlamıştı. Ateşin geride bıraktığı közlerin etrafına yerleştirdiğimiz taşlarda ekmeğimizi pişirdik.

Dinlenmiştik, ama tüm arkadaşlarda derin bir hüznün vardı. Aramızda dört yoldaş yoktu. Ve onların ekmeği duruyordu. Radyolarda bizlere dair haberler geçiyordu. Düşman Güney Kürdistan'a askeri hareket düzenlediğini ve alanı ele geçirdiğini iddia ediyordu. Düşman; görmek, bilmek istediğini söylüyordu. Gerilla yoktu bu haberlerde. Gerilla yok sayılıyordu. Oysa gerçek çok daha farklıydı. Gerilla daha oradaydı ve direniyordu. Doğru olan şuydu; düşman Güney Kürdistan'a bir işgal ve istila hareketi başlatmıştı. Başlatılan operasyonun ikinci gününde Metina'ya girilmiş, Kadişe ve Amedi'ye gibi kasabalara kadar ilerlemişti.

Neden Çelik operasyonu?

'93'te kurtarılmış alanlar çok olmuştu. '93'ün sonunda Botan-Behdinan Konferansı olmuş ve "özgür alanların yanında özgür şehirler" sloganı ile yeni kararlara varılmıştı. '93'te inisiyatif gerilladaydı. Partimizin ulaştığı düzey artık zaferin garantilendiği bir aşamaydı.

'93 Ateşkesi, Partinin devlete dayattığı çözüm ve Özal'ın ılımlı girişimleri ile bir çözüm sürecine evriliyordu. Bu gün Çiller, "Devlet bize borçlu" derken, şunu kastetmek istiyor; tam da çözümün artık gündemleştiği bir dönemde, dış güçler tarafından oluşturulan dönem hükümetinin başında Çiller vardı. Ve bu hükümet çözüm sürecini darbeleyen bir hükümetti. Çiller'in Başbakan olduğu bu dönemde başlattığı kirli savaşla gerilla sıkıştırılarak Kürdistan'da yeni bir imha süreci başlatıldı. Özal'ın başlatmak istediği süreç darbelendi. Bunun için "Devlet bana borçlu" diyor.

Çözüm sürecinin darbelenmesinin ardından, gerilla ve halka yönelimler bu ekip tarafından kapsamlılaştırılmaya başlanmıştı. Bundan dolayı '94 yılı boyunca düşman her yere yönelmişti. Çiller öncülüğünde mücadelemize dayatılan bir imha hareketiydi. Ve Çiller hükümeti bir çete yönetimi idi. Kirli savaşın başlatıldığı ve üst boyutlara tırmandırıldığı bir dönemdir.

'94'de savaş merkezi olarak Botan seçilmiş ve ağırlık Botan'a verilmişti. Bu dönemde geliştirilen taktik '89'da da uygulanmıştı; Gabar, Çırav, sonra Garisa, Besta, Cudi, Kela Memê'yi içine alan sahadaki gücümüz Beytüşşebap'a doğru sürüklenmiş ve sıkıştırılan arkadaşlara düzenlenen operasyon sonucu Tahta Reşkê'de çatışma çıkmış, kırk arkadaş şehit düşmüştü. Operasyon toplam kırk beş gün sürmüştü.

'94'te başarılı olunmayınca köyler boşaltılmış, yakılmıştı. Ambargolar konulmuştu. Ambargo yeni taktiğin bir parçasıydı. Amaç gerilla gücünü Güney'e kaydırma, Güney'de kapsamlı ve şiddetli operasyonlarla gerillayı ezerek sonuca ulaşmaktı. Botan'da gelişen operasyonlar sonucu ortaya çıkan lojistik sorunu vb. nedenlerden dolayı, Kuzey'den Güney'e belli bir gerilla gücü de kaymıştı.

'94'de Botan'a da bu taktik uygulanmıştı. Bölge bölge savunma yapılacaktı. Askeri eğitimler bu amacı taşıyordu. Ordulaşma hedefinin bir gereği olarak birim birim kurumlaşmaya gidilmişti.

Operasyon anında birinci taktik, önceden stratejik yerlere geçilip alan öyle denetlenecekti. Tepelerin yamacında üstlenilecek, yaygın gerillacık esas alınacaktı. Düşmanın tahmin edemeyeceği yerlere üstlenilecekti. Daha önce tepelerin zirvelerine üstleniyorduk. Bunu çözen düşman saldırılarını tepelere yoğunlaştırarak darbe vuruyordu. Düşmanı yanıltmak böylesi bir operasyonda büyük bir avantaj kazandıracaktı. Ve operasyon boyunca bu işe yarayacaktı.

İkinci taktik; operasyon başladığında çatışmaya girmeden geri çekilme yapılacak, sahada az bir güç bırakılıp Çiyayê Spi ve Garê'ye çekilecekti. Kalanlar saklanacak, çatışmaya girmeyerek, düşman gücünün araziye dağılmasını sağlayacaktı. Bu biçimde vuracaktık. Düşman gücü araziye dağılmak zorunda kalacak ve kendini savunma durumu zayıflayan düşman karşısında avantaj gerillaya geçecekti.

Düşman dağılınca arazide saklanan güç çıkacak, geri çekilenler de girecek ve düşman ortaya alınarak vurulacaktı.

Kadişe Tepesi karşımızdaydı. Düşman bu tepeye daima indirme yapıp askeri sevkıyatı gerçekleştiriyordu.

İşgal ve istilaya uğramıştık. Bu böyle devam edemezdi. Düşman arının kovanına hücum etmesi gibi üstümüze üstümüze hücum ediyordu.

Düşman gücü araziye iyece dağılmıştı. Ve yaklaşık on gün, araziye düşman gücünün yayılması için sabırla beklemiştik. Belirlenen taktik aynen hayata geçiyordu.

Operasyonun onuncu günüydü ve biz Kadişe'nin karşısındaydık.

"Vuracağız, eylem yapacağız" dedi Botan arkadaş. Artık düşmanı vurma zamanı gelmişti.

Önümüzde iyi bir fırsat vardı. Düşman Kadişe Tepesine indirme yapıyordu. Bulunduğumuz alandan olanrı izleyebiliyorduk. İyice gözetim altına almıştık. Düşman gücünün zayıf noktalarını yakalamaya çalışıyorduk.

En kalabalık ve denetimde tutulan yer, her zaman daha zayıf olur. Kendi denetiminde olduğu düşüncesi rahat hareket etmeye ve denetimin zayıf olmasına neden olur çoğu kez. İşte biz de tam böylesi bir yerden düşmanı vuracaktık. Vuracağımız yer Kadişe alanındaydı.

Bedri yoğunlaşıyordu. Bizler ise tek tek dürbünle düşman gücünü kontrol ediyorduk. Tepenin tüm girinti ve çıkıntılarını beynimize kaydederek gibi izliyor, gözlemliyorduk. Hepimiz tepeyi tanımiştık, her tarafını biliyorduk. Tüm bu işlemler hava kararmadan tamamlanmıştı.

Hava karardıktan sonra çember biçiminde oturduk. Tartışma uzun sürmedi. Bedri eylem için grubu hazırlamıştı ve eyleme katılacak olan arkadaşların ismini ezbere biliyordu. Tek tek eyleme gidecek

olan arkadaşların isimlerini açıkladı. Savunma ve takviye grupları belirlenmişti. Ben, pusu grubundaydım. Saldırı grubu, Dijwar, Botan ve Derya arkadaştan oluşuyordu. Her şey pratik ilerliyordu. Herkes her şeye hazırdı. Daha önce hiç bir eyleme bu kadar pratik hazırlanmamıştık. Eylem grupları yerlerini almak için harekete geçti.

Biz pusu grubu olarak yerimizi aldığımızda, saldırı, savunma ve takviye grupları da yerlerini almışlardı. Bedri'nin talimatı bekleniyordu. Çok geçmeden küçük cihazdan Bedri'nin talimatı geldi.

"Başlayın"

Hemen ardından saldırı grubunun silahları gecenin karanlığını yırttı. Sesler duyuluyordu. Saldırı grubu Kadişe Tepesine saldırıyordu. Tepede bulunan düşman gücü neye uğradığını şaşırmış olmalı ki uzun bir süre silahlar tek taraflı çalıştı. Ardından düşman güçleri de karşılık vermeye başladı. Düşman Kadişe Tepesine saldıracağımızı hiç hesaba katmamıştı. Daha içlerde, iç içe olduğumuz alanlarda saldırı bekliyordu. Bu kez onları iyi yanıltmış ve iyi vurma fırsatını ele geçirmiştik. Ben pusu grubuyla birlikte sıranın bize gelmesini bekliyordum. Mevzide çatışma seslerini dinliyorduk. Omuzladığımız görevin sorumluluğuyla hedefimize kilitlenmiştik.

Kadişe yolunu denetim altına alan stratejik bir noktada, kıvrılarak uzanan yoldan düşmanın geçmesini bekliyorduk. Gözlerimiz, kulaklarımız ve yüreğimiz yola kilitliydi. Geleceklerdi, tepedekilerine yardım amacıyla geleceklerdi. Çünkü saldırıda üç arkadaş, üç ordu vardı.

Gözlerimiz yolda. Yolda parlayacak, önce dağları, sonra ovaları aydınlatacak, dağ tavşanlarını korkutacak, tilkilerin kaçışlarını sağlayacak, yolun çağrısına uyacak olan arabaların farları görmek için bekliyorduk. Gecenin içindeki ışığı bekliyorduk. O ışık geldiğinde intikam anı gelecekti.

Önce tavşanlar kaçtı, sonra yolun kıvrımlarında döne döne gelen, dağları aydınlatan ışık. Heyecanlıydık, kelebekler araba farlarına doğru uçuştı. Düşman konvoyu göz hapsimizdeydi artık. Hedefe kilitlenmiştik ve herhangi bir talimata gerek yoktu. Gez, göz ve tetik deyip hedefi vurmaya başladık. İlk vuruş, Kadişe'yi aydınlatan, sese boğan büyük bir patlama oldu.

Kadişe'de gül bitiyordu. Dağ gülleri, çiğlik, ses ve ateşten boy veriyordu. Pusudan çıkmıştık. Çıplaktı her yanımda. Düşmanla karşı karşıya olduğumuzu biliyorduk. Namludan ilerleyen mermilerle yalnızlığımızı gideriyor, çıplaklığımızla, donanımlı bir güce karşı savaşıyorduk...

İki askeri araç yanıyordu. Yolu aşan araçlar ise, ilerlemiş ve çoktan gitmişlerdi. Geri çekilmeye başladık.

Metina'nın bir noktasında kandan ve kadifeden güllerin buluştuğu bir kuytulukta eylem gruplarımız toplandı. Durmadan ilerlemeliydik. Gecenin zifiri karanlığında kokularıyla varlığını bildiren kır çiçeklerine doğru yol alıyor ve yoldaşlarımızın ellerine dokunup zaferimizi kutlayarak ilerliyorduk.

Noktaya ulaşmıştık. Halen karanlıktı, düşman çevreye ve bulunduğumuz alanlara doğru obüs topları atıyordu. Obüs toplarının bir özeliği bizler için bir avantajdı. Obüs topları atışın yapıldığı yerden dimdik karşı tarafa isabet eder, yani dikey gelir ve önündeki ilk hedefe saplanır. Bizler vadide yürüyüp, mevzilerimizi yamaçlara yapmadığımız için obüs topları kendi, kendisine patlayarak gecenin içinde kaybolup gidiyorlardı. Yalnızca ağaçlar ve kayalıklar obüs toplarına hedef oluyorlardı. Bunu bile kabul etmekte zorlanıyorduk. Kadim toprağımızda hiçbir şeye yabancı ve kirlenmiş el değmemeliydi.

Botan arkadaş cihazdan düşmanın ne kadar kayıp verdiğini anlamaya çalışıyordu. İstenen helikopter ve sağlık malzemelerine göre yaralı ve ölülerinin çok olduğu anlaşılıyordu. Noktaya ulaştığımızda diğer gruplardan, eylem anında yaralanan arkadaşlarımızın olduğunu öğrendik.

"Sana bir can borçluyum" diye gülümsedi Dijwar. Yaralıydı ve nasıl olduğunu sormaya gitmiştim. İlk konuşması beni şaşırtmıştı. Dijwar benim için hep bir dağ gülümsemesiydi. Ve hep, yüzünde bir dağ tebessümü taşırdı. Yani yüzü aydınlık taşıyor, derin bir sır saklardı.

"Neden bana bir can borçlusun ki?" diye sordum.

"Ben tepedeydim, yaralanmış ve yürüyemiyordum, tepedeki düşman gücü kaçmış ama takviye geliyordu. Siz takviyeyi püskürtmeseydiniz, arada kalacaktım ve büyük bir ihtimalle şehit düşecektim" dedi Dijwar.

"Bana bir can değil, bana bir bardak çay borçlusun, bu çayı şimdi iç, iyileştiğinde iki bardak çay borcumu verirsin" dedim.

"İyileşirsem sana dağ ateşinde kül kokulu bir çay pişireceğim ve oturup şu an'ı, anımsayıp Amediye'yi seyre dalacağız" dedi.

Yaralıydı Dijwar, ama en az bizler kadar iyi görünüyordu. Bizde acılar yansıtılmaz, acılar aşılmaya başladığı an yansır. Çünkü o an acı, acı olmaktan çıkmıştır. Bir de acılarını kendisinde gizleyen bir gurur taşıyor gerilla. Her şey aşılmaya başlandığı an, yansır. Kayıtsız yansılır. Çünkü artık o acı yenilgiye uğramıştır. Küçük Botan da yaralanmıştı. Hava aydınlanmıştı, yaralı olan iki arkadaşı açık olan kanamızla Erbil'e doğru gönderdik.

Yaralı arkadaşların tedavi amaçlı gitmesi ve herhangi bir kaybımızın olmaması, eylemimizin ödülüydü. Eylem toplantısını sonraki gün yaptık. Yetersizlikler yine tartışma konusu oldu. Pratik hazırlanmış, fırsatlar iyi değerlendirilmişti, ama bunun yeterli olmadığı kesindi.

Biz kendi içimizde eylem için toplantı yapmıştık. Ardından eylemin sonuçlarını biz de öğrenecektik. Gerçekleşen eylemde yaklaşık yüz düşman kaybı olmuştu ve bu operasyona vurulan önemli bir darbeydi. Parti bu başarı karşısında eylemi gerçekleştiren grubu ödüllendirmişti. Bizler için esas ödül, kayıp vermeden, düşmana büyük bir darbe vurmaktır. Bunu başarmıştık.

Bir başarıyı daha yüreğimize alarak o büyük başarı için tekrar yollara koyulmuştuk. Yine bir yolun çağrısına doğru ilerliyorduk. Garê'nin kuzeyine doğru kayıyorduk. Rahattık, çünkü çekilsek de,

yenilmemiştik. Düşmanı vurmuş ve operasyonda şehit düşen arkadaşlarımızın intikamı almıştık. Bizi dinginleştiren de buydu.

Dört arkadaşımızı Tepê Ortê'de, yani bir tepede bırakmıştık ve bir tepede almıştık intikamlarını. Böyle ilerliyorduk yeni yolların ve çağrılarının peşinde.

Garê'nin kuzeyine kayıp, sahada bulunan arkadaşlarla buluşmuş, stratejik bir tepede üstlenmiştik. Tepede bir kasr (köşk) vardı. Harabeye dönmüştü, kasr Saddam'a aitti ve önünde Saddam'ın bir heykeli vardı. Tepeye, Kasre Saddam deniliyordu. Saddam Kürdistan'da denetime aldığı sahaların stratejik noktalarına köşkler yaptırmıştı. Dağların doruklarına yapılan bu köşkler özde askeri bir denetim için kullanılıyordu. Saddam'ın tüm köşkleri bir kartal yuvasına benzerdi. Bulunduğumuz alan düşman jetleri tarafından vuruluyordu. Köşk paramparça olmuştu. Saddam'ın Kartal yuvasının harabeye çevrilmesi fazla uzun sürmedi.

Gündüzdü, düşman tüm gücüyle yöneliyordu. Yağmur çiseliyordu. Düşman gece eylem yaptığımızı bilerek gündüz aktifleşiyor, her alana havadan ve karadan yükleniyordu. Havanın yağmurlu olması, bizler için bir avantajdı. Yorgunduk ve daha bir önceki günkü eylemin yorgunluğunu atma lüksümüz yoktu.

"Hazırların, bundan böyle yaşam hep eylemle geçecek" dedi Bedri. Yaşamak, kadim toprağın kokusunu gül gibi içine sindirmek; her an eylem halinde olmayı gerektirir. Gündüz ortasıydı, hava yağmurluydu ve biz koşar adım ilerliyorduk. Pratik olarak belirlenen grubumuz yeni bir eylem için koşuyordu. Düşman havadan bomba yağdırırken, karadan da ilerliyordu. Bizler ise karadan gelen güçleri karşılamak için koşuyorduk. Her şey yerini değiştirmişti. Köylerin yanından geçiyorduk. Köylüler de bu kadar düşman gücünün Güney Kürdistan'a girdiği bir aşamada, gündüz hareket etmemize şaşırmışlardı. "Devrimciler biraz deli olmalıdır " derler. Doğru söylerler. Savaşta bazen deli olmak gerekir.

Koşumuz bir çılgınlığın ifadesiydi. Savaş çoğu kez böyle kazanılıyordu. Köylüler bize uzaktan selam vererek "dereden, dereden... Dereden gidin, düşman bu biçimde sizi görür. Böyle koşarsanız düşmana görüntü verirsiniz" diyorlardı. Doğru söylüyorlardı. Köylüler savaşın içinde yaşıyorlardı ve tecrübeliydiler. Görüntü vermemek için dere boyu ilerlememiz en uygun olanıydı.

Hedefi vuracağımız uygun noktaya ulaştığımızda öğlen vaktiydi ve yağmur durmuştu. Bulutlar çekilmiş, hava açıktı. Ne soğuğu, ne de sıcaklığı hissedebiliyorduk. Farklı bir zaman parçasında yaşıyorduk.

"Hazır mıyız" dedi Bedri.

Herkes hazır, ilk roketi Bedri attı. Çatışma Bedri'nin attığı roketin yerle bir ettiği düşman mevzisinin düşmesiyle başladı ve kısa sürede şiddetlendi.

Düşman gücünü gafil yakalamıştık. Bir çoğu mevzide uyuyordu. Gerillanın gündüz hareket edebileceğini bile tahmin etmezlerken öğlen vakti saldırıya uğramışlardı. Önce şaşkınlık, ardından çaresizliğin ifadesi olan küfür, bağırma ve çığlıklar ortalığı kaplamıştı. Cihazdan üstleri ile görüşen bir asker, "yerin altından çıkıp öyle vurdular, vallahi biz görmedik, nasıl buraya ulaştıklarını bilmiyoruz" diyordu.

"Sesini duydun mu" dedi Ferhat. Duydum anlamında başını salladım. Ferhat coşmuştu.

Düşmanın kaybı çoktu. Üstünlük bizdeydi. Çoğu kez savaşta üstünlük araçlarla değil, taktik, mantık ve cesaretle sağlanıyordu. Ve biz öyle bir eylemdeydik. Önce şok ettik, sonra bu şoktan çıkmalarına izin vermeden vurduk.

Bedri, "Çekiliyoruz" dediğinde Ferhat yaralıydı. Çekilmeye başlayacağımız andı. Ferhat beklenmeyen bir mermi ile yaralanmıştı.

Ferhat'a doğru koştum. Çekiliyorduk ve Ferhat'ın bize ihtiyacı vardı. Ferhat kolumda, ellerimde iki silahla geri çekilmeye başladığımızı gören arkadaşlar yardıma koştular. Bazı arkadaşlar savunmada kalarak rahat geçmemizi sağlamaya çalışıyorlardı.

"Konuş... Konuş Ferhat, konuş" diyordum. Ferhat'dan ses gelmiyordu, suskundu. Bana ayaklarıyla yardımcı oluyordu. Yük olmamak için yalnızca ayaklarına yüklenmişti. Tekrar "konuş Ferhat konuş, konuşukça yürüyebilirsin" diyen sesime karşılık, Ferhat yalnızca ayaklarına yüklenerek karşılık veriyordu. Üstümüzden helikopterler geçiyordu. Bu, bizleri vurmak için değil, yaralıları taşımak içindi. Eylem yerinden uzaklaşmıştık. Ve eylem grubu bir yaralı dışında herhangi bir zayıf vermemişti. Birbirimizle yardımlaşarak Ferhat'ı da yanımızdan ayırmadan aynı hızla, aynı köyleri dönerek noktamıza ulaştık. Ardımızda köylülerin "serkeftin..." diyen seslerini bırakarak. Bu seslere Ferhat zafer işareti yaparak karşılık vermişti.

Noktaya ulaştığımızda Ferhat parmaklarında zafer işaretiyle şehitler kervanına katıldı. Tüm cihazlar bizim kodu çağırıyordu. Bölüğün cesareti ve eylemi kutlanıyordu. Yoldaşlar coşku dolu seslerini bizlere ulaştırıyorlardı. Merkez komiteden gelen bir notta, bölüğün başarısı kutlanıyordu. Lakin Ferhat şehitti. Tüm bu coşkuları duyar gibi, ışığın cemresini yüzünde taşıyordu.

Günün ve gecenin getirdiklerini, güne ve geceye katmamız gerekenleri çekinmeden karşıladığımız bir zamandan geçiyorduk. Kahramanlığın ve düşüşün iç içe geçtiği bir dönemdeydik. Yüceleşmek, yücelikte kalabilmek için her dem savaşmak, kendinle, yorgunluğunla, açlığınla, öfkenle, duygunla ve sevginle kavgan kadar düşman ile bir kavga içinde olmak gerekiyordu. Yeni bir gün için hava tekrar aydınlanmaya başlamıştı. Ferhat'ı Metina'nın kollarına bırakmıştık.

Düşman bize doğru ilerliyordu, çevremizde bulunan arkadaşlar öne geçerek mevzilenmişti ve sabahın kuşluk vaktini silah sesleri doldurmuştu. Dağ silah sesleriyle uyanıyor, uyuyor, diriliyor, ölüyor ve yaşıyordu. Düşman yine darbe almış ve öğlene doğru çekilmeye başlamıştı.

Düşman geri çekiliyordu. Bu kez biz onların peşini bırakmayacaktık. Ve onların ardından bu kez biz ilerlemeye başladık. Hesap bitmeyecek kadar büyüktü.

"Hazırlanın" dedi Bedri

Düşmanın tamamen geri çekilmeye başlayıp, başlamadığını bilmiyorduk. Bunu öğrenmek için önden bir grubun gitmesi gerekiyordu. Metina'ya doğru öncü bir grup yola çıkacaktı, grup kısa sürede hazırlanarak yola çıktı.

Gidenler gittiler. Ben gidenlerin ardından uzun uzun baktıktan sonra, içimde bir özlem devinin durmaya başladı. Özlem beni ateşe, ateşin sıcaklığına ve kırmızılığına yöneltmişti. Çay yapmak için topladığım küçük odunları tutuşturdum. Üstüne koydum, demlikteki su ısınıyordu. Ben ateşin derinine daldıkça gözlerim ısınıyordu. Su kaynamıştı ve ben ateşin derinliklerindeydim.

Elimi uzattım fakat dengemi kaybettiğim için kaynar su ayağıma döküldü. Ateşin derinliğinden sıyrıldığımda ayağımın çok kötü yandığını anlayacaktım. Anlayıp öfkelenecektim. Ayağım yanmıştı ve zamansız bir kazaydı. Her an hareketli olmamız gereken, çatışmanın, savaşın nerede nasıl geliştiğini bilmediğimiz o günlerde böyle bir şey şansızlıktı. Önemli değildi, fakat arkadaşlar endişelenmişti. Çok geçmeden önden giden gruptan haber geldi.

"Düşman çekiliyor, gücün hepsi ilerlesin" talimatı verildi.

Yola çıkacaktık, "Sen kal" dedi Şêr.

"Kalmam için hiçbir nedenim yok." dedim.

"Ayağın kötü yanmış, kalsan iyi olur" dedi Bedri.

"Yolun çağırısı var, bizi bekleyenler var, gelmek istiyorum" dedim.

Dağda istemlere gem vurulmazdı ve ben de bölüğümüzle birlikte yola çıkmıştım. Behdinin bahar kokusu yayıyordu. Yaşamak için savaşmak ne zordu? Yaşam için verdiğim kavgada anlayabiliyordum her şeyin güzelliğini...

Yanık ayağımın yarası derin bir acı veriyordu. Acıyı ve güzelliği bir arada yaşıyordum. Bu kez gece değildi, Behdinin'in her tarafı yeşildi. Yeşil yolları ve mavinin sonsuzluğunu içime alarak yürüyordum. Şêr yanımdan ayrılmıyordu. Adı Şêr'di. Yani savaş. Her bakışında bana savaş anımsatıyordu. Dağ gibi hırçındı, mavi suların hırçınlığını taşırdı.

Metina karşımızdaydı ve halen yücelerinde kar vardı. Renkler doğaya aitti. Beyaz sadelik, yeşil umut, mavi özgürlüktü. Ve bunlar bu coğrafyaya aitti. Biz ise coşkun bir suya ulaşmıştık. Karlar erimiş, mavi bir derinlik oluşturmuştu vadide. Beyaz kar eriyip mavileştikçe, mavi su coşuyor, tekrar beyazlaşıp, köpük köpük akıyordu. Suyu geçmemiz gerekiyordu, ıslanmadan, dağ sularını içimize alarak geçmeliydik. Suyu yanımıza alarak, birleşerek, aynı yerlere doğru akmalıydık.

"Seni sırtıma alayım, ayağın ıslanmamalı" dedi Bedri.

Bu öneriyi kabul edemezdim. Yol boyunca en ağır yükü Bedri taşımıştı. Grubun disiplinli geçiş yapması için herkesten çok o didinip durmuştu.

"Sen ilerle heval Bedri, ben arkadaşı geçireceğim" dedi Şêr. Ve ben itiraz dahi edemeden güçlü kollarıyla beni yakaladığı gibi, sırtına aldı. Şêr dağ gibiydi yanında oldukça küçük kalıyordum. İçimizde fiziği en güçlü arkadaşlardandı. Manga komutanıydı ve savaştan oldukça iyi anlıyordu.

Arkadaşlar operasyonun on birinci gününde Haftanın'de düşmana saldırmıştı. Düşmanın otuz kaybı olmuştu. Uyguladığımız taktik amacına ulaşmıştı. Düşman geldikçe biz geri çekilmiştik. Bu düşmanda rehaveti, dolayısıyla gafleti geliştirmişti. Tam da böylesi bir anda arkadaşlar Haftanın'de düşmanı vurmuştu ve bir Türk subayının cenazesini uyku tulumunda ele geçirmişlerdi. Düşman gücü askeri kuralları terk etmiş durumdaydı.

Bu haber bize ulaştığında coşku muza yeni bir coşku daha eklenmişti. Operasyon boyunca bize kan kusturan düşman gücüne yönelme zamanıydı. Biz alan alan geri çekilip, günlerce aç susuz beklerken, düşman gücü araziye istediği gibi yayılmıştı. Yayıldıkça zafer sarhoşluğuna girmişti. Zafer sarhoşluklarından onları vuracaktık.

Düşman Garê ve Çiyayê Spi'ye kadar dağılmıştı. Düşman gücü araziye dağıldıkça güçsüzleşiyordu. Çatışma psikolojisiyle gelen düşman kuvvetleri, gerillanın alanları terk etme taktiğiyle karşılaşınca kendilerini iyice bırakmıştı. Bu gerilla için denetimi ele geçirme fırsatı veriyordu. Düşmanın istediği yerde ve zamanda çatışmaktan çok, senin istediğin ve belirlediğin zamanda ve yerde çatışmak her zaman üstünlüğü elde tutmaya yol açar. Çünkü böylesi anlarda savaş belirleyen sensindir ve savaş öncesi, savaş kazanmışsındır. Savaşta en önemli yan, çatışmayı kimin belirleyeceğidir.

Yaklaşık on, on beş gün biz geri çekildik, düşman araziye yayılarak gevşedi. Ve Garê'den başlayarak düşman püskürtülmeye başlandı.

Operasyonun on beşinci gününde Garê ve Metina arasında arkadaşlar düşmana kapsamlı yöneldi. Bu operasyonu kıran esas hamle oldu. Çünkü düşman daha fazla araziye yayılabileceğini düşünüyordu. Lakin Garêye girmesine müsaade edilmemişti. Düşmanın sınırı belirlenmişti. Düşman sınırını ve daha fazla ilerleyemeyeceğini anlayınca geri çekilmeye başladı. Ve sonuçları tam bilinmemekle birlikte Garê'de vurulan darbe operasyonu parçaladı.

Garê'de düşmana sınır konulmuştu. Manga manga düşmanın içine girilip, iç içe savaşarak operasyon kırılıyor, geri çekilen düşmanın ardından ilerleniyordu.

Garê'deki çatışmada, ilk saatte inisiyatif gerilla ele geçirmişti. Bundan dolayı düşman halka yönelmeye başlamıştı.

Metina eteklerine geldiğimizde operasyonun son haftasına girilmişti. Amediye boğazına ulaştığımızda Haftanın bölümünü oluşturan arkadaşların orada olduğunu gördük. Mola noktamız

belirlenmişti ve biz yol yorgunluğunu gidermek için dinlenmeye çekildik. Ateşin derinliğine gömülmek için hazırlık yapıyordum ki, "Heval Osman sen bu ateşten ve çaydan ders çıkarmamışsın, daha on sekiz saat önce ayağın yandı. Biraz dinlen" dedi Şêr. Şêr'di, gözünden bir şey kaçmazdı. Çay yapmak için hazırlık yaptığımı ilk o fark etmişti.

"Ateş ve çay beni dinlendiriyor"dedim.

"Dağ her gerillaya farklı bir şey öğretiyor desene. Ben uzanıp gözlerimi dağın kalbine dikince dinleniyorum" dedi Şêr.

Ateşi yakmıştım. Çay suyu kaynamıştı, ateş yavaş yavaş sönüyor, gün kararmaya başlıyordu. Bir grup arkadaşla Amediye boğazında, toprağa uzak, göğe yakın bir yerde çay yudumluyorduk.

Bulunduğumuz kadim toprağın derinliğinde çatışmalardan öteye bir geceyi düşlerle geçirmiştik. Bu düş deryasında bir gece kaldıktan sonra "hala uyuyor musun?" diyen Cahit'in sesiyle uyandım.

Zından gülümseyen yüzüyle beni bir düş sonrası karşıladı. Cahit bölük komutanıydı ve bölüğüyle birlikte yanımıza gelmişti. Zından ise bu bölükte yer alıyordu. Zından'la uzunca sohbet ettik. O gün uzun süredir görmediğim bir çok arkadaşla da karşılaştım. Bulunduğumuz noktaya epey güç toplanmıştı.

Parti, büyük bir eylem için toplantı yapma kararı almış, bunun için beş bölüklük bir güç toplanmıştı. Plana göre düşmanın her tarafı tutulacak, bir tarafı -kuzey tarafı- açık bırakılarak kaçması sağlanacak ve operasyona son büyük darbe vurulacaktı. Kuzey tarafının tutulmaması darbe almamızı engelleme amacını içeriyordu.

Bu yönlü tartışmalar başlatılmıştı. Kimi arkadaşlar Kuzey tarafının da tutulması ve düşmanın kaçmasına izin verilmemesi gerektiğini söylüyordu.

"Dört taraf tutulursa, ölümüne bizimle çatışsınlar ve o zaman biz de darbe alırız" diyen Botan arkadaş tartışmaya müdahale etti.

Düşman gücü beş bin kadardı. Dört bin beş yüz kadarı Yekmal Köyünün küçük tepelerinin altında çadırlara üstlenmişlerdi. Yapıyla yapılan tartışmalardan sonra yönetim kendi arasında bir toplantı yapmış ve eylem planına ulaşılmıştı.

Sabah olduğunda tepeci arkadaşlar, düşmanın hareket etmeye başladığı haberini verdiler. Düşman oldukça gizli bir biçimde, grup grup çıkıp gidiyordu. Çadır kurmaları bizi bir an için yanıltmıştı. Giden düşman grupları pratik bir biçimde çadırlarını toplayıp giderken, kalanların çadırları ise hala kurulu duruyordu. Açık kalan çadırlardan dolayı düşman gücünün hala sınırı geçmeye başlamadığı gibi bir yanılgıya düşmüştük. Tepeci arkadaşlar bunu fark eder etmez, Botan arkadaşı bilgilendirmişlerdi.

Yola çıkan düşman güçleri, Yekmal'ı geçmişti. Hemen harekete geçen bölüklerimiz yerlerini aldılar. Fırtına Taburundan iki bölüklük gücü -Mehmet ve Dijwar'ın bölükleri- tabur komutanları ise Rojhat Bluze'ydı. Bu taburun gücü Tepê Ortê ve Batı tarafının bir kısmını tutmak için harekete geçerken, Cahit'in bölüğü sağdan, Serbest'in bölüğü kuzeyden ve biz ise soldan düşman gücüne saldırmak üzere yerlerimizi almıştık. Düşmanı Orta yerde sıkıştırıp imha edecektik.

Yekmal,
Meryem ananın masumluğu,
Nasıralı İsa'nın mütevazılığı...

Yekmal yakılıyordu. Rüzgar yanan köyün küllerini bize kadar getiriyordu. Baharın gül kokusuna yanık kokusu karışmıştı. Baharın yeşil rengine kül rengi eklenmişti. Yekmal köyü ve köylüleri yakılıyordu. İnsanların çığlıkları bir dağ gülü gibi içimizde açıyordu ve dikenleri yüreğimize büyük bir acıyı çiziyordu.

Yüreğimize çizdiklerimizle ilerliyorduk. Düşman ise Yekmal Köyünün çevresini taramaya ve yakmaya devam ediyordu. Köye giren askerler, köylülerin erzaklarını talan edip, köyü ateşe veriyorlardı. Düşmanın bir kolu, köyde bulunan düşman gücünün savunmasını yapıyor ve bir yandan da sınırı geçmeye çalışıyorlardı.

Bedri en önde ilerliyordu. Tepeye ulaşmıştık. Kaçan güçleri bizim bölük vuracaktı. Tepenin yamacında kar vardı. Ve kaçan düşman gücüne erken ulaşmak için kar yardımımıza koşmuştu.

"Kayarak düşman gücünün önüne çıkacağız" dedi Bedri ve tepeden aşağıya doğru kaymaya başladı.

Kayıyor ve hızla aşağıya doğru iniyorduk. Kayarak inen bölüğümüz hep bir ağızdan bağıyordu. Düşman gücü önce bağırtılarımızdan, sonra da aniden önlerine çıkıp vurmamızdan şaşırılmış ve dağılmaya başlamıştı. Düşman gücünü vuruyorduk ve mevzilerimiz çıplaktı. Ardında saklanacağımız tek bir kaya bile yoktu. Öyle çatışıyorduk. Bedri'nin özellikleri bölüğe de yansımıştı, bölük gözü kara bir biçimde düşmana saldırıyordu.

Diğer bölükler bilinen yerlerden saldırırken biz sınırı geçmek isteyen güce iki koldan saldırmaya başlamıştık. Sınırı geçmeyi başaranlar kaçıyor. Geçemeyenler darmadağın bir haldeydi. İnisiyatif tamamen bizdeydi.

Biz, önde gidenleri darbelerken, diğer arkadaşlar da arazideki düşmanı vuruyordu. Düşman gücünün koordinesini imha etmişlerdi. Düşman gücü koordinesiz, karışmış, kimin nereye gittiği, kiminle çatıştığı belli değildi. Durmadan "herkes kendisini kurtarsın" diye bağıyorlardı.

Bir savaş gücü koordinesiz oldu mu, o gücün imhadan başka bir çıkış yolu yok demektir. Geri çekilmede ise bu daha çok böyledir. Çünkü geri çekilme, savunmalı olur. Savunma olmayınca, kargaşa çıkar ve herkes kendisini kurtarmaya çalışır. Bu da doğal olarak güçsüzleşmeye, inisiyatifin karşı tarafa geçmesine ve imhaya neden olur.

Düşmanla iç içe girmiştik. El bombalarıyla savaşıyorduk. Bazı yoldaşlar yürekleri ellerinde

düşmanın üstüne üstüne gidiyordu.

Yemyeşil bir ova, soluk soluğa süren bir çatışma. Cihazlarda düşmana "imdat" dedirten bir saldırı. Düşman yardım istiyordu ve Deştane Taburuna doğru kaçmaya çalışıyordu.

Yeşil, düz ve sonsuz bir düzlükte çatışıyorduk. Şêr, bir şahin gibi avına ulaşıyordu. Düşmana en yakın mevzideydi. Mazlum onun yanında, mevzileri yalnızca ve yalnızca ince boylu bir ağaçtı. Bu gerillada istisnalar dışında gelişen bir şeydi.

Şêr, bir ağacı kendine siper ederek düşmanın içine dalmıştı. Mahsum, kendinde yeni bir vatani yaratmak ister gibi yürüyordu düşmanın üstüne.

Gerillanın böyle yükleneceğini tahmin etmeyen düşman, yardım istemeye devam ediyordu ve çok geçmeden kobralar üstümüzde uçmaya başladı. Kobralar gelişi güzel tarıyorlardı. Öyle ki, kendi güçlerinin bulunduğu yerleri de tarıyor, ayırım yapmıyorlardı. Düşman güçleri tamamen neye uğradığını şaşırmıştı. Çünkü kobralar onları da vuruyordu.

Askerler gidiyordu. Geride yaralı ve ölülerini bırakarak gidiyorlardı. Askerler ilerledikçe kobralar devreye giriyor ve ilerlememizi engelleyerek askerlerin geri çekilmesini sağlamaya çalışıyorlardı.

Şêr... öyle bir dünyada, öyle bir menzildeydi ki, hiçbir şey ona ulaşamazdı, ölüm bile. Ölüm dahil onu o yücelik menziline indirecek bir güç yoktu. Askerler kaçmıştı. Çıplaklığı kendisine mevzi yapan cesaret, korkakları püskürtmüştü. Ve gökyüzünde kobra, yeryüzünde Şêr...

Şêr şahin olmuş, gökyüzündeki ölümmakinisiyle bir düelloya girmişti. Şêr, bir cenkтейdi, kobradan gelen ölüm darbesini hiçe sayacak kadar yaşamı yakalamıştı. Şêr bir cenk savaşında yaşamayı başarmış, yaşamın ölümsüzlük menziline ulaşmıştı.

Düşman çekilmiş, kobralar uzaklaşmıştı. Bir grup dışında alanda bulunan tüm gerilla gücü çekilmişti. Biz bir grup arkadaş, çatışma sonrası alanı dolaşıyorduk. Şêr'in ölümsüzleştiği yere ulaştım. Arkadaşlar Şêr'i alıp götürmüştü. Onu saatlerce koruyan, ince meşe ağacının yüzeyinde su damlacıkları vardı. Şêr için ağılıyor muydu bilinmez ama meşe ağacının yüzeyi ıslaktı... Kökünden kopmamak için direnmişti, gövdesinde mermi izleri vardı.

Alan cesetlerle doluydu. Savaş sonrası yıkımla dolu bir meydandaydım. Kaçabilen askerler geride silahlarını bırakmışlardı. Ölü askerlerin cephaneleri ve özel eşyaları ortalığa saçılmıştı. Ölenlerin içinde üst düzey subaylar da vardı. Yerde ölü bir asker, upuzun yatıyordu. Çevresine dağılmış kağıtlar, fotoğraflar.

Ölü askerin çevresini geçmiş hatıralar sarmıştı. Her şey cansız ve soluksuzdu. Asker de tıpkı o kağıt ve o fotoğraflar gibi cansızdı. Belki fotoğraflar ondan daha canlıydı ve artık ondan daha fazla genç kalacaklardı. Ayaklarım beni oraya götürdü.

Yerdeki asker Daha önce Çiyaye Sipi'de kırk dokuz yoldaşımızın şehit düştüğü çatışmaya katılan bir askerdirdi. Kırk dokuz yoldaşımızın bedenini parçalayan ve bunu bir "kahramanlık belgesi" olarak albümünde saklamak için resimleyen bir asker. Fotoğrafta gülüyordu. Kim olduğu, isminin ne olduğu belli olmayan bu asker, yaşam savaşçıların cansız bedenlerine ayağını koymuş ve bir "hatıra" fotoğrafı çekirtmişti. İşte o karede gülümsüyordu o ölü asker.

Fotoğraftaki "kahraman asker" acıyla çarpılan açık ağzıyla yatıyordu.

Elimdeki fotoğrafı ve yerdeki ölü askeri gören Şapel, önce fotoğrafı elimden alıp baktı, sonra ağır ağır döndü ve cesede baktı. Ardından hızlı hızlı bir cesede, bir fotoğrafa, bir cesede, bir fotoğrafa baktı. Sonra elleri titredi.

"Bende seni aynı biçimde..." diye öfkeyle bağırmaya başladı. Diğer arkadaşların yardımıyla Şapel'i alandan uzaklaştırdık.

"Onlar yoldaşlarımızı doğradılar, yaktılar, bırakın..." diye bağırıyordu Şapel. Bu bir andı. Bir duygunun en üst yoğunlaşmasıydı. Biz onu uzaklaştırdıkça bir çocuk gibi ağlamaya başlamıştı.

"Biz cesetlere farklı yaklaşamayız, bizim felsefemizde böyle şeyler yoktur" dedim.

"Bırak felsefeyi." dedi Şapel

"Önderlik böyle tutumları sert eleştiriyor, Önderlik kabul etmiyor..." dediğimden birden duraksadı, durdu... Sakinleşti. Gözyaşları kurudu.

Askerlerden kalan malzemeleri topladıktan sonra arkadaşların geri çekildikleri noktaya doğru yola çıktık. Yol boyu derin düşüncelere dalmıştım. Noktaya bu düşünceler arasında ulaşmıştık. Noktadaki arkadaşların suskunluğu dikkatimizi çekti. Sonra Cahit yoldaşın da çatışmada şehit düştüğünü duyduk.

Cahit'in bölüğü arazideki düşman gücüne saldırıyor. Hala çadırlarında olan bu güçle çatışan Cahit'in bölüğü düşmanı daha çok imha etme olanağı yakalıyor. Çemberde kaldığını düşünen güç, an önce çemberden çıkmak için kaçmaya çalışıyor. Onun için çok ciddi bir direniş gösteremiyor. Askerler silahlarını bırakıp, sınırı geçmek için kaçmaya çalışıyorlar ve bundan dolayı da çok fazla asker vuruluyor.

Arkadaşlar düşman gücünün bulunduğu alana doğru ilerliyor, bir kaç asker kendi mevzisini bırakmada inat ediyor. Yaklaşık bir saat çatışma oluyor. Cahit bizzat kendisi bomba ile direnen mevzilere saldırıyor ve mevzileri imha ediyor. Silahları almak için mevzilere gidince yaralı bir asker tarafından vuruluyor.

Bölük Cahit'e oldukça bağlıydı. Cahit'in şahadeti karşısında bölükte duygusal bir atmosfer oluşuyor ve bu çatışma anında gevşemeye yol açıyor. Bu da bölüğün daha etkili vurmasını engelliyor.

Botan ve Bahoz arkadaşlar Amediye Boğazı üzerinde bulunan bir tepeden eylemi koordine etmişlerdi. Akşama kadar süren çatışmada yüze yakın asker vurulmuş, 60 silah alınmıştı. Gece boyunca mevzilerimizde kalmıştık. Düşman gücü ise toparlanmaya çalışıyordu.

Havanın aydınlanmasını mevzilerde karşıladık. Hava aydınlanır aydınlanmaz düşman havadan saldırmaya başladı. Karadan ise özel tim sevkıyatı başlamıştı. Gelen takviye, bin beş yüze yakındı.

Karadan gelen takviye Orta Tepê'yi tutmak istiyordu. Bununla bizim çemberi kırarak, askerlerin sınırı geçmesini sağlamak istiyorlardı. Gelen takviye gücü eğitimliydi ve hızlı hareket ediyorlardı.

"Gelen takviyeyi vuralım" diyorduk.

"Tepeyi bırakın ve kademeli bir biçimde çekilin" diyordu Botan arkadaş. Ve gelen takviyeyi vurma istemimizi engelliyordu.

"Savaşmayın" diyordu Botan arkadaş.

"Heval gelmişler vuralım."

"Siz savaştan anlamıyor musunuz? Bu bir talimattır geri çekilin. Gelen güç yorulmamış, çatışmaya yeni katılıyorlar. Aç ve susuz değiller. Çatışmaya girersek, güçlü sonuç almayız" diyordu Botan arkadaş.

Duygusal bir atmosfer içindeydik. Yoldaşlarımız şehit düşmüştü, intikamlarını almak istiyorduk. Bu duygu bizi sağlıklı düşünmeden alıkouyordu ama Botan arkadaş buna müdahale etmişti.

Geri çekildikten sonra Botan arkadaş "Güç savaş için gelmiş, sen çatışmaya girersen, onun beklentisine cevap vermiş olursun. Ama o giderken, sen onu vurduğunda savaşı sen belirlemiş oluyorsun ve sonuç alırsın" diyordu.

"Düşman gelirken, donanımı hemen bir savaşa yöneliktir. Sen böyle bir anda çatışırsan kaybedersin. Ama arazide belli bir süre kalınca perişan oluyor. Dağılıyor, geri çekilme psikolojisi yaşıyor. İşte o zaman yöneleceksin" diye ekliyordu.

Geri çekilerek Metina yamaçlarına çıktık. Düşmanı oradan takip ediyorduk ve vurma anını bekliyorduk. Gelen takviye arazide sıkıştırdığımız askerlere ulaşmıştı. Toparlandıklarında tekrar bir operasyon başlattılar. Toplam altı bin asker ile ilerliyorlardı. Tepê Ortê'den Metina'nın önüne kadar tedbirli bir biçimde ilerlediler. Güçlerimiz araziden çekilmişti ve düşman çatışma olmadan ilerliyordu.

Düşman gücü üçüncü gün Metina Tepelerine doğru çıkmaya başladı. Yağmurlu bir gündü. Çok yakınımıza gelerek durdular.

Öğlene doğru tekrar Yekmal Köyüne saldırmaya başladılar. Köylüleri, hayvanları toplamış, evleri yakıyorlardı. Yağmurlu bir gündü ve ardından silah sesleri gelmeye başladı. Düşman neden silah kullanıyordu? Bu bir yanıltma mıydı? Bunu anlamak çok fazla zaman almamıştı. Düşman geri çekiliyordu ama sanki ilerliyormuş süsü veriyordu. Hava sisli olduğu için biz, gidişleri görememiştik. Bazı küçük gruplar bize doğru gelerek bir taktik geliştirmişlerdi. Yani geri çekilmeyi gizli yapmak istiyorlardı. Ve bunun için iyi bir gün seçmişlerdi.

"Saldırıya geçin" dedi Botan arkadaş.

Daha önce saldırıldığı gibi, geri çekilen düşman gücüne saldırmaya başladık.

Yüz asker köydeydi. Bir grup arkadaş köyü çembere almıştı. Askerler evlere saklanarak arkadaşlarla çatışıyordu. Havanın sisli olmasından dolayı bir çok asker kaçmıştı. Köyde yedi asker vurulmuştu. BBC daha sonra olayın tersini, yedi gerillanın Yekmal Köyünde vurulduğunu ve çembere alınan diğer gerillaların da kaçtığını söylemişti.

Geri çekilen güce saldırılınca yine düşman gücü içerisinde koordinesizlik yaşanmaya başlamıştı. Bu kez havadan destek erken gelmiş ama havanın yağmurlu olması bu yardımı boşa çıkarmıştı. Fakat gelen hava desteğiyle en azından cenazelerini götürmek istiyorlardı. Buna da biz izin vermiyorduk.

Daha önceki geri çekilmede darbe alan düşman ağır silahlarını sınır dışına çıkarmıştı. İkinci saldırıda ağır silahları yoktu, hafif silahlarla çatışıyorlardı ve bu bizler için büyük bir avantajdı.

Grupların saldırdığı alanlar ele geçiriliyordu. Fırtına Taburunun gittiği tepede ise ağır silahlar kurulmuştu. Havan, doçka; erzak vb. her şeyin bulunduğu tepeydi. Tepeyi elli asker koruyordu. Helikopter bu tepedekileri götürmek isteyince arkadaşlar vurmaya başlamışlardı. Fırtına Taburunun saldırdığı tepede kırk asker öldürülmüştü. Tepedeki malzemeleri ele geçirmek için arkadaşlar sağ kalan on askeri yoğun taramaya tabi tutmuş ama askerler un torbalarının içinde çatışmaya devam etmişlerdi. Arkadaşlar askerlerin saklandığı yeri bombalıyorlardı, ama torbalar askerlerin vurulmasını engelliyordu. Bu çatışmada iki arkadaşımız şehit düşmüştü. Tepedeki düşman gücü ağır silahlar kullanmaya devam etmiş ve arkadaşların cephaneleri bitince geri çekilmek zorunda kalmışlardı.

Düşman gücü kötü sıkışmıştı. Geri çekilmede bir tehdit aracı olarak savunmasız halkı yanlarına almışlardı. Bu onları vurmamızı engellemek için yapılmıştı. Bir çok insanımız katledilmişti. Daha sonra arazide bir çok köylünün cenazesini bulduk. Yanlarına aldıkları köylüleri sınırda vuruyorlardı.

Sonraki gün düşmanın kendisiyle birlikte götürdüğü köylüleri kurtarmak amacıyla Botan arkadaş görevlendirme yaptı. Köylüler ve koyunlar kurtarılmıştı, dokuz köylünün hala askerlerin elinde olduğu söyleniyordu.

(Daha sonra bu dokuz köylü, Kızılhaç tarafından alındı. Arazide ölü bulunan köylülerin de Türk ordu kuvvetlerince vurulduğu açığa çıkarıldı. Ama dünya Türk ordu kuvvetlerinin ispatlı bu suçu karşısında da sessiz kalmaya devam etti)

Tepê Ortê'de ve sınır tepesinde düşmanı vurmıştık. İkinci takviye gücüyle dört gün çatışma sürmüştü. Düşman ölümlerinin sayısı belli değildi. Gelişen dört günlük çatışmayla Çelik Operasyonu bitmişti. Yaklaşık kırk beş gün devam etmiş, operasyon boyunca toplam otuz üç kaybımız olmuştu. Düşman kayıpları tam bilinmiyordu. Operasyon böyle bitince Çiller operasyona ilişkin açıklama yapmak zorunda kaldı. Kendilerine çok güvenerek başlattıkları operasyondan kaybederek çıkmışlardı.

KDP Operasyona destek vermemişti. KDP'nin hesapları farklıydı, operasyonun kırılmasından yanaydı. Ve operasyon boyunca gerektiğinde bize destek vermişti. Amacı TC'ye güneyde KDP'siz hiç bir

şey yapamayağı mesajını vermek ve çeşitli tavizler koparmaktı. Nitekim KDP daha sonra bize karşı TC ile birlikte saldıracaktı.

V. Kongreden sonra daha önce tıkanan savaş taktiğinin aşılmasında, Çelik operasyonu bir adım olmuştu. Bu operasyonun kırılması, '94 savaşından sonra gerillanın kendisine güvenin arttığı bir pratik oldu. Bunun üzerine Hareketli Savaş taktiğinin ilk adımları atıldı. Kongre sonrası gerilla içinde gelişen netleşmenin önüne geçmek isteyen dayatmalar boşa çıkarılmıştı. Çelik operasyonunun kırılması, hepimizde büyük bir moral, netlik, güven ve disiplin geliştirdi. Yetersizliklerimizi ve gücümüzü anlamıştık. Yetersizliklerimizi görmemiz, onları aşmamızın da ifadesi oluyordu.

'94 yılında, Çiller-Güreş ekibinin saldırıları sonucu egemen güçler, "PKK darbe alıyor ve bitecek" diyordu. Çelik Operasyonu'nun boşa çıkarılması bu söylemi de boşa çıkarmıştı.

96'da Türk ordu kuvvetleri operasyona çıkmadı. Kendisini toparlaması bir buçuk yıl aldı. Askeri anlamda, Kuzey de dahil, bu süreçte herhangi bir atılım yapmadı. Ta ki, '97 Mart Operasyonu'na kadar.

Çelik operasyonundan sonra düşman bir savunma mekanizması kurmuştu. Biz tahrik edip araziye çıkararak vurmak istiyorduk ama çıkmıyorlardı. Ambargo uygulamasını Çelik Operasyonundan sonra arttırmışlardı. Botan ve Behdinan arasında ambargo derinleştirilmişti. Düşman fiili olarak bizimle çatışmıyor ama ambargo ile marjinalleştirmeye çalışıyordu.

Düşmanın ağır kayıplar verdiği Yekmal çatışmasından sonra Metina'nın zirvelerine doğru çekiliyorduk. Uzun sayılacak bir yürüyüşten sonra, Golka Köyüne ulaşmış ve yakın bir yerde üstlenmiştik. Çevredeki diğer güçler de aynı alana gelerek üstlenmişlerdi.

Rahat bir yol yürüyüşü olmuştu. Yol bizi yormamış, aksine dinlendirmişti. Yolda düşler çok yaşanır. Uzak olmayacak bu düşler insanı dinlendirir. Metina zirvelerine ulaştığımız gün herkes dinçti. Gün boyu top oynama fırsatımız vardı.

"Bunları sen taşıyacaksın" dedi Bedri. Elinde bir çanta ve bir bıçak vardı.

"Bunlar Şêr arkadaşına ait. Bundan böyle bunlar sende kalacak" diye ekledi.

Ben ulaşmadan Şêr toprağa verilmişti. Yalnız bana onun çantası ve bıçağı bırakılmıştı. Ve ben hep kendimin bir parçası olarak taşımak üzere bana uzatılan kutsal emanetleri aldım. (Şimdi o süreci anımsarken, bu bıçağı okşuyor parmaklarım. Elimdeki küçük madeni bıçak, Bedri'nin bana verdiği Şêr'in bıçağı. Çantayı bir çatışmada kaybettim. Ama bıçak hala bende)

Günlerimiz ağırlıklı olarak operasyona ve ortaya çıkan sonuçlara yönelik toplantı ve tartışmalarla geçiyordu. Güçlü sonuçlar çıkarıyorduk. Çelik operasyonunda bir çok kaybımız olmuştu ama kazandıklarımız daha çoktu.

Tekrar sınıra doğru harekete geçmiştik. Her bölük buradan başka bir yere gidecekti. Sınırın üzerinde Ore Köyünde düşman güçlerine çalışan işbirlikçiler vardı. Bunlardan dolayı düşman bu noktada arkadaşlara sürekli pusu atıyordu. Bizim nokta orasıydı. Gidip noktamızı tespit edip yerleştik. Yakın bir yerde ise, bir bölüklük bayan yoldaşımız üstlenmişti. Bir görev için bayan arkadaşların üstlenme alanına gittiğimde daha önce tanıştığımız Koçerin karşıladı. Tanıştığımızda, çıkan çeşitli yetersizliklerden dolayı görevden alınmıştı ve komuta ettiği grupta yaşanan şahadetlerden yaşandığı için morali oldukça bozuktu. İlk tanışmaların bıraktığı izler olduğu gibi kalırdı ve ben de Koçerin'i hep öyle hatırlıyordum.

Bu kez beni gülen bir yüzle karşılamıştı. Toparlanmış ve tüm yetersizlikleri gidermek, şehit düşen yoldaşlara layık yaşamak, savaşmak için hazır hale gelmişti. Bayan arkadaşlar kongreden yeni çıkmış ve örgütlü duruşları bizi oldukça etkilemişti. Kongrenin bayan arkadaşlarda yarattığı değişimi ilk olarak Çelik operasyonunda görmüştük. Örgütlü ve kendi kendilerine komuta ederek savaşmışlardı. Bu bizim onlara güvensiz yaklaşımımıza verilen büyük cevaptı. Çünkü kadını o döneme kadar savaşta ağır bir güç olarak görüyorduk.

Koçerin, savaş taktiklerimiz ve yetersizler üzerine bizimle bir sohbete başlamıştı. Olayları iyi tahlil ediyor, mantıklı sonuçlara ulaşıyordu. Avrupa'dan partiye katılmıştı. Muşlu'ydu. Kürdistan'ı partiye katıldıktan sonra görmüştü. Ülkesi ile yaşadığı, ayrı geçirdiği yılları bir anda bitirmek ister gibi yaşamış ve öyle katılmıştı. Biraz da aşırıya gitmiş, savaş ve dağ koşullarında kaba davranışlar edinmişti. Kongreye kadar savaşta bir kadın olarak değil, erkek mantığıyla yaklaştığı belli oluyordu. Zaten saçlarını hep kısacık kestirmeyi bir kültür haline getirmişti.

Bu kendisine çizdiği bir görüntü belki, ama içinde adalet, sevgi ve şefkat dolu bir kadın gerçekliğini taşıyordu. Bunu da en fazla insana yaklaşımında ele veriyordu. Kendinden emin, yaptığını bilen bir duruşu vardı. Bu ilişkilenmede rahatlık sağlıyordu.

Gelen bir talimatla bulunduğumuz yerden Serbesta denilen noktaya kaymamız gerekiyordu. Çelik operasyonuna katılan düşman güçlerine yönelik bir eylem planlanmış ve bu planlamaya bayan arkadaşlar da dahil edilmişti.

Sınırdaydık ve sınır ötesini vuracaktık. Eylem yapılacak olan alana doğru gece yola çıktık. Aynı gece yerlerimizi aldık. Havanın aydınlanmasıyla sınırdaki her zaman görülen manzara kendisini tekrar etmeye başladı.

Kürtler için sınırı aşmak, sınırdaki yaşamak, artık bir yaşam biçimiydi. Bunu en fazla kendi ülkesi içinde, kendisine çizilen sınırları aşarak yaşıyordu. Kürt köylüleri o sabah sınırdan geçmek için gelmişlerdi. Karşılarında mevzilenmiş gerillayı görünce geçme istemlerini belirtmişler, sınırı geçmeleri durumunda zarar görecekları için bu istemleri reddedilmişti. O gün geçişler engellendi.

Karşımızda bir düşman taburu vardı. Taburun her yerini iyice keşfetmiştik ve saat öğlenin on

ikisini gösteriyordu. Sınırın öte tarafına bir pusu grubu yerleşmişti. İçinde bulunduğum grup ise sınır ötesine geçen arkadaşların savunmasını yapacaktı. Koçerin ise bir grup ile birlikte savunmadaydı. Saat 12.15'i gösterdiğinde taburu hedef alan havan atışları ile eylem başlatıldı. Öğle ortasında eylem yapmamız, sınır ötesine geçmemiz, sınır ötesinde gündüz düşmanı vurmamız beklenen bir durum değildi. Düşman şaşırmişti.

Şaşkınlıkları kısa sürdü. Köy koruyucularının da içinde bulunduğu bir güçle bize doğru araziye çıktılar. Bunun için tedbirlerimiz vardı. Pusu grubu düşmanın harekete geçip araziye çıkmasını bekliyordu. Düşman tedbirli ve ağır ağır sınıra doğru ilerliyordu. Sınırın bu tarafında bulunan saldırı grubu ise taburu hedefleyen atışlar yapmaya devam ediyordu.

Hepimiz heyecanla sınır ötesine geçen pusu grubunun pususuna düşmanın düşmesini bekliyorduk. Beklenen gerçekleşmişti. Esas darbeyi vuracak olan güç, pusu grubuydu ve vurmaya başlamıştı. Bu grubun vuruşu düşmanı iyice şaşırtmış ve çılgına çevirmişti. Ağır darbe alan düşman gücü ilerleyemiyordu. Saldırı grubu görevini tamamlamış, geri çekiliyordu. Sıra bizdeydi. Bu kez düşmanı yayılım ateşine tutan grup bizdik. Biz düşmanı oyalarken, pusu grubu geri çekiliyordu. Yalnız oldukça ağır hareket ediyorlardı. Bunun bir tek anlamı vardı; şehit veya yaralılarımız vardı.

"Arkadaşlar ağır hareket ediyorlar, yardıma ihtiyaçları var, sen arkadaşlara doğru dikkatli bir biçimde ilerle" dedi grup komutanımız.

Ben arkadaşlara doğru yol almaya başladım. Dikkatli bir biçimde kısa bir sürede ulaştım. Kan ter içinde kalan Şapel'in sırtında şehit mi, yaralı mı bilmediğim bir arkadaş vardı. Önce saç örüğünü gördüm, saç örüğü boşlukta sallanıyordu. Dilan'dı. Bana Dilan'ı vermesini söyledim. Ben taşıyacaktım. Şapel Dilan'ı yere indirdi. Dilan yerdeydi ve onu ben taşıyacaktım. Yaralı, sadece yaralı olmasını bekliyordum. Hatta benimle konuşmasını. Onu ben taşıyacak ve sınır ötesine götürecektim. Sınırı aştığımız an, "aştık" demesini bekleyecektim. Benimle konuşamayacağını bile bile, sınıra yaklaştığımızda "aştık" demesini bekleyerek, sınır ötesine doğru yol almaya başladık. Şapel de benimle birlikte yürüyordu.

Kobralar yardıma gelmişlerdi ve savunma yapan arkadaşları vurmaya başlamışlardı.

"Acele edin, acele edin" diyordu Bedri.

Düşman havadan ağır yüklenmeye başlamıştı. Arkadaşların savunma yapmasını engelliyordu. Dilan sırtımdaydı. Dağ gibi bir kadın taşıyordum. Ağır bir yükü. Ağırlığı, taşıdığı anlamdı. Bir kadın gerilla vurulmuştu ve ben onu taşıyordum. Onu bir sınırdan geçirecektim ama zaten o sınırı aşmamış mıydı? Sınırı aşacak olan bendim. Ağır yürüyor, ağır ilerleyebiliyorduk. Kobralar bizi fark etmiş ve yönelmeye başlamıştı.

Sınırdaki, sırtımdaki sınırları aşan bir kadın gerilla.

Çembere alınmıştık, havadan ve karadan. Damarlarımdaki kan daha hızlı dolaşıyor, adeta beynime hücum ediyordu.

Sırtımda bir kadın gerilla, sırtımda bir tarih. Kobralar vuruyordu, sınırı aşmamızı istemiyor, sınırdaki, tam da sınırdaki vurmak istiyordu. Bir tek bizi kobralara karşı kayalıklar koruyordu, onları geçiyorduk.

Bizi kobralardan koruyan kayalıkları da aşmıştık. Ve artık düz bir alanda yürüyorduk. Bu kobra için bir avantaj bizler içinse büyük bir dezavantajdı. Ölümün her an daha da yakınlaştığı bir andı.

"Şurası uygundur, burada bırakmamız gerekiyor" diyordu Şapel. Duymamıştım bu sözleri. Bu sözler sınır taşlarına çarpıp susmuştu. "Duygusalığa gerek yok. Biz de imha olacağız. Saklayalım, gece gelir alırsız diyordu Şapel."

"Sınıra az kaldı."

"Sınıra az kaldı" diyordum ama sayıklar gibi konuştuğumun farkındaydım. Kobra üstümüzdeydi ve bedenlerimize doğru gönderiyordu mermileri. Kobralardan kaçıyor, zikzak çizerek ilerliyorduk. Şapel ardımdan düşen silahımı alarak geliyordu.

Yerdeydim, ağzımda farklı bir tat vardı. Çamurun içine düşmüştüm. Dilan yerdeydi ve halen toprak güzeli bir uykudaydı. "Kendinizi kurtarın..." diyen Bedri'nin bir daha sesini duymadım. Düştüğümde cihaz kırılmıştı.

"Koşar adım ilerleyeceğiz" dedi Şapel ve elimden tutarak kaldırdı. Kobra gelmişti. Dilan toprak güzeli bir uykudaydı ve dudakları "gidin" der gibi bir tebessüm gönderiyordu. Gitmeliydik, Dilan'ı almak üzere gitmeliydik.

Koşar adım gidiyorduk, Dilan geride kalmıştı. Kobralar peşimizdeydi. Dilan önümüzde koşuyor, saçlarıyla topladığı rüzgar onun karanfil kokusunu bize ulaştırıyordu. Dilan geride. İleride. Dilan'sız, Dilan'la gidiyorduk. Ve ben kobraların saldırısında yaralanmıştım. İki yerimden yara aldığımı, kanım toprağa karışınca ve uygun bir yere ulaşınca anlamıştım. Çok sonra o kuytuluk yere ulaştığımızda anlayacaktım, kanım Dilan'ın kanıyla bir gerilla elbisesinde buluşmuştu. Ve o an Dilan bana vatan, toprak ve yoldaş olmuştu. Onu bir saldırı grubunda yer aldığına görmüştüm. Onu tanıdığım gün akraba olmuştuk, kanlarımız karışmıştı birbirine.

Ben onunla yoldaş olduğumda o sınırları aşmıştı ve özgürlük vaktini yaşamıştı. Bana özgürlük çizgisinde büyük bir sorumluluk bırakarak gitmişti ve ben onu ardımda-ileride, bırakıp sınır taşını geçtiğim büyük bir görevi yüreğimin kafesine yerleştirmiştim. Ve bir dağ gülü büyütecektim orada.

Yaralarımı şutiğimden kestiğim parça ile sardım. Yaram yoktu artık. Kaybolmuştu ve yaram, Dilan diye acısını içime damıtıyordu.

"Arkadaşlar geri çekiliyor, siz de gidin, biz şehit arkadaşları almak için burada uygun bir yerde saklanacağız" dedi yanıma gelen Bedri.

"Ben kalıyorum, Dilan'ı ben getireceğim, onu ben bıraktım, ben sakladım ve ben alacağım" dedim.

Bedri önce uzun uzun yüzümü inceledi, sonra daha önce yapmadığı, gerilla kurallarında kabul edilmeyen bu önerimi kabul etti. Yaralıydım, yaralı bir arkadaşı böyle bir görev için bırakmazlardı. Bedri yüzümde ne aramış, ne bulmuştu? Bilmem ama o istese de, istemese de ben kalacaktım. Belki de Bedri bunu anlamıştı. Bedri bu duyguyu tanırdı, bilirdi böyle anları, yüz yazılarını okumayı bilirdi.

Düşman çevreye saldırmaya devam ediyordu. Arkadaşlar alandan uzaklaşmışlardı. Çekildiğimizi anlayınca düşman araziye arayıp taramaya başladı. Şapel'le bir gizli kuytulukta bekliyordum. Düşmanın çekileceği ve Dilan'ı alacağımız anı bekliyorduk. Koşullar olgunlaşmıştı. Artık Dilan'a doğru gidiyorduk, yaralarımın sızısı içime damlıyordu. Dilan'la bir günlük görüşmenin benliğimde bıraktığı izden ona doğru gidiyorduk.

Dilan ile benim kanımın bıraktığı izden düşman, Dilan'a ulaşmıştı. Ve ben toprak gibi derin uyuyan Dilan'ı bıraktığım yere ulaştığımda, uyuyan her şey uyanmıştı, dışarıda ve içimde.

Dilan bin parça...

Bedeni parçalara bölünmüş bir kadın gerilla.

Bir yüzü kara düşmüş.

Bir parmak, işaret parmağı bir kayalığın üzerinde.

Uzun bir saç örüğü ağaca asılı,

Ağaç dilek ağacı oluyor o saç örüğüyle.

Tüm zamanlar saçlara, saçlar yaşam ağacına asılıyor ondan sonra

İki göz, yeni filizlenen bir gül yaprağında dünyaya bakıyor.

Bir kadın gerillanın bedeni tek tek doğranmış ve dağıtılmış etrafa...

Bir kartal uçuyor, dokunamıyor o parçalara

Kartal yaprak üstündeki gözlerle bir kavgada,

Kartal gözlere, gözler kartala bakıyor.

Kartal susuyor, sessizleşiyor.

Donuyor.

Dilan, kadim toprağa, gerillaya, kadına sonsuzluğu bağışlıyordu. Kimdi Dilan? Bilmem ama, Dilan bu dağlarda artık her şeydi.

Adı neydi, nereden gelmişti?

Nasıl konuşur, nasıl gülerdi?

Ateşe nasıl bakardı?

Gülü koklarken ne duyumsardı?

Metina ile aşk bağı nasıldı?

Tüm soruların, evrendeki tüm muammaların cevabı karşımdaydı. Tek bir anlamla, tek bir cevapla; özgürlük.

Tüm sevgiler insan aşkına, tüm öfkeler çirkineydi. Dilan buydu. Dilan'ı topladım, Dilan beni topladı. Ellerimle topladım aşk huzmesini. Işık damlalarını ellerimle topladığım bir zaman dilimini yaşıyordum.

Dilan, ışıktı ve artık bir yağmurluktaydı. Şapel yanımda, Dilan sırtımda yoldaşlara doğru yola çıktık. Geceydi, hava zifiri karanlıktı, çevremden gelecek herhangi bir tehlikenin olup olmayacağına aldırmadan yürüyordum. Çıksa karşıma düşman, parçalayacak kadar büyük bir öfke taşıyordum. Ondan kayıtsız yürüyor, hiç bir şeye aldırış etmiyordum.

Sınırı Dilan'la aştık. Bu kez sınırı aştıktan sonra yeni bir dünya, bir sayıklama ve şok durumundan çıkar gibi olmuştum. Sırtımda bir ceset taşıyordum, kan ve ceset kokusu, ayağımı, dizimi kırıyordu. İçim titriyordu. Soğuk soğuk terliyordum. Birden kendimle sırtımda yağmurlukla taşıdığım ceset arasında bir yabancılık hissetmişim. Bu yabancılık duygusu neydi? Korku muydu, ya da bir dizi çatışma ve yaralanmadan sonra yaşamının farklılığı mıydı? Bilmiyordum ama bir yabancılık yaşıyordum. Öyle uzak değil, bir akrabalık bağı da vardı. Yabancı olan Dilan değil, cesetti. Onun bende yarattığı ürpertiye belki de.

Sonra Dilan'ın saçları gözüme dolanıyor, tepeye doğru çıkmamda bir çekim gücü oluyordu.

"Ben taşıyayım " diyordu Şapel. Beni çeken bir saç örüğünün peşinden gidiyordum. Bir tek kan kokusu, ceset kokusu yoruyordu beni. Onun dışında yoktu bir zorluk. Tepeye ulaşmalıydım. Yaralarımı unutmuştum.

Metina tepelerine aşkı ve ışığı taşıyordum. Bir o kadar kutsal, bir o kadar korku, yabancılık duygusunu iç içe yaşayarak Dilan'ı taşıyıp, arkadaşlara ulaştırdım.

"Cenazeyi bana ver" dedi Celal. Çok uzun bir süredir beraber değildik Celal'le. İlk derin ilişkimiz, sırtımdan Dilan'ı almasıyla başladı. Dilan, partiye emanet edilmişti. Dilan toprak yürekli yoldaşların ellerindeydi.

Sırtımdan bir yük inmiş miydi? Kendimi ağırlaştırmış hissediyordum. Oysa bir gün ve gece boyunca bu anı beklemiştim. Peki neden hala sırtımdaki yük daha da ağırlaştırmış gibi hissediyordum?

Kürdistan'ın bir dağının silsilesinde, bir törendeydik. Yeni değildi vedalaşma törenlerimiz. Yalnız her tören, bir arınma ayiniydi. Ve biz yeni bir yeminde yeniden biliyorduk irademizi. Yeniden yeniden ışığın ve özgürlüğün sırrına ermek için yemin ediyorduk. Dilan'ı böyle toprağa vermiştik. Dilan'ı tepeye, onu sırtımda bir yağmurluk içinde taşıyarak getirdiğim ve Celal'in sırtımdan alıp, toprağın kutsallığına indirdiği an, o tepe kendisini bulmuştu. Adsızlığına bir ad bulmuştu ve adı Dilan olmuştu. Daha sonraki yıllarda ve

gelecekte de bu tepenin adı "Şehit Dilan" tepesi olacaktı.

Sıra yaralı arkadaşlara gelmişti. Sağlıkçı arkadaş yaralarımızı pansuman ettikten sonra sardı. Biraz rahatlamıştım. Uyumak için herhangi bir şey yapmama fırsat kalmadı. Olduğum yerde uyuya kaldım. Hiç düş görmedim, hiç uyanmadan uzun süre uyudum. Uzun süredir böyle uyumamıştım. Sanki bir ölüm uykusuydu.

Uyandığımda da kendimi, tarifini yapamadığım bir duygu tufanı içerisinde buldum. Bombalar patlasa da uyanamadığımız günler olmuştu. Ama o sabah ilginç bir sesle uyandım. Bir kuşun başımın üstünde ötüyordu, ince ve zor duyulan bir ses beni öylesi bir uykudan kaldırdı.

Her zorluğun bir aydınlığa gebe olduğunu biliyorduk. Ama zorluklar, engeller hep vardı ve çok fazla geçmeden zorluklar yine yaşamımızı işgal etmeye başlamıştı.

Bu kez farklı bir düşmanla karşı karşıyaydık. Oldukça çoktular ve saldırgandılar. Ne öldürmekle bitecek, ne de saldırı ile püskürtebilecek türden bir düşmandı. Bir çekirge sürüsü bulunduğumuz noktayı işgal etmişti. Önüne gelen her şeyi yiyorlardı. Öyle ki bize bile saldırmaktan çekinmiyorlardı. Bir çok arkadaş farkına varmamıştı. Ayakkabılarının tabanları oldukça incelmış ve yırtılmıştı. Çekirgeler bir düşman saldırısı gibi, gece boyunca çalışmış ve hepimizi oldukça perişan etmişlerdi. Arkadaşlarla bağlantı kurduğumuz ve başka bir bağlantı olanağımızın olmadığı tek cihazımızın kablolarını kemirmiş ve yemişlerdi. Bazı arkadaşlarımızın kulaklarını bile kemirmek ve yemek istemiş, gece boyunca kimsenin dinlenmesine izin vermemişlerdi.

Neden bilmem ama o gece bana yaklaşmamışlardı ve rahat uyumuştum. Uyandığımda ve hareket etmeye başladığımda ben de bu saldırıdan nasibimi aldım. Ayakkabılarımı yemişlerdi.

"Celal arkadaş ayakkabısız yürüdüğünün farkında değil misin?" dedi Mahsum.

"Olamaz, ayakkabılarımın yalnızca bağcık kısmı kalmış, doğru ya benim ayakkabılarıma ne oldu heval" diye sordu Celal. Şaşkındı, uykudan yeni uyanmış ve çevresinde neler olduğunu anlamaya çalışıyordu.

"Çekirgeler" dedi Doğan. Herkes bir şeylerinin talan edildiğini anlayarak güne başlamıştı. Çekirge sürüsü gitmemekte ısrarlıydı. Zaten bizim de yapacak bir şeyimiz yoktu. "Nokta değiştiriyoruz" dedi Bedri. Nokta değiştirmek için fazla uzun bir hazırlık süreci gerekmedi. Kısa sürede hazırlandık. Bu kez çekirgeler yüzünden yeni bir noktaya doğru yola çıktık. Bir çok arkadaş ayakkabısız yürüyordu. Yeni bir yer, yeni bir yol ve yaşam için, Metina'yı ayakkabısız yürüyorduk.

Yeni noktamız Begowa ve Kani Masi arasındaki kara yolu üzerinde bir noktaydı. Alanın tümüne bakan Botan ve Bahoz arkadaşlar, süreci ve geçirdiğimiz pratikleri değerlendirmek için her bölüğe toplantı yapıyorlardı. Bizimle Bahoz arkadaş toplantı yapmıştı. Gerçekleştirdiğimiz eylemleri kutlamış ama eleştirileri de olmuştu. Eleştiri, en fazla geliştiren silahtı. Toplantı derin geçmiş, ağır eleştiriler yapılmıştı, yalnız moralimiz yüksekti. Toplantı sonucu yeni bir eylem kararına ulaştık.

Bulunduğumuz noktaya yakın bir yerde başka bir bölük arkadaş daha vardı. Ve Zindan'ın o bölükte olduğunu duymuştum. Eylem öncesi, "Zindan'ı git gör" diyordu arkadaşlar. Ben sonraya erteleyerek eylem hazırlıklarımı yapmaya devam ettim. Ama arkadaşların önerisini erteleyip, Zindan'ı görmeye gitmemem de bir eksiklik duygusu olarak içimde yer edinmişti. Bu duyguyu derin yaşadığım halde "nasıl olsa yine bir geçitte karşılarız" diyerek, kendimi telkin etmeye çalışıyor ve eylem alanı üzerine yoğunlaşıyordum. Eylem planlaması yapıldığında, eylem grubuna alınmadığımı öğrenecektim. Yaralı olduğum için kendimi dayatıp eyleme gitmek, gerçekçi bulunmayacak ve arkadaşların moral düzeyini etkileyecekti. Ondan eyleme alınmadığım için bir şey söylememiştim. Eyleme, Zindan'ın bulunduğu diğer bölüğümüz de katılacaktı.

Eyleme gidecek olan arkadaşlar noktadan ayrılmışlardı. Biz noktada kalan arkadaşlar da, eylem sonrası gerekebilecek ihtiyaçları karşılamak için çalışmaya başlamıştık.

Uzaklardan top atışlarının sesi geliyordu. Eylem başlamıştı. Uzun bir yaz ve ilkbaharı mevsimi boyunca duymuştuk bu sesleri. Yaşamımızın her anı silah, top, bomba sesleriyle dolup boşalıyordu. Uzun süre bu böyle devam etti. Ardından eylem grubunun tek tek noktaya gelmesini bekliyorduk. Gözlerim eyleme giden tüm arkadaşları arıyordu. Gözler hep sevdiğini görmek ister. Göz, hiçbir şeyin kendisinden irak olmasını istemez. Bekliyordum, görmek istiyordum herkesi ve herşeyi.

Arkadaşlar halen gelmemişti. Merak ediyorduk. Kobralar gelmiş, arkadaşları vuruyordu. Biz de noktadan ayrılarak arkadaşları görebilecek bir yerde mevzilenmiştik. Beklemek bizi daha çok yıpratmış ve yormuştu. Arkadaşlar eylemi bitirmiş, geri çekiliyordu. Ama düşman kobralarla durmadan bomba yağdırıyor ve arkadaşları engelliyordu. Takviye amaçlı bir grup arkadaş gönderilmişti. Ama grupta yaralılar olduğu için arkadaşlar aşmaları gereken vadiyi aşamıyordu.

Kobralar durmadan çalışıyordu. Bir biçimde kobraları durdurmak gerekiyordu. Arkadaşlar BKC'yi çalıştırarak kobranın arkadaşları vurmasını biraz da olsa engellemişti. Ama arkadaşlar vadiden bir türlü çıkamıyorlardı. Yaralı arkadaşlar yürüyemiyorlardı.

Düşman ise bunu fırsat bilerek, üstümüze üstümüze geliyordu. Havadan gelen desteği arkasına alan düşman gücü karadan eylem gurubuna saldırmaya başlamıştı. Eylem artık çatışmaya dönüşmüştü. Yaralı arkadaşları kurtarmak için diğer arkadaşlar çatışmaya girmişlerdi ama eylem grubunu düşman vadide yakalamıştı. Bu kayıplarımızın olacağı anlamına geliyordu. Çünkü her anlamda bizler dezavantajlı konumdaydık.

Karanlığın peçesini evrene saracağı anı bekliyorduk. Ancak karanlıkta grup çemberden çıkabilirdi. Biz gidemiyorduk zaten yaralı bir kaç arkadaştık. Gitsek bir problem de biz olacaktık. Ama karşıda beklemek hiç bir şeyi yapamamak öldürücü bir duyguydu. Anı anına eridiğimi, bittiğimi

hissediordum. Bu duygu derin bir yaranın kanaması gibidir. Arkadaşlarımız zor durumdaydı. Belki ben bakarken tam da benim baktığım anda bir yoldaşım şehit düşecekti ve ben bir şey yapamıyordum. Gözlerim uzakta, çatışmayı seyrediyordum.

Başım dönmeye başlamıştı. Her şey kararmıştı. Ve o an kurtarıcı olan tek şey, karanlığın koyuluğuydu. Havanın kararmasından başka bir şey beklemiyorduk...

Akşam olmuştu. Çatışmanın sonucunu biz de merakla bekliyorduk. Çok geçmeden arkadaşlar tek tek geldiler. Geride bir çok arkadaşı vadide bırakarak gelmişlerdi. Dört yoldaşımız vadide şehit düşmüştü. O gece herkes yorgundu, zaten kimsenin konuşacak gücü de yoktu. Suskunduk, toprak kadar.

Gelen arkadaşlardan biri eksikti. Mahsum iki yoldaş tarafından taşınarak getirilmişti. Mahsum yaralanmıştı

Celal yoktu, birazdan gelecekti. Saldırıda bütün düşman mevzileri düşürülüyor, yalnız bir A-4 mevzisi düşürülmediği için Celal ve Mahsum bu mevzinin üstüne gidiyorlar. Yakın bir mesafede mevziyi el bombalarıyla düşürüyorlar. Celal o mevzide bir özgürlük bayrağı dikey ve hep onu beklemek üzere bizi geride bırakıyor. Mahsum ise, A-4 mevzisini düşürürken yaralanıyor. Biz bunları sonradan öğrenecektik. Lakin hala aradan yıllar geçse de Celal'i bekliyorum.

Sabah olmuştu, eylem sonucu için toplantı halindeydik. Zından'ın da içinde bulunduğu güç de bu toplantıya gelmişti, Zından'ı arıyordum. "Zından gelmedim mi?" diye sordum bir arkadaş'a, "birazdan gelir, belki de gelmez" dedi.

Eylemin sonuçları tartışılmıştı. Eylemin sonuçları tartışıldıktan sonra içimden bir çöl fırtınası esmeye başlamıştı. Tüylerimiz diken diken olmuştu, içim titriyordu. Haklı olarak eleştirilecek ve bilince çıkarılacak bir çok ders vardı. Kayıplarımız olmuştu. Eylem çatışmaya dönüşmüştü, bu gerilla savaşında içine düşülecek tek gafletti. Yeniden kararlaşılarak, daha büyük vurmak ve daha güzel yaşamak için aldığımız kararlarla toplantıyı bitirdik. Uzun süreden sonra ilk kez sıcak bir çay yudumluyordum, omzumda bir el, önce elin sıcaklığını omzumda hissettim, sonra elin sahibini ve o yüzdeki sıcak tebessümü. Doğan'dı.

"Nasılsın, iyi görünmüyorsun ihtiyar kurt" dedi.

"İyiym, iyi olabilmek için kavgaya tutuşmuyor muyuz?" "Haklısın" dedi ve uzun bir sohbete dalıp gittik. Lakin Doğan'da tuhaf, benim anlayamadığım ama hissettiğim bir şeyler vardı. Bazen gözlerini benden kaçıırıyordu. Bu suçluluk psikolojisi miydi? Öyle ise neden?

"Neden rahat değilsin?" dedim.

"Doğru, rahat değilim" dedi.

"Neden" diye üsteledim.

"Nedenidir zaten zorlayan, sana nasıl anlatacağım... Bu beni huzursuz kılıyor" dedi Doğan.

"Rahat anlatabilirsin anlatabileceğini, yüreğim öyle genişledi ki, her şeyi içine alacak kadar büyüttüm onu."

"Zından" diyebildi.

"Tamam kendini zorlama, anladım" dedim.

Zından şehit düşmüştü, Celal ile birlikte aynı yerde, aynı mevzide... Onlardan geriye Mahsum kalmış, gelmiş ama bana hiç bir şey söylememişti.

1994 yılında geri çekilirken ve Zından sırtında bir yoldaşı taşırken, bir yol kavşağında verdiğimiz küçük bir molada boynuma sarılmış "yaşarsak bunlar anı olur" demişti. İşte o an'ı tekrar yaşamaya başlamıştım. Hiç bir zaman o günlerin ondan sonra bir anı olabileceğini düşünmeden, Zından'ın bu sözlerini dinlemediğim. Sanki benden sonra da yaşayacaktı. Ondaki sonra yaşayabileceğimi hiç düşünmemiştim. Ve o günlerimiz birer anı olarak kalacaktı.

Zından yeğenimdi ama sürgün geçen yaşamamızdan dolayı hiç görüşmemiş hatta tanışmamıştık. Tanıştığımızda, o bir delikanlıydı ve içinde taşıdığı cevheri büyüttü. Bir yeğen-dayı ilişkisi yaşamamış, öyle saflara katılmış ama yoldaş olmuştu. Aynı yollarda yürümüş, aynı topraktan, aynı sudan, aynı gölden almıştık yaşamın sırrını. Bir çok yoldaş şehit düşmüştü, bir çok duyguyu yaşamıştım. Ama Zından'ın şahadeti yeni bir duyuydu. Tuhaf olmuş, öyle bomboş çevreme bakar olmuştum. Boş bakıyor muydu gözlerim? Bilmiyorum, lakin derin bir duygu deryasındaydım.

İnsan ne tuhaf bir canlı. Yüzüm donuk, gözlerim buz kalıbı, içim bir çöl fırtınası yaşıyordu. İçim ve dışım birbirine zıt, birbirinin tersi, belki de birbirini tamamlayan.

"Akşam yemeği hazır" diyordu Sipan. Yemek en son düşüneceğim şeydi. Öyle toktum ki, yaşadıklarımı kimseye duyurmak istemiyor, kimsenin bilmesini istemiyordum. Yemeğe gitmemem beni ele verebilirdi.

"Tamam" dedim ve oyalanmaya başladım. Palaskamın iplerini düzeltiyordum, zaten düzgündüler. Palaska ile ilgilendiğim yoktu. Yalnız kalmak ve belki de biraz ağlamak istiyordum. Lakin ne ağlamaya, ne de yalnız kalmaya; ne mekanımız, ne de zamanımız vardı.

Artık geceydi ve erkenden uyumak için bir köşeye çekilmiştim. Suskunduk, yastaydık ve yeni bir direnişi içimizde demliyorduk. Gece karanlık, gök yıldız deryası. Dağ bir yalnızlık deryası. İçime hitap ediyordu herşey. Doğa benimleydi. Ama ben onlardan da uzak, onların da ötesindeydim. Durmadan terliyordum. Gece güzel ve tenhaydı, sessiz ve suskundu. Gece benim gibi durgundu. Durgunluğunda yeni bir günü doğurmanın sancısını çekiyor, terliyor ve ter damlacıkları, çiğ damlası diye yeryüzüne düşüyordu.

Terliyordum, zamansız apansız. Gecenin örtüsünü gün üzerinden atınca, ben de durgunluğumu üzerimden attım. Evreni bir şafak vakti seyre dalmıştım. Soğuk hava yavaş yavaş ısınıyordu. Yoldaşlar uyanmış, çaylar demlenmişti. Sipan önce beni yalnız bırakmıştı ve günün başlamasıyla o da yalnızlığı,

durgunluğu gidermek için harekete geçmişti. Bölüğümüzün yanında taşıdığı ve gözü gibi koruduğu sazi yanına alarak gelmişti Sipan. Konuşmadı. Ben de konuşmasını beklemedim.

Perdelere dokundu ve eski türkülerin notalarında dolaştı parmakları. Sipan, eski-yeni bir türküyü söylüyordu. Yeni bir türküyü bestelemişti bizi anlatan. Türkülerde bulurdum tarihi ve Sipan yeni bir türküyü, yeni bir tarih yüklemişti. Türküler kendilerinde hep bir başlangıç ve yenilik taşırlardı. Sipan, Küçük Güneyliydi. Afrin'de büyümüşü ve yanık bir sesi vardı. Bazı parçaları buluşturuyordu o ses. Sınırları kaldıran tok bir ses. Sınırdaki büyümüşü ve sesi sınırları kaldırıyor.

Öğlen vakti gelmişti. Tüm arkadaşlar ayları bulan bir yorgunluğu atmışlardı. Aylardan sonra banyo yapma imkanı bulmuşlardı. Bölüğümüz pırlı pırlıydı. Yorgunluğu gidermenin bir diğer yolu da top oynamaktı. Zaten bir futbol takımı kurulmuştu. Ben de iyi oynardım. Saflara katılmadan önce amatör bir futbolcuymdum, ama o gün üstümdeki yorgunluğu bir türlü atamıyor, hiç bir şey yapmak istemiyordum. Karşımda Mahsum'u görünce heyecanlanmışım. Erken ayağa kalkmış, yarasının acısını erken unutmıştı. O da futbol oynayan arkadaşları izlemek için gelmişti. Beni yalnız görünce, zamanını bana ayırmak istemişti.

"Zindan'ı sana nasıl anlatayım, bilemiyorum, ama o bir kahramandı" dedi.

"Bana anlatma, Celal ve diğerleri de var. Acımız büyük. Umudumuz bu acıyla daha da büyüyecek. Ama insan bazı hüznüleri çabuk atamıyor hepsi bu" dediğimde uzun bir süre ikimiz de sessizleştik. Sonra yine ben kaldığım yerden başlayarak konuşmaya devam ettim. Zindan'ı anlatıyordum. Tanışmamızı, tanışmadan önce dayı yeğen oluşumuzu, hep uzaktan, uzak diyarlardan birbirimize duyduğumuz yakınlığı ve sonrasında dağlara çıkışımızı ve birbirimizi dağda buluşumuzu... Gerçek buluşmalar dağda, gerçek akrabalıklar toprakta oluyordu. Bunları yakaladığımız yerleri tek tek anlatıyordum.

Susmak, susmak istiyordum. Ama konuşma istemim daha ağır basıyordu. Cudi'yi anlatıyordum, Zindan ve Cudi. Orada duraksamışım.

"Ben en son buraya Cudi'den geldim" dedi Mahsum. Bu, yeni bir sayfa açıyordu sohbetimizde.

"Zindan şehit düştü ama onun silahını Cudi'den başlayarak taşıyan iki yeğenim daha var Cudi de" dedim.

"İsimleri nedir? belki tanırım" dedi Mahsum.

"Mêrxas ve Kahraman" dedim. Mahsum birden irkildi, tuhaflaştı, ben anlayamamıştım. Mahsum ayağa kalktı, "müsadenle ben biraz rahatsızım" dedi ve ağır adımlarla uzaklaşıp gitti.

Neden gitmişti? Onu bu ani davranışa götüren gerçek neydi? Dağda hiçbir davranış sebepsiz gelişmezdi. Her davranış kendi içinde mutlak bir sebep taşırdı. Bunlar tahmin edilir ve çoğu kez yanılmazdık. Yine tahmin ediyordum, anlamıştım belki, kendime soru sorup durmamın bir nedeni de belki anladığımdan kaçmaktı.

Sonradan öğrenecektim. Dağda açılmak istenmeyen, kendini hep kendinden de gizli tutmak isteyen yaralar vardır. İşte o an bunlara bir tane eklenmişti. Savaş bunların çoğaldığı yerdir. Savaş sonrası her yürek açılmak istenmeyen bir dizi yaralarla dolar.

Sonradan tüm yaşananların yadsınamayacak, inkar edilmeyecek gerçekler olduğunu anlayacaktım. Ve yaraların zaman içinde kökleşerek büyük sevdalara yol açacağını öğrenecektim.

Ve öğrenecektim ki, bu yaralar irademi bileyecek, beni yaşatacak olan tek hakikattir. Yaşadıkça, başardıkça saracaktım tüm bu yaraları. Her şahadet bir yara, her yaranın kendini yaratma eylemini derinleştirdiğini çok sonradan anlayacaktım.

Ve sonra duydum, Mêrxas ve Kahraman'da Zindan'dan önce şehit düşmüşlerdi. Ve bu benden hep saklanmıştı. Benden bu gerçek gizli tutulmuştu. Ve ben, benden gizlenen şeylerin de olduğunu sonradan öğrenecektim.

Gidenlerin hikayesini sonradan öğrenecek, ufak ayrıntıları birleştirecektim. Kahraman bir kez yaralanmış, Güney'e gelerek tedavi olmuş, iyileşir iyileşmez, ana kucağına koşmuştu. Tekrar Cudi'ye gitmişti. Yarası ona göre iyileşmiş ama vücudundaki yara daha kapanmadan Cudi'ye gitmiş ve kapanmayan yarasıyla bir eyleme gitmek için tüm sınırları zorlamış ve istediğini yapmış.

Yaralanmayı, bir düşman mermisinin onun bedeninden geçmesini kabul edememiş ve intikam için eyleme gitmiş. İntikamını almış ve yarasının kapandığı an Cudi'nin kucağında sonsuz bir yolculuğa çıkmış. Yani yarasının kapandığı an şehit düşmüş.

Mêrxas ise suskun bir çocuktuk. Hep sessizdi. Cudi'ye benzerdi. Gözlerinde hep bir Cudi heybeti taşırdı. Özgürlük mücadelesine katıldığında da öyle imiş. Büyük Komutan Cuma (Bılıka) onu yanına almış, onun gözünde taşıdığı asiliği görmüş ve bir sır gibi Mêrxas'ı korumak istemiş. Ta ki şehit düşüncüye kadar. Cuma şehit düşüncü Mêrxas Cafer'in yanına gönderilmiş. Ve Cudi'de bir operasyon esnasında bir suikast ile şehit düşmüş.

Onlardan geriye bir devrim kalmıştı. Bir de Kahraman'ın bir tek fotoğrafı, o da Mahsum'daydı. Bana fotoğrafı emanet ederken, çekinmemişti. Cebinden çıkardığı poşeti önce açtı, sonra bir poşeti daha ve naylonla iyice sarılmış bir defteri çıkardı. Defterin içinden çıkardığı fotoğrafı saydam bir bantla kaplamıştı.

"Bu yanımda taşıdığım albümümüdür ve sana bırakıyorum" dedi.

Bir tek fotoğraf bir yoldaş için bir albümdü. Fotoğraf ile Kahraman'ı en son gördüğüm ve benliğimde kalan görüntüsü arasında büyük bir fark vardı. Büyümüş, hatta bıyıkları bile terlemişti. Biz, daha çocukken büyüyen bir halkız. Çocukluğumuzda büyürüz. Öyle çıkarız dağlara. Ondan daha bıyıkları terlemeden toprağın bağına Özgürlük diye koşan gerillalar vardır bu dağlarda.

'95 GÜNEY SAVAŞI-METİNA

Sarı ve kırmızı toprak, arada dağ, arada kayalıklar. Sarı ve kırmızının arasında gözlerimiz geziniyor. Bir renk cümbüşünün tufanına tutulmuştuk. Renkler, doğanın mucizesi.

Renkler arasında bir dağ başı yalnızlığını yaşıyorduk.

Tepê Zer isminde bir sınır tepesindeydik. Tepê Zer (sarı tepe) isminde de anlaşılacağı gibi, sarı bir dağ. Sarı kayalıklar ve sarı bir toprağı vardı. Tepê Zer'den, kırmızı bir şerit oluşturan Tepê Sor'u (Kırmızı Tepe) izliyorduk. Sarı da biz, kırmızı da düşman güçleri. Tepê Sor, kırmızı bir toprak, dağ ve çiçeklerle doluydu. İki Kürdistanî renk; sarı ve kırmızı. Biz sınır tepesindeydik. Taa ilerlerde ise yeşil ovalar. Renkler buluşuyordu, sarı, kırmızı ve yeşil.

"Doğa neden bu kadar uyumlu" diye sordu Şêrnaz.

"Bütünlüklü olduğu için" diye yanıtladı Firaz.

"Bütünlüklü olan her şey uyumlu mudur?" diye sordu Rêber.

"Tabi ki" dedi Cıwan.

"Bence bütünlük göreceli bir şeydir, dolayısıyla uyumluluğu bütünlükte aramak, yanlış olur" dedi. Botan.

"Arkadaşlar tabii bütünlük uyumluluktur. Bütünlük aynılık, aynılaşıma olayı değildir. Ben diyalektik deviniminden, değişim ve gelişimi, yine biçimin birbirini tamamlayan diyalektik bağından bahsediyorum" dedi Firaz.

Saflara yeni katılan arkadaşlar gördükleri her ayrıntıdan yola çıkarak tartışıyorlardı.

Bulunduğumuz yerden başlayarak birbirine uyumlu dağlar, sular art arda dizilmişti. Renkler iç içe geçmiş, ama uyumlu bir coğrafya görüntüsü oluşturunuyordu. Şêrnaz, Firaz, Rêber, Botan, Cıwan ile birlikte tartışıyor yeni gelen Şiyar ise sessizce bizimle birlikte tartışmayı dinliyordu. Genç arkadaşların yaşam coşkusu dikkatimizi çekmiş ve bizleri de coşturmuştu.

Çelik Operasyonu ile başlayan ve Güneyde sıkıştırılmak ve imha edilmek istenen gerilla, Çelik operasyonunu yetersiz ve yetmez yanlarıyla karşılaşmıştı. Ve yeni katılımlarla gerilla ordusu günden güne daha da büyüyordu. Çelik operasyonun bitişinden sonra işbirlikçi KDP devreye girmişti. Operasyon döneminde TC ile birlikte hareket etmemiş, hedeflediği sonuçlara kısmen de olsa ulaşmıştı. Artık TC, KDP yoluyla (KDP'nin istemlerini kabul ederek) bize yöneliyordu. Güneyde halkımızın ve halkların çıkarına kadim topraklarda kazanan tek güç gerilla gücü olmalıydı. İhanete ve işbirlikçiliğe karşı büyük bir hamle kendisini gün be gün daha fazla dayatmaya başlamıştı.

5. Kongre ile ordulaşmada önemli mesafeler kat etmiştik. Gerillaya daha önce dayatılan çetecilik ve köylülük, yavaş yavaş pratikte aşılmaya ve düzenli orduya geçilmeye başlanmıştı. '95 yılını Güney'de güçlü kapatmak gibi bir amacı da içeren tüm bu sebeplerden dolayı; Fırtına Birlikleri adı altında yaygın gerilla taktiği ile işbirlikçiliğe, ihanete karşı yeni bir süreci başlatacağımız günlerdi.

Tepê Zer'de bulunan takımımız da Fırtına Birliklerindendi. Üç mangaydık. "Tepê Sor'un her tarafını iyi gözlemlemeliyiz. Alanı avcumuzun içi gibi öğrenmeliyiz" diyordu takım komutanımız Aslan.

Aslan, Şırnak'lı ve Botan alanında büyük bir aşiret olan Goyi aşiretindendi. Goyiler savaşıllığı ve cesaretiyle tanınır. Botan doğası gibi cesur ve asidirler. Aslan da bu özellikleri taşırdı. Ve takım komutanımız olması, bizim açımızdan bir farklılıktı. Takımda yeni arkadaşlar kadar, eski ve tecrübeli olanlar da vardı. Günlerimiz eğitim ve alanın ayrıntılarını öğrenmekle geçiyordu.

"Birlikte gümrüğe gideceğiz, bazı ihtiyaçlarımızı gidermemiz gerekiyor" dedi Hamza.

Hamza ile birlikte gümrüğe doğru yola çıktık. Hamza genç bir arkadaştı ve manga komutanıydı.

Hafif sarıya çalıyordu saçları. Fazla uzun boylu değildi ama soylu bir duruşu vardı. Saygılı davranışları kadar, karşısındakini etkileyen askeri bir duruşu da sahipti. Bana farklı yaklaşır, resmi duruşunun ardındaki çocuk benliği ilişkilendirirdi. Belki baba olmamdan, belki yaşamın onunkinden büyük olmasındandı. Bilinmez ama benimle çocukluk yıllarının öne çıktığı bir masumlukla ilişkilendirirdi. Babası da saflardaydı. Baba oğul birlikte partiye katılmışlardı. Bazen bunu kıskanırdım. Oğlumu düşünürdüm. Onunla özgür bir toprakta buluşacağımın umudunu içimde büyütüyordum. Oğlum da mutlaka büyümüştü. Uzun yıllar aradan geçmişti, ama onu en son bıraktığım haliyle hayal ediyordum. Sanki o hep öyle kalacaktı.

Uzun bir sohbet arasında gümrüğe ulaşmıştık. Hamza yol boyu yaşadığı zorlanmaları anlatmıştı. Çözümünü bilmediğinden değil, belki de biraz rahatlamak veyahut benim bir kaç kelimemi duymak içindi.

Gümrük sınırdaydı. Sınırdan kaçakçılar geçecekti. Topraklarımızda sınırlar bir de kaçakçılarla özdeşleşmişti. Sınır kentlerinde yaşayan insanlarımız için yaşam, sınır ihlalleri ve bu ihlaller sonucu gerçekleştirdikleri ticaret ile yürüyordu. Sınırdan geçen kaçakçılardan gümrük alıyorduk. Kaçakçıların ne zaman sınırı aşacağı belli olmazdı.

Kaçakçılarda zaman yoktur. Zaman dışında yaşarlar. Biz gümrüğe ulaştığımızda, bir grup kaçakçı gelmişti, hemen ardından ise ikinci bir grup daha.

Biz karşıda, onlar bize karşı, sınırı geçiyorlardı. Katırlar sarhoş. Sınırlar sarhoşluk havasında mı aşıliyordu? Ya da sınırları aşmanın insanda yarattığı bir sarhoşluk duygusu mu vardı? Kaçakçılar da sarhoş gibi sınırı geçiyorlardı. Ama gizli, kimseye duyurmadan. Bir o kadar açık. Ağır çekimde ilerler gibi geliyordular. Temmuzun sıcaklığını iki parçada sarhoş havalarıyla buluşturuyorlardı.

İkinci grup bize yakınlaşmıştı. Aralarında bulunan bir genç dikkatimizi çekmişti. Kaçakçı mıydı? Dış görünüşü alışlagelmiş kaçakçılarınkinden farklıydı. Ayrıca Güneyli Kürtlere de benzemiyordu.

Kaçakçılarla selamlaştıktan sonra genç ve yabancı olan kaçakçı ile selamlaştık. Bize sıcak yaklaşmış ve içten karşılamıştı.

"Nerelisin?" diye sormadan edemedim.

"Hakkariliyim, öğrenciyim" dedi.

"Nerede okuyorsun?"

"İstanbul"

"Buralarda ne arıyorsun?"

"Kaçakçılıktan değil."

Farklı bir iş için sınırı aştığını söylemişti. Yurtsever ve bize sempati duyan gençle uzunca tartıştık. Öğrenci örgütlülüğü ve eylemlilikleri üzerine perspektif de alan genç, sınırda yeni bir şey yakalamanın coşkusuyla yanımdan ayrıldı.

Gümrükte belli bir süre kaldıktan sonra ihtiyaçlarımızı temin edip, noktaya doğru yola çıktık. Gümrükte en fazla sigara bulunurdu. Gümrükte görevli arkadaşlar ise, öyle bir sigara içiyorlardı ki, sigara dumanları adeta noktayı deşifre ediyordu. Bir çok arkadaş sigarasızdı, sigara almayı da unutmamıştık. Noktaya ulaştığımızda milislerimiz de cephane ve erzak getirmişlerdi. Bize istihbarat da getiren milislerimiz, Kuzey'den yeni haberler getirmişlerdi. Hazırlıklarımız tamamdı.

"Bize bir kaç gün sonra yine erzak ve cephane getirirsiniz" diyerek, milis arkadaşları uğurlayan Aslan, "durumlar çok iyi, böyle giderse büyük vurup büyük kazanacağız" dedi. Sonra çevresindeki arkadaşlara bakıp içten gülümseyişiyle "aldığımız istihbaratlar iyi" diye ekledi.

Tepede düşmanı izliyor, zayıf noktalarının bir bütününü öğrenmeye çalışıyorduk. Nöbetçi olan Mervan'ı görmeden uyuyamazdım. Gümrüğe gittiğim için gün boyu onu görmemiştim. Mervan da bölüğün yaş olarak en büyüklerindendi. Bizi biraz yakınlaştıran belki de buydu. Yani ihtiyaçların koalisyonu. Yanına yaklaşp "yine romantiksin ihtiyar" dediğimde birden ayağa kalktı, bana öyle bir sarıldı ki, kemiklerim kırılacaktı.

"Nasıl? Gör işte, ihtiyar seni tek koluyla havaya bile kaldırabilir" dedi. Gerçekten ayaklarımı yerden kesmişti. "Bakma sen genç bir bölükteyiz, ama ben ihtiyar falan değilim. Gencim yani, en genç olanından daha gencim Osman yoldaş" dedi. Mervan'ın konuşmaları beni şaşırtmıyordu. O hep öyle idi, gerçekten de gençti, ruhu gençti.

"Yaş olarak insan epey yol alabilir, gençliğin yalnız belli bir yaş kategorisi olmadığını, bir hayat deneyimi olduğunu düşünüyorum" diye ekledi Mervan.

Genç uyuduğumuz, gençleştığımız bir gecenin sabahında Aslan, genç bölümümüzü topladı. Hedef belirlenmiş, günlerce yapılan keşif ve gözlemler sonuç verecekti.

"Sınırın beş kilometre içindeki Deştane Taburunun savunmasını yapan Bayrak Tepesi hedeftir" diyen Aslan bir aslan gibi kükremişti. "Eylem planlaması öğleden sonra açıklanacak" diye ekledi. Öğlene kadar hepimiz Bayrak Tepesi'nin üzerinde yoğunlaştık.

Eylem planlaması açıklanmıştı, kimlerin eyleme katılacağı da. "Kendi düzenlemesini kabul etmeyen veyahut eyleme katılmayacak arkadaş var mı? Ayrıca arkadaşların belirtmek istediği herhangi bir şey var mı?" diye sordu Aslan.

Beklenmeyen bir el havada, herkes şaşırmıştı; kimsenin beklemediği biri söz hakkı alıyordu. Söz hakkı isteyen Şiyar'dı sessizliğiyle tanınırdı.

"Heval ben bir şey belirtmek istiyorum, takviye gurubundan saldırı grubuna geçmek istiyorum" dedi.

Yüzü al al olmuştu. Yeni bir arkadaşın savaşma istemi geri çevrilmemiş, kabul edilmişti. Önerisinin kabul edildiğini duyan Şiyar şenlenmiş, gözlerinde okunan gizli cesaret, daha da keskinleşmişti.

Ben savunma gurubundaydım. Saldırıda yer almak isterdim ama; Hamza beni yanına düzenlemişti. Eylem için her şey hazırlanmıştı. Bayrak tepesini vurmak önemliydi. Çünkü sınırda en stratejik tepe, orasıydı. Düşmanın sınırda hakimiyeti elinde tutmasında bu tepe önemli bir rol oynuyordu. Sınır ötesine geçip eylem yapma, gidiş gelişleri ve çevredeki askeri güçleri korumada tepe önemliydi. Bunun bilinciyle yola çıktık.

Kısa bir sürede sınır taşına ulaşmıştık. Hamza, sınır taşını gördüğünde sessiz ve mesafeli yürümemizi söyledi. Sınır taşı gibi sessiz ve birbirimizin arasına mesafe koyarak ilerlemeye devam ediyorduk. Sınır sadece bir taş. Temmuz güneşiyle ısınmış bir taş. Elimi taşa uzatıyorum, taş sıcak, sınır soğuk, biz yavaş ve mesafeli. Bazı yerlerde sürünerek ilerlediğimiz için terlemiştik. Sıcak ve bir temmuz akşamında, temmuzun bir son gecesinde sınırı yeni bir eylem için geçiyorduk.

Sınır taşının yanındaydık. Benden önce giden ve benden sonra o taşı geçmek isteyen yoldaşlarım vardı. Kaldırıp yere vursam param parça olacak bir taş. Ama sınır, yani insanları, yani halkları ayıran, iki ayrı dünyayı yaratan, kardeşi birbirinden koparan bir nesne. "İnsan ne çok şey başarmış bir canlı ve insan ne çok şeyi kendisine cehennem etmiş bir canlı" diye düşündüm. Bir sınır taşının yanında ve daha fazla ardından gelecek yoldaşı bekletmemek için ilerlemeye devam ettim.

Savunma grubu olarak yerimize ulaşp mevzilendik. Mevzilerimizden düşman noktasını izliyorduk. Kulağıma eğilen Hamza, "düşmanı görüyorsun değil mi? Onları birazdan oradan sökeceğiz" diye fısıldadı.

Saldırı grubu tepeye sızmış fakat tepe boş çıkmıştı. Oysa tepede ateş yanıyordu ve biz tepede düşmanın olduğunu düşünüyorduk. Düşman bizi yanıltacak bir taktik bulmuş ve biz de bu oyuna gelmiştik. Cihazdan arkadaşlar tepenin boş olduğunu bildirdiğinde, üzerime soğuk sular döküldü sandım. Cihazdan gelişmeleri dinleyen Aslan'ın gür sesi duyuldu,

"Tabura yönelin, taburu vurun"

Tüm namlular tabura yönelmişti, sayabildiğimiz kadarıyla 13 roket tabura isabet etmiş, ortalık birbirine karışmış, sınır ses vermişti. Sınır taşı yerinden oynuyordu.

Biz vuruyorduk ve düşman tetikte bekliyordu. Taburu hedeflememizle birlikte havan, top ve binlerce mermi ile karşılık verildi. Düşman sınıra ölüm yağdırmak için ateş ediyordu. Yoldaşlarımız saldırıya geçmişlerdi ve geriye çekilecektik. Sıra bizdeydi. Sağlıklı geçmeleri için biz ateş ediyorduk.

Hamza'nın silahı karnastı ve ustaca kullanıyordu. Bazen Hamza'yı izlemekten kendimi alıkoyamıyordum. Birden Hamza bana öyle bir döndü ki, ürktüm, "Heval Osman sen ateş etme, gel karnasın şarjörlerini doldur" dedi ve gülümsedi. Talimat yerine getirildi. Hamza savaşıyordu. Hamza gerçekten de tam bir gerillaydı. Vuruşu, atikliği, keskin nişancılığı... Anında mevzi değiştiriyor, beklenmedik bir noktadan düşmana ateş ediyordu. Tek vuruşuyla düşmanı şaşırtıyordu. Arkadaşların ağır ilerlemesinden yaralı veya şehit oduğunu anlıyorduk. İstemeyerek bir gerçeği daha öğreniyorduk.

Geri çekilme yapan grubun üstüne düşman oldukça yoğun yüklenmişti. Sınır yanıyor, delik deşik oluyordu. Zaman sınırdan daha mı yavaş ilerliyordu? Yoksa zaman hızla akıyor, insan ona mı yetişemiyordu?

Ağır da olsa, saldırı grubu sınır taşına ulaştı. Milislerimiz herhangi bir durum için bir katır da getirmişlerdi. Uzaktan izliyordum. Katıra bir yoldaş bindirilmişti. Kimdi? Yaralı mı, yoksa şehit miydi? İkisini de duymak istemiyordum. Arkadaşlar iyice geri çekildikten sonra biz de savunmalı bir biçimde eylem alanından uzaklaştık. Bu kez hiç bir şey düşünmeden sınırı aşmak istemiş ve başarmıştım.

"Hiç bir şey düşünmeyeceğim" dediğim halde saldırı grubunu merak ediyordum, içim içimi yiyordu. Eksik var mıydı, katırla götürülen kimdi?

Noktaya ulaştık. Artık ağustos ayındaydık. Saat gecenin dördüydü. Katırla götürülen Dewran'dı, yaralıydı, ama iyiydi. Yarasına sağlıkçılar müdahale etmişti. Onun dışında yaralı arkadaşlar vardı ama ağır değildi yaraları ve ayakta tedavi olmuşlardı. Bu sevindiriciydi. Düşman bizi yanıltmıştı. Pratik hareket edilmeseydi, eyleme giderken kötü bir biçimde vurulacaktık. Eylem grubunun durumu iyi olduğu için eylemin değerlendirilmesi gecikmeden yapıldı.

Aslan uzun bir özeleştiri verdi. Bunca savaş deneyimine rağmen düşmanın basit bir oyununa gelmek veyahut böyle bir oyunun olabileceğini hesaba katmamak bir gafletti. Ucuz atlatmıştı. Eylem değerlendirilmesi kısa sürede bitirildikten sonra noktamızı hızla değiştirdik.

İki arkadaşımız gümrüğe giderek iki koyun getirmişti. Koyunları kesip yüzdükten sonra közde kebab yaptık. Dağda yediğimiz en lüks yiyecekti. Daha önce Botan'da et dışında yiyecek hiç bir şeyin olmadığı zamanlar az olmamıştı. Ama eti baharatla terbiye edip közde kebab ilk kez yediğimiz bir yiyecekti. Lüks olması biraz da bundandı.

Milis arkadaşlar kasabaya gitmiş ve sağlam bilgiler getirmişlerdi. Kasabada bize karşı bir tepkinin olmadığı, hatta benimsendiğimizi, bundan dolayı KDP tarafından baskılara uğranıldığını öğrenmiştik. Güney halkı katliama, baskıya ve zulme maruz kalmıştı. Hala kalmaya devam ediyordu.

Milisler ayrıca bize çorap getirmişlerdi. Çorap en önemli gereksinimlerimizden biriydi. Gerilla da tek çorap giyilmez. Sürekli hareket halinde olduğumuz için çorap ayaklarımızı korur. Mutlaka beş altı çorap üst üste giyilir. Ayak tabanlarımız incelmışti ve bu da yürüyüşlerde bizi zorluyordu.

Gerilla da çok çorap giymenin bir dizi sebep ve gerekliliği vardır. Sürekli açık arazide kaldığımız için ayakların sıcak tutulması önemlidir. Bazı aylarda gündüz hava kavurucu olsa da gece soğuk olur. Kış mevsimlerinde giyilen çorap sayısı hayli artar. On iki çift çorabın giyildiği zamanlar bile olmuştur. Bundan dolayı gerilla normal giyindiği ayakkabı numarasından mutlaka bir veya iki numara büyük ayakkabı giyer.

Çok çorap giyinmenin daha farklı nedenleri de vardır. Bu konuda bayan arkadaşlarımız bazen şanslı, bazen de şansızdılar. Küçük numaralı ayakkabı bulmak bazen imkansızlaşır. Dolayısıyla büyük ayakkabıların ayağa oturması için çok çorap giymek zorunda kalınır, tabii çorap bulunursa.

Kış mevsimlerinde -ki bu diğer mevsimler için de geçerlidir- her gerillanın bir yün çorabının olması şarttır. Yün çorap ayak yanmalarını az da olsa önler. Fakat çoğu kez bu çoraplardan bulunmaz.

Tüm tedbirlere rağmen, gerilla mücadelesinde ayak ve el yanmaları hemen hemen herkesin yaşadığı bir gerçektir. Bir çok gerillanın bedeninde yanan bir parça vardır. Tıpkı vücudunda mermi, bomba parçalarının olması gibi. İşte tüm bu nedenler ve sayamadığım bir dizi nedenden dolayı, milislerin getirdiği çoraplar en makul ihtiyaçlardı ve arkadaşlara dağıtılmıştı.

Bayrak Tepesi'ne yönelik geliştirdiğimiz eylemden sonraki gün yönetimdeki arkadaşlar uzun bir toplantı yaptılar. Toplantının sonuçlarını merak ediyorduk.

"Bu kez büyük kararlara ulaşılabilecek" diyordu Karker. Merakını ya da olmasını istediği şeyi ifade ediyordu. Karker tecrübeli bir gerillaydı. Olayları birleştiriyor, gelişmelerin örgüsünü iyi kuruyordu. Bundan dolayı öngörülüydü. Artık köklü ve büyük eylemler için karara varmak gerekiyordu. Karker ile tartışıyorduk ki, yönetimden Hamza, Şiyar ve Karker'in çağırıldığı haberi geldi.

"Bak söylemiştim, bu yeni bir yolculuğun işareti" dedi ve yönetime doğru yol aldı. Ardından yönetime Selim de çağırıldı.

Yönetim çağırdığı arkadaşlarla uzun uzun konuşmuştu. Merakla bekliyorduk. Ha bitti, ha bitecek diyorduk ama tartışma uzadıkça uzuyordu. Yönetimdeki arkadaşlarla birlikte gelen Hamza, Şiyar, Karker ve Selim hazırlanarak noktadan uzaklaştılar. Merak ediyorduk ama önemli ve hepimizin bilmesinin gerekli olmadığı bir görev olduğu düşüncesiyle merakımızı içimize gömerek bir şey sormuyorduk. Onlar da herhangi bir şey söylemedi.

Sabah uyandığımızda Aslan'ın, Şêrnaz, Xelil ve beni çağırdığını öğrendik. Merakla Aslan'ın

yanına gittik.

"Rojbaş" dedi Aslan ve ardından neden çağrıldığımızı belirtti. "Hamza ve diğer arkadaşlar mayın döşemek amacıyla noktadan dün ayrılmışlardı. Bugün bize bildirdiklerine göre görevlerini başarıyla tamamlayıp bize doğru yola çıkmışlar. Sizleri de mayınların patlayıp patlamadığını öğrenmek için görevlendirdik. Bu görev için bir şey belirtmek isteyen var mı?" diye sordu.

"Her göreve hazırız, yalnız mayın o alana nasıl yerleştirildi" diye hayretle sordu Halil.

"Bazen düşmanı yanıltmanın en iyi yolu, onun en fazla hakim olduğu yere sızmaştır. Oraya eylem gerçekleştirmektir. Saldırının beklendiği yerden değil, beklenmediği yerden gerçekleştireceksin," dedi Aslan.

Aslan'ı hayretler içerisinde dinlemiştim. Tarif ettiği yer, düşman taburu ile Tepê Sor arasıydı. Ve mayının konulduğu alan eğitilmiş köpekler ve projektörlerle sürekli kontrol ediliyordu. Oldukça riskli bir görevdi ve Hamza'nın grubu bu görevi başarıyla tamamlamıştı.

Şêrnaz ve Xelil'le birlikte mayınların döşendiği alana doğru yola çıktık. Mayınların patlayıp patlamadığını gözlemlemek için uygun bir tepeyi keşfederek çıkmaya başladık. Kayıtsızca toprağa basarak, Ağustosun toprak sıcaklığını hissederek ilerliyorduk.

Düşman tüm sevinçlerimize, mutluluklarımıza gölge düşürmek ve yarım bırakmak istiyordu. Toprak huysuzdu, sıcaklığını bize vermek istemiyordu. Toprak huysuzluğunu belirtmek için didinip duruyordu adeta. Tepeyi tırmanıyorduk. Toprak ayaklarımızı kabul etmiyordu, bundan dolayı dengemizi yitirip kayıyorduk. Toprakla bütünleşmek için ayaklarımızı toprağın yüreğine yerleştirerek yürümeye çalışıyorduk.

Toprağın huysuzluğunu kısa sürede anlamıştık. Tepeye mayın döşenmişti. Düşman kullanabileceğimiz yerlere mayın döşüyordu. Mayınlı bir tepede yol alıyorduk. Geri dönemezdik, çünkü mayınlar her taraftaydı. Sağımız, solumuz, önümüz, arkamız her yanımız mayındı. Mayınları fark edinceye kadar geçtiğimiz yerlerde mayınlara basmamamız bir şanstı. Ya da toprak bizden gizlemiş, yedi kat yüreğine gömmüştü.

"Dikkatli yürüyün, her taraf mayın" diye uyarıda bulunuldu. Yolumuzun kalan kısmını taşlara basarak ilerleyecektik. Gördüğümüz mayınları da öylece bırakıp gidemezdik. Hem düşmana karşı kullanabilirdik hem başka yoldaşlara zarar verebilirdi. Önce mayının çevresindeki toprağı tırnaklarımızla kazıyorduk. Mayının dibine ulaştığımızda toprağa yurdumuz gibi uzanıyor ve bir tek ellerimizi mayına teslim ederek yerden çıkarıyorduk. On iki mayını etkisiz hale getirmiştik. Tepeye doğru ilerliyor, taşlara basıyorduk.

Tepe toprak. Tepede taş yok. Taşların saklandığı, taşların olmadığı bir yere varmıştık. İşte bu tehlikeliydi. Her an toprağın altında bir deprem dalgası ayaklarımıza ulaşabilirdi. Geriye dönmek zorundaydık. Bir taş bulmalı ve kendimizle birlikte bir taş taşımalıydık.

"Ben gider getiririm" dedi Halil. Ve çıktığımız yerden tekrar indi. Bastığımız yerden iniyordu. Bastığımız yerlerin izi vardı. Bu iz toprakta değil, bilince yerleşmişti ve Halil o izden ilerliyordu. Geri döndüğünde elinde bir taşla gelmişti. Bir tek taş vardı, önümüzde toprak, toprakta gizli mayınlar.

Adımımızı atmadan önce taşı bir adım ileriye atıyor, toprağın sağlam olup olmadığını anladıktan sonra bir adım ilerliyorduk. Halil ve Şêrnaz'da ardından geliyorlardı. Bir taşın peşinden tepeye doğru ilerliyorduk. Tepeye ulaştığımızda bir eylem sonrası yaşadığımız yorgunluğun aynısını yaşadık. Zaten sessiz bir eylemden çıkmıştık. Toprak, mayın, taş ve bizler arasında bir kavga ile tepeye ulaşmıştık.

Artık tepedeydik. Arkadaşlarımızın yerleştirdiği mayınların patlamasını bekliyorduk. Heyecanlıydık. Biz kavgamızda kazanmıştık, sıra düşmandaydı. Biz yoldaşlarımızın yerleştirdiği mayınların patlamasını bekliyorduk. En fazla da yanlarına kadar sokulup mayın yerleştirmemiz karşısında düşmanın hissedeceği duyguyu merak ediyorduk.

Bir an gözlerime inanmadım. Bir an gözlerin bazen yanlış görmesini istedim. Kalbim durdu duracak gibi oldu. Mayınların yerleştirildiği yerden askerlere su taşıyan dört katır geçiyordu. Mayınlar katırlarda patlarsa, tüm emeğimiz boşa çıkacaktı. Katırlar su bidonlarıyla ilerliyorlar, onlarla birlikte biz yerimizde ter döküyorduk. Katırlar yavaş yavaş alanı geçtiklerinde biz de rahat bir nefes aldık. Mayınları döşemedeki amacımız daha büyük bir tahribat yaratmak ve düşmana darbe vurmaktı. Katırlarda patlaması diğer mayınları da deşifre edebilirdi.

Öğlen vaktiydi. Ağustos sıcaklığı yakıcıydı ve düşman tepesine doğru askeri bir cip gidiyordu. Beklenen andı. Cip o saatte sıradan birini taşımazdı, cip mayınlı alana girmişti. Her şey susmuş, sıcak basmış ve büyük bir patlama ardından uçuşan araba parçaları gökyüzüne fırlamıştı...

Arkadaşlar cihazdan düşmanı dinlemişti. Şaşırmışlardı. Bir subay ve dört asker ölmüştü. Merkeze bu haberi bildiren sorumluya fırça atılıyor küfrediliyordu.

"Oraya mayın koyacaklarını hiç düşünmemiştik. Yani en son aklımıza gelecek olan yerdi " diye cevap veriyordu olayın şokunu atamayan bir sorumlu.

Hamza ve diğer arkadaşlar, mayınların patladığı haberini cihazdan öğrenmiş ve bizden önce noktaya ulaşmışlardı. Biz de mayının patlamasıyla tepeyi aynı dikkatle inerek noktaya doğru yol almıştık. "Yorulmuştuk. Kilometrelerce yolu sürünerek gitmiş, köpekleri ve projektörleri aşmıştık. Yorgundum ve uykusuzdum ama yerleştirdiğimiz mayınların patlaması ve sonucunu öğrenince, yorgunluğum kayboldu. Öyle bir hızla arkadaşlara ulaştım ki kendime ben bile şaşırdım" diyordu Hamza. Şiyar, Selim, Karker ve Hamza iki gün boyunca uyumadan yürümüşlerdi ve görevlerini başarıyla yerine getirmişlerdi. Şiyar,

"Heval Osman, bu benim ilk görevimdi. Mayın nasıl patladı anlatır mısın?" diye ricada bulundu. İsteyen Şiyar'dı. Yorgun da olsam konuşmak beni dinlendirip, dinçleştirecekti. Mayınların patlama anını ayrıntılarıyla anlattım. Şiyar can kulağıyla dinledi. Ben anlatırken o heyecanlanıyordu. Sonra laf lafı açtı

derler ya, bir sohbet aldı başını gitti.

"Bir ablam saflara katılmıştı. Yıllar oldu ama ondan hiç bir haber alamdık. Dağa geldim onunla mutlaka bir yerlerde karşılaşırız diyordum ama o da olmadı" dedi Şiyar. Duygulu ve hüzünlüydü.

"Adı neydi?" dedim.

"Partideki adını bilmiyorum. Ama bende bir fotoğrafı var" dedi.

"Fotoğrafa bakabilir miyim?" dedim.

Cebinden vesikalık bir fotoğraf çıkardı. Uzatarak, "İşte ablam" dedi. Gözlerini yüzüme dikmiş ilk refleksimi okumak istiyordu. Fotoğrafı görünce ağız dolusu güldüm.

"Tanıyor musun?" diye heyecanla atıldı.

"Tabiki bu Zaxo yoldaştır" dedim. Ardından nasıl tanıştığımızı, 94 yılında geri çekilmede birlikte Güney'e geldiğimizi anlattım. Ablasının yaşadığını öğrenmek Şiyar'ı çocuklar gibi sevindirdi.

"Şimdi nerede olduğunu biliyor musun?" diye sordu.

"Ben bilmiyorum ama arkadaşlar bilir" dedim. Şiyar mutluydu. "Artık biraz uyuyalım, dinlenmemiz iyi olur. Yarın ne olacağı belli değil. Sonra Zaxo yoldaşı sana daha ayrıntılı anlatırım" dedim.

"Ya yarın kaçarsan?" diye espri yaptı.

"Ben kaçarsam, sen de anlattıklarımıyla yetinirsin" dedim.

Şiyarın çocuklar gibi mutlu olduğu bir gecenin sonunda huzurlu bir uykuya daldık. O gece sessiz çocuk Şiyar'ın, esprili yanlarını da keşfetmiştim.

Takımımızın sorunları vardı fakat bu problemler günden güne çözülüyordu. Yaşamda başarı kazandıkça, sorunların çözümü de kendiliğinde geliyordu. Kolektif yaşam geliyordu. Birliğe ve ortak yaşama inancını yitirmiş bir halktan geliyorduk. Böylesi bir inancın gelişmesi ve pratiğinin ortaya çıkması belki de başarıların temelini oluşturuyordu.

Savaş birliği ruhunı yakalamıştık. Bazen düşmanı telaşa düşüren atışlar yapıyor, bazen de beklenmedik yerlerden vuruyorduk. Boş kalmak bizler için yaşamın dışına çıkmak gibi bir şeydi. Arkadaşlar her gün yeni planlar çıkarıyor, öneriler sunuyordu. Bir de yaptığımız morallere diyecek yoktu. Kendiliğinden gelişen morallerimizde sanatçılar, tiyatrocular çıkıyor, dağda farklı bir mekan yaratılıyordu. Bir gün yönetim tarafından resmi olarak moral yapma kararı alındı. Tüm arkadaşlar bir güne sığdırdıkları çeşitli sürprizler hazırladılar. Moralin başlaması saygı duruşuyla gerçekleşti, ardından Çetin arkadaş bir konuşma yaptı ve moral programımız başladı.

Şêrnaz sahneye çıkmıştı. İşte o zaman dağın sesini tanıdık. Peşpeşe söyledi dağ türkülerini. Ardından Firaz usta bir tiyatro oyuncusunu geride bırakır bir oyun sergiledi. Oyun tek kişilikti ve metni yoktu. Metni olmayan bir tiyatro oyununu sergiliyordu Firaz;

"Çıplak başlasın oyunumuz. Oyunlar çıplak...

Metni yok bu oyunun, oyun bir metin.

Çıplak başlasın oyunumuz, kostümü çıplaklığı.

Çıplaklığı, kelimeleri...

Kırmızı bir gül varmış, uzak-yakın bir diyarda. Oyunun son cümleleri belki de buymuş.

Yani kırmızı bir gül. Bizim çıplak oyunumuz bu hikayenin sonuyla başlıyor.

Kırmız gül, bir Nurhak masalıymış. Nurhak Dağının karşısında açan kırmızı bir gül.

Engizekler'e karşı, kara kışın ortasında bir temmuz tebessümüymüş. Engizek bu

tebessümden almış sevda açılımını. Tüm sürgünler bu tebessümle buluşmuş.

Kırmızı gül, kar altında demlenen yüzyıllık bir yalnızlıkmış.

Nurhak Dağının dumanlı havasında, karın tozundan kırmızı güle ulaşırmış tüm

yalnızlıklar. O gülün kadife yapraklarına insanlar yüz sürermiş. İnsanlar yüz sürdükçe

gül, acılarını almış. Ondan insanlar yüz sürdükçe dinginleşirmiş.

O gül, bir dağbaşı yalnızlığı.

Yalazdan bir gül.

Nurhak'ın ululuğu

Ve o ululukta bir aşk yalazıdır.

İçinde devindirdiği acılar onun pamuk yüreğini ağırlaştırır. Yüreğini kimse görmesin

diye en kuytuluk yerine gömer. Hırçınlığı, ibrişim yapraklarını rüzgarlara açmaktır.

Yoktur onun başka hırçınlığı. Öyle dingin, öyle asil... Bilir ki o insanların yüz sürdüğü

bir güldür. Sert kışlara ve ayaza karşı dik durmayı böyle öğrenir.

Bir gün ibrişimden yapraklarını açar ve kendisine yüz süren insanların hikayesini

anlatır. Dinleyelim,

Kırmızı Gül: Son söz, son dilek; esaretin en kötü biçimi insanları üretimsizlik içinde kendine güvensizliğe zincirlemektir. Bizlere defalarca Kürdistan'ın geçmişte ihtişamını sergileyen bir ülke olduğu ama artık ilerleme yolunda asla yürüyemeyeceği, yüzünü dönmeyecek derecede geriye dönük olduğu söylendi. Bu suçlamayı kabul ettik. Ve ona inandık. Esaretin utancını gizli taşıyan bazı kesimler, bu suçlamaların utancından tükenmiş olan bir kesim, kendini aldatmak, bunu bir övünç meselesi haline getirmek için elinden ne geliyorsa yapıyor. Oysa övünme maskelenmiş utançtır. Kendi kendine inanç söz konusu değildir. Halbuki içlerinde hayat ve kuvvet vardır. Yapmaları gereken tek şey, üstlerindeki ölü toprağı silkelemektir. O zaman göreceklersiniz ki, ölüye sığınmak, ölümün ta kendisidir. Ve en geniş anlamıyla hayatın

tüm risklerini göze almak yaşamın ta kendisidir.

Hayatımıza ait olmayan şeyleri başkalarından aldığımızda, bunlar ancak hayatı ezmeye yarar. Kürt için kendini farklı göstermek bir saplantı, bir hastalıktır. Çoğu zaman bu sevildi. Bir şey olduğu hazzına, düşüncesine böyle kapılıyorlar. Bu bir aldatmaca, bir yalan oysa. Yalandan gebe kalan ihanet doğurur. Oysa ihanet doğurulmamalı. Sevgi kaynağı olunmalı, kendi yalnızlığından halkının kimsesizliğinden.

İnsan gölgesinden kaçamaz, o hep yanındadır. Maskelenmiş utancın arkasındaki yüz hep yanında, her yerdedir. Çok güçlü özellikleriniz yoksa, uyduruk felsefecilerin, sokak kültürlerinin peşinden sürüklenirsiniz. Kendinden ve toprağından kopukluk budur. Düşmanın şekillenmesini bir övünç haline getirmektir..." dedi ve devam etti...

Kırmızı Gül; Gerçekten acınacak bir durum, bu yalnızca bir zavallılıktır. Zavallılık insana yaklaşımda açığa çıkar. 'Size kötülük yapana kızmayın, sebebini araştırın, ona sadece acırsın'..."

Aynaya bakamayacak kadar zavallı bir toplumsal gerçeklikten geliyoruz. En büyük düşmanlarımız aynalarımızdı. Çünkü aynalar kişiye kendisini hatırlatır ve şimdi temiz bir ayna gerekir. Kırmızı gül, ne de çok şey görmüş, bilmiş... dinleyelim...

Kırmızı Gül; Kötülük insanın yüreğinin en derinine saplanan bir hançerdir. Başkalarına yapılan kötülük, vurulan hançer, kişinin kendi yüreğine vurduğu hançerdir. Zavallılık burada...

Kendin olmadığın zaman bünyedeki bir yabancı hücre gibi dışarı atılırsın. Ait olduğumuz bünyeye dönmek şarttır. Gül ne güzel konuşuyor.... dinleyelim....

Kırmızı Gül; Dile getirdiklerim değil, dile getirmediklerim mühimdir.

Biz, kötülükte ısrar eden, bünyesinde yabancı hücreler taşıyanların utancını paylaşmayacağız, Gülün anlattıklarının ardında gizli olanları anlayalım.... dinleyelim...

Kırmızı Gül; ...

Çıplak bir öykü bu, insanlar kendilerine öyle yabancılaşmış ki çıplak maskeler giyinmeye kalkışmışlar. Gül, acılarını bildikçe anlamış insanları... Güle insanlar yüz sürdükçe gül onların maskelerinin çıplak olduğunu anlamış. Ve o gül ki, insanların acılarını yüreğine aldıkça ermiş erdeme, bilgeliğe.... Ulaştıkça erdeme, mutluluğu yakalamış. Ve insanlara anlatmış öykülerini...

Bu topraklarda maskeler düşürülüyor, bir halk yüz yıllık maskelerini kaldırıyor. Hala maske takmak isteyenlerin boğulacağı bir su yükseliyor o Gül'den tüm Güllere...." diyordu Firaz. Bir gül oluyordu, bir anlatıcı, bir maske giyinmek isteyen...

Firaz'ın tek kişilik oyunu devam ediyordu . Bazen KDP peşmergelerine, bazen TC askerlerinin olduğu dağlara bakarak, bazen içten bakışlarla yoldaşlarında gözünü gezdirerek oyununu sergiliyordu. Ve işte o zaman anladım ki, oyun gerçektir. Hayatın gerçeğini oyunlar iyi dile getiriyor.

Dağda günler böyle geçirdi. Eylemli, çatışmalı, sanatlı, edebiyatlı, şiirli, türkölü bir yaşam... Milisler moral olacağı için bize şekerleme ve bisküvi getirmişlerdi. Moralden sonra dağıtıldı ama kimse yememişti.

Şeker ve bisküviler yenilmedi. Bu çok yediğimizden ya da sevmediğimizden değil, daha sonra lazım olacağındandı. Az aç kalmamıştık. Yaralı arkadaşlarımızın yorgunluktan, açlıktan bitkin düştüğü çok olmuştu. Yoldaşlarımıza verecek bir avuç şeker, tuz bulunmadığı günler az değildi. Yine bir eylem sonrası veyahut operasyon anında çatışmada, bir tek şekerin neleri kurtardığını bir tek gerilla bilir. Bir tek şekerin insanı nasıl yürüttüğü, nasıl savaştırdığını görmüş ve yaşamıştık. Kimse yemedi. Tokluktan değil, daha kötü zamanlara saklamıştık moral tatlımızı.

Akşama doğru herkes oduna ve suya gitti. Gece hazırlıkları yapıldı. Karanlığın çökmesiyle ateş yerini közlere bıraktı. Ateşin hep güzel olduğunu düşünürdüm. Oysa dağda közün farklılığını gördüm; köz, ateşin olgunluğudur.

Köz, ateşin erdemli halidir. Öyle bir erdemliliğe dalarak uzaklara gitmişim. Benim dışımda Hamza ve Kendal vardı. Sonra diğer arkadaşlar da tek tek geldiler. O gün hep farklılıklar yaşanmıştı.

Tartışmamızın konusu da sıcak savaşın dışındaydı. Avrupa faaliyetleri tartışılıyordu,

Kendal Avrupa'da Parti saflarına katılmış, Güneybatılı bir arkadaştı. Hamza ise Cudi'de doğmuş, büyümüş ve partiye katılmıştı. Bir süre milislik yapmış, düşmanın baskıları göz çoğalınca, '93'de dağa çıkmıştı. Kendal teorik olarak güçlü bir arkadaştı. Kendisini iyi ifade edebiliyordu. Hamza ise altta kalmıyor her şeye hayat deneyimlerinden yola çıkarak izah getiriyordu. Araya Cıwan giriyordu, Cıvan da Pazarcıklıydı ve Avrupa'da büyümüşü.

"Hamza arkadaşı kiskaca almaya çalışıyorsunuz, ama nafile" dedim. Herkes güldü.

"Kelimeler çıplaktır ve ben çıplak olan hayatın kelimelerini kullanıyorum. Ondan dolayı biraz da benimle baş edemezler" dedi Hamza ve ağız dolusu güldü. Belki de sırrın ipuçlarını veriyordu bize. Genç ama olgun ve erdemliydi. Hep saygı toplardı. Bana 'İver' diye hitap ederdi. Yöresel bir alışkanlıktı bende, her konuşmanın başına ve sonuna 'İver' koyarak konuşurdum. Yalnız bana 'İver' demesinin altında bir de farklı bir bağ gizliydi. Belki de bir baba oğul ilişkisiydi.

Bol çay içmiş, sarı tütünden sarmıştık. Sohbet arada bir esprilerle farklılaşıyordu. Gecenin yarısını bulmuştu.

"Sen askersin, senle baş edemem, ben kaçıyorum" dedi Kendal ve gitti. Çilolardan hazırladığımız yere giderek dinlenmeye çekilmişti. Cıwan da onun ardından gitmişti. Hamza ile baş başa kalmıştık.

"Uygun yok mu?" diye sordu Hamza.

"Kurtlar erken uyumaz, hele ihtiyar kurtlar hiç uyumaz." dedim. Geceyi bir kahkaha tufanı sarmıştı. Gece yarısından sonra -ki en gerçekçi tartışmalar böylesi zamanlarda olur- ikinci tartışmamız başlamıştı. Bu tartışma ve tanışma bir yara üzerine değil, sarılanlar üzerineydi. Hayatlarımızın acılarını anlatan değil, onu yenen, gerçekliğin tartışmasıydı.

Hamza her sohbetimizde kendisinin bir parçasını anlatıyordu. Belki o günü anı diye yazacağımı düşünerek veya hiç bunu bilmeden anlatıyordu kendisini.

Ailesi yurtseverdi. Bir yurt sevgisi taşırdı benliğinde. O bir toprak çocuğuydu. Yaşamı da bir toprak ninnisiydi. Hamza'da her şey toprakla başlardı.

Hamza Cudi'de milisti. Çıkınında ekmek, çıkınında cephanе, çıkınında umudu taşıyordu. Umudunu çıkın yapıp dağlara çıkıyor, gerillaya ulaşıyordu. Hamza, çocukluğunda büyümüştü yüreğini, dağ aşkı ile sulamıştı hayat toprağını suyunu. Çocukluğunda vurulmak istenmişti yüreği.

"Geliyorlardı, 'terörist çocuğu, hepinizin kökünü kazıyacağız. Bir daha dağ falan da görmeyeceksiniz' diyorlardı. Geliyorlardı ve ben çoktumdum. Alıştım. Her sabahın seher vaktinde serçeler artık ötmüyor, kara bulutlar gibi gergedanlar sabah uykularımızı bölüyorlardı. Çocuk isyanım onlar gelse de, uyum ikiye bölünse de, uyuyor numarası yapmaktı. Bu onları önemsememeydi. İlk isyanımdı. Onlar geldiğinde uyanırdım ama göz kapaklarımı hep kapalı tutardım. Vücuduma doğru gelen soğuk namluyu hissettiğimde onlardan, kendimden gizli gözlerimi hafif açardım. Namlu bana doğru uzanır ve ben namlunun ucunu artık vücudumda hissederdim. Annemin el emeği ile ördüğü kırmızı kazağımı namlu yakalardı ve bir süre sonra namlu kazağımı, kazak beni havaya kaldırır. Annemin el emeği beni havaya kaldırır. Askerler altımızda bir şeyin saklanıp saklanmadığını böyle öğrenirdi. Büyüdüm. Büyüdükçe, çocukluğumda altımda aradıklarını yüreğimde saklamayı öğrendim. Onlar milis diye sorgularken çocukluğumda altımda aradıklarını, ben yüreğimde saklayarak onlara karşı ikinci isyanımı başlatmıştım. Günler geçtikçe isyanlarım çoğalıyordu. Her isyan yeni sorguları peşinde getiriyor, her sorgu yeni bir isyanı doğuruyordu. Sorgu-işkence, kan-çığlık, korku-tedirginlik ve direnişle iç içe bir yaşam. Sükunet, bir avuç sükunet için, bir avuç insanlık, bir avuç aşk ve bir avuç çocukluğum için dağa geldim.

Sonra sükunet içinde geçiyordu yaşam. Savaş vardı oysa ama yüreğim büyük bir sükuneti yaşıyordu. Acılar, katliamlar, ölümler bende bir şeyleri eksiltmiyor, aksine çoğaltıyordu. Çoğaldıkça büyüyordu.

Bir askeri panzeri imha etmiştik, ama çembere alınmıştık. İşte tam o yerde, tam o anda iki çizgi, ölüm-yaşam, direniş-ihanetin birlikte kol gezdiği andı. Ne ölümü ne de ihaneti düşünmüştüm, mutlak kurtulmak. Çemberden çıkabilecek kadar güçlü olduğumuzu hissederek bilerek hareket etmişim. Ve kimsenin, düşmanın, hatta yanımızdaki yoldaşlarımızın bile inanmadığı şeyi başarmıştım, çemberden çıkmıştım ve çemberdekileri kurtarmıştım. O zaman anladım ki, yaşam bir inanç meselesidir. Ben artık büyümüşüm. Olgunlaşmışım. Çünkü olgunluk yaşamın bilincine varmaktır. Ben ölümü hiç düşünmemiştim. Ölüm, bende yenilgiye uğramıştı. Fiziken yok olsam da artık bu bir şeyi değiştirmeyecek. Çünkü ben, onu zaten yendim" diyordu Hamza.

Gençti Hamza, benden daha genç, yalnız benden daha çok yaşamıştı hayatı.

Ben Hamza'yı dinlemiştim. Onu dinlerken, '79 yılına gitmişim. Bizim mahalledeydim. '79 çatışmalarını yeniden yaşıyordum. Belki de benim ilk isyanımdı veyahut Hamza'nın söylevinde beni o dönemle buluşturan bir bağ vardı. Nedensiz değildi. Ama neydi Hamza'nın beni '79'a götüren sözleri?

İsyandı. İlk çatışmaydı, Hamza kendisiyle buluşarak beni dinlemiş, '79'da belki de daha yeni doğduğu yıllarda yaşanan fırtınayı anlamaya çalışmıştı.

Ben nerede, nasıl sustum, Hamza nerede kaldı, beni nereye kadar dinledi, bilmiyorum. Öylece uyuyakalmıştık. Közün erdeminde bir tartışma sonrası uykuya dalmıştık. Her hayat tecrübesinin anlatımı insanı bir adım olgunlaştırır mı ?

Uyandığımızda önceki günü daha güçlü kapamanın huzurunu fark etmiştik. Bir de ayakkabılarımızın közde yanmış olduğunu. Közün erdemliliği, olgunluğu, ateşin gizli ısısı öyle bir bedenlerimizi almıştı ki vücutlarımız yansa bile fark etmeyecek kadar bütünleşmiş közlerle. Hava soğuktu. Ayakkabılarımızın yandığını anlamamızı engellemişti. Ayakkabı bulmak problemli. Yine de çok fazla üzülmeydik. Yanık ayakkabılar ile de dağları dolaşacak durumdaydık. Ayakkabısız yürüdüğümüz günler de az değildi ve bu konuda da tecrübeliydik. Yani tecrübeliydik, öyle de yapabileceğimizi öğretmiştik ayaklarımızı.

Kahvaltı yapıp, dağları seyre dalmıştık. Dağda tekrarlanan hiçbir şey yoktu. Her şey doğanın uyanışı, dağın duruşu, çiçeğin türünü çoğaltması veya bir ağustos sabahında üşümesi... Bunlar tekrar gibi

görünür ama yaşam sevdalısı insanlara, bir tek onlara bunun böyle olmadığını cömertçe anlatır.

Ağustos sıcaklığında dağ üşüyordu, sabahın yalnızlığını böyle anlatıyordu. Kuşlar bunun türküsünü söylüyor, belki de insanın derin uykusundan uyanmasını bekliyorlardı. Dağ yalnızlığını insanın sesiyle gideriyordu. Ve öyle bir sabahı yaşıyorduk.

Bölükte kahvaltıdan sonra iç düzenleme yapılmıştı. Şiyar ile ben, mutfak görevlisiydik. Görevli olduğumu öğrendiğimde Şiyar çoktan mutfağa gitmişti bile.

"Sen daha yeni mi gidiyorsun? Şiyar tüm hazırlıkları yaptı" dedi Farke. Farke listecimizdi. Ben mutfağa doru giderken, Rêber ve Mervan da gümrüğe doğru yola çıkmışlardı. Musa, Hamza ve iki arkadaş daha karargaha gidiyorlardı.

Mutfak yeri olarak kullandığımız yere ulaştığımızda Şiyar güler yüzle, insanda yalnızlığı yırtan sıcak bir tebessümle karşıladı beni. "Roj baş" dedi.

Bir gülümseyiş, bir tebessüm ve iki kelime dağın mahmurluğunu yırtmıştı. Ekmek yapmak için gür bir ateş yaktık. Odunları düzenli ve duman çıkarmayacak biçimde yerleştirdik. Odunlar kısa sürede kırmızı alevin kollarına bıraktılar kendilerini. Ardından közün üzerine bir teneke parçası yerleştirdik. Teneke inceydi, ekmeğin yanmasını engellemek için biraz kül, biraz tuz lazımdı. Şiyar ikisini çoktan bulmuş ve su ile yoğurmuştu. Tenekenin üstünü biraz tuz, biraz kül ve biraz su ile örtmüştük. Artık ekmeklerimizin pişmesi için her şey hazır. biraz sonra noktamız buram buram ekmek kokmaya başladı.

Mutfak görevimiz daha yeni bitmişti ki, karargahtan takımımızın çağrıldığını öğrendik. Karargahtan gelen talimat üzerine kısa sürede hazırlanarak yola çıktık. Geçiş hattı olarak Maya köyünün üst tarafı ve Kani Masi suyunu geçecektik. Yürüyüş tempomuz yüksekti. Maya köyüne ulaştığımızda ağustos ayının kavurucu sıcaklığı dayanılmaz bir hal almıştı. Hava sıcaktı, sıcak havada yürümek zorlayıcıydı ama imkansız değildi.

Kani Masi'nin suyuna ulaştığımızda hava hafif serinlemişti. Geçmemiz gereken bir su vardı. Suyu aşabilmek için kullanılan tek yol, suyun her iki tarafını birleştiren demir bir boruydu. Boru inceydi ve üzerinden geçmek biraz da ustalık istiyordu. Espriler başlamıştı,

"Bakalım bugün kimler banyo yapma şansını yakalayacak" diyordu Mervan.

Borunun üzerinden tek tek geçiyorduk, düşüp düşmeme bir denge sorunuydu. Bu tür durumlarda hızla yürümek, düşme riskini azaltıyordu. Bu tür yerlerde yavaş ilerlemek, dikkatli ilerleme anlamına gelmez hatta daha tehlikelidir. Deneyimli olanlar hızla geçip gitmişlerdi. Farke, ürkek ve yavaş ilerliyordu. Ürkekliği dengesini yitirmesine neden oldu. Farke suyun içindeydi, borunun üzerinden geçerken "zaten daha ülkede banyo yapma fırsatı bulmamıştın, böylelikle banyo yapmış oldun" diyordu Agiri Pet. Ustaca borunun üzerinden geçmiş, espri yapmayı da unutmamıştı. Farke kendi kendine kızıyor, arkadaşlar gizli gizli gülüyorlardı.

"Kızacak bir şey yok, bak ne güzel bir banyo yaptık işte" dediysem de Farke bir yenilgiye uğramış gibi kızıp duruyordu. Yeniydi ama gururluydu. Yani her şeyi bir anda öğrenebileceğini, yaşayabileceğini düşünüyordu. Zaman geçtikçe dağın sırrını anlayacak ve tecrübeli bir gerilla olacaktı.

Nokta Şikêrê'ye geldiğimizde hava artık kararmıştı. Cırcır böceklerin sesi daha yüksek bir perdeden gelmeye başlamıştı. Karanlığa mı isyan ediyorlardı? Gece yolcularına mı eşlik etmek istiyorlardı bilmem ama, cırcır böcekleri hep birlikte aynı ritimde ses çıkarıyorlardı. Cırcır böceklerinin sesleri arasında ilerliyordum. Gözlerim ise dağa düşen gölgelerimizdeydi.

Nokta Şikêrê'de bulunan bir bölüklük arkadaşla karşılaştıktan sonra, üslenerek dinlenmeye çekildik. Sabah uyandığımızda Hamza ve Musa bulunduğumuz noktaya gelmişlerdi. İkisi de oldukça yorgun görünüyordu. Gece boyu yol yürümüşlerdi. Geliş biçimlerinden, önemli bir şeylerin olduğu anlaşılıyordu. Hiçbir şey sormadık.

Kani Masi kasabası karşımızdaydı ve sabahın bu erken saatinde sıcak çaylarımızı yudumluyorduk. Halklar mozaîği Kani Masi kasabasını izliyorduk. Asuri ve Kürtlerin birlikte yaşadıkları, aynı toprağı paylaşıp, aynı havayı soluyup, aynı duyguları yaşadıkları Kani Masi kasabası hüzünlü ve mistik bir havadaydı.

Kasabayı izlemeye daldığımızı gören ve Kani Masi kasabasında milislik yapan Necip, yanımıza sokularak kasabayı ayrıntılarıyla anlattı. Necip konuştuğça kasaba ile aramızdaki uzak hava kırılıyor, mesafe kısalıyordu.

Kani Masi kasabasının ortasından bir haç yükseliyordu. Kasabanın diğer yerlerinde ise cami minareleri yükseliyordu. Haç ve minareler göğün mavisıyla buluşuyordu.

Yönetim toplanmış, tartışıyordu. Toplantının sonuçları bize aktarılmıştı. KDP'ye yönelik kapsamlı bir hamle yapılacaktı. Biz de kendi cepimizde işbirlikçi kalelere saldıracaktık. Bu amaçla yönetim tarafından bir eylem planlaması sunulmuştu. Yönetimdeki arkadaşlar oldukça pratik yaklaşp, hem hamlenin önemini yapıya kavratmış, hem de eylem için planlama ve düzenlemeler yapmışlardı. Eylem planlamasını kabul eden arkadaşlar, destek amaçlı çeşitli önerilerde bulunmuşlardı. Eylem planlaması için daha sonra tek tek birimlerle tartışıldı. Benim de içinde bulunduğum timin mevzilenme yeri, sınırın en yüksek tepesiydi.

Her tim kendi alanına doğru yola çıktı. Tepe uzun, tepe uzak, yol dardı. Yanımızda tek damla su yoktu. Ve ağustos sıcaklığında yürüyorduk.

Toprak susuzluktan çatlamış, bahar ayının kabarmış verimli toprağı susuzluktan çökmüş, toz olup aşağılara kayıyordu. Toprak susuz, biz susuz, önümüzde uzunca bir yol. Patikada bizden önce gidenler veya gelenlerin bıraktığı boş mermi kovanları. Hangi çatışmadan geriye kaldığı bilinmez bomba parçaları.

"Heval su" diyordu Çetin. Dudakları kurumuş, dili biraz ıslak, o da "su" diyebileceği kadar ıslak. Su yok, güneş de tepemizde ve biz sonsuzluğa merdiven gibi dayanmış olan tepeyi tırmanıyorduk.

"Su... Su..." çöllere düşenlerin anlayabildiği tek yaşam kaynağı. Bir avuç suyun dünyanın en kutsal aramağını olduğunu, bir tek çöle düşenler bilir. Ve bunu da yüreğimize gömerek, bunu da yenerek tepenin en üst zirvesine ulaştık. Dinlenebilirdik. Görevimiz, düşmanın tepeye güç indirmesini engellemektir. Susuzduk. Yalnız düşmanın tepeye ayak basmasını engelleyecek kadar gücümüz vardı. Bu, sevda suyumuzdu. Bu bir halkın umudu olma gerekçemizdi. Yoksa vücudumuz susuzluktan kurumuştur.

Diğer grubumuz ise, Ore köyünde peşmergecilik yapan ve düşmana bilgi aktaran bazı ajanlara yönelik eylem yapacaktı. Biz tepede bekliyorduk. Bulunduğumuz coğrafyanın ötesinde bir tek tepeye düşman indirme yapsa, nasıl engelleyeceğimizi ve bir de su içeceğimiz anı düşünüyorduk. Hava sıcak ve vücutlarımızda bir tek ter damlası yoktu. Vücutlarımızda tek damla su kalmamıştı, ondan terleyemiyorduk.

Akşama kadar tepede bekledik. Her taraf sessizdi. Diğer grubun gittiği güzergahta herhangi bir ses duyulmamıştı. "Neler olmuştu?" Bu içimizi daha çok kavuruyordu.

Hava serinlediğinde, biz de tepeden aşağıya doğru inmeye başlamıştık. Yol kısaydı. Yolun ululuğu bitmişti. Hızla iniyorduk. Suya ulaşacaktık. Görevimizin süresi bitmişti ve yapacağımız ilk iş su bulmaktır. Uzaktan küçük bir dereyi görmüş ve ona doğru yolumuzu ayarlamıştık.

Suya ulaştığımızda önce bir avuç su içtik. Ve sonra elbiselerimizle derenin en derin yerine daldık, her tarafımızın ıslanmasını, bedenlerimizin rahatlamasını istiyorduk. Hepimiz kana kana su içtik. Artık noktamıza doğru yol alabilirdik. Ve diğer gruba ne olduğunu öğrenebilirdik.

Noktaya ulaştığımızda diğer gruptaki arkadaşları görünce sevindik. Arkadaşlara bir şey olmamıştı. Eylem sabote olduğu için beklenen çatışma gerçekleşmemişti. Arkadaşların eylem amacıyla alana doğru giderken tesadüfen fark edilmeleri bir şanssızlıktı. Grubun sorumlusu Hamzaydı.

"Osman yoldaş, bu eylemi yapamadık ama bir esirimiz var. Biraz ilgilen, çok korkuyor" dedi. Önce bunun bir espri olduğunu sandım. Gerçekten içimizde yabancı birinin olduğunu fark etmemiştim.

Hamza'nın grubu eylem sabote olunca geri dönüşte sivil biriyle karşılaşılıyorlar. Köy koruyucusu olabileceği ihtimalinden yola çıkarak yanlarına alıyorlar. Güneyli bir gençti.

"Nasılsın arkadaş " diye sordum.

"İyiyim, sağ olun, bana ne yapacaksınız, beni öldürecek misiniz?" dedi. Öyle bir korkuyordu ki, bu onu zavallılaştırıyordu. Zavallılıktan nefret ederdim. Bir zavallı duruş gördüm mü kendime hakim olamazdım.

"Kalk ayağa öyle ağlar gibi konuşma, öleceğini bilsen bile böyle zavallılaşma. Hep böyle yaptık, ne elde edildi ha. Ayağa kalk!" yakasına yapışmışım. Hamza elimden aldı.

"Sana 'adamla konuş' dedik, sen ne yapıyorsun heval" diye uyardı. Karşımda Hamza'yı görünce şaşırdım.

"Bak arkadaş böyle korkak durma, bu duruş beni hep tahrik etmiştir. Senden özür diliyorum" dedikten sonra günlerimi alan bir ilgilenmeyle içine girdiğim davranışın yaratacağı sonuçları gidermeye çalıştım. İsmi de artık öğrendiğim esirimiz Emmo.

"Anladım Osman, anladım. Bundan sonra biri benim yanımda öyle korkakça davranırsa ben de kabul etmeyeceğim" dedi. Bu sözleri duyduğumda ben de kendimi affettim. Bir başkasına bağırma hakkım yoktu. Onu almaya gelen annesiyle birlikte giderken.

"Sizleri böyle tanı mıyorduk, böyle de olsa, sizleri tanı mam benim için bir şans" dedi Emmo, Altı gün yanımda kalan Emmo'yu gönderdiğimiz gündü. Cihazdan yine acı bir haber ulaştı.

Cihazdan haberi veren tabur komutanımız Mahir'di,

"Dün üç yoldaşımız KDP işbirlikçi güçleri tarafından haince katledilmiştir"

İhanet gömülmeli, ihanet yok edilmeliydi. Arkadaşlarımızı katleden peşmergeler, Kani Masi'de halaya durmuşlar. İhanet üzerine halay çekmişlerdi. Kendi ölümleri, kendi ölüm külleri üzerine halaya durmuşlardı. Ne tuhaf insanlardı. Tüm zaferlerini bir başkasının ölümü veya düşüşü üzerine kurmuşlardı. Dağda bir gerilla vurulunca bir başarı sağladıklarını, hafta yaşamlarının zaferini elde ettiklerini düşünürlerdiler. Gerilla bu kadar önemliydi. Çünkü onlar yaşam savaşçılarıydılar. Ölü yaşayan topluluktan olmayı reddetmişlerdi. Ve ölümü yaşam diye belleyenler için bizden birinin vurulması demek, onların biraz daha ölmesi demekti.

Büyük hamle başlıyordu. Bunun tüm planları yapılmıştı. KDP toptan vurulacak, her alanda üzerine gidilecekti. Yanımızda bulunan bir bölük arkadaşla bir araya gelerek yeni bir eylem planı ve hedef belirledik.

Tarih, 14-15 Ağustos 1995. Plan hazır, gruplar hazır. Eylemin başarısı kesindi. Bir milis arkadaşımız vardı ve eylem yapacağımız yerin bir bütününü tanıyordu. Hedef bir KDP karakoluydu. Bir grup karakolun stratejik tepesini tutacak, bir grup karakolu vuracak, Hamza'nın grubu ise, Seytare dedikleri devriyeyi vuracaktı.

15 Ağustos '84'ten, 15 Ağustos '95'e uzanan bir tarihin içinden yürüyorduk. Agit komutanın yüreğinde '84'te atılan merminin sıcaklığını hissetmeye ve anlamaya çalışarak eyleme gidiyorduk. Gecenin saat 12:00'si Güney'in tarihi eylemliliğinin her yerde başlayacağı geceydi. Geceye mermi yağacaktı.

Biz eylem grubu olarak eyleme başlamıştık. Diğer yerlerde ise bazı aksaklıklar çıktığı için o gece beklenen eylemler zincirinin başlamadığını sonradan öğrendik.

Kısa sürede karşı taraftan bize doğru gelen mermiler durdu. Karakola doğru ilerlemeye başlamıştık. Karakol boştu. Peşmergeler arkalarında dört ölü bırakarak kaçmışlardı. Bir köşede başını

dizlerinin arasına almış birinin olduğunu fark ettiğimde, hepimiz namluları ona çevirdik. Bir tuzak olabilirdi.

"Ayağa kalk!" diye bağırdım. Yalnızca başını kaldırabilen peşmerge şok yaşıyordu. Bunu anladığımızda ona yaklaştık, üstündeki askeri malzemelere el koyarak esir aldık.

"Adım Davut, adım Davut, Fatte'nin oğlu Davut... Öleceğim, öleceğim..." deyip duruyordu.

Karakolda bırakılan askeri malzemeleri ve esirimizi alarak diğer gruplarla birleşeceğimiz noktaya doğru ilerledik. Yol boyunca yürümekte zorlanan esir durmadan aynı şeyleri tekrarlayıp duruyordu. Ve ben yine tahrik oluyor, kendimi kontrol etmeye çalışıyordum.

"Adım Davut... Adım Davut, Fatte'nin oğlu Davut... Öleceğim..." deyip duruyordu. Diğer grupla buluşmuştuk.

"Demek bir esirimiz var" dedi Hamza.

"Doğru" dedim. Esire baktı, "bu şok yaşıyor" dedi ve esirin yüzüne okkalı bir tokat indirdi. Bu ani davranış karşısında ben bile şok olmuştum. Şaşırdığımı gören Hamza, "şoka karşı şok tedavi" dedi gülümseyerek. Davut o tokattan sonra susup sakinleşti.

Noktamıza doğru yol alıyorduk. Eylemden sonra Metina'ya gelerek Kani Reşê'de dinlenmek için ara vermiştik. Davut'la ilgilenmemiz, bizler hakkında oluşturulan yargıları kırmamız gerekiyordu. Bu görevi üstlenenlerden biri de bendim. Gün geçtikçe Davut'un bize karşı düşünceleri değişmişti. Daha sonra ailesine haber göndererek gelip almalarını bildirmiştik. Davut'u ailesine teslim ettiğimizde "ben artık peşmergecilik yapmayacağım" dedi.

Kani Reşê'de günler güzel geçiyordu. En temel özelliği suyuuydu. Kaynaktan gelen bir çeşmesi vardı. Ve suyu insanın doyamayacağı kadar güzeldi. Eylemden sonraki günlerde karargah tarafından takımca çağırılmıştık. Kısmi de olsa, kısa sürede herkes temizliğini yapmıştı. Hepimizin üstü başı oldukça düzenliydi ve karargaha doğru yola çıkmıştık. Karargah daha önce YAJK I. Kongresinin yapıldığı yerdeydi.

Karargaha ulaştığımızda eski su kuyularıyla karşılaştık. Su ihtiyacının kuyulardan giderildiği belli oluyordu. Çevrede bir iki nöbetçi dışında kimse yoktu. Bu bizi biraz şaşırtmıştı. Biraz daha vadinin derinliklerine daldığımızda arkadaşların yerleşim alanlarıyla karşılaşmıştık ama bu da bizi tatmin etmemiş, ulaştığımız yer bir karargah hissini uyandırmamıştı.

Karargah, Bazı denilen bir köyün üzerindeydi. Şaşkınlık içerisinde çevreye baktığımızı gören Çetin "karargah burası değil, karargaha gideceğiz" dedi. Bu vadinin neresinde karargah vardı henüz anlamış değildim.

"Zaten bu noktayı arkadaşlar keşfedinceye kadar epey zorlanmışlar. Şu gördüğünüz tepede büyük bir mağara var. İşte karargah o mağaradır" dedi Kemal. Bir mağara nasıl koskocaman bir karargah olurdu. Çok fazla anlamamıştım fakat önde yürüyen arkadaşşı takip ettim.

Öncümüzün tırmandığı yer normal bir tepe değildi. Bir uçurumu tırmanıyorduk. Geriye dönüp bakmamızı söylüyordu. Öncümüzün bizi nereye götürdüğünü doğrusu merak ediyorduk. Öyle bir yerde ilerliyordu ki, sırat köprüsü demek abartılı olmaz. Dik bir uçurum. Ayaklarımız ve ellerimizle tutunacağımız yerler oyulmuştu. Onun dışında tutunacak hiç bir yer yoktu. Ayak ve el yerleri ise özel kazılmış, uzun yılları kapsayan bir kullanım sonucu aşınarak oluşmuştu. Kimler öyle bir yolu uzun süre kullanmıştı? En önde yürüyen öncümüz bir yandan da konuşuyordu.

"Çıktığımız yer bir kilisedir. Hristiyanlar kendi inançlarını korumak, İsa ve Meryem'e karşı görevlerini yerine getirmek için böyle yollar kullanmışlar" diyordu. Bu sözler beni daha da heyecanlandırmıştı. İnsanlar inançları uğruna hangi dağları delmemişlerdi ki. İnsanda sınırsız eylem gücünü geliştiren inançtı. İnanç olmasa, öylesi bir uçurumdan insanlar çıkamazdı. Çünkü düşse insan paramparça olurdu. Uçurumun ortasına ulaştığımızda düz bir alanla karşılaştık. Güzel bir su akıyordu.

Kendimi cennette gibi hissettim. Bir uçurumun ortasında, sanki yüksek bir apartmanın balkonunda dünyayı izler gibi, karşıdaki dağları seyrediyordum. Dağlar yakın duruyorlardı. Eğilip sudan içtim. Kutsallığını hissettim. Tüm arkadaşların yüzünde aynı anlam vardı. Ortak anlam; hayranlık...

Daha tırmanacak yolumuz var diye hazırlanıyorduk ki, öncü arkadaş "mağaraya girebiliriz" dedi. Mağara neredeydi, ortada mağara falan yoktu. Öncümüz ciddiye, yan tarafımızda duran ve bir yarık gibi görünen yere doğru yürüdü. Biz birbirimize bakarken, öncü gözden yitip gitmişti. Nereye kaybolmuştu, sahiden o yarık bir mağara mıydı? Bunu öğrenmenin tek yolu, çaresiz peşinden gitmekti.

Dar yarıktan zar zor geçtik. İki üç adım sonra biraz genişleyen bir alanla, oradan da yeni bir kapıyla karşılaştık. Onu da aştığımızda biraz daha geniş bir kapı ve alanla karşılaştık. Böyle bir birine açılan yedi kapıdan geçtik. İlerledikçe büyüleyici bir hava oluşuyor, insan emeğine hayranlığımız artıyordu.

Öncü doğru söylüyordu. Bir mağaraya girmiştik. Öyle sıradan bir mağara değildi. Dağın içinde bir dünyaydı. Mağaranın içine bir sürü ışık döşenmişti. Işıklandırma için arkadaşlar jeneratör kullanıyordu.

Dağın içindeki dünyada mutfak, fırın, futbol ve içtima sahası vardı. Bize hazırlanan iki mangaya yerleştirildik. Yaklaşık beş yüz kişinin barınabileceği bir yeraltı dünyasındaydık. Her birimizi dinlenme isteminden çok, bu dağ içindeki dünyayı keşfetme merakı sarmıştı.

Duvarlarda işaretler vardı. Belirsiz işaretleri. Belli olan tek işaret, haçlardı. İsa ve Meryem Ananın duvarlarda kabartılmış, ama aşınmış resimleri duruyordu. İşaretler ilginç bir renkle yapılmıştı. Koyu kırmızı, biraz hafiften toprak rengine benzer bir boya kullanılmıştı. Biz yürüdükçe mağara sonunu gizliyordu.

"Sonuna henüz kimse gitmedi" dedi bir bayan arkadaş, ardından elini uzatarak, "benim adım Cahide, sahadan yeni geldim, sanırım siz bugün gelen arkadaşlardansınız" dedi. Sonra hepimizle tek tek tanıştı. Cahide keşfettiği mağaranın bölümlerini tek tek anlatmaya başladı.

"Bir de tüneli var, o tünelden tepenin başına ulaşılabilir. Zaman olursa orayı da görün" dedi.

YAJK I. Kongresinin yapıldığı salonda toplandık. Botan arkadaş bizimle bir toplantı yaptı. Toplantıdan sonra Önderlik sahasından gelen arkadaşlarla tanışarak sahaya ilişkin derin bir sohbet daldık.

"Buralar tahmin ettiğimden de farklı" dedi Zağros.

"Doğru, Zağros yoldaş. Kürdistan Kafkasya'ya benzemez" diye takıldı Cahide.

"Kafkasya coğrafi olarak Kürdistan'a hiç benzemiyor denilemez, ama farklılıkları da var." dedi

Zağros

"Kürdistan hem yere benzer, hem hiç bir yere benzemez" diyerek akademiden gelen

arkadaşların sohbetine katıldım.

Bizler Kürdistan'ı, onlar Akademiyi ve Önderliği anlatıyorlardı. Önderlik ve Kürdistan bütünlüğünü yakaladığımız bir sohbetti. Önderlik arkadaşları ülkeye uğurlarken hep kendisinin bir parçasını da gönderiyordu.

"Önderlik her grubu ülkeye gönderdiğinde kendi yüreğini de gönderir gibidir. Bizim grubu uğurlarken de, araba gözden kayboluncaya kadar yerinden ayrılmayıp el salladı. Son görüntü buydu ve sanki gökleri kucaklaşmıştı" dedi Cahide ve ıslıl ıslıl gözleri sulandı. Ama kimse bunu fark etmedi.

Uzun, belki de hiç birimiz için bitmeyecek olan bir sohbetti. Felsefeden bilime, bilim ile Önderlik, coğrafya ile Önderlik arasında bir dizi bağlantı kurduğumuz tartışma sonrasında "Top oynayalım mı?" diye sordu Farke.

"Bu uçurumun neresinde top oynayacağız" diye şaşkınlıkla sordu Dewran. Farke gülerek,

"Heval Dewran ben mağarayı çoktan keşfettim, top sahası bile var. Dışarıya çıkmanıza gerek yok" dedi. Herkes Farke'nin önerisini kabul etti ve futbol maçı yaptık. Dağın içinde top oynamanın tadı başkaydı. Bulduğumuz mağaranın gerçekten de eşi bulunmazdı. Hava saldırılarından korunmak, kış koşullarında üstlenmek için ideal bir yerdı.

"Burada bir de tünel var, tünelle tepenin en üst kısmına çıkılabilir" diyen Cahide'nin sözleri aklıma takılmıştı. Sonraki gün tünelden tırmanıp tepeye ulaşmak için yola çıktım.

Karanlık bir tünelde tek başıma tırmanıyordum. El fenerinin aydınlattığı tünelde sarkıt ve dikitler bazen ürkütücü duygular, bazen de mücevher diyarında yol alıyormuşum gibi bir duygu yaratıyordu. Sarkık ve dikitler rengarênkti ve şaşırtıcı güzellikteydi. Tünelde yol aldıkça sarkıt ve dikitlerin rengi sarı, kırmızı, laciverdi ve mavimsi biçimde değişiyordu. Demek ki, mağaranın kayalıkları bir çok renkten oluşmuştu. Aralarından sızan su, onların rengini almış ve sarkıt dikitlerin renkli olmasına neden oluyordu. Elimdeki fenerin aydınlattığı sarkıt ve dikitlerin renkleri ışıltıyor ve yeni bir ışık yansımasına dönüşüyordu. Uzun ve esrarengiz bir yolculuktan sonra dışardan sızan ışıklara ulaştım. Gerçekten tepenin başındaydım.

Metina ayaklarımın altındaydı. Büyülü bir dünyadaydım. Her şeye kendimi çok yakın hissediyordum. Göğe ve yeryüzüne... Doyasıya Metina'yı izlediğim bir gündü. Ardından, geldiğim tünelden, kristal bir dünyadan geçerek, arkadaşların yanına ulaştım.

Karargahta geniş yönetim toplantısı olmuştu. Toplantı sonrasında yeni bir düzenlemeye gidilmişti. Bir bölük olarak düzenlenmiştik. Bölük komutanımız olarak Ferhat isminde bir arkadaş atanmıştı. Takım komutanımız ise Hamza'ydı.

Hamza, olumlu pratiğinden dolayı mangadan takım komutanlığına terfi etmişti. Hamza ile olmak, benim için hep bir ayrıcalıktı. Yeni bölük komutanımızı merak ediyordum. Daha tanışmadan bazı bilgiler almamış da değildim. Liceliydi, Amed'de uzun süre gerillacılık yapmıştı. Kovboy Ferhat deniliyormuş. Kovboy ismi iyi silah kullanma yeteneğinden dolayı verilmişti.

Yeni düzenlenen bölüğümüz yerine geçtiği gün, bir arkadaş yanıma sessizce oturdu. "Hoş geldin" dedi. Selamlaştıktan sonra sohbet derinleşmişti. Arkadaş tam kalkıp gidecekti ki, "heval ismini sormamıştım, sahiden ismin neydi?" diye sorduğumda, arkasını dönüp mütevazı bir şekilde, "Ferhat" dedi.

"Sadece Ferhat mı?"

"Bana göre sadece Ferhat"

"Yoksa Kovboy Ferhat sen misin?"

"Arkadaşlar öyle diyor" dedi ve geldiği gibi sessizce gitti.

Şaşırmıştım, çünkü kafamda çizdiğim Kovboy Ferhat farklıydı. En azından dağda da olsa bir foteri olmalıydı. Bir de piposu... Hiç olmazsa ağızda bir sigara olmalıydı. Aslında kafamda bir Amerikan kovboy tipini çizmiştim. Yalnız, Kovboy Ferhat yumuşak yüzlü bir arkadaştı. Ve beklenmedik bir anda tanışmıştım.

"Osman yoldaş görüyorum da bölük komutanımızla hemen kaynaştın" dedi Musa. Musa manga komutanıydı.

"Tasadüfen oldu, hoş bir insanmış." dedim.

"Osman yoldaş, Metina köylerini iyi tanıyorsun. Bundan dolayı sizi bölüğün erzakını temin etme göreviyle görevlendirme kararı aldık" dedi Musa.

Ayağa kalktım, dimdik bir şekilde Musa'nın önüne doğru yürüdüm. Hazır ol vaziyete geçerek "baş üstüne komutanım" dedim.

"İhtiyar kurt, bayağı çeviksin" diyen Musa beni kucakladı. Bölük olarak belirlenen noktamıza yerleşmiş ve iç düzenlememizi yapmıştık.

Ben de yeni görevimi başarıyla yerine getirmek için işbaşı yapmıştım. İlk gittiğim köy Blazine köyüydü. Köye girdiğimizde bizi görenler içeriye kaçıp kapılarını kilitliyorlardı. Blazine köyü ve bir bir yüzümüze kapatılan tahta kapılar. Bir yumrukla yere devrilebilecek kadar çürük tahta kapılar. Duraksadım.

Ayaklarım kapanan kapıların kilidi gibi kilitlendi sanki.

Sonra bir toprak evin duvarında, etrafı çamurla kapatılan küçük bir camdan bana bakan iki göz gördüm. Yürek masumluğunu gönderen bir çocuk yüzüydü. Beni kendisine çeken gözlerin peşinden ilerleyerek tahta kapıyı tıklattım. Tek tek sabır deryasından geçerek, önüme çıkan tüm kapıları tıklattım ve ardındaki köylülerle konuştum.

Ben, sabır deryasında o çocuğun gözlerini içimde büyüttükçe kapılar açıldı, sohbetler derinleşti, çocuğun gözleri içimde filizlendi.

Köyden ayrılıyorduk. Para karşılığında erzak almıştık. Biz köyden ayrılırken, girdiğimizde karşılaştığımız yaklaşımlar ile giderken içerisine girilen yaklaşımlar birbirinin zıddıydı. Bu kez erzak karşılığında uzattığımız parayı almak istemiyorlardı. Ama biz vermekte kararlıydık ve verdik. Köyün en dışına kadar bir grup genç tarafından uğurlandık. İşte o zaman anlamıştım. İlişki, emekti, sabırdı.

Ve Blazine köylülerini o deryaya çekmenin bizi uğurlayacak kadar değiştirmenin sevincini yaşayarak noktaya ulaşmıştık. Bir kapı, bir kapı, bir çok kapının kapanması ardından küçük bir camın ardından bana bakan iki göz. Masumiyetin ve saflığın peşinde koşmuş ve kazanmıştım.

Huzurlu bir gece geçirdim. O çocuğun gözlerinin nurunda uyur gibi uyumuştum. "Roj baş" diyen Ferhat'ın sesiyle uyandığımda sabah olmuştu. Hazırlanarak ateşin başında oturan Ferhat'ın yanına gittim.

"Sıcak bir çay iç" diyerek bir bardak çay uzattı.

"Çalışmalar nasıl gidiyor."dedi.

"Zorlukları var ama, sabır her şeyin ilacıdır" dedim.

"Haklısın. Seninle bugün Begova'nın etrafını ve coğrafyasını öğrenmek için biraz dolaşalım" dedi.

Sabahın serinliğinde Ferhat'la noktadan ayrıldık. Geçtiğimiz yerlerde keklik sürüleri uçuyordu. Güneş ışıklarını gönderdikçe gölgelenen kayalıklar uyanıyordu. Ferhat'a uzaktan Begova'nın köylerini tek tek gösterdim. Ardından düşmanın yerleşim alanlarını. Begova'nın savunmasını yapan karakolları ayrıntılarıyla öğrenmek isteyen Ferhat'a bildiğim ayrıntıları anlattım. Bir de düşmanın yerleştiği tepeleri uzaktan dürbünle kontrol ettik.

Akşama doğru noktaya döndüğümüzde tabur komutanın geldiğini gördük. Ferhat bölüğün hemen toparlanmasını söyledi. Tabur komutanı bölükle bir toplantı yaptı. Konuşmalarında yeni ve büyük bir savaş sürecine gireceğimiz anlaşılıyordu. Toplantı bir hazırlıktı. Ruhen kendini adapte etmede önemli bir rol oynardı bu toplantılar. Sonraki gün Ferhat beni çağırttı.

"Bize konserve vb. gibi hazır yiyecekler lazım heval Osman" dedi Ferhat. "Bugün ne kadar temin edersen o kadar iyi olacak" diye de ekledi.

"Bu konuda problem çıkmaz" dedim ve biraz sohbet ettikten sonra izin isteyip kalktım. Ferhat beni, "kendine dikkat et" diyerek yolcu etti.

Çevremizdeki köylülerle tanışmıştım. İnsanlarımızla çabuk kaynaşmayı başardığım için ihtiyaçlarımızı rahatlıkla karşılayabiliyordum. Bunun verdiği rahatlıkla köylere indim. Yeteri kadar konserve ve helva ile noktaya dönmüştüm.

"Tebrik ederim" dedi Ferhat.

"Görevimiz" dedim. Bir görevi daha yerine getirmenin gururunu içten içe yaşamıştım. Savaşta lojistikçi olmak önemli bir şeydi. Bir sürü sonra Ferhat,

"Arkadaşlar hazırlansınlar, yola çıkıyoruz" dedi. Daha dinlenmemiştim ama hemen gitmek için hazırlandık. Yola çıkmadan önce "Hedefimiz Begova'daki işbirlikçi hainlerdir. Planlama daha sonra tartışılacak" dedi Ferhat.

Yola çıktık. Gece boyu yürüyecektik. Gün boyunca hiç durmamış, yürümüştüm. Bir de erzak taşımıştım. Yürüyorduk, ama ben daha yürüyüşün başında kendimi oldukça yorgun hissetmeye başlamıştım.

Yarı aydınlık bir geceydi. Yorgunluktan yürüyemeyecek kadar bitkindim. Uzaklarda, ağustos ayının gündüz tepelerde bıraktığı ısıyı getiren ılık bir rüzgar hafiften esiyordu. Rüzgar, insan teninde farklı bir hoşnutluk yaratıyordu. Biraz da efkarlandırıyordu muydu bilmiyorum ama efkarlıydım. Efkarıma sebep rüzgar mıydı?

Rüzgarlar bende hep hafif bir efkar yaratırdı. O gece bana yorgunluğumu unutturdu. Dağ kuytuluklarına ulaştığımızda insanı uykuya davet eden sıcaklığı tenimde hissediyordum. Ondan hep o gece yükseklerde yürümek, ılık rüzgarı tenimde hissetmek istiyordum. Onun için tepeleri en önde çıkıyordum.

"İhtiyar, sanki gün boyu ben yürümüşüm de sen dinlenmişsin, tepeleri en önde çıkıyorsun" diyen Musa, yine takılmaya başlamıştı.

"Yorgun olmadığımdan değil, tepede ılık rüzgarlara ulaşmak istiyorum" dedim.

"Çok romantiksin"

"Eee, kurtlar romantik havaları severler"

"Sence kurtlar neden hep dumanlı havalarda dolaşırlar?"

"Romantikler de ondan. Gerçi senin kadar romantik olamam, ama..."

"Ha ben mi, yok yok, yanlış insana romantik diyorsun" dedi Musa.

"Sen hep yıldızlarla yol alıyorsun, romantik olmasan bu dağlarda ne arıyorsun ki. Biz dağda yaşama tercihimize, yalnız ideolojik amaçlarımız deyip geçemeyiz. İdeolojik amaçlarımız kadar, bunu besleyen duygularımız da var Musa yoldaş." dedim.

"Amma da teorik konuşuyorsun, tamam, pes ediyorum. Aslına bakarsan tempomdaki yavaşlık,

yürümediğimden değil, attığım her adımda toprağı, dağı içten yaşamak, hissetmek isteyişimdendir. Arkadaşları bir bir gözlemleyerek hiç bir ayrıntıyı kaçırmak istemediğimdendir" dedi Musa. "

"Senin kadar romantik olamayacağımı söylemiştim" dedim

Begova'nın üç kilometre üstündeki tepeye ılık rüzgarları tenimde hissederek çıktım. Artık hava yavaş yavaş aydınlanıyordu. Hava aydınlandıkça çevreyi kontrol etmek için bir grup arkadaş araziye çıktı. Bizim bulunduğumuz tarafa kimse gitmemişti. Çünkü alan açıktı ve görebiliyorduk. Biraz uyumak için uygun bir yer arıyordum ki, beyaz bir katır ve üstünde genç bir çocukla karşılaştım.

Ani bir refleksle silahımı doğrulttuğum çocuk donmuş, katır da kendiliğinden durmuştu. Çocuğun çok korktuğunu fark edince silahımı indirdim.

"Korkmana gerek yok, biz gerillayız, Apocuyuz" dedim. Çocuğun beni duyduğu yoktu ya da anlamamıştı. Çünkü yüzündeki korku dalgası gittikçe şiddetleniyordu.

"Yoldaşlar bir misafirimiz var" diyerek, arkadaşları çağırdım. Telaşla yanımıza gelen arkadaşlardan Aslan, "Kocaman bir misafirimiz var" diyerek katırın üstünde bize şaşkın şaşkın bakan çocuğa yaklaştı. Elini uzattı.

"Merhaba küçük arkadaş" dedi. Çocuk önce elini uzatıp uzatmamada bir tereddüt etti ama sonra Aslan'ın elini sıktı. Aslan çocukla gülümseyen bir yüz ve sevgi dolu sözlerle sohbet edince çocuk rahatladı.

"Şimdi bizimle bir çay içmek istersin herhalde?" diye sordu Cahide. Çocuk katırdan indi ve oturan arkadaşlara doğru yürümeye başlayınca ben de biraz dinlenme fırsatı yakaladım. Toprağın üstündeki ayırksı ve kurumuş otları temizledim. Kefiyemi sererek uzandım. Keklik sesleri arasında uyuyakalmışım.

Uyandığımda misafirimizin kahkahaları geliyordu. Çocukluk ile olgunluk arasında, kalın ve ince sesin bulunduğu bir tonda duyduğum kahkahalar, beni bira anda geçmişe götürdü. Oğlum büyümüşü mutlaka. Onun da ses tonu değişmiş miydi? Nasıl gülüyordu? Kefiyemi silkelerken bir taraftan da bunları düşünüyordum. Kızım ise, mutlaka genç bir kız olmuştu. Daha kefiyemi katlamamışım ki, uzaktan birilerinin geldiğini fark ettim. Biraz sinirlenmişim, günün tüm aksilikleri bana mı rast geliyordu?

"Arkadaşlar! Bir misafir daha geliyor" diye seslendim.

"Osman yoldaş bir uyumadan, bir uyandıktan sonra günün tüm olumsuzluklarının habercisi oldun" dedi Dewran.

"Aksilik işte" diye karşılık verinceye kadar misafirimiz yaklaştı.

Saat öğlen vaktini gösteriyordu. Gelen kişi yanımızdaki çocuğun amcasıydı, çocuğu ve amcasını alıkoymak zorundaydık, Çünkü eylememizin deşifre olmaması için her türlü tedbiri almak zorundaydık. Çocuk sakinleşmişti, yanına gidip oturdum. Çocuk güzeldi, gözleri boncuk boncuk bakıyordu. Ayağındaki kara lastik ayakkabı delik deşikti ve çorapsız küçük ayakları görünüyordu.

"İşte senin için savaşıyoruz oğul, nasıl savaştığımızı anlatsam inanmazsın" dedim. Uzun yıllardan sonra farkında olmadan ilk kez o an 'oğul' demiştim. Sonra sustum. Çocuğa karşı biraz da mahcup bir duygu yaşamaya başlamıştım. Yine kızımı ve oğlumu düşünüyordum. Sonra çantamda duran çorabı çıkarıp çocuğa uzattım.

"Yok, benim çorabım evdedir" dedi çocuk. Ama evlerinde değil çorap, ekmeğin bile olmadığını biliyordum. Kürt insanı fakir bırakılıyordu. Zengindi Kürt, zengin bir toprağı vardı ve fakirleştirilmesinin bir nedeni de buydu. Çorabı çocuğa verdim, arkadaşların bulunduğu yere yönelecektim ki, amcası çocuğun kulağına eğilerek, "korkma oğul, bunlardan bize zarar gelmez" dedi.

Bizi en fazla kabul etmediğini söyleyenler bile, insanlara zarar vermediğimizi çok iyi biliyorlardı.

Toplantıda eylem planlaması tartışılmaya başlanmıştı. Ferhat, Aslan ve Hamza divandı. Eylem planlamasını ayrıntılarıyla anlatıyor, hem de yere çizerek kavratmaya çalışıyorlardı. Daha sonra da eylem grupları açıklandı. Ben her zaman olduğu gibi yine pusu grubunda yer alıyordum. Toplantıdan sonra eylem için son hazırlıklara başlamıştım. Hava kararmadan önce Ferhat,

"Çocuğu evine gönderelim, ama amcası kalsın" dedi . Çocuğu evine gitmek üzere serbest bıraktık.

"İstiyorsanız kalabilirim, ama gitsem de kimseye sizden söz etmem" diyordu çocuk.

Karanlığın çökmesiyle eylem alanına doğru harekete geçtik. Yanımıza aldığımız köylü, ihanetçilerden çok çekmişti. "Size istediğiniz yeri gösterebilirim" diyordu. Bir noktaya kadar eylem gruplarının hepsi birlikte hareket etti. Pusu grubunda Dewran, Cahide, Zağros ve ben vardım. Pusuyu atacağımız alana doğru yürüyorduk. Kendine ve toprağına ihanet edenlerin üstüne yürüdüğümüz gecelerden birini yaşıyorduk.

Grup olarak mevzileneneğimiz yere varmıştık. Ellerimiz tetikte, bekliyorduk, Cahide ile aynı mevzideydik, Zagros ile Dewran da diğer tarafta mevzilenmişti.

"Dünyada affedilmeyen, hayatta asla kabul görmeyen tek şey, ihanettir" dedi Cahide.

"Neden?" dedim.

"Çünkü ihanet önce kişinin kendisine karşı gerçekleştirdiği eylemdir. Kişinin kendisinde yarattığı izler belleğinden en zor silinen, hatta silinmeyen izlerdir. İhanet bir kez gelişti mi, sen onu değiştirmek istesen bile senden alıp götürdükleri kişilikte tahribat yaratır ve bir yara olarak kalır" dedi.

"Neden insanın en büyük yaraları hep kendisinden kaynaklı olur ki?" dedim.

"Bazen kişi kendisi dışında dış koşulların sonucu olarak da yaralanabilir ama bu istisnasdır. Çünkü dıştan gelen dayatmalarla mücadele edecek olan yine kişinin kendisidir." diye yanıtladı.

"Kürdistan toprakları hep iki zıt gerçekliğin çatıştığı topraklar olmuş. Karanlık aydınlıkla, ihanet kahramanlıkla, direniş teslimiyetle... Bunlar o kadar çok sıralanabilir ki..." dedim.

"Bunlar Kürdistan'da daha fazla var. Neden Kürdistan? Çünkü Kürdistan insanlığın hayat gerçekliği, yok sayılan coğrafya, aslında yok sayıldığı yerden insanlığın gerçekliği olan yer. İnsanlık bu topraklarda doğdu. Çağ, insanın kendisinden kaçtığı bir çağ. Bu bir hastalıktır. Tıpkı ihanet gibi, tıpkı şimdi vuracağımız gerçek gibi bir şey..." diye konuşmaya devam etti Cahide. Biz farkında olmadan tartışma uzayıp gitmişti. Saat on ikiyi gösteriyordu.

Begova'nın diğer tarafı Aslan'a aitti. Habur suyu Begova'nın ortasından akıyor ve Begova'yı ikiye bölüyordu. Bir tarafı Haftanin, bir tarafı Metina, diğer tarafı da sınırdı. Etrafı Zandura ve Haftanin dağlarıyla kaplıydı. Coğrafi olarak stratejik bir yerdi.

Aslan'dan eylemin başlama işaretini bekliyorduk. Ve Aslan, Güney savaşının başlama işaretini verdi. 15 Ağustosta hedeflenen Güney Savaşı aksaklıklardan dolayı gerçekleşmemişti. Ağustos'un 25'ini 26'sına bağlayan dakikalarda güneyde bir çok alanda İkinci 15 Ağustos Atılımı başlatıldı. İhanet kaleleri bir bir vurulmaya başlanmıştı. Neye uğradığını şaşırان ihanetçiler, başlarını sokacak yer arıyorlardı. Kısa sürede her taraftan yağdırdığımız mermilere karşılık verecek kimse kalmamıştı. Arada sırada karşıdan tek tük atışlar oluyordu.

Grup olarak beklediğimiz an gelmişti. Takviye için gelen araca pusu atarak aracı imha ettik. Zağros ve Cahide'ye de arada bir nasıl ateş etmeleri gerektiğini gösteriyorduk. Son anda B-7 miz durdu, mermilerimiz ise azalmıştı. Fakat görevimizi yerine getirmiştik ve geri çekilme talimatı gelmişti.

"Geri çekilin" talimatıyla bulunduğumuz tepeyi terk etmeye başladık. Çekilme sırasında Cahide ilerlemekte zorlanıyordu. Bir uçurumdan geçiyorduk, Cahide geride kalmıştı. "Elini uzat" dedim. Uzanan elim boşlukta kaldı.

"Geçebilirim" dedi Cahide.

"Bırak bu feodallığı, hızla çekilmemiz gerekiyor" diye üsteledim.

"Ben geçerim, sen git" diye inat etti.

"Heval tut elimi" dememle bulunduğumuz yere mermi yağmaya başladı. Cahide inatçı ve kararlıydı. Dediğini yapmış, yardım almadan uçurumu geçmişti. Geçtikten sonra hala havada olan elimi tuttu ve sıktı.

"Sağol Osman yoldaş. Sorun feodallık değil, bak şimdi elini tutup sıkabilirim" dedi. Ne anlatmak istemişti. Bunu düşünecek zamanım yoktu. Ama önemli olduğunu biliyordum. Kendi gücüyle hareket etmek istiyordu. Dağdaydı, kadındı ve kendi öz iradesiyle, kendisini yaratmak istiyordu. Cahide cesur, fedakar, coşkulu ve kararlı bir duruşa sahipti.

Geri çekilmeye devam ediyorduk. Diğer grupla buluştuğumuzda eylem hakkında ayrıntılı bilgi almıştık. Begova sorumlusu Adil Beg'in evi yakılmıştı. Hedef vurulmuş, askeri malzemelere el konulmuş, peşmergelerin çoğu kaçmıştı. İki hafif yaralımız vardı. Kısa bir tartışmadan sonra geri çekilme alanımızı belirledik. Metina'ya gidecektik. Metina'ya ulaşmak için yakınımda bulunan küçük bir köyün üzerinden geçecektik. İlerleme kararını aldığımızda artık sabah olmak üzereydi. İlerlemeye başlamıştık. Agiri Pet öncüyü. Çok fazla ilerlememiştik birden Agiri Pet, döndü hemen geri dönmemi istedi. Bu bilgiyi işaretlerle arkadaşlara ilettim. Tam geri dönmüştük ki, üzerimize yağmur gibi mermiler yağmaya başladı.

Grup panik içinde etrafa dağılmıştı. İlk hareketimiz yere uzanarak mevzilenip biraz sürünmek ve uygun bir yere ulaştıktan sonra koşarak uzaklaşmak oldu. Grup dağılmıştı ama kısa sürede toplanmıştık. 16 arkadaşlık ve Metina'ya geçmemiştik. Bekolke denilen köyün üst tepelerine ulaştığımızda ise hava aydınlanmıştı. Ulaştığımız yerde su yoktu. Fazla hareket etmemiz de iyi değildi. Yaklaşık yirmi dört saattir su içmemiştik. Eylem yapmış, pusu atmıştık, iki de yaralı arkadaşımız vardı ve işbirlikçilerden kaldırdığımız çok sayıda cephaneyi taşıyorduk. Susuzluk bizi felce uğratmıştı. Hava gittikçe ısınıyor, ısındıkça susuzluk daha dayanılmaz oluyordu.

Gün Ağustos güneşiyle kavruluyordu. Bir avuç su ve biraz da karanlık istiyorduk. Karanlığın perdesini giyerek ilerleyecektik. Saat akşama doğru dört civarında iki arkadaşısı su bulmak üzere görevlendirdik. Gün boyu sıcak ve sayıklama denilebilecek düşlere dalmıştık.

Cihaz yoktu, bağlantı kuramıyorduk. Bağlantımız kopmuştu. Kimseyle bağımızın ve bağlantımızın olmadığı bir günü geride bırakıyorduk. Suyu giden iki arkadaş oldukça gecikmişlerdi. Hepimizi sıkran bir bekleyişten sonra geldiler. Su bulmuşlardı. Suyumuza tuz kattık ve öyle içtik. Artık hava kararıyordu. Gitmemiz gerekiyordu. Ama önce alanın keşfedilmesi için önden bir grup ilerlemeliydi.

"Osman yoldaş sence nereden gidelim?" diye sordu Agiri Pet. Sakin ve sabırlıydı. Fırtına takımından tanışıyorlardı. Her zamanki dinginliği yine üzerindeydi. Düşman gücünün bulunmadığı en uzak yeri işaret ederek, "buradan" dedim.

"Neden?" dedi.

"Çünkü düşman gücüne uzaktır" dedim.

"Bu kez yanılıyorsun yoldaş, düşmanın en yakınından geçeceğiz" dedi Agiri Pet.

Yola çıktığımızda susuzluk, açlık ve yorgunluğa karşı iradeli bir duruşun şart olduğunu, sessiz ve dikkatli olunması gerektiğini belirten grup sorumlumuz bunu başaracağımıza dair olan inancını belirtmişti. Geçiş yapacağımız güzergah tehlikeliydi. Tepeyi inip kara yolunu keserek, Metina'ya geçecektik. Bir tarafta düşman karakolu, bir tarafta ise tutulan tepe vardı. Ve biz ikisinin ortasında bir yere ulaşmıştık.

Burayı geçmeyi başarırızsa, Metina'ya ulaşacaktık. Yok takılırsak Metina'ya ulaşamayacak olanlarımız olacaktı.

Asfalttaydık. Düşman gücünün tam ortasında. Oraya ulaşınca kadar, kan ter içinde kalmıştık. Ve yolun en zor yerine bu biçimde ulaşmıştık. Ondan sonrası ise, daha zordu. Ama ilerleyecektik. Asfaltı geçmemiz gerekiyordu. Mesafeli, dikkatli ve taşıyabileceğimizden daha fazla yükü geçmeye başladık.

Tehlikeli alanın dışına çıkmıştık. Arkadaşları merak ediyorduk. Genel eylemliliğin sonucunu merak ediyorduk. Günü bu merakla kapattık.

Metina'ya girerken sabah oluyordu. Kuşların cıvıltısı eşliğinde Metina'nın sabahına konuk olmuştuk. Uzun ve tehlikeli yollar aşmıştık ve yorgunduk. Yine de tek isteğimiz bir an önce arkadaşlara ulaşmaktı.

Daha önce düşman tarafından boşaltılan Metina'nın içinde bulunan Besile köyüne gittik. Çevremizde bağ, bahçe ve meyveler vardı. Açtık. Ama esas açlığımız yoldaş merakı ve özlemiydi. O açıdan kimsenin meyve veya sebze yemeye vakti yoktu.

Köyün biraz ilerisinde bir ziyaretin içinde hareketlilik fark etmiştik. Gerilladan başka kimsenin olmayacağı kesindi. Yine de öncü çıkararak hareketliliği kontrol ettik. Arkadaşlardı. Arkadaşların olduğu anlaşılınca grup çoktan dağılmıştı. Grubumuzu gören arkadaşlar da şaşırılmışlardı. Bizden haber almayınca endişelenmişlerdi. Grubumuzdan eksilen kimsenin olmaması herkesi sevindirmişti. Hepimizde anlatılması zor bir duygu seli gelişmişti.

"Otuz altı karakol düşürüldü" dedi bir arkadaş. Bu haberi duymak için saatlerce susuz ve aç beklemiştik. Tam kırk sekiz saat bu haberi duymak için tehlikelerden, pusulardan koşar adım Metina'ya ulaşmıştık. Almıştık parolayı, otuz altı işbirlikçi kale yıkılmıştı. İhanet bir kez daha bu topraklarda öldürülmüştü. Ve düşmüştü ihanet kaleleri. Kayıplarımız olmuştu. Bu, savaşın kaçınılmaz bir sonuydu.

Zaman durma, dinleme zamanı değildi. Şehit düşenler vardı. İhanetin karanlığı altında inim inim inleyen bir halk, Güney halkı vardı ve bizi bekliyorlardı. Yeniden düşmanı vurmak için hazırlıklara başladık. Akşama doğru bir takım güç Fırat ve Musa'nın öncülüğünde Bamerni'ye eylem yapmak için yola çıktı. Bizim takımımız ise aynı gece Bekolke'yi vuracaktı. Hazırlıklarımızı kısa sürede tamamladık, yola çıkmak için hazırдық. Ferhat tek tek arkadaşların durumunu soruyordu.

"Nasılsın? Yapabilir misin? Üst üste eylem yapıyoruz, bünyen kaldırabilir mi?" diye sordu.

"Turp gibiyim, her zaman her şeye hazırım."dedim.

Bölükte bulunan diğer arkadaşlara göre ben yaşlı sayılırdım. Bundan dolayı zaman zaman yaklaşımları değişiyordu. Zaten genç arkadaşlar gibi atik de değildim. Onlar gibi savaşamazdım da. Gitmek, onlarla bulunmak istiyordum. En azından manevi bir güç veya moral kaynağı oluyordum. Gitme isteğimi söylediğimde takımdaki genç arkadaşların yüzlerinde gizli bir tebessüm yakalamıştım.

Eyleme gitme kararlılığı Ferhat'ı da sevindirmişti. O da gençti, Bekolke'ye doğru yola çıkmak için hazırдық. İkinci bir hamleye doğru yola çıkmıştık. Ben yine savunmadaydım.

"Üzülme Osman yoldaş, saldırı düşman için, savunma bizim için. O açıdan savunmada olmak daha kutsal bir şey" dedi Helin.

Helin'in bu konuşması biraz olsun beni rahatlatmıştı. Fakat Helin'in bu kadar dikkatli olduğunu ve iyi bir gözlemci olduğunu o ana kadar fark etmemiştim. Demek ki yaşamda ben iyi bir gözlemci değildim.

Eylem yerine ulaşip tüm gruplar yerini alınca, saldırı grubu karakolu vurmaya başladı. Silah sesleri yine gecemizi süslüyordu. Geceye ses veren bizdik. Ve o sesle bir halka ulaşmaya çalışıyorduk.

Cihazdan "yaralımız var" diyordu bir yoldaş. Bu benim harekete geçmem demektir. Yaralı arkadaş taşımak için katır bulmam gerekiyordu. Saldırıdaki arkadaşların yoğun ateşi karşısında işbirlikçiler yerlerini terk edip, kaçmışlardı. Ben de yanıma bir arkadaş olarak yakındaki köye doğru yola çıktım. katır getirecektim. Yanımızdaki katırlarla yaralı arkadaşların bulunduğu yere ulaştığımızda yaralıların Helin, Çetin ve Kemal olduğunu gördük.

"Ellerimi hissetmiyorum" diyordu Helin. Katıra binemiyordu. Helin'in katıra binmesi için yardımcı olduk. Ellerini hissetmiyordu. Aldığı yara onun duyurgalarını felce uğratmıştı. Katırın üzerinde duramıyordu. Helin'i indirmek zorunda kaldık.

Rezan ve Azad, Helin'e bakıyorlar, yardımcı olmak istiyorlardı ama yaşadıkları feodalizm onları engelliyordu. Kürt erkeğini anlamakta zorlandığım kadar iyi de tanıyordum. Helin'in yardımına koştum. Koluna girerek yürütmesine yardım ettim. Ağır ve zorlu bir yürüyüşten sonra yaralıları noktaya ulaştırdık. İnsan iradesi bir çok zorluğu yenecek, bir çok başarıyı evrene bahşedecek kadar derindir, güçlüdür.

İşbirlikçilere yüklenmiştik. Sabah olduğunda art arda sevindirici haberler gelmeye başladı. Ve en son cihazda konuşan sorumlu arkadaşın sesi gün gibi doğdu. "Bamerne'yi aldık, denetimimizdedir" Diğer takımımızın gittiği eylemden tam bir başarı elde edilmişti.

Ertesi gün Musa ve diğer arkadaşlar bize ulaştılar. Büyük bir törenle karşıladık. Elimi sıkın Musa,

"En güzel günlerimi yaşıyorum" dedi.

Haklıydı, Bamerne'nin düşürülmesinde Musa önemli bir rol oynamıştı. Bu, Güney'de sağladığımız önemli bir gelişmeydi. Mervan'ın gülen gözlerindeki ışık bir diğerlerinin ışığıyla birleşiyordu. Törenden sonra diğer takımdaki arkadaşları dinlemek için çember biçiminde oturduk.

"Bamerne'nin merkezine girdiğimizde bir ihtilal duyusunu yaşıyorduk. Halk sokaklara dökülmüş, gözyaşlarıyla bizleri karşılıyorlardı" diyen Musa'nın gözleri bu sözlerle dolup taşıyordu.

"Böyle göreceğimiz büyük günler çok" dedim.

"Çok gün göreceğiz, halkımızın sevinç çılgınlıklarıyla bizleri karşılayacağı günler için savaşıp yaşayacağız" diyordu Musa.

Musa ve diğer arkadaşlar farklı bir dünyadaydılar. O gün Metina'da bir başarı gününün heyecanını yaşamıştık. Bir kaç gün dinlenmek için vaktimiz vardı.

Günlerimiz dinlenmekle geçiyordu. Diğer yandan işbirlikçiler dışardan aldıkları güçle

toparlanmaya çalışıyorlardı. Bamerne'yi denetime aldıktan dört gün sonra gece gelen ani bir talimatta Metina'yı boşaltmamız isteniyordu. Gelen talimat oldukça açıktı, Metina'yı boşaltmamız gerekiyordu. Kısa bir sürede toparlanarak, Metina'yı boşaltmaya başlamıştık.

Sabah olduğunda hainlerin cihazdan Kadişe boğazında bir grup arkadaşımızı pusuya düşürdüklerini ve kayıpların yaşandığını öğrendik. Yekmal ve Şelaze köyleri arasında dinleniyorduk. Operasyon çıkmıştı, operasyonun yapıldığı alanları takip ediyorduk. Her an geniş çaplı çatışmalar başlayabilirdi. O açıdan hazırlık yapmamız gerekiyordu. Yanımızdaki unu yoğurarak ekmek yaptık ve tepeci arkadaşlara götürmek için yola çıktık. Yolda tepeci olan iki arkadaşla karşılaştık. Düşmanın iki koldan bize doğru geldiğini haber vermek indiklerini söylediler. "Biz noktadaki arkadaşlara bildiririz, siz ekmekleri alıp arkadaşların yanına gidin" dedik.

Noktaya inip arkadaşları düşman hareketliliği hakkında bilgilendirdik ve hızla intişar pozisyonuna geçtik. Mevzilerimizden düşmanın gelişini iyice kontrol ettiğimizde dört koldan ilerlediklerini anladık. Diğer yerlerde yoldaşlarımız vuruyordu. Ama düşman ilerliyordu. İyice yaklaşmıştı.

"Vurun" talimatı geldi.

Yoğun bir çatışma ortasındaydık. Moral üstünlüğü bizdeydi. Düşman donanımlıydı, ağır silahlar ve uçaksavarlar kullanıyorlardı. Bulunduğumuz tepeyi ele geçirmek için didinip duran düşman güçleri istedikleri sonuca ulaşamıyorlardı. Dört koldan çembere alınmıştık. Çatışma yoğunlaşıyordu. Çeşitli aralıklarla arkadaşlar yaralanıyordu. Yaralılarımız gittikçe çoğalıyordu. Düşman darbe aldığı halde üstümüze üstümüze geliyordu.

Yıl boyu hem TC hem kendilerinin Güney'de aldıkları darbelerin intikamını almak ister gibi üstümüze üstümüze geliyorlardı. Güney'de önemli bir alana yayılmış ve önemli yerleri denetime almıştık. Tüm bunlar düşmanlarımız tarafından kolay sindirilmezdi.

Saatler ilerledikçe tepede sıkıştırılıyorduk. Düşman kalabalık bir güçle tepeye doğru ilerliyordu. Artık saatler akşama doğruydı. Daha önce yaralı arkadaşları taşımak için köylerden aldığımız katırları tepede vurmak zorundaydık. Çemberi vurup çıkacaktık. Katırlar bizi deşifre edebilirdi. Emekçi katırlarımızı vurma zorunluluğu doğrusu bizleri üzmüştü. Bir ölüm kalım anındaydık. Üzülmeye, kederlenmeye, korkmaya hiç zamanımız yoktu.

Düşman çemberini yarıp geçecektik. Yanımızda yaralı arkadaşlar vardı ve onları taşımak zorundaydık. Düşman güçleri gittikçe yaklaşıyordu. Hava kararmıştı. Sağlam olan bir kaç arkadaş yaralı arkadaşları sırtımıza alarak çemberden çıkmayı deneyecektik. Daha doğrusu çemberden çıkacaktık.

Sırtımda bir yoldaş sarp bir tepeyi sürünerek inmeye başladım. Ardımdan diğer arkadaşlar. Önde ise öncü bir tim. Öncüler önden elleri tetikte karşılarına çıkacak her şeyi vuracak biçimde ilerliyorlardı. Sürünerek iniyorduk.

Toprağın kokusunu alıyordum. Gün boyu barut kokusundan başka bir şey almamıştım. Toprağın kokusu uyandırıcıdır. Yüreğime bir yoldaş emanet edilmişti. Bir çemberi yarıyorduk. Geceydi, sıcaktı, her nefes alışverişimizde toprağı biriktiriyorduk genzimizde. Gittikçe sürünmekte zorlanıyordum. Nefesim tükeniyordu. Zaman zaman kalbimin durduğunu bile hissediyordum. Düşman yanımızdaydı ve biz onlara doğru gidiyorduk. Ses çıkarmamaya özen gösteriyorduk. Ulaştığımız menzilin artık geri dönüşü yoktu. Düşmanla aramızda yalnızca yirmi metre kalmıştı.

Gidecektik, sırtımızda ve yüreğimizde taşıdıklarımızla gidecektik. Gececektik çemberi, bunun dışında herhangi bir çözüm yoktu .

Sırtımdaki yaralı arkadaş adeta benim yerime acı çekiyordu. Acımı, yorgunluğumu almak ister gibiydi. Sırtımda ağırlık teşkil edebileceğini düşündüğü zaman, bedenini kasıyordu.

"Rahat ol, merak etme" dedim fısıldayarak.

"Beni bırak" diyordu Çetin.

"Konuşma. İşte şimdi konuşma zamanı değil" dedim ve öncülerini takip etmeye devam ettim.

"Beni bırak, sen git" diyen Çetin bedenimde bir kamçı etkisi yaratmıştı. Hızlanmıştım. Bu sözleri bir daha duymak istemiyordum. Bitmeyecek yol, aşılmayacak engel yoktu.

Tehlikeyi atlattığımızı. Yürüyorduk, Yaralı arkadaşların durumu iyiydi. Gecenin saat üçüydü ve biz Golka Köyüne varmıştık. Golka köyü kimsesiz, yalnız, öksüz bir köydü. Yorgunlumuz ve açlığımızı giderdik. Bolca yediğimiz elmalardan yolda yaralı arkadaşlara vermek için çantalarımızda koyduk. Sonra gideceğimiz güzergah üzerine tartışmaya başladık. Yorgun arkadaşlardan bir kısmı, "burada kalalım" diyordu. Köyde kalmamız doğru değildi. Çünkü tehlikeliydi. Köyün karşısındaki tepeye çıkma kararı aldık.

Ağır yürüsek de hava aydınlanmadan tepeye ulaştık. İlk iş olarak çevreyi kontrol ettik. Aradan çok fazla zaman geçmeden her taraftan mermi sesleri duyulmaya başladı. Golka köyü ihanetçiler tarafından basılmıştı.

Yorgunduk. Yaklaşık bir haftaydı, doğru dürüst enerji toplamaya vaktimiz olmamıştı. Açtık. İlk nöbetçi bendim. Dikkatli bir biçimde nöbetimi tutup saati dolunca diğer bir arkadaşla devredip deliksiz bir uykuya daldım. Uyandığımda hava kararmıştı.

"Hainler gitti" dedi Xabur.

Tekrar köye doğru indik. Daha önce bu köyde bir ağacın altına kuru üzüm ve çay depolaşmıştım. Gidip depoyu açtık. Sakladıklarım olduğu gibi duruyordu.

Yedi günden sonra çay demleme imkanımız olmuştu. Kuru üzümü çayla yedik. Ciddi bir biçimde erzak sorunumuz vardı. Bir grup arkadaş erzak almak için köye gönderilmişti ama elleri boş dönmüşlerdi. Düşman geri çekiliyor gibi görünüyordu.

Artık yazın sıcaklığı bitiyor, sonbaharın soğuk havası başlıyordu. Şartlar giderek zorlaşıyordu.

Lakin gerillada direnme gücü tükenmezdi. Her ihtimale karşı, -çünkü düşmanın çekilip çekilmediği tam belli değildi- Metina'nın üstlerine doğru çıkmamız gerekiyordu.

Metina'nın zirvelerine doğru yola çıktık. Yükseklerle çıktıkça hava daha da soğuyordu. Metina'nın zirvelerinde kar vardı. Zirvelere ulaştığımızda soğuk havayı dağıtacak küçük bir ateş yakarak bir çay demlemek istemiştik ki, bulunduğumuz yere KDP peşmergeleri sızma yapmaya başladılar.

Karşımızdaki tepede bulunan başka bir bölük arkadaş bunu fark edince KDP'nin peşmergelerini vurmaya başladı. Yine bir çatışmanın ortasında bulmuştuk kendimizi. Herşeyimizi toplayarak mevzilenmeye başladık. Daha dinlenmeye vakit bulmadan çatışmaya başlamıştık.

Öğlene doğru çatışma sıcaklığına sürerken, bir grup arkadaş saldırıya geçti. Ağır gücümüzün savunmasını yapıyorlardı. Gabar'da tanışıp uzun bir süre beraber olduğumuz yol arkadaşım Veysi kafasından aldığı mermi ile yaralanmıştı. Akşam olmuş günün sıcaklığı yerini dondurucu bir soğuğa bırakmıştı. Artık ateş sıcaklığındaki mermiler yerlerini soğuk kara bırakmıştı.

Halen Metina'nın zirvelerindeydik. Veysi can çekişiyordu. Aldığı yaranın tedavi şansı yoktu. Zaten tedavi imkanları yoktu. Sadece ve sadece Veysi'nin bir kaç saat daha yaşayabilmesi için çaba harcıyorduk. Zaman hızlı ilerliyor, kar donduruculuğunu keskinleştiriyordu. Metina'nın zirveleri sessizleşiyordu. Tıpkı Veysi'nin o yemyeşil gözlerinin yavaş yavaş sessizleşip kapanması gibi.

Veysi kapamıştı gözlerini. Gözlerinden yeşil bir ışık ve umudu bırakarak gitmişti. Veysi sonsuzluğa doğru Metina zirvelerinde ulaşmıştı. Güneş ülkesinin sıcaklığını halen bedeninde taşıyordu.

İşbirlikçi hain güçlere karşı kinim daha da artmıştı. Öfke, intikam duygularımız önü alınmaz bir sel gibi güçleniyordu. Vurulan her arkadaşımız bir intikam seli olup benliğimizi sarıyordu. Ama ideolojimiz, bakış açımız her dem kontrol etmeyi, duygulara yenilmemeyi öğütlüyordu. Şahadetlere gerçek anlamını vermek önemliydi ve mantıklı hareket etmek şarttı.

Veysi'yi Metina'nın kalbine emanet ederek yola çıktık. Habur suyunun yanına doğru uzanan ormanlığa ulaştığımızda yorgunluktan bitkin düşmüştük. Başımız dönüyordu. Tansiyonlarımız sürekli düşüyor, dengemizi sağlamakta zorlanıyorduk. Musa çantasında idareli kullandığı tuz ve limon tuzunu çıkarıp bir bidon su ile karıştırarak dağıttı. Vücudun dengesini ancak böyle sağlayabiliyorduk.

"Yoldaşlar harekete geçmemiz gerekiyor" dedi Musa.

Musa bu sözleri sarf ederken, belki de hayatında en fazla zorlandığı şeyi yapıyordu. Anlatılması ve inanılması zor şartlarda ilerliyorduk, yaşıyorduk. Artık sayıklar gibi yürüyorduk. Musa bunu biliyordu. Hepimiz biliyorduk ama durmanın ölüm olduğunu da biliyorduk. Ondan dolayı kimseden herhangi bir itiraz gelmedi. Devrimcilerin iradesinin her zorluğu aşacağını tarih ispatlamıştı zaten.

Korku, heyecan, açlık, soğuk hepsini bir arada yaşıyorduk. Ama ilkelerden taviz yoktu. Yaşadıklarımız ilkede daha katı olmayı öğütlüyordu. Metina'ya doğru ilerliyorduk. Yürümekte zorlandığımız halde, yaralı arkadaşlarımızı taşıdığımız halde, dinlenmeden ilerlemeye devam ediyorduk.

Ulaştığımızı inanmasak da, halen yürüyebilecek gücümüzün olduğuna inanıyorduk ve öyle de oldu. Arkadaşlar benim çağrıldığımı söylediler.

"Köye kadar gidilecek, köyü tanıyan tek arkadaş sensin" diyordu Ferhat. Gerisini getirmekte zorlandığı için, "Tamam, ben hemen yola çıkıyorum" dedim.

Erzak getirmemiz şarttı ve bunun için köye gitmek gerekiyordu. Köylüler beni tanıyor ve bana güveniyorlardı. Şêrnaz Amed ile birlikte köye doğru yola çıktık. Köye yakınlaştığımızda çevreyi iyice kontrol ettik. Şêrnaz'ın dişleri takır takır birbirine vuruyordu. Üşüyordu.

"Çok mu üşüyorsun?" dedim.

"Yok, o kadar çok değil" dedi ama soğuktan konuşamıyordu.

Köye girdiğimizde köylüler hayalet görmüş gibi şaşkındılar. KDP, alanda gerillanın tümünün imha edildiği propagandasını yapmıştı. Bizden doğru bilgileri alan köylüler oldukça sevindiler. Arkadaşlara erzak temin ettikten sonra Şêrnaz'a da bir parke aldık. Şêrnaz parke için kızsız da, giymek zorunda kalmıştı. Çünkü çok üşüyordu. Sağlık sorunları vardı. Ama hiç bir zaman bunları sorun yapmıyordu.

Noktaya ulaştığımızda arkadaşları dinlenmiş ve biraz da dinç bulmuştuk. İki arkadaş mutfakçı çıkarak yemek yaptılar. Sekiz günlük açlıktan sonra kimsenin çok fazla yemek yediği de olmadı. Ama aralıklı ve sık sık yeme ihtiyacı duyuyorduk.

Sonraki gün, bardaktan boşanırcasına yağmur yapmaya başladı. Yağmur zamansız yakalamıştı bizi. Saklanabilecek, yağmurdan korunabilecek tek bir şeye sahip değildik. Yağmurda ıslanıyorduk. Hepimiz iliklerimize kadar ıslandık. Yağmura alışmaya çalışırken, küçük bir poşette saklı tuttuğumuz cihazımızdan bölük olarak çağrıldığımızı öğrendik.

Yağmurda yürümek güzeldi, toparlanmıştık. Kayıtsız yola çıktık. Yağmur tempoyu etkilese de huzurlu bir hava yaratıyordu. İlk kez o gün yağmurun dinlendiriciliğiyle yo alıyorduk.

Bölüğümüz bir takım bayan arkadaştan oluşuyordu. Yaşamda çatışmada, en büyük moral kaynağımız onlardı. Manga komutanları Jiyan, takım komutanları Sozdar'dı. Oldukça kolektiftiler. Kendi içlerinde duyarlı, destekleyici oldukları gibi, bunu bölük yaşamına da yansıtıyorlardı.

Tekrardan Golka Köyüne gelmiştik. Fuat arkadaş (Ali Haydar Kaytan) bölümümüze bir toplantı yaparak süreci değerlendirmişti. Diğer arkadaşlardan da gelenler olmuştu. Toplantı sonucunda tekrardan düzenlemeler olmuştu. Yeni bir eylemlilik süreci başlıyordu. Bizim bölüğe düşen yer ise, Begova'ydı ve Begova'da büyük kazanmak, hepimizin yeminiydi.

Begova bölümü düzenlenmesi bizleri sevindirmişti. Bir günlük dinlenme ardından tekrar Begova'ya doğru yola çıktık. Ulaştığımızda işbirlikçilerin toparlanarak geniş çaplı bir arazi taramasına çıkmak üzere olduklarını fark ettik. Kör bir savaşa girecek kadar kin ve öfke doluyduk. Çatışma, eylem

böyle geliştirilecekti. Kesin düşmanı vuracaktık.

Çantama bir kilo lokum koymuştum. Daha önceki derslerden biliyordum. Yaralı bir arkadaşı yürütememenin acısını yaşamıştım. Açlıktan enerji kaybindan yürüyememeyi, bir lokma ekmeğin önemini anlamıştım. Lokum ufak da olsa bir tedbirdi. Eylem için düzenlemeler yapılmıştı. Herkes eylemde üstleneceği görev üzerine yoğunlaşıyordu.

Yedek çoraplarımı almak için çantamı açtığımda lokumların olmadığını fark ettim, öfkelenmiştim. İlk kez böyle bir şeyle karşılaşırıyordum. Ama bu işi kim yapmıştı?

Çantama baktıktan sonra bozulduğumu anlayan Hamza ve Musa, gelip suçlarını itiraf ettiler.

"Çantana eylemi biz gerçekleştirdik, ama tüm arkadaşlara dağıttık" dedi Hamza. Musa da,

"Eylem öncesi küçük bir eylem" diye ekledi.

"Şimdilik afiyet olsun, ama eylemden sonra konuşuruz" dedim.

"Kızma Osman yoldaş, yalnızca küçük bir eylem" dedi Musa.

"Tamam, anladım da yaralı ve yürüyemeyen arkadaşlar için saklamıştım. Neyse, inşallah gittiğiniz eylem de lokum gibi olur" diyerek ayrıldım. Gülüp, sarılarak ayrılmışlardı. Musa saldırı gurubunun sorumlusuydu, Hamza'da takviyenin. Eylem grupları çıkıyorlardı artık.

Biz de eylemi seyretmek için savunma tepesinde pozisyon aldık. Çatışma beklenen saatten önce başlamıştı. Cihazdan anladığımız kadarıyla önlerine küçük bir pusu çıkmıştı. Pusuyu vuran arkadaşlar bir de esir almışlardı. Arkadaşlar önlerine çıkan pusuyu dağıtıttıktan sonra geri çekilmişlerdi ama hedefi vurmakta kararlıydık.

Grubumuz sonraki gün tekrar yola çıktı. Düşman Begova'da intişar halindeydi, seferberlik ilan etmişlerdi. Arkadaşlar vurmaya başlayınca ortalık toz duman olmuştu. Savaş büyüyordu. Düşman donanımlıydı. Ağır silahlar kullanıyordu. Her taşın ardından ateş açılıyordu. Uçaksavarlar, BKC'ler, Roketatarlar durmadan çalışıyor, adeta ikinci körfez savaşı yaşıyordu.

Gelen ilk haber iyi değildi; Koçerin ve Şafak şehit düşmüşlerdi. Fakat çatışma olabildiğince şiddetleniyordu. Haberleri Musa bize cihazdan bildiriyordu. Bir süre sonra cihazdan ses gelmez oldu, Musa'nın konuşmasını, bize sesini ulaştırmasını bekliyorduk. Ama ses yoktu. Şoktaydık, Musa konuşmalıydı, savaşı geride, uzakta seyretmek ne zordu.

Olumsuzlukların çıktığını anlamıştık. Eylem grubu yavaş yavaş geri çekiliyordu. Bize ulaştıklarında eksik arkadaşları tespit etmeye çalışırıyordum.

Yoktular, eksik dönmüşlerdi. Musa, Şiyar ve Cahit yoktular. "neredeler?" diye sordum. Yalnızca "şehit" diyebildiler. Musa, ihaneti parçalayacağım dercesine düşman mevzisinin içerisine kadar ilerliyor, yaralı bir peşmerge tarafından vuruluyor.

Şiyar, yoldaş delisi, yoldaş tutkulusuydu. Arkadaşların ortasına atılan el bombasını bir yaşam gülü gibi kucaklayıp bedenine basarak sonsuz bir gül gibi açmak istemiş. Atılan bombanın üstüne kapanıyor ve yaşam savaşçısı olarak sonsuzluktaki yerini alıyor.

Cahit ve Fırat mermilerini sonuna kadar kullanıyorlar, bilinmez Kahpe birer kurşun ile şahadet kervanındaki halaya yetişiyorlar.

Onlardan önce Şafak ve Koçerin aya tırmanıyorlar. Saçlarından bizlere direnişin ışıklarını dökmek üzere...

Düşmanın yirmi ölü, otuz beş yaralı vardı. Ama şehit arkadaşlarımızın acısını bu veyahut başka bir şey dindiremezdi. Bu dinmeyecek bir acıydı. Ana çocuk, baba oğul ilişkisine benzerdi. Kanımız donmuştu adeta. 'Bıçak vursan akmaz kan'. Bir yandan da yanımızdaki esirin yarasına pansuman yapıyorduk. Bu da bizim farklılığımızdı.

Bir sürü zorluk ve şahadeti göğüsleyerek getirdiğimiz erzağımızı esire veriyorduk, onun yarasını iyileştirmeye çalışırıyorduk. Ne garip bir çelişkiydi. Belki de o esirin mermisiyle vurulmuştu bir yoldaşımız...

Üç arkadaş esiri hastaneye götürmek için görevlendirilmişti. Bir arkadaş gömleksiz olan esire kendi gömleğini giydirdikten sonra yola çıktık. Yol boyu, yaptığı ihanete lanet okuyan bir esiri götürüyorduk. Bir ara "heval susadım" dedi. Yanından geçtiğimiz çeşmede ellerimle su içirdikten sonra tam yürüyecektim ki, "sağ ol heval, ben sizleri farklı tanımıştım, öyle anlatmışlardı, beni öldüreceğinizi sanıyordum. Şimdi anlıyorum ki, siz bendeki ihaneti öldürüyorsunuz" dedi.

Konuşamadım, sessizce onu dinledim, konuşmaya gücüm yoktu. Aklımda arkadaşlarım vardı. Onlara vereceğimiz karşılık, onlara layık olmak için onların ideallerini ve ilkelerini yerine getirmek için, işte tüm bunları yapmak için o esiri hastaneye götürüyordum. Ne garip bir çelişkiydi.

Esir doğru söylüyordu; biz ruhlara işlenmiş ihaneti öldüren bir harekettik. Şehitler, şahadeti göğüsleyenler bu halkın ve bir toprağın ihanete bulaşmış hafızasını temizlemek ve arındırmak için çatışmışlardı. Esiri Metina'da bulunan hastaneye götürüp teslim ettikten sonra noktaya geri döndük.

Yaşanan kayıplar büyük bir moral çöküntüsünü istemesek de yaratmıştı. Bölüğümüz tekrar Metina'ya çağırılarak Botan arkadaş tarafından bir toplantı yapıldı. "İhanet çözülüyor" sözleriyle kapattığı toplantı toparlanmamızda önemli bir rol oynadı. Güneyin bir çok alanı bizim denetimimize girmişti ama korumada zayıf kalıyorduk. Yine de Begova bizde namus meselesi haline gelmişti. Gerçi Begova'nın eteklerindeki tüm arazi denetimimizdeydi, ama yine de içimize sinmeyen bir şeyler vardı.

Lakin Begova unutulmayacak bir yerdi. Şehitlerimizin yattığı ve kanımızın döküldüğü bir yerdi. İhanete bir darbe daha vurulması gerektiğine inanıyorduk. Bölükçe öneri sunmuştuk. Önerimiz kabul edilmişti. Eylem hazırlıklarına başlamıştık. Hazırlıklar bittikten sonra eylem alanına doğru ilerlemiş ve hedefin tam karşısına mevzilenmiştik. Yaklaştığımızı gören ihanetçiler beyaz bir bayrağı dalgalandırmaya başladılar. Ateşkes ilan ediyorlardı. Bunu partiye bildirdik.

"Geri çekilin" denildi. Eylem grubu olarak çok üzülsek de, geri çekilip noktamıza geldik. Araziye ve halk tabanına artık hakim olan bizdik. Halk ve gerilla buluşmuştu. Güney'de ihanet bir kez daha öldürülmüştü.

ON'LARIN DİRENİŞİ

Sarı bir mevsimi ardımızda bırakmıştık. Sarı yapraklar beyaz kar ile örtünüyordu. Ve bir mevsim boyu bizleri kendi yalnızlığına çekiyordu. Dağlar karla kucaklaşmıştı. Metina'daydık. Pratik olarak kurduğumuz kışlık kampımızda eğitime başlamıştık.

Eğitim yaşamımızın en önemli parçalarından biridir. Gerilla aynı zamanda bir eğitim hareketidir. Savaşın tüm sıcaklığına rağmen, yakalanan tüm fırsatlar eğitim için değerlendirilir. Yaklaşık yirmi gün eğitim gördükten sonra kasabadaki cephe birimimiz, bir yaz pratiği sonucu ele geçirdiğimiz Bamerne kasabasına KDP peşmegelerinin geldiği haberini ulaştırdı. Cephe birimimizle aralarında şiddetli bir tartışma geçmiş. İhanetçiler "kasabadan çıkın, burası bizim alanımızdır" demişler. Cehpeci arkadaşların bildirdiğine göre durum ciddiye. Koşulların zor olmasına rağmen yol, yeni bir çağrı gönderiyordu ve gitmemiz gerekiyordu.

Biz Metina'nın kuzeyindeydik, Bamerni ise güneye düşüyordu. Kar üç metre kadar yağmıştı. Ve biz böyle bir yolu katlederek kasabaya ulaşacaktık. Bölükçe hazırlanarak yola çıktık. Ferhat en önde karı yararak ilerliyordu. Kar soğuktu, kara dalıp çıkan ayaklarımızı bir dönem sonra hissetmemeye başlamıştık.

Hava duruydu, dingindi. Yürüyüş temposunu yalnızca kar yavaşlatıyordu. Kasabaya ulaştığımızda halkın tedirginlik içinde bizi beklediğini gördük. İşbirlikçilerin kasabaya zarar vermesinden korkuyorlardı. "Kasabaya girip halkı tehdit ediyorlar, halktan bizimle ilişkilerini kesmelerini istiyorlarmış" diyordu cehpeci arkadaşlar. Halkımız kimin yanında yer alacağına dair bilinçlenmişti. Bunu önceki yıl gelişen pratikte öğrenmişti. Tehditler boşunaydı. "Ama halkın huzurunu kaçırmalarına izin vermemek gerekir" diyordu Hamza.

Biraz dolaştıktan sonra kasabanın dışına çıkarak uygun bir yerde üstlendik. Alana tekrar kalabalık bir güç olarak yerleşmemiz karşısında işbirlikçiler paniklemiş ve takviye istemişlerdi. Sonraki gün kasabaya alış veriş için gittiğimizde bir bakkalda işbirlikçilerle karşılaşmıştım. Genç bakkalcı endişe içinde ne yapacağımıza bakıyordu. Bana ters ters bakan Peşmerge'ye "ekşimiş hamur gibi ne bakıyorsun" dediğimde genç bakkalcının tedirginliği gitti, kahkahalarla gülmeye başladı. Bu sözüm üzerine iyice bozulan işbirlikçi Peşmerge "burada ne arıyorsunuz, gidin Diyarbakır'da savaşın" dedi.

"Bizim için her yer Diyarbakır'dır, her yerde soracak hesabımız var, Diyarbakır'da da soruyoruz, Bamerne'de de soruyoruz, soracağız" dedim. Daha fazla tartışmayı uzatmadım, ihtiyaçlarımı alıp, çıktım. Peşmergelerin çoğu lümpen, çıkarıcı ve ilkesizdi. Onlarla tartışmak, değer biçmek olacaktı. Para için her şeyini satan insanlardı. Onlar için para kendi yaşamları dahil her şeyin üstünde tutulan bir şeydi. Parayla alınıp satılamayacak hiç bir şeyin olmadığına inanıyorlardı. Bu inançlarını kıran tek güç ise bizdik. Bize öfkelerinin büyük bir kısmı kaynağını buradan alıyordu.

Kasaba da yürürken bir bakkalın önünde ard arda sıralanmış topları gördüm. Aslan adında küçük bir arkadaşımız vardı. Ona top alma sözü vermiştim. Bakkala girip genç Aslan için bir top satın aldım. Ardından noktaya döndüm.

Bir kış boyu Bamerne'nin dışında, halka yakın bir yerde kurduğumuz kampımızda eğitim gördük. Alan denetimimizdeydi ve erzak sorunumuz yoktu. Bu açıdan zamanımız iyi geçmiş, yoğunlaşmalarımız derinlikli olmuştu. Geçirdiğimiz pratik üzerinde durarak savaş taktiklerimizde yaşanan tekrarların güçlü özeleştirilerini yaptık. Her tekrar kayıp demektir. Bu anlamda tekrardan çıkmak şarttı ve eğitim bunun kararlılığı olmuştu.

Bir kış pratiğini geride bırakmıştık. Karlar ovada erimeye başlamış, sabırsızlanan tomurcuklar patlamıştı. Dağ yalnızlığından soyunuyor, doğa uyanıyordu ve takvimler mart ayının yirmi birini gösteriyordu.

"İyi niyet gösterisi olarak Bamerne'yi bırakıyoruz" dedi Ferhat. Talimat partiden gelmişti. Belki de bir ömür verdiğimiz, unutulmayacak anlar yaşadığımız yeri terk etmek zordu. Ama talimat partiden gelmişti, Bamerne'yi bıraktık. Metina'ya doğru kayarak, Newrozu karşıladık. Newroz ateşe inançtı. İnanç bağlılık, inanç ruhsal ve bilinçsel olarak yaşamla buluşmaktı. Newroz'da; dirilişte buluşuyor, ateşle kutsuyorduk her şeyi. Yeni bir dönemi Metina eteklerinde yaktığımız bir Newroz ateşiyle karşılıyorduk.

Metina'da yeniden güneşi hissetmeye başlamıştık. Her taraf yemyeşildi. Güneşin sıcak ışınlarıyla doğa ısınıyor, büyüyordu. Havanın güzelliği top oynama istememizi çoğaltıyordu. Aslan Goyi genç bir arkadaştı ve yaşı oldukça küçüktü, ona aldığım topu çoktan çıkarmış, çimenlerin üzerinde ardından koşmaya başlamıştı bile. Ardından mangalar arasında futbol takımları seçilmişti. Bizim manga birinci mangaydı, ikinci manga ile karşılaşmış, 5-3 yenmiştik. Toptan sonra cin gibi bir gerilla olan Aslan ile akşam yemeği için ot toplamaya gittik.

"Heval Osman toplayacağın otlara basıyorsun, en güzel ot, kuzu kulağıdır" dedi. Aslan'ın uyarısından sonra toplamak istemeyip de bastığım otları toplamak zorunda kaldım. Aslan, her istediğini mutlaka elde eden küçük bir gerillaydı ve kuzu kulağını severdi.

Mart ayını bu biçimde karşılıyorduk. Sürdürülen ateşkese en fazla halk seviniyordu. Çünkü işbirlikçiler tarafından halka inanılmaz düzeyde baskılar yapılıyordu. Halk zorlanıyordu ama bize karşı düşmanlaşmıyordu. Ateşkes bu anlamda önemliydi, halk zaten bizden taraftı. Bu kazandığımızın en açık

ifadesiydi.

Bir gün Ferhat tüm bölüğü toplayarak "yoldaşlar artık pratik zamanıdır" diyerek uzunca bir konuşma yaptı. O konuşurken, yine aklımda Kürdistan'da başında foterli bir kovboy canlanıyordu. Bazı davranışları gerçekten bunu anımsatırken, bazı davranışları ise masum bir gerillanın davranışlarıydı. Ama yine de adı Kovboy Ferhat'tı. Konuşma bittikten sonra öğlene doğru bölükçe yola çıktık. Kara yolundan inip, halkın içinden geçiyorduk. Bağ ve bahçesinde çalışan köylüler geçişimizi hayranlıkla seyrediyor, grup geçinceye kadar elleri havadan inmiyordu.

Belirlenen noktaya ulaştığımızda diğer güçler de gelmişti. Bu yeni bir düzenleme demekti. Yeni bir pratik süreç, yeni alanlar, yeni açılımlar yapmaktı. Bazı gruplar kuzeye geçecekti. Bunu duyduğumuzda içimde bir şeyler kıpırdamaya başladı.

"Kuzey... Cudi... olabilir mi?" diye düşünüyordum. Yine Cudi'ye gidip yüzümü yüzüne sürebilir miydim? Böyle bir şeyin gerçekleşebilme ihtimali bile beni heyecanlandırıyordu. Bir umut arkadaşlar benim düzenlememi kuzeye yapabiliirdi. Bir gün boyunca süren kapsamlı toplantıdan sonra yapılan düzenlemeler okundu.

Cudi'ye yine gidemeyecektim. Bu beni oldukça üzüyordu ama bulunduğum yerleri de artık Cudi kadar seviyordum. Metina'da da bir şeylerin yarım kalması iyi olmazdı. Her şeyi tam yaşamak gerekirdi. Bir yerden ayrılırken, bir ilişkiden, bir çiçeğe kadar yaşanmak istenen her şey tam yaşanmalıydı. Eksik kalan istekler her zaman insanın içinde bir acı devindirirdi.

Bu açıdan kalmamı da hayra yorarak, kalmamın daha iyi olacağı konusunda kendimi ikna etmeye çalışıyordum. Hamza, Bölük komutanı Ferhat ile kuzeye gidiyordu.

"Senin yerine Cudi'ye yüz süreceğim" dedi.

Durdum, dondum. Hamza nereden biliyordu bunu. İnsan yan yana kalınca içten bir şeyleri paylaşınca demek ki, aynı şeyleri hissedebiliyordu. Gözlerim boşalmayan bir yağmur bulutu gibiydi. Hamza'nın sarılmasıyla göz yaşlarım boşalacak gibi oldu bir an ama kendimi tuttum.

Ferhat çılgınlar gibi mutluydu, kuzeye aşık bir gerillaydı. Her şeyin kuzeyini anlatır, kuzey rüzgarlarını severdi.

"Osman yoldaş bir ömrü birlikte paylaştık, şimdi daha farklı yerlere, daha farklı yoldaşlarla yeni bir ömür yakalamaya gidiyoruz" dedi.

Göz yaşlarımı bu kez engelleyemedim. "Osman yoldaş" diyerek sarılan Hamza'nın sıcaklığıyla biraz olsun kendimi topladım.

Neden Hamza sarıldığında göz yaşlarım kuruyordu? Belki de hep onun karşısında mert, direngen durma eğilimimdendi. Bir gizli baba-oğul ilişkisinden de olabilirdi. Hemen kendimi toparlamıştım. Bir de Hamza gerçekten benim komutanımdı, bundan da olabilirdi. Bilmiyorum ama, Hamza karşısında hemen tüm duygusallıklarım dağılır, toparlanırdım. Belki Cudi kokulu olmasındandı.

Gidenler vedalaşarak silah sesleri altında yola çıktılar. Daha iyi savaşıp daha güçlü yaratacaklarına dair söz vererek gidiyorlardı. Ben ise, yeni bir bölükte yer alacak ve sınır güzergahında kalacaktım. Bölüğümüz iki erkek, bir bayan takımı olmak üzere üç takımdan oluşuyordu.

Bir ay askeri eğitim görecektik. Bölüğümüz genel saha tarafından belirlenen noktaya yerleşti ve eğitime başladık. Metina'nın baş döndüren kır çiçekleri her tarafı işgal etmişlerdi. Metina yaşamın en güzel renklerini sergiliyordu. Her şeyiyle mükemmel bir coğrafya parçasındaydık. Metina'nın kuzeyinde Behdinan ovasının yeşil rengi, güneyde ise Gare ovasının derin, yeşil ve mavi rengi Metina'nın işlemeli etekleri gibi duruyorlardı.

"Doğa hep içimde bir sevinç kaynağı yarattığı gibi, yüreğimdeki hüznü yanları da bir bir açıp duruyor" dedi Réber.

Gözlerim hep tanıdık boğazlara ve vadilere takılıyor, oradan geçmişe gidiyordu. Bölük olarak artık harekete geçmiştik. Alanın her tarafını dolaşıyorduk. Kadişe boğazına vardığımızda.

"Boğazı iyice arayalım geçmişten bize kalan bir şeylerin olup olmadığını anlayalım" dedi Şahin.

Kimse bu görüşe itiraz etmedi. Ben de itiraz edemedim ama kaçmak istiyor, gitmek istemiyordum. Yaşanılanları tek tek hatırlamak, tekrardan iradeyi bilemek, sorumluluklarını gözden geçirmek ve yüklenmek kendine. Biliyordum ki, bunu yapmak zordu. Ama kaçışın nedeni bu değildi, acı çekmekten kaçış da beni aynı noktaya götürüyordu.

Kadişe boğazı...

Vardığımız menzilde gözlerden akkor akıtan boğaz

Yerlerdeki işaretlerden ulaşıyoruz gidenlere...

Bir Kadişe hikayesini

Bir kelebek sessizliğinde

Karşıyoruz

Yerde boş kovanlar

Patlamamış bombalar

Fünyeler

Roket parçaları

Zaman Kadişe boğazından geçmemiş, zaman bir savaş sonrası durmuştu. Her şey o savaş sonrası olduğu gibi duruyordu. Yerde kemik üzerinde parça parça kalan etleriyle cesetler duruyordu. Yoldaşlarımızdı o boğazda bir kış boyu uyuyan. Tıpkı sarı yaprak gibi karla örtünen o bedenler bir bir beni o çatışma anına taşıyordu. Tüylerim diken diken olmuştu, içimden bir öfke seli yükseliyordu.

Cenazeleri arkadaşlar daha önce aramış, bulamamışlardı. Bakamıyordum artık. Gözlerimin kör

olmasını, sonsuza dek kızgın mil çekilmesini istiyordum. Bir savaş meydanı, bir kış boyu bizi olduğu gibi beklemişti. Cesetler tek tek konuşuyordu.

Kadişe boğazında taşlar konuşuyordu ve mor bir kayalığın sesini duyuyorduk. Gidenlerden kalan bir notu bir kış boyu saklamıştı kendi yüreğinde. Uzanıp o bir parça kağıdı aldım. Sıkı sıkı kapatılmış, üzeri bantla iyice örtülmüş bir nottu.

Titremezdi ellerim.

Ellerim titriyordu.

Bir Kadişe boğazının sırrını açacak, ona bakacak, dağ gibi bir sorumluluğu yüreğime yükleyeceğim andı ellerimin titrediği an.

Oysa titremezdi ellerim.

Kağıdın üzerindeki bantları tek tek sökmeye başladım. Bir not...

"Tarihle buluşacaksınız. Bana ulaştığınızda yeni bir yaşama ulaşacaksınız"

Bir not.

"Çember iyice daraldı. Cephanemiz bitmek üzere. Önderliğe selam, yaşasın ARGK ve PKK.

Teslimiyet ihanettir"

Dört cümle. Dört nokta, dört asır. Kadişe boğazının sırrı bu dört cümledeydi. Dört cümle yerde uzananların konuştuğu yaşadığı ve bıraktıklarıydı. Bir de bırakmak isteyip de bırakmaya zamanlarının olmadıkları.

Şiirleri... Her gerilla bir şairdi aynı zamanda. İmgelerini yakalayıp da yazıya dökemedikleri nelerdi? İmgeleri, yaşamlarında gizliydi. Her gerilla bir şairdi ve gidenlerin şiirleri yerde uzanan o bedenlerde duruyordu.

Bir not...

Daralan çemberde bombalarının pimini çekmeden biraz önce yazılmış, bir tarih.

"Teslimiyet ihanettir" diyorlar. Teslim olmuyorlar. İhanet yüreğin yavaş yavaş ölümüydü. Seçilen yaşam menzili bir bomba, bombanın çekilen pimi, pimi çekmeden önce yazılmış bir not, dört gerilla...

Yerde duruyordu şutikleri, dağ patikalarının kıvrımını alarak. Bir yılan gibi yerde kıvrılıyordu şutikleri. Kıvrıldıkları yerde şehitleri işaret ederek, yerdeydi, parçalanmış kar altında renk değiştirmiş yürek parçaları.

Kadişe boğazında yükselen tepede bir şehitlik yapmaya başladık. Bölük olarak tepede yaptığımız şehitliğe arkadaşları taşıyarak yanlarına şutik ve yeleklerini ve geride bıraktıkları eşyalarını koyarak gömdük. Gün boyu ancak yetiştirmiştik. Şehitliğin çevresinde düzenli bir biçimde sıraya geçtik. Saygı duruşundan sonra tepeden ayrıldık. Yüreğimizi onlara saygı ile eğilmesi konusunda bir kez daha eğitip, sadakati geliştirme sözümüzü bir kez daha tekrarladık.

Bu kez gitmek istemiyor, orada kalmak istiyordum. Gitsem kahrolacak, kalsam acıdan ölecekmiş gibi bir duygu yaşıyordum. Ağlamıştık, gitme anı geldiğinde gözlerimin kontrolünü kaybetmişim. Gözlerimde hüküm süren dolu dizgin bir buluttu.

"Osman yoldaş grup ilerledi, kopacağız" dedi Jiyan.

Nasıl yürüdüğümün, nereye gittiğimin, önümdeki yoldaşı nasıl takip ettiğimin farkında olmadan yürüyüp gittim.

"Hakkari tepesine ulaştık" dedi Hogır. Gün boyu hepimiz çalışmış, duygu ve düşüncede derin çalkantılar yaşamış ve yorulmuştuk. Tepede oturduk. Daha direngen olanlarımız odun toplayarak ateş yaktılar. Hava kararmış, közlerimiz parlamaya başlamıştı. Susuyorduk, suskunduk. Suskunluğumuz bayan arkadaşların takım komutanı Sozdar ve Jiyan'ın yanımıza gelmesiyle bozuldu.

"Zor bir gündü" dedi Sozdar.

"Zorlukları direnişe çevirdikçe aşmış olacağız" diye konuştu Jiyan.

"Zor, o zaman zordur, yoksa onun karşısında yılgınlığa kapılmak, zoru karakterinden uzaklaştırmaktır" diye ekledi Sozdar.

Kadının yaşımdaki rengi buydu. Sozdar ve Jiyan'ın başlattığı tartışma gittikçe derinleşiyor ve şehitlere verilecek anlam ortaya çıktıkça kendimizi toparlıyorduk. Saatin geç olduğunu fark eden jiyan ve Sozdar müsaade isteyerek kalktılar. Bizler de uyumak için uzandık. Ama uyuyamıyorduk. Rêber subaylık görevini bitirerek, gelip yanıma uzandı.

"Uyuyamadın mı?" diye sordu.

"Uyku tutmuyor"

"Çok yoruluyorsun, biraz kendine dikkat edebilirsin"

"Yorgunluktan değil" dedim.

"Biliyorum" dedi Rêber, sonra sustu. Belli ki, o da düşünüyordu. Gençti, akıllı ve gelişmeye açıktı. Yaşamı acımasız perdesinden tanıyordu. O bizlerden daha çok zorlanıyordu. Fiziken güçlüydü ama hakikat karşısında toy ve güçsüzdü.

Ne zaman uykuya daldığımı bilmiyorum keklik sesleriyle kendime geldim. Bir yaylaydaydık. Keklik sesleri birbirine karışıyordu. Biri diğerini çağırıyordu ve gittikçe sesleri çoğalıyordu...

Rêber bölükteki gelişmeleri hep ilk duyan yoldaşımızdı. Benden önce uyanmış ve bölükteki son gelişmeleri almıştı bile.

"Osman yoldaş bugün atış var, bizim manga kesinlikle birinci olmalı" dedi. Heyecanlıydı ve manganın psikolojisini kesinlikle birinci olmaya ayarlamaya çalışıyordu.

"Sen iyi bir nişancısın, mangamızı temsil edeceksin değil mi?" diye sorup duruyordu.

"Tamam, söz" dememi bekliyordu. Gerçekten sözü almadan gitmedi.

Atış yerine ulaştığımızda atış için belirlenen hedef pildi ve piller yerleştirilmişti. Yarış başlamıştı; arkadaşlar genelde ya bir pili ya da ikisini düşürüyordu. Hedef üç pili de vurmaktı ve sıra bana gelmişti. Rêber yanımda, düşüreceğim pillere kilitlemişti gözlerini. Duruşuyla hedefleri düşürmem gerektiğini bildiriyordu. Tek tek hedefleri nişan aldım. Tek tek düşen hedeflerin ardından "bravo" diyordu Rêber. Üç hedefi de düşürdüm.

"Biliyordum, demiştin...Bizim manganın birinci olacağını söylemiştim" diye bağıırıyordu Rêber. Yanıma yaklaştı, "Şimdi bir kır çayı hak ettin ihtiyar kurt" dedi.

"Tamam ateşi yakmak da benden"dedim.

Atıştan sonra askeri eğitime devam ettik. Çeşitli gerilla taktikleri üzerinde pratik eğitim görüyorduk. Gerçek mermi ve bomba kullanıyorduk. Eğitimimiz belli bir düzeye gelmiş ve pratik için hazır olduğumuzu ispatlamıştık. Askeri eğitimin yeterli olduğu yönetim tarafından bildirilince, pratiğe çıkma zamanının geldiğini anladık.

Artık yavaş yavaş sınıra yaklaşıyorduk. Köylerden geçiyorduk. Bu tür yerlerde bizi en fazla rahatsız eden köpek havlamalarıydı. Geçerken, köylerdeki tüm köpekler adeta örgütlenmişçesine hep bir ağızdan havlayıp duruyordu. Sınır köylerinde beni en fazla sinirlendiren köpek havlamalarıydı. Geçtiğimiz patikaları karanlık kamufle ederken, köpekler deşifre ediyordu. Bu deneyimimizden dolayı yolumuzu değiştirerek köylerden uzak yerlerden geçiyorduk.

Köylerden uzak yollardan geçiyorduk. Bunun için bazen geçit vermez uçurumlarla karşılaşıyorduk. Yine içimi tarifi zor duygular kaplıyordu. Tanıdık taşlar, tanıdık otlar ve tanıdık bir hava esiyordu. Tepê Orte'ye gelmiştik.

"Bu tepede dört yoldaşımız şehit düşmüştü. Onların şehit düştüğü mevzilere gitsek iyi olur" dedim.

"Yanına iki arkadaş alabilirsin" dedi komutanımız. Hogır ile Rêber gelmek istediklerini söylediler.

Rêber ve Hogır ile birlikte yoldaşlarımızın şehit düştüğü yere doğru gidiyorduk. Bir şeyler beni çağırıyordu. Bu bir histi ama gitmek, belki de onlardan geriye kalan bir şeyleri bulmak veya bize söyledikleri bir şeyleri bulmak üzere onlara gidiyordum.

Arkadaşların şehit düştükleri mevzilere ulaşmıştık. Çelik operasyonun başladığı gün düşmanla dişe diş girdiğimiz çatışmada Orhan, Aras, Gani ve Sabri burada şehit düşmüşlerdi. Durdum, yanımdakilerde durdu. Ağır adımlarla onlara gidiyordum.

Zaman sessiz geçiyordu. Yürek atışlarım dinginsiz değildi. Bir yıl sonra onlara gittiğim vakit geceydi. Bir gece vakti beni onlara götüren duygularımın peşinden koşuyordum. Çıplak gidiyordum. Çırlıçıplaktım, en az dağ kadar çıplak hissediyordum kendimi.

Titriyordum. Karşımda büyük bir kuvvet, şehitler duruyordu.

Ve ılık bir rüzgar tenimi sıyırıp geçiyordu.

Ilık rüzgarlar hüzünlendiricidir.

Hüzünden titriyordum.

Mevzi taşları mezar taşları olarak kullanılmıştı. Demek ki köylülerin söyledikleri doğrudu. Gelmişlerdi ve her arkadaşımızı vurulduğu yerde gömmüşlerdi.

Bir gece tenhaliğinde Tepê Ortedydim.

Dört mezar.

Yerle göğün birleştiği yerde.

Mevzi taşları, mezar taşı.

Güneşin bulutların arasında süzülüşünü her vakit seyreden onlar.

Bir köylünün işareti...

Vurulan gerillanın kefiyesini mezarının başındaki ağaca asmış...

Bir ağaca asılı duran kefiyeden anlıyoruz, yoldaşımızın yattığı yeri. Ellerimizle mezarlara yeniden biçim verdikten bir müddet sonra mezarları tek tek dolaşıp ayrıldık. Arkadaşların yanına gittiğimizde alanı iyi tanıdığım için dinleneceğimiz yeri benim seçmemi söylediler.

Ave denilen köyün uygun olduğunu ve bölüğün oraya konumlanmasının iyi olacağını belirttim. Ve Ave köyüne doğru gittik. Köyde güzel bir su akardı. Herkes doyaya su içtikten sonra bizim manganın tepeci olduğu haberi geldi. Kısa sürede suyumuzu ve erzağımızı alarak tepeye doğru yola çıktık.

Sabah erken araziye kontrol ettikten sonra kahvaltı için oturduk. Cihazdan bölük komutanımız, Şahin'in sesi duyuldu.

"Hogır yoldaşın annesi ziyaretine gelmiş, arkadaş noktaya dönsün"

"Hogır yoldaş annen gelmiş, noktaya gitsen iyi olur" dedik.

"Görevimiz bitsin, beraber gideriz" dedi Hogır.

Hogır utangaç bir arkadaştı. Güneyli Kürtlerdendi. Gururluydu görevini bırakıp gitmezdi.

"O zaman kalk beraber gidiyoruz" dedim. Ve çantamı alıp yürüdüm. Hogır inat edip, gelmemelik yapmıştı ama benim kararlılığım onu tepeden indirdi.

Sıcak savaş ortamında dağ zirvelerinde bir ananın ziyareti kadar kutsal bir şey olamaz. Gerilla ile ana arasında sıkı bir bağ vardır. Analar gerilla yüreğini tanır. Gerillayı en fazla hisseden analardır. O açıdan Hogır'ın onu bekletmesi doğru olmazdı. Hem her an ne olacağı belli olmayan bir savaş yaşıyorduk. Bölüğün bulunduğu noktaya ulaştığımızdabizi karşılayan Jiyan arkadaş;

"Hogır yoldaş annen bizim tarafımızda istersen oraya gidelim" dedi.

Ananın yanına gittiğimizde çekingen olan Hogır, ne yapacağını şaşırmıştı. Benim gibi oda yalnızca annesinin elini öpmeye kalkıştı. Ama ana Hogır'ı bağına basıp, doyaya öptü. Sonra Zaxo'dan

bahsetmeye başladı. Merak ettiklerimizi soruyorduk.

"Zaxo dışında zaten bir yer görmüyorum, ama halk sizden memnun, halkın durumu da iyidir" diyordu ana. Ama sonra Hogır'a dönüp "Hogır benim her şeyim" diye ekliyordu. Zaxo'nun en ücra köylerinden olan Hogır, insanın paradan daha az bir değer gördüğü, her şeyin pazarlandığı bir Güney gerçeği içinde büyümüş, parti içerisinde arayışlarına cevap olan insan değerini görmüş, öyle saflara katılmıştı. Bu anlamlı bir katılımdı. Annesi bizleri tanıdıkça "arkadaşlarına layık ol" demekten başka bir şey söylemiyordu.

"Yoksa sütümü helal etmem" diye eklemeyi de unutmuyordu. Ana bizleri kısa sürede tanımış ve çabuk anlamıştı. Kürt anaların yiğitliği toprağımızın yiğitliğine benzer. Acılarını yaşam direncine çevirmesini iyi bilirler. Çünkü toprakla en fazla bütünleşen analardır ve Mezopotamya'nın tarihi özünü onlar saklarlar.

Ana üç gününü dağda bir gerilla bölüğüyle geçirmişti. Bu ana için hayatının en büyük değişikliği olduğu gibi, bizler için de farklı bir renkti. Bayan arkadaşlar her anadan bir şeyler öğrenme ve öğretme telaşı içindeydiler.

"Ömrümün en güzel, en değerli günlerini sizlerle geçirdim" diyordu, ana giderken.

Hogır, anasının getirdiği paketi açmış, etkilenmişti. İçinden annesinin elleriyle işlediği bir mendille bir çorabı aldı sonra, "heval Osman bunları arkadaşlara dağıtalım" dedi. Halbuki kendisinin de ihtiyacı vardı. Yeni sayılmasına karşın gerillayı anlamıştı. Gerillada mülkiyet anlayışı yoktu. Kendinden önce yoldaşını düşünen bir yaşam felsefemiz vardı.

Hogır mülkiyet ilişkilerinin en ağır işlediği bir ortamdan gelmiş ve kısa bir sürede aşmıştı mülkiyet anlayışını. Paylaşımçıydı ve bu gerillanın gerçek özüydü.

Akşam olduğunda Şahin, "Bu gece Kumriye'ye gideceğiz" dedi. Bu haberi bölük olarak coşkuyla karşıladık. Ben Kumriye alanını tanıyordum. Kumriye'nin efsanesi tüm insanların oraya gitmesini işaret ediyordu. Yola çıktık.

"Sen orayı iyi tanıyorsun, yalnızca Kumriye hikayesine tanıklık eden bir yer değil, aynı zamanda orası ihanetçilerin Said Elçi ve Dr. Şıvan'ın katlettikleri yerdir de" dedi Şahin. Bunu bilmiyordum ve şaşırmıştım.

Gece boyu pürüzsüz geçen bir yolculuktan sonra Kumriye'ye ulaştık. Kumriye kalesinin eteklerindeydik. Çevrede bol meyve ağacı vardı. Noktamızı düzenleyip yerleştikten sonra öğlene kadar bireysel temizliklerimizi yaptık. Birkaç gün Kele Kumriye'nin eteklerinde kalacaktık.

"Bugün köye gidip bilgi getirsen iyi olur" dedi Şahin. Rojhat'la birlikte Derşişe denilen köye doğru yola çıktık. Köyün girişinde köye küskün gibi duran iki ev vardı. Birisinin tahta kapısını çalıp içeri girdik. Daha önce gitmediğimiz bir aile olmasına rağmen, bizi oldukça sıcak karşıladılar.

"Neden köyün dışında ev kurmuşsunuz?" diye sordu Rojhat.

"İki kardeşiz, toprağımız yok, ancak burada ev inşa edebilirdik" dedi ev sahibi.

"Köydekilerle bazı sorunlarımız vardı. En uygun yer burasıydı" diye de ekledi.

Kavga, Kürdün kendi içinde hep yaşadığı trajedi. Aynı köyde o küçük mekanda bile bir komşusu, konuşacağı bir tek insan yoktu. Namus, gurur dedikleri şeyler çok basit noktalar üzerinde geliyordu. Sormadım kavgasını, ayrı düşmelerini, çünkü basit bir hikaye dinleyeceğimi biliyordum. Son gelişmeleri biraz tartıştıktan sonra, çevredeki hareketliliklere ilişkin bilgi alıp, ayrıldık. Köydeki diğer ailelere de uğradıktan sonra noktaya doğru yola çıktık.

Hava karanlıktı ve biz yine bir dağ patikasında yürüyorduk. Bir noktaya ulaştığımızda bir ısıklık sesi duyduk, durduk. Isıklık sesi değişti ama tanıdık. Bu kez yılanlar ısıklık çalıyordu. Biraz daha ilerlediğimizde yol boyu epey büyük bir yılanın uzandığını gördük. Yılan gecenin keyfini çıkarıyordu. Patikada toprağın sıcaklığını içine alıyor ve tıslayıp duruyordu.

Rojhat ani bir hareketle yılanın üstüne çullandı. Ve yılanın kafasını saniyelik bir aralıkla ezdi. Yılan çok büyüktü. Hala öldüğüne inanmıyordum. Rojhat'ın ani hareketi karşısında şaşırmıştım.

Eline yılanı alan Rojhat, "hadi gidelim" dedi. Yürüdük. Rojhat şaşırdığımı anlamış olmalı ki, muzipçe gülümseyerek "eti güzeldir" dedi.

Noktaya beş kilo ağırlığındaki bir yılanla geldiğimizi gören arkadaşlar "yılan avına mı çıkmıştınız?" diye takılmaya başladılar. Rojhat'ın kimseyi dinlediği yoktu. Yol yorgunluğunu giderdikten sonra yılanı bir güzel soyup temizledi. Ve yılanı tuzlayarak karanlığın içinde parlayan közlere yerleştirdi. Piştiğinde, bazı arkadaşlar yiyip yememe konusunda tedirgin yaklaştı. Oysa yılanın eti gerçekten güzeldi ve balık etine benziyordu. İyi bir et ziyafeti sonucu dinlenmeye çekildik.

"Heval Osman kalk kalk!" diye uyandıran Rêber'in ne istediğine anlam veremedim. Saat gecenin üçüydü. Doğrulup, "ne oldu?" diye sordum.

"Kalk, bir gezintiye çıkacağız" diyen Rêber daha fazla konuşmama izin vermeden hazırlanmamı istedi.

Rêber benden önce Mazlum'u da uyandırmıştı. Çevreyi kontrol edecektik. Rêber'in öncülüğünde Hılör denilen köyün üst tepelerine doğru yola çıktık.

"Bu gece vakti bizi mi buldun Rêber yoldaş" dedi Mazlum.

"Ben kimi seçeceğimi biliyorum, oyalanmadan kalkacak iki yoldaşı seçmek gerekiyordu" dedi.

"İyi, bizde artık erken uyanmamaya çalışırız. Demek ki, her gece her nöbetçi ve subay tarafından ani işler için kaldırılma sebebimiz bu" diyerek gülümsedim.

"Osman yoldaş herkesin aynı şeyi yaptığını biliyordum ama sen bunu yeni mi anladın" diyen Rêber muzip muzip gülüyordu ve bizi hızla yürütecek bir sohbeti yakaladığı için memnum görünüyordu.

Ufak sohbetimizin arasında ulaşacağımız yere varmıştık. Çevreyi kontrol ettikten sonra artık noktaya döneceğiz ve biraz uyuyacağız diye düşünüyordum.

"Kela Kumriye'ye tırmanmaya ne dersiniz?" dedi Rêber.

"Heval bugün sizin maceraperestliğiniz üzerinizde. Noktaya dönsek iyi olur" dedim.

"Bence de Kela Kumriye'ye tırmanalım. Güneşin doğuşuna yetişiriz" diyen Mazlum da Rêber'e katılmıştı. İkiye birdik, onlar kazanmıştı.

"Üzülme Osman yoldaş, sen orayı görmüşsün, bize anlatırsın" dedi Rêber. Biraz öfkelensem de genç arkadaşların peşinden yürüdüm.

Bu kez Kela Kumriye'de kar yoktu. Kalenin içindekileri tek tek Mazlum'a ve Rêber'e anlattım. Kumriye hikayesini daha önce duymalarına rağmen can kulağıyla dinlediler. Efsaneleri yerinde dinlemek, efsanelere girmektir. "Kumriye kendisini buradan atıyor" diyerek gösterdiğim yere doğru ilerleyen Mazlum, Rêber'e endişeyle, "İleri gitme, kalenin duvarları sağlam değil" dedi.

"Arkadaşlar dikkatli olun, kalenin duvarları sağlam değil ve gerisi uçurumdur" dedim.

Arkadaşlar uyarılarımı dikkate almışlardı. Ardından kaleyi dolaşmaya devam ettik. Kela Kumriye'nin üzerine güneş doğmuştu.

"Artık gidelim çok geciktik" desem de beni dinleyen yoktu. Yanımdaki her iki yoldaşım kalenin efsanesine kapılmış, gitmişlerdi.

"Gidiyoruz!" dedim, sertçe. Ciddi olduğumu anlayan Rêber ve Mazlum, çileden çıktığını anlamış olmalı ki, seslerini çıkarmadan peşimden gelmeye başladılar. Hızlı adımlarla noktaya doğru iniyorduk. Gecikmenin hesabını verecektik, ama nasıl? Noktaya vardığımızda,

"Neden geciktiniz?" dedi Şahin. Cevap veremedim. "Bir maceraydı" veya "Güneşi Kela Kumriye'de karşıladık" diyemezdik. Askerdik ve her şeyin bir kuralı vardı.

"Kela Kumriye'ye kadar çıktık" dedi Rêber kaçamak bir bakış atarak.

"Yoldaşlar sizin yaptığınız doğru değil. Bunu siz de biliyorsunuz. Üstelik Kele Kumriye'nin çevresinde mayın var. Öyle tedbirsiz çıkmanın doğru olmadığını sizde biliyorsunuz" dedi Şahin.

"Osman yoldaş yolu biliyordu. Ona güvenerek çıktık" dedi Mazlum.

"Neyse bir daha böyle bir şey olmasın" dedi Şahin. Biraz rahatlamıştık ama olayın bana güvenerek yapıldığını da sonradan öğrenmiştim. Mazlum ile Rêber gitmeden önce bana laf atmayı da unutmamışlardı.

"Osman yoldaş bu işi de böyle hallettik" dedi Rêber...

Tam ağız dolusu konuşmaya başlayacaktım ki, arkalarına bakmadan kaçarcasına gittiler. Suçluydular ve hala muziplik yapmaya devam ediyorlardı.

Günler hızlı geçiyordu ve gelen talimata göre sınıra doğru bir kademe daha kayacaktık. Hazırlanarak tepeye doğru bir kademe daha kaymaya başladık. Bir süreci daha tekrardan yaşamaya başlamıştım. Savaşın en zor tarafı, deyim yerindeyse en fazla yıpratıcı yanı yaşadıklarını tekrar tekrar anımsamak veya yaşamaktı.

Çelik operasyonu sırasında savaştığımız, düşmanı darbelediğimiz yerlere gelmiştik. Aynı zamanda kendi ellerimle yoldaşlarımı gömdüğüm yerlerdi. İşte tekrardan yaşadığım ve beni yıpratıcı gerçek de buydu. Her taş, her ağaç beni yeniden yeniden geçmişe götürüyordu. Şêr'in yanında şehit düştüğü ince boylu meşe ağacı, gövdesinde taşıdığı mermi izleriyle hala ayakta idi. Yeşermeye devam ediyordu.

Çelik operasyonunda tuttuğumuz stratejik bir tepede konumlanmıştık. Noktada su yoktu. Bir tek yerde su vardı o da çok uzaktı. Ama sınırlarda ender rastlanan güzel bir suydur. Yanımızda bulunan mataraları su ile doldurarak tedbirlerimizi almıştık. Suyun yanında ince bir patika vardı. Sanki sınırdan geçen herkesin uğradığı kutsal bir yeri sınır çeşmesi. Sınırdaki tüm sular kutsaldı, kutsallığı sınırdan olmasındandı. Kaçakçılar, eşkıyalar yani sınır ihlalcilerinin uğradığı yeri. Oysa sınırdan geçenlerin yolları değişikti. Onları birleştiren tek şey sınırı ihlal etmeleri ve bir de aynı kaynaktan su içmeleriydi.

Notaya yerleştikten sonra, "üstümüzdeki tepeyi bir kontrol edin" dedi Şahin.

"Ben gelirim" diyen Zeki ve Mahsun'la birlikte çıktık. Tepeye kısa sürede varmıştık. Alanı tamamen kontrol edebiliyorduk. Tepe oldukça stratejikti.

"Burası normal değil" dedi Muhsun. Oldukça zeki bir arkadaştı. Yerdeki toprağın kabarmış olduğunu fark etmişti. Dikkatli biçimde Mahsum'un ne bulduğunu anlamak için yanına gittik. Mahsum yavaş yavaş ilerliyordu. Ve birden durdu "işte orada" dedi. Doğru söylüyordu. Yerde mayın vardı. Çevreyi iyice kontrol ettiğimizde dört tane düşman mayını bulduk ve etkisizleştirdik.

Tepeyi biraz daha dolaştığımızda makasla kesilmiş çalılar gösteren Zeki "düşman bizi buradan keşfetmiş" dedi. Tepeyi temizledikten sonra noktaya döndüğümüzde nöbet mevzisinin altına da bir patlayıcının yerleştirildiğini fark ettik. Düşman ve onun işbirlikçileri imha için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Noktada üç gün kaldıktan sonra daha fazla aynı noktada kalmanın tehlikeli olacağı düşüncesiyle noktayı değiştirdik. Serbesta noktasına gideceğimizi öğrenmiştim. Serbesta benim için farklı bir yeri, orası Dilan'dı...

Yine yorucu bir yürüyüş, kahreden yerler, mevziler ve mezarları göreceğim yerlere doğru ilerliyorduk. Genel gelişmeler iyiydi. Yaşamın fazla zor bir yanı yoktu. Bir tek zor olan şahadetlerdi... gidenlerdi...

Serbesta noktasına ulaşmıştık. Serbesta'da yine Dilanlaydım, Dilan'ın saçlarının asıldığı ağaç karşımdaydı. Saçlarla zamanı kendisinde ören dilek ağacı...

Bir tanrıça suretini göğe çizen gerilla kadın. Zaman geçmiş ama anılar olduğu gibi duruyordu.

Tam bir yıl sonra tekrar ona döndüğümde çok şeyin değiştiğini görecektim; yaşananların olduğu gibi yüreğimde kaldığını anlayacaktım.

Tek tek bedeninin parçalarını toplayan ellerimden, özlem akıyordu. Dilan tepesine öyle ulaşıyordum. Dilek ağacından özgür insanın ışıkları dökülüyordu damla damla... Yeni gelenler vardı, yeni bir bölükle onlara gitmiştik. Yeni gelenlere bir bir onları anlatıyorum, daha nice yoldaşlara, nice insanlara anlatmak üzere. Işıklarını topladığım yerlere yeni gelenler dokunuyordu. Dilan ışığıyla yüreklerini yıkamak için.

Yaşanılanları bir yere kadar kelimeler anlatıyordu, sonrasına ise yetmiyordu. Sonrasını kocaman bir sessizlik dolduruyordu. Ve o koca sessizlikte ışıklarıyla yıkandığımız tanrıçanın çıkıp gelmesini bekliyordu herkes.

Kalk Dilan,

Bir yıllık uykudan kalk

Bir bölük gerilla, saçlarının asıldığı o ağaçtan yeniden filizlenip gelmeni bekliyor.

Uyan Dilan...

Tereddütsüz senin ışığınla yıkanmaya...

Bir bölük

Bir tabur

Bir ordu

İnsanlık geldi....

Kelimelerle anlatabileceklerimi anlatıyordum... Duraksadığım bir anda "sonra" diyordu Sozdar.

"Sonrası uzun, sonrası siz"

"Sonrası dağın tebessümü" dedi Jiyan. "Dağın ve tepenin tebessümünde buluyoruz o gülün yüzünü."

"Mezarını görmek istiyorum" dedi Sozdar. Yattığı yere dönüp baktım. Tarif ettim. Ellerimle kazdığım ve Dilan'ı yerleştirdiğim yere gitmek için dizlerimde takat kalmamıştı. Yüreğimin ağırlığı dizlerime çöküyordu. Yüreğim bir kuşun çırpınışı gibi titriyordu. Bir kuşun, bir kış mevsiminde dağ başında kaybolması, bir sığınak aramak için çırpınıp durması gibi göğüs kafesimi vurup duruyordu.

Bir bölük Dilan'ın mezarına doğru yola çıktığında, ben ardımı döndüm. Onları izlemedim, kendimden, titreyen yüreğimden kaçmak, oturmak istiyordum. Yalnız kaldığımda ağlamaya zaman ve mekan bulmuştum. Titriyordu bedenim ve sanrılar görüyordum artık. O ağaç, saç örüğünün asıldığı ağaç, gözlerini taşıyan gül yaprağı yanıyordu. Ateşin içinde yüzü görünüyor, saçları akkordan, bedeni gül yaprağından bir kadın gerilla, dağların zirvesinde belirliyordu...

"İyi misin?" diyen tok bir sesle, içinde kavrulduğum ateşten çıktım.

"İyi misin?" diye sorusunu tekrarlıyordu Bager. Bager Genç, dağ gibi bir gerillaydı. Endişe ile bakıyordu bana, neden titrediğimi anlamaya çalışıyordu.

Oysa neden titrediğimi çok sonraları, bu toprakta yeni yaşamı yaratmanın öyle kolay olmadığını anladığında anlayacaktı. Ve anladığını belki de söylemeye vakti olmayacaktı. Veya ben olmayacaktım.

Serbesta noktasında bir şafak vaktini yine jet sesleriyle karşılamıştık. Mevzilenerek intişara geçtik. Jetler yine Metina'yı vuruyordu. Jetler vuruyorlardı ama yaşam normal akışında ilerliyordu. Artık bulunduğumuz alanın vurulması, bombalanması sıradanlaşmıştı ve alışmıştık.

Alışmıştık, bombardıman altında normal yaşam akışında yol almaya. Yaşamımızın bir parçası da buydu. İntişar yerinde öğlene kadar kalıp noktaya geri döndük.

Jetler gittikten sonra Musa ile birlikte aşacağımız vadinin dibindeki Serero köyünde güvenilir bir yurtseverin evine gitmiştik. Hem ihtiyaçlarımızı giderecek, hem de istihbarat alacaktık.

Yaklaşık bir yıl önce uğradığım bir evdi. Beni hemen tanıdılar. Çevresi çitlerle örülü küçük bahçenin ortasındaki ev hala eskisi gibi duruyordu. Evin hanımı bizi gözyaşlarıyla karşıladı.

"Senin de şehit düştüğünü sanmıştık. Bugüne kadar neden gelmedin?" diyerek sitem ediyordu. Onlar kadar ben de duygulanmıştım. Savaş katı bir yürek kadar duygusal bir şekillenmeye de yol açıyor. Bunu o gün daha iyi anladım. Yurtsever köylü,

"Geçen yıl sizler gittikten sonra peşmergeler gelip beni Duhok'a götürdüler. Günlerce bana işkence yaptılar. 'PKK ile ilişkin nedir?' dediler. Sonra para karşılığında ajanlık yapmam için beni zorladılar. Kabul etmeyince daha çok işkence yaptılar" diye, durmadan başından geçenleri anlatıyordu.

"Eğer PKK'lileri ihbar edersen ve onları vurursak, sana çift maaş veririz. Her PKK'li için bir maaş' diyorlardı. Ben kabul etmiyordum ve her red ettiğim teklif sonunda bana işkence yapmaya devam ediyorlardı" diyordu.

Kendi evinde bizi ihbar etmesini istemişlerdi. Tarihimizin çelişkisi sürüyordu. Kürdün Kürde karşı kullanılması yetmezmiş gibi ihanete yeni bir boyut kazandırılmaya çalışılıyordu.

Yurtsever gördüğü işkence izlerini hala bedeninde taşıyordu. Yaralarını bir bir açıp gösteriyordu. Evin en küçüğü babasının bedenindeki işkence izlerini görünce ürkmüş, gözleri fal taşı gibi açılmıştı. Çocuğa elimi uzattım, elimi görmüyordu. Sonra ayağa kalktım, gidip çocuğu kucağıma aldım. Çocuk kucağımdaydı, sonra kız çocuğu da gelip yanıma oturdu. Çocuk kucağımdaydı, kendimi tuhaf hissetmeye başlamıştım. Çocuk görünce hep geçmişe dalıyor, en son ardımda bıraktığım çocuklarımı düşünüyordum.

Çocukların gözleri bakışları, birbirine benzerdi. Hepsi ortak bir şeyi taşıyor. saflık, sevdâ ve güzellik. Tüm çocukların gözerindeki ışık insanlığın ortak memleketidir.

Gidiyorduk... Bizi uğurlamak için aile boyu dışarı çıkmışlardı. "Hizmetinize hazırız. Her şeyimizle

sizinleyiz" diyorlardı. İçten söyleniyordu bu sözler. Yaptıklarını yeterli görmeyen, bir borç duygusunu hep yüreğinde taşıyan bir ses tonuyla söyleniyordu.

Musa çok etkilenmişti. Yol boyu sustu. Üç saat köyün dışında yürüdükten sonra uzaktan yanan bir ateşin ışığını gördük.

"Bizimkiler olamaz, açıktan ateş yakmazlar" dedi Musa.

"Düşman da böyle bir gecede ulu orta ateş yakmaz" dedim.

"O halde kim olabilir?"

"Sızmalı gidip kim olduğunu öğrenmek gerekir" dedim ve Musa ile birlikte sızmalı bir biçimde ateşin yandığı yöne doğru ilerledik. Ateşle aramızda elli metre vardı ki, köpeklerin havlamasıyla deşifre olduk. Artık ayağa kalkabilirdik. Süründüğümüz yerden doğrularak ateşe doğru yürüdük.

Selam verdik. Ateşin etrafında oturan iki kişi ayağa kalkarak, selamımızı aldı. "Buyrun" diyerek bizi ateşin başına davet ettiler. Çevrede koyunlar vardı. Koyunları görünce kuzeye koyun geçiren kaçakçılar olduklarını anladık. Biraz oturup sohbet ettikten sonra gümrük vermek istediklerini söylediler. Gümrüğü alıp onlara gümrüğün ARGK gerillaları tarafından alındığa dair bir belge vererek ayrıldık.

1996 yılının 29 Haziranında takım komutanımız Bager bizleri toplayarak, "bir taciz eylemi gerçekleştireceğiz" dedi. Eylem planlaması çıkarıldı ve üzerine tartışma yürütmeye başlandı. Planımıza göre eylemi 30 Haziran gecesi gerçekleştirecektik ve ben roketatarı kullanacaktım.

Eylem için hazırlıklarımız tamamlanmıştı. Akşam üzeriydi, BBC'den haber dinlemek için radyoyu açmıştım. İlk haber olarak geçiyordu 30 Haziran 96 Dersim eylemi...

Zilan yoldaşın eylemini veriyordu BBC. Tüm radyolarda ilk haber olarak geçiyordu Zilan. Tüm radyo spikerleri "Zilan" diyordu. Bir intihar eylemi, yaşam eylemiydi. Tıkanan taktik orada çözülüyordu. Düşüm çözümlenmeye başlamıştı. Ve biz bir eylem için yürümek üzereydik, Zilan yoldaşın eylemi karşısında ufak çok küçük bir eylem... BBC halen Zilan'dan bahsediyordu. Gözlerimde yaşlarla dinliyordum.

"Ne oldu? Bir haber mi var?" diye soruyordu yoldaşlar. Radyonun sesini yükselttim, bir eyleme giderken bir gurup gerilla radyodan Zilan ile tanışıyordu.

"Bundan daha iyisi olamazdı" diyebilirdim. "Eylem budur" diye düşünüyordum. Biz bir eyleme gidiyorduk. Ama eski tarzı aşmayan bir eylemdi. Bunu anlamıştık. Ama eylemin tüm hazırlıkları yapıldığı için gidecektik. Yeni bir yol keşfetmiş gibi moralliydik. Zilan yoldaş yeni bir eylem ve vuruş tarzı öğretiyordu. Eyleme bu moral ile gidiyorduk. Gecenin saat biriydi. Ve biz sınırı iki kilometre aşmış, hedefe yaklaşmıştık.

"Sen ile Rêber şu tepeye çıkıp oradan roketatarı kullanacaksınız" dedi Bager.

Rêber ile birlikte Bager'in gösterdiği tepeye doğru çıkmaya başlamıştık. Tepeye dikkatli çıkmamız özellikle söylenmişti. Deşifre olmamamız gerekiyordu. Tepenin altına ulaştığımızda Rêber, bombasının pimini çekerek "gidelim" anlamında başını salladı. Avcı kolu ilerleyerek tepeye ulaştık. Yanımızdaki dört roketi hedef olarak seçtiğimiz tabura isabet ettirmek gerekiyordu. Taburun alt tarafında ise bir köy vardı. Köye isabet etmemesi konusunda ciddi biçimde uyarılmıştım. Görev zordu. Ufak bir dikkatsizlik bir çok şeyi bozabilirdi. Ben rekotleri hedefe doğru kilitlerken, Rêber elinde pimi çekilmiş bombaya tekrar pimini takıyordu. Bir tepeye pimi çekilmiş bir bomba ile çıkmıştı Rêber. Bu büyük bir cesaret ve dikkat isterdi.

Tabur üzerine kilitlenmişti benliğimiz. Ellerim roketatarın tetiğindeydi, eylem saatinin gelmesini bekliyorduk. İlk roketi eylem dakikasında atmış ve isabet ettirmiştim.

"Vurdun, vurdun" diye bağıırıyordu Rêber.

İlk roketten sonra Taburun üzerine biksiden mermiler yağdırılmaya başlanmıştı. O mermiler arasında ben de diğer roketleri hedefe gönderiyordum. Roketler ulaşması gereken menzile ulaşıyor, taburun tepesinde patlıyordu.

Düşman gücü de tetikteydi. Biz başlar başlamaz onlar da bulunduğumuz yerlere ağır silahlarla atış yapmaya başlamışlardı. Dördüncü roketi de hedefe gönderdikten sonra geri çekilmeye başladık. Rêber yine en önde ilerliyordu. Diğer arkadaşlarla belirlediğimiz noktada birleşerek geri çekilmeye devam ediyorduk. Düşman havan ve uçaksavar atışları yapıyordu. Ama biz sınırı çoktan aşmıştık. Havan atışları arkamızda patlayıp duruyordu.

Noktaya daha ulaşmamıştık. Sabah olmuştu ve Ore köyüne ulaşmıştık. Daha bir yıl önce gittiğim, her tarafı yaşam kokan köy, boştu. Düşman tarafından boşaltılmıştı. Çeşmenin başına oturdum, susadığım halde içemedim. Suyun ince akışına dalıp gitmişim. Köyün eski canlılığını hayal ediyordum. Yanımdaki arkadaşlar anlamışlardı. Gittiğim her yerde bir anının gizli olduğunu artık biliyorlardı. Ondan olsa gerek hiç bir şey sormadılar. Ben de söylemedim.

Çeşmenin etrafında tuzik yedik. Roka'ya benzer bir ottur. Arkadaşlar topladıkları tuziği ekmek arası yapıp verdiler. Eylem sonrası iyi bir ziyafetti. Su küsmesin, yüreğim serinlesin diye eğilip bir de su içtim.

"Noktadaki arkadaşlara da tuzik toplayalım" dedi Rêber. Çantalara tuzik konuldu ve noktaya doğru ilerlemeye devam ettik.

Noktaya öğleden sonra vardık. Sıcak karşılandık. Arkadaşlar eylemimizi kutluyordu ama 30 Haziran sonrası gerçekleştirilecek eylemler daha farklı olmalıydı.

"Daha büyük eylemler için nasıl yaşamalı, neler yapılmalı diye yoğunlaşmalıyız" diyordu Bager. Eyleme gidenler, noktada kalanlara eylemi anlatıyorlardı. Ben biraz yalnız kalmak istiyordum. Zilan arkadaş kimdi? Nasıl başarmıştı? Düşünmek istiyordum. Noktadan biraz uzaklaşarak, yüzüm güneşe doğru oturdum. Hava kararıp güneş ışıklarını içine çekinceye kadar oturdum. Ardından noktaya gelip uzandım. Rêber'in gözünden hiçbir şey kaçmazdı. Yanıma geldi ve sessizce oturdu.

"Yaşlı kurt hayırdır, bugün çok düşünüyorsun?" dedi

"Yok bir şey" diye cevapladım, pozisyonumu değiştirmeden. Kurtları sevmezdim, bunu Rêber de iyi biliyordu. Biraz da beni kızdırmak için iki de bir 'kurt' diyordu. Kurtları sevmezdim çünkü MHP'lilerin sembolüydü. Bundan dolayı kurt kelimesine ve sembolüne ciddi bir anti-pati gelişmişti.

Rêber ilgimi çekmeye çalışıyordu ama bendeki ciddiyeti görünce, takılmaktan vazgeçip, kadife gibi sesiyle bir türkü mırıldanmaya başladı. Özgün müzikten seçtiği parçaları dinlendirici bir ses tonuyla söylüyordu. Rêber sustuğunda, ben halen uyanıktım. Rêber söylediği türkülerin ninnisiyle kendisini uyutmuştu. Kalkıp yağmurluğumu Rêber'in üstüne örtüm. Rêber üşümemeliydi. Kefiyeme sarılıp yanına kıvrıldım.

Rêber istediğini başarmıştı. Beni kendimi yıpratınan yoğunlaşmadan alıkoymuş, türküler arasında dinlendirmişti. Rêber'i düşünüyordum, onu ne çok sevdiğimi, yaramazlıklarını bile sevdiğimi anlamıştım. Her yoldaş yanımızda ne çok farklı yer ediniyordu. Rêber biraz da yaramazlıkları, kural tanımazlığıyla yaşamımızda yer edinmişti. Ve duygusaldı.

Yeniden bir yolculuk haberiyle uyanmıştık. Takımımız Deştane tarafına kayacaktı. Takımımıza iki arkadaş daha dahil edildikten sonra Deştana'ye doğru yola çıktık. Ateşkesten dolayı, gündüz hareket edebiliyorduk.

"Her yol bir umuttur" dedi Mazlum

"Her yol yeni bir yaşam ve eylemdir. Yollar eylem gibidir..."

Hepsinde bir yenilik olsa da her yol yürüyüşünden sonra yaşadığım bir duygu değişmiyordu; tarih karşısında bir sorumluluğu yerine getirme duygusu.

Kani Masi'nin üzerindeki sınır tepesine ulaşmıştık. Noktada bulunan taburun nöbetçileri geldiğimizi haber vermişlerdi. Dinlenmemiz için hazırladıkları yere yerleştik. Uzun bir dinlenmeden sonra Ali Sapan yoldaşın geldiği haberini aldık.

Toparlandık. Sohbet etmeye gelmişti. Siması bana yabancı gelmiyordu. Nereden tanıyordum? Biraz sohbet ettikten sonra yavaş yavaş hatırlamaya başladım. On yedi yıl önce tanışmıştık. Biraz değişmişti. Tabii ben de.

79-80 döneminde bizim eve gelip gidiyordu, 79-80 dönemine dair bir sohbet almış başını gitmişti. Sonra "çevredeki köyleri tanıyor musun?" diye sordu. Tanıdığımı öğrenince, "çeşitli ihtiyaçlar var, yanına arkadaş alıp gider misin?" dedi.

Zeki ile köye indik. Uğradığımız bir evde bir fotoğraf asılı duruyordu. Tanıdık bir yüz, tanıdık bir sima. Evin sahibini çağırdım.

"Bu fotoğraftaki kim?" diye sordum.

"Benim Botan'dan tanıdığım ve en fazla sevdiğim dostumdur" dedi.

"İsmi Mecit değil mi?" dedim

"Doğru, sen de mi tanıyorsun?" diye sordu ev sahibi.

"Tanırım, en iyi milislerimizdendi, neden fotoğrafını astın?" dedim.

"Buralara ticaret için gelip giderdi. Öyle tanışmıştık zaten. Sınır ilişkisi, kaçak yaşam yani.

Arkadaş olmuştuk. Sınırdaki başlayan dostluklar en kalıcı, en gerçekçi arkadaşlıklar oluyor. Bir yıl önce geldi ve bir daha haber alamadık. En son gelen haber ise, vurulduğunu" dedi ev sahibi.

"Neden vurulmuş?" diye sordum.

"Kuzeyde vergi almak için bir yere giderken TC ve işbirlikçilerin eliyle vurulduğu söyleniyor" dedi.

Zifiri karanlık bir gecede beyaz spor ayakkabılarını takip ettiğim, yüzünde taşıdığı gizleri karanlıkta çözdüğüm o gün geldi aklıma.

Yere kurulan sofraya geldiği gibi gitmişti. Görevimi yerine getirip Mecit'in fotoğrafına ve o fotoğraftaki gizli yüze son kez bakıp odadan çıktım.

Noktaya ulaşmıştık. Yine bendeki durgunluğu ilk fark eden Rêber olmuştu. "Yine ne oldu? Hüzünlüsün" diye sordu.

"Bir şey yok, sadece yorgunum" dedim

"Tanırız birbirimizi, en yorgun hallerimizde bile gülümsemeyi başaran insanlarız. Ciddi bir şey olmazsa, böyle hüzünlenmeyiz" dedi ve üzüntümün sebebini öğrenmekte ısrar etti. Ona Mecit'i anlatmak istemiyordum. O da üzülecekti. Ama Rêber'di bir şeyi kafaya taktı mı, mutlaka elde ederdi. Çaresiz anlattım.

Ben konuştum Rêber sustu. Artık Rêber'de hüzünlüydü. Ardından "Üzölmeyeceğiz, çünkü onların intikamını alacak olan bizleriz" dedi ve kalkıp gitti. Gitti ama çok üzölmüşü. Bir milisin, hiç tanımadığı bir Kürt insanın öyküsü onu hüzne boğmuştu.

Bir grup arkadaş araziye keşfe gitmişti. Eylem yapılacaktı. Eylem için alanın uygun olduğunu ve mevzi yaptıklarını söylemişlerdi. Eylem için tekrar köye gitmek ve taşınabilir yiyecekler temin etmek gerekiyordu. Sonraki gün köye inerek bakkala uğradım. Bakkal felçliydi,

"Evladım istediklerini sen seç al, kusura bakma ben kalkamıyorum" dedi.

"Önemli değil, ben alırım" dedim ve hazır yiyeceklerden bolca aldım.

"Yoğurt yok mu?" diye bakkalcıya sordum.

"Maalesef bugün yok" dedi bakkalcı. Arkadan ince bir ses duyuldu.

"Bizde var heval"

Dönüp arkama baktım, genç bir kız duruyordu.

"Bizde yoğurt var" diye tekrarladı genç kız. Esmer, güler yüzlü ve sarı fistanlı bir köylü kızıydı. Masum bir yüzü vardı.

"Ben gidiyorum, sen de beni takip et" dedi. Tanımıyordum ama yüzündeki masumlukla aramızda bir bağ kurulmuştu. Bakkalciya borcumu ödedikten sonra sarı fistanlı kızı takip ettim. Kız toprak bir evin önünde durdu.

"Buyur içeri gir" dedi. İçeriye girdiğimde nur yüzlü bir ihtiyar kadınla karşılaştım. "Hoş geldin evladım, buyur otur" diyen kadının gösterdiği yere doğru ilerleyip oturdum. Çay hazırlamaya koyulan anaya, "zahmet etme, işim çok acil, gitmem gerekiyor" diyerek çay yapmasına engel olduğumu düşünüyordum ki, "olmaz heval, sen bir çay içene kadar ben peynir ve yoğurt hazırlarım" dedi sarı fistanlı genç kız.

Ben çayımı içinceye kadar alacaklarım hazırlanmıştı. İlk kez Güneyde karşılaştığım bir durumdu. Genç kızlar genelde çekingen davranır, bizlerle sohbet etmezlerdi. Ama sarı fistanlı kız değışikti. Değişik bir ruh taşıdığı belliydi.

Gerekli erzakları alarak hızla köyden noktaya doğru ilerledim. Noktaya ulaşır ulaşmaz, düzenlenme okundu. Eylem gurubunda benim adım yoktu, bu beni üzmüştü.

"Üzülme Osman yoldaş" dedi Rêber.

"Neden adım listede yok" diye sitem ediyordum.

"Senin çok yorulduğunu düşünerek senin yerine Cahit'i aldılar" dedi Rêber. Arkadaşlar beni düşünmüşlerdi ama benim eyleme gitmem, benim için daha olumlu olacaktı. Psikolojik olarak rahat olmak, fiziki yorgunlukları atmaya da neden oluyordu.

"Eyleme gitmeyen arkadaşlar toplanmasın" dedi Şahin. Noktada kalan arkadaşlar biraz hüzünlüydüler.

"Arkadaşlar önümüzde daha yapılacak çok şey var. Osman arkadaş sen burada kalan arkadaşlardan sorumlusun. Eylem dönüşü için hazırlıklar güçlü yapilsın" dedi Şahin. "Görüşmek üzere" diyerek vedalaşmaya başladı.

Rêber'in su gibi aydınlık gözleri yine benim üzerimdeydi. Gözleriyle konuşuyordu. O gözlerden öpmek, o gözlerle sığınmak ve onlarla gitmek istemimi zor kontrol ediyordum. Rêber bana, ben ona yaklaştım. Öyle sıradan vedalaşamazdık. Sanki uzun bir ayrılıktan sonra buluşuyor gibi sarıldık. Kalanlar gidenleri uğurladık.

Noktadaki arkadaşlara çevreyi toparlamalarını söyleyerek köye doğru yol aldım. Sarı fistanlı kızın evine gittim. Şaşırdılar ama sevindiler. Kısa bir süre sonra tekrar uğramam, onlar için bir sürprizdi. Biraz oturup sohbet etmeye zamanım vardı. Sarı fistanlı kızın babası da evdeydi. Onunla da tanışma imkanım olmuştu. Sıcak ve içten insanlardı. Güneyde öyle sade ve temiz kalmayı başaran çok az aile vardı. Eylem dönüşü için hazırlıklar ve ihtiyaçlar vardı. Aileyle bunların nasıl temin edileceği üzerine tartıştık. Yardımcı oldular.

Gitmek için kalkıp vedalaştım. Sarı fistanlı kız bir şeyler söylemek ister gibiydi ama ne? Fırsat mı bulamıyordu veya ben mi öyle düşünüyordum? Kendi kendime sorup yine kendimi cevaplayarak köyden noktaya doğru yol aldım. Noktadaki arkadaşlar da hazırlanmışlardı. Hep birlikte Şahin'in belirttiği noktaya doğru yola çıktık.

Gür ormanlıklı bir yerde ara verdik. Kalacağımız yerleri belirledik. Bayan arkadaşları suya yakın bir yere konumlandırdıktan sonra biz de biraz uzak bir yere yerleştik.

"Nöbet listesini yazarsan saat on ikiye kadar nöbetçi olarak beni yaz" dedim Hogır'a.

Ormanlık yerde hava biraz ürperticiydi. Çevreden havyan sesleri geliyordu. Bu durum bizi sürekli dikkatli olmaya itiyordu. İçimde bir şeylerin boğulduğunu hissediyordum, ruhum daralıyordu. Ormandan mı kaynaklanıyordu? Sanki oksijensiz bir yerde kalmış da, zorla nefes alıyor gibiydim. İçime çöken bu duygu biraz da meraktı. Yanımızda bozuk bir cihaz vardı. Onunla uğraşmaya başladım. Belki tamir edersem, eyleme dair bilgiler alırım diye düşünüyordum. Bununla içimdeki sıkıntıyı gidermeye çalışacaktım. Ay ışığı altında cihazla biraz uğraştım. Kablolarını değiştirip, köyden getirdiğim pilleri taktım.

Cihazın çalışıp çalışmadığına bakmada tereddütlüydüm. Cihaz elimdeydi. Yalnızca mandalına basacaktım. Döğmesini açacaktım. Bekliyordum. Cihaz olduğu yerdeydi, arkadaşlar uyuyordu. Ay bir görünüp bir kayboluyordu. "Ya olumsuz bilgileri duyarsam, ya içimdeki sıkıntı birikintisi iyice beni ele geçirirse" diye düşünüyor, cesaret toplamaya çalışıyordum. Ardından elim kendiliğinden cihazın mandalına uzandı. Cihaz çalışıyordu.

Eyleme giden arkadaşların görüştüğü frenkası arıyordum. Eylemi Kerem koordine ediyordu.

Fazla tanıımıyordum. Kani Masi'deki güçtendi. Alanı iyi tanıdığı için eylemi o koordine ediyordu.

Kerem konuşuyordu. "İlerle heval!, ne korkak korkak gidiyorsunuz... Düşmanın yanına sokulun..." Bu ses beni korkutmuştu. Bu Keremce bir koordine biçimi miydi?

"...Size söylediğim yerden ilerleyin... Saldırı ilerledi mi? Yerleştiniz mi?..." Bu konuşma beni tahrik ediyordu. Ne yapılmaya çalışılıyordu bilmiyordum ama içimden cihazı kırmak geliyordu. Farkında olmadan kabloları pillerden çekmişim. Cihazı çantaya yerleştirdim. Bir şeyler tuhaf gidiyordu, ama ne? Gece korkutucuydu. Ama neden?

Saat on iki olduğunda nöbetçi arkadaşı uyandırmıştım ama ben uyuyamıyordum. "Uykun gelmiyor mu?" dedi Rebaz

"Uyuyamıyorum. İçimde tuhaf bir sıkıntı var."dedim.

Sırt üstü uzanmıştım, Rêber'in o son bakışları gökteki ay gibi gözümün önünden gitmiyordu. Bir süre sonra dalmışım. Nice sonra uçak ve kobra sesleriyle yerimden fırladım.

Sabahtı, ormanlık karanlıktı. Ağaçların ay ışığı altındaki gölgeleri gibi kuşlar da gitmişti, doğa sessizdi. Tüm sesler yerlerini Jet ve bomba seslerine bırakmışlardı. Bunun tek anlamı eylemin sabote olduğuydu. Neden ve nasıl? Çok geçmeden tankların sesleri de gelmeye başladı.

"Arkadaşlar çevredeki tepelere çıkıp mevzileneceğiz, tepeleri tutmamız gerekiyor" dedim. Toparlanarak dengeli bir biçimde tepelere dağıldık. Böyle bir mevzilenme ile belki eylem gurubuna bir katkımız olur, diye düşünüyorduk.

Araziyi izliyorduk. Her taraftan patlama sesleri ve dumanlar yükseliyordu. Ne olduğundan haberimiz yoktu. Yanımdaki cihazın kablolarını tekrar taktım. Tesadüf mü bilmem ama cihaz çalışmıyordu. Meraktan çatlıyor, geride olma duygusundan kahroluyorduk. Arkadaşlar neredeydi? Ve karşımızda durmadan yanan savaş arazisinde neler oluyordu?

Saatler ilerliyor arkadaşların geleceği güzergahtan kimse görünmüyordu. Gözlerimizi geleceklere yönden ayıramıyorduk. Ne gelen vardı ne de bir haber. Hem sessiz bir gün, hem kalabalık. Hem gürültülü, hem suskun geçiyordu saatler. Artık akşama doğruydum ve biz beklemekten yorulmuştuk. Yerlerimizden ayrılp, tekrar noktaya inmiştik. Eylem gurubu için hazırladığımız ayrıntı soğuk tutması için bidonu ile birlikte suyun içine bırakmıştık. Gözlerim suyun içindeki beyaz bidondaydı. Gelmelerini ve bir tas soğuk ayran içmelerini -ki bu ilk kez bir eylem sonrası içilecek olan bir içecekti- bekliyordum ama gelen yoktu.

Gelecekler miydi? Gelmeliydiler. Çünkü geleceklerini söylemişlerdi. Söz vermişlerdi. Beklemeye devam edecektik. Çünkü onlar sözünde dururlardı. Onlara bir sürpriz olacaktı soğuk ayran, sonra anlatacaklardı eylemi, yorgunluk öyle giderilecekti. Bekliyordum. Ve sigara üstüne sigara içiyordum. Yüreğimdeki tufanı sigarayla dindirmeye çalışıyordum.

"Gelmediler" dedi Jiyan.

"Gelecekler" dedi Sozdar

Ben susuyordum. Bir ölü gibi hareketsizdim. Canlılığımı gösteren tek şey, sigarayı içime çekişimdi. Zaman ilerliyordu. Herkes yerine çekilmiş, yıldızlar altında geride kalanları bekliyordu. Ben olduğum yerde, aynı pozisyonda kıpırdamadan onları beklemeye devam ediyordum. Yolun hemen başındaydım. Hayal mi görüyordum? Bir ses mi duyuluyordu?

"Heval Osman heval Osman" bu sese ses vermek, iyice delirmek gibi bir şey olacaktı. Ondan sustum.

"Heval Osman..." susuyordum. Çünkü artık gaipten sesler duyuyordum. Ve o ses derin bir kuyudan geliyordu.

"Heval Osman.." diyordu bir ses. Delilik miydi bu? Döndüm ardıma baktım, ayın gölgelediği ağaçların arasında hareket eden bir gölge gördüm. Gölgeye doğru ilerliyordum. Gölge ses mi veriyordu? Bir dağ başında kuytuluk bir ormanda bir gölgenin sesine gidiyordum.

"Heval Osman" dedi ve yere yığıldı. Gölge yerdeydi, koştum ve ay ışığında Mazlum'un yüzünü gördüm. O sese koşarak ulaştım. Gölge Mazlumdu, masumdu yüzü o gece o ay ışığında. Yaralıydı. Ve artık sayıklıyordu.

"Arkadaşlar kalkın, Mazlum geldi!.." diye bağıırıyordum. Arkadaşlar tek tek değil, hepsi birden koşarak geldiler.

Mazlum'un gözlerindeki yaşları ay ışığı saklamıyordu. Işığını gözyaşlarına vuruyordu. Mazlum bitkin olduğundan değil, yürek acısından olsa gerek yerde uzanıyordu. Biraz doğruldu, boynuma sarıldı. Bir şeyleri yitirmenin insanda yarattığı o boşluk sarmıştı bedenini.

Ağlıyordu. Sonra yine toprağın kollarına bıraktı kendini. Boynuma sarıldığında anlamıştım. Mazlum ateşler içindeydi. Mazlum'u suyun başına götürdük. Bir yağmurluğun üzerine uzatarak, yanımdaki ilaçlarla yarasına müdahale ettik. Ama Mazlum'un ateşi gittikçe yükseliyordu. Ateşi çıktıkça sayıklamaları artıyordu.

"Diğerleri nerede? Ne oldu?" diye soruyorduk lakin sorularımız cevapsız kalıyordu.

Mazlum, Habur suyunu içine almış gibiydi. Her tarafı sırlıklam olmuş, durmadan terliyordu.

"Bager, Bager..." diyebiliyordu. Ve ardından "Rêber... Rêber..." diye sayıklamaya devam ediyordu. İşte o sayıklama sonunda anlamıştım, Bager ile Rêber gelmeyeceklerdi. Bir sayıklamadan öğreniyordum yüreğimizin bir parçasının daha koptuğunu.

O sayıklamalar boşuna değildi, peki diğerleri neredeydiler? Mazlum'un konuşmasını, her şeyi anlatmasını o kadar çok istiyordum ki, ama nafile. Mazlum hala çatışma alanındaydı.

Elimde ıslak bir mendille Mazlum'un masun yüzünü serinletiyordum. Göz yaşlarım değmesin yüzüne diye ağlamıyordum. Onun yüzünün ve bedeninin soğuğa ihtiyacı vardı. Sıcak göz yaşlarına değil. Yüreğinin ise metanetli bir duruşa ihtiyacı vardı. Ve ben öyle, onun karşısında durmaya çalışıyordum. İçim kan ağlasa da.

Bir kuşluk vaktiydi. Ve biz hala Mazlum'un sayıklamalarını dinliyorduk. Havanın aydınlanmasıyla Ali, Şahin, Ali Sapan ve bir grup arkadaş geldi. Bu sevindiriciydi, onları gördüğümüzde sevindik. Ama bir süre hiç bir şey sormadık.

"Gelen arkadaş oldu mu?" diye sordu Şahin.

"Mazlum, bir tek o geldi." dedik.

"Durumu nasıl?" diye sordu.

"Yaralı. Geldiğinde durumu iyi değildi müdahale ettik şimdi iyidir." dedik.

"O zaman yanına gidelim" dedi Şahin.

"Geçmiş olsun, nasılsın?"

"İyiyim" diyen Mazlum, yerinden doğrulmaya kalkıştı. Şahin eliyle Mazlum'u oturttu. Mazlum

uzanıyordu. Beceremese de gülümsemeye çalışıyordu.

"Olay nasıl oldu, diğer arkadaşlara ilişkin herhangi bir bilgin var mı" diye sordu Şahin.

"Eylem alanına doğru ilerledik ve mevzilendirildik. Eylem saatinin gelmesini bekliyorduk. Biz daha harekete geçmemiştik ki, düşman bizden önce harekete geçti. Ağır silah kullanıyordu. Tank, top jet, helikopterler vuruyordu. Ani bir saldırıya uğradık. Neye uğradığımızı şaşırдық. Çemberden çıkmamız imkansızdı. Çatışmaya başladık. Ama düşman üstümüze üstümüze gelmeye devam ediyordu. Öyle bir çember ki, sağ kurtulmayacağımızı biz de düşman da biliyordu. Çatışacaktık son ana kadar.

Düşman teslim olmamız yönünde çağrılar yapıyordu. Guruptan arkadaşlar ard arda şehit düşüyordu.

Düşman ilerliyor, mermilerimiz tükeniyordu. Kalan mermilerimizi idareli kullanmaya çalışıyorduk. Yaklaşık sekiz saat çatıştıktan sonra ben yaralandım. Yaklaşık on saat çatışma devam etmiş. Ben yaralandığımdan dolayı Bager gelip benim cephanelerimi almıştı. Cephanelerim götürülmüştü. On saatlik çatışmadan sonra cephanesi biten arkadaşlar, teslim ol çağrılarına karşı 'Yaşasın Başkan APO, Biji PKK-ARGK' diyerek bombalarını kendilerinde patlatmaya başladı.

Patlamaların geldiği yerlere seslendim, beni beklemeye zamanları yoktu. Yetiştikimde, Bager ve grubu son bombayı çember oluşturup kendilerinde patlatmışlardı. Cahit ve Rêber'in bulunduğu mevziye seslendim. Ses veren yoktu. Düşmanın "teslim olun" çağrısı devam ediyordu. Ardından Cahit ile Rêber'in slogan sesleri geldi sonra patlayan bomba...

O patlamadan sonra uzun bir süre ateş eden düşman güçleri de karşılık almayınca, durdular. "Dikkatli gidin, hepsi öldü, cenazeleri toplayın" diyordu düşman güçlerinin sorumlusu. Sesler bana ulaşıyordu. Kendimi imha edecek tek bir şeyim yoktu. Seslerden kaçarak, ilerlemeye başladım. Ayağım beni taşımıyordu.

Arkadaşların hepsinin şehit düştüğü düşüncesi düşmanda zafer sarhoşluğu yaratmıştı. Askerleri yaşayan bir gerillayı arama düşüncesinden çok, şehit düşen yoldaşlarımızın cenazelerine ulaşma hırısı sarmıştı. Ben aralarından geçiyordum. Hava aydınlansa daha kötü olacaktı. Biraz ilerlemiştim. Artık düşmanın sesi arımdan geliyordu. Düşmanın içinde olup olmadığını bilmiyordum. Bir kayalığın içine girip saklandım.

Hava aydınlanınca düşman araziye arayıp taradı. Şehit düşen on arkadaşın cenazesini toplamışlardı. Öğleden sonra araziye bırakıp gittiler. Ardından ben noktaya doğru ilerledim"

"Siz düşmanın çemberinin içinde mevzilendiğinizi çatışma başladığında mı anladınız? Size tuhaf gelen herhangi bir şey olmuş muydu?" diye sordu Şahin,

"Doğru, Bager ile Rêber'in bir ara moralleri çok bozuldu"

"Neden?"

"Koordine gelen talimatların açık geldiğini söylüyorlardı. Yine ilk defa böyle bir üslupla karşılaştıklarını vurguluyorlardı"

"Cihazdan ne tür talimatlar verilmişti. Öğrendin mi?"

"Sanırım mevzilenme yerlerini veya eylem yapılacağını düşmanın anlayabileceği türden konuşmalar..."

"Arkadaşlar buna mı öfkelenmişlerdi?"

"Evet çok..." diyordu Mazlum.

"Heval Şahin, bende yanımdaki cihazı tamir etmiştim, arkadaşları merak ederek cihazı dinledim. Koordine Kerem ilginç konuşuyordu" dedim

"Nasıl?"

"Oldukça açık yani."

"Anlaşıyor" dedi Şahin.

Olay sonraki gün her tarafa duyuldu. Düşman basında çatışmayı büyük bir zafer olarak işliyordu. Bager'i, Rêber'i, Cahit'i ve diğerlerini köye indiğimizde haberlerde satır aralarında verilen görüntülerde gördüm. Bir gün onları en son bir TV ekranında göreceğimi bilmezken, onların benden önce gideceğini bilmezken, bir öykü yaşanmış, kahramanlarını ölümsüzlük yolculuğuna yolculamıştım. Kahramandılar, isimlerini bile kimseye duyurmadılar, onların kahramanlıklarının bir parçası da buydu. İsimsiz kahramanlıkları, kahraman bir halk ve kutsanmış bir toprak yaratmak içindi. Gitmişlerdi, sonuna kadar çatışarak. Ama şahadete gidiş biçimleri kolay kabul edilemezdi. Halk bizden daha fazla etkilenmişti.

"Böyle şahadetleri artık yüreğimiz kaldıramıyor" diyordu halk.

Olay için parti soruşturma açmıştı. Çevre güçlerinin de bulunduğu geniş bir toplantı düzenlenerek, eylem planı, gidiş ve gelişmeler üzerine kapsamlı bir tartışma başlatılmıştı. Bir gün boyunca süren tartışma ve soruşturma komisyonunun vardığı sonuç ve tüm veriler koordine olan Kerem üzerinde yoğunlaşmıştı. Kerem bilinçli bir biçimde arkadaşları düşman çemberi içinde mevzilendirmişti. Cihazdan açık konuşmasının sebebi düşmana bilgi vermek içindi. Bunlar açığa çıktığında Kerem'in soruşturmaya alınması kararına varıldı. Yalnız Kerem olay sonunda saflardan kaçarak düşmana teslim olmuştu.

Kayıplar bizi oldukça yıpratmıştı. Takımımızdan geriye kalan arkadaşlarla birlikte diğer takımın yanına gittik.

"Düşmanın da kayıpları olmuş" diyordu arkadaşlar. Diğer takım da bize hissettirmemeye çalışıyor, moral vermek için çaba harcıyordu ama gizli yaslarını yansıtmamada acemiydiler. Hepimiz yastaydık.

Mazlum halen olayın etkisindeydi. Çemberdeydi, "Rêber, Bager, Musa... onlar çemberden çıktı. Onlar özgürlük kapısını geçtiler..." diye sayıklıyordu. Ve durmadan anlatıyordu.

"Bir çember oluşturmışlardı. Sonra hep bir ağızdan slogan atıyorlardı. 'Biji Serok APO, Biji PKK, ARGK' sonra bombanın pimini çektiler. Pimi çekildikten sonraki o üç saniyeye koşup o üç saniyeye katılmak için didinip duruyordum. Ama yetişemedim. Ulaştığım menzilde kahramanlar kendi yücelik mertebesine çekilmişlerdi. Ve ben halen onun dışında, çemberdeydim. Ardından yeniden patlamalar, yeni sesler. Vücutlar parçalanmıştı. Birbirine kilitlenmişti beş gerilla tek bir bombayı paylaşmışlardı. Ekmek gibi su gibi..."

Mazlum'un yarası geç iyileşiyordu. İlaç aldığı halde iltihap bağlıyor ve durmadan ateşi yükseliyor, sayıklıyordu. Ateşini dağ suyu ile giderdiğimizde duruyordu. Mazlum'u daha hızlı iyileşmesi için hastaneye götürdük.

"Bekleyin geleceğim"dedi ayrılırken. Öyle de oldu.

Tekrar Metina'ya çağırılmıştık. Metina yakınlarında Yekmal civarında konumlanmıştık. Sık sık toplantılarla yaşanan acı kayıpların oluşturduğu atmosfer dağıtılmaya çalışılıyordu. İçten gelişen bu bilinçli ihanete verilecek cevap gidenlerin bize bıraktıkları bayrağı ileriye taşımaktı. Ondan erken toparlanmıştık. Bu konuda her gerilla sorumlu yaklaştı. Yeni yolculuklar, yeni hamleler için hazırlanmaya başladık.

Bölüğümüzde eksilen arkadaşlarımızın yerine yeni takviyeler olmuştu. Renas ve Lokman isminde iki arkadaş, manga komutanı olarak; Erdal, Brusk, Rojhat ve Delil'de kadro eğitiminden gelerek takıma katılmışlardı. Gerillada kaynaşma sorunları fazla olmaz. Gelen arkadaşlar sıcak kanlı arkadaşlardı ve kayıplardan dolayı yaşadığımız psikolojiyi anlıyorlardı. O açıdan olgun ve yaşamda sürükleyici olma görevini üstlenmişlerdi.

Bizler de heyecanlıydık. Yeni Bager'ler, Réber'ler, Cahit'lerle tanışmanın telaşındaydık. Yeni dünyaları keşfedecek, yeni romanlar okuyacak ve yeni bir sevdaya ulaşacaktık onlarla. Gidenler hep bu heyecanla yaşamayı emrediyordu zaten.

HILOR KAMPI

Yeni bir yol, yeniden bir yolculuktaydık.

"Ömür biter yollar bitmez" diyen şair ne de haklıydı.

Her yolculukta bir kez daha arınmaya çalışıyorduk. Ve yollar bitmiyordu.

Gidenleri içimizde taşıyarak, acılarımızı da unutmadan durmadan yol almaya devam ediyorduk.

Menzili hep yeni bir yol olan yollar aşıyorduk.

Hilor, kutsal bir dağ parçası. Dağda yaratılanlara tanık coğrafya parçası.

Artık her dağ, köy, taş, geçit ve uçurum bir iz bir eylemi hatırlatan, canlandıran birer tanıktı. Hilor ise bizden öncekileri anlatan yer. 89 yılında yoldaşların toplu bir biçimde eğitim görüp, Kuzey Kürdistan'a geçtiği kamp. Gerilla mücadelesinin ilk yıllarından beri, yaşam savaşçılarına bağrını açan bir coğrafya parçasındaydık. Hilor'a gidiyorduk. Yeşil rengin, sarıya büründüğü doğanın içinde eski bir mekana doğru gidiyorduk.

Sonbahar havasıydı. Bir yıl daha olgunlaşma aşamasındaydı. Bizler de fırtınalı yaşamımızın parçalarını birleştirip, ateşten bir iradeye dönüştürerek, hayat suyunun akışına doğru yol alıyorduk.

Gündüz hareket edemiyorduk, gündüz hareket etmek intihar olurdu. Ondan gecenin serinliğinde yol alıyorduk. Gündüz sıcak oluyordu ve su sıcak, güneş kavurucuydu. Petrol diyarının yakıcılığı vardı havada.

Bir gece vakti, sabahın üçünde ulaştık Hilor kampına. Yine ılık bir rüzgar karşıladı bizi. Vadide ılık bir hava vardı. Hilor kampının gizemliliğini belki de en iyi anlatan bizi karşılayan bu ılık rüzgardı. Ilıklığında bir sırrı taşıyor gibiydi. Hava aydınlandıkça Hilor kampının kendinde taşıdığı sırrın izlerine ulaşıyorduk.

Çevrede mevziler, eğitim sahaları vardı. Kuytuluk yerlerde ise sığınıklar. İlkler 89'da Hilor'u terk edip gidence onların ardından zamanın sığındığı sığınaklar ve 89'dan kalma bir ruh dolaşıyordu Hilor kampında. Onlar gitmişti, onlardan kalan kimse var mı bilmem. Ama her gerillanın uğradığı ve o sığınaklarda saklanan ruhtan bir avuç alıp yüreğine serpip yollara düştüğü yer. Hilor kampı, tıpkı Masum Korkmaz akademisi gibi bir kiblegah, gidenlerin gelenlerin, ilklerin yaptığı mevzilere, döşedikleri taşlara, bastıkları toprağa dokunmadan, incitmeden, kutsallık derecesinde koruduğu bir tapınaktı.

Kampın ortasında bir su akıyordu. Kampın üst tarafında ise el yapımı taş örgülü bir havuz vardı. Havuzun çevresi ve üstü söğüt ağaçlarıyla çevriliydi. Kampın aşağısında ise küçük bir köy görünüyordu.

"Bu köy Hilor köyüdür" dedi Rebaz.

Rebaz daha önce alanda kalmıştı ve tanıyordu. Araziye her taraftan girilebilirdi. Yalnız çok iyi tanımayan biri arazide kaybolabilirdi. Çevremiz sık ormanlık ve sivri kayalıklarla çevriliydi. Araziyi ben de iyi tanıyordum. Bu açıdan arkadaşlara yardımcı oluyordum. Ali Sapan'da bizimleydi.

"Heval Osman, biz düşmanın tuttuğu Gename tepesine bir saldırı yapmayı düşünüyoruz. Araziyi arkadaşlara biraz tanıtsan iyi olur" dedi. Hepimiz en kısa sürede bir şeyler yapmak istiyorduk. Partinin içinden geçtiği süreç önemliydi. Kayıplarımız olmuştu. Yıl boyu taktikte yaşanan tekrarlar ve tıkanmalar genel olarak partiyi zorluyordu. Zilan yoldaş bu tıkanmayı aşmanın perspektifini vermişti. Yalnız biz hala kendimizdeki tekrarı yaşamaya devam ediyorduk. Kerem şahsında ortaya çıkan ise bir sonuçtu. İçte yaşanan çeteleşme, savaş sürecini kendi bireysel emelleri için kullanan ve lümpenleşen kişilerin içten dayattığı taşıye ve düşmanlık partiyi süreç karşısında zor durumda bırakıyordu.

İçte yürütülmesi gereken bir kavga vardı. Biz tek taraflı kalıyorduk. Düşmanla girdiğimiz

çatışmalar kadar -belki daha fazla- iç mücadeleyi derinleştirmek gerekiyordu. Düşmana karşı ancak böyle başarılı olabilirdik.

Bu gereklilikten kaynaklı yoğunlaşmalar ve tartışmalar geliştiriliyordu. Yakaladığımız tartışma ve yoğunlaşma düzeyinin yaşamda somutlaşması ise düşmana karşı güçlü savaşmak, yerinde ve zamanında vurmak, sonuç almaktı.

Tepeleri tel örgülü, mayınlı bir sınır hattı olan Hılor'da yeni bir vuruş tarzı için tartışmalar derinleştiriliyordu. Yaklaşık üç günlük bir tartışmadan ve arazi keşfinden sonra Gename tepesine havan saldırısı yapabileceğimiz sonucuna ulaştık. Hedefi daha farklı vurma tartışmaları olsa da, havan saldırısı dışında Gename tepesini vurmak imkansızdı. Bu amaçla eylem gurubu belirlenmişti. Ve liste okunacaktı.

"Senin heyecanlanmana gerek yok kesin eylemde varsındır" diyordu Mazlum.

Mazlum yarası kapanmadığı halde hastanede bir hafta kalmış ve kendisini dayatarak geri gelmişti. Liste okundu ben de vardım.

Eylem alanına doğru ilerliyorduk. Güzel ve dinlendirici bir geceydi. Eylem alanına varıp, kısa sürede havanları hedefe kilitledik. Plan hedefi düşürmek ve geri çekilmektir. "Vur" talimatının gelmesini bekliyorduk. Belirlenen saat geldiğinde hedef vurulmaya başlandı. Düşman böylesi bir saldırı karşısında şaşkınlıktaydı. Ani ve kısa sürede yapılmıştı.

Düşman şaşkınlığını giderip toparlanana kadar biz çoktan alandan uzaklaşmıştık. Eylem başarılı ve moral vericiydi. Burada mühim olan düşmanın ummadığı biçimde darbe yemesiydi. Bu düşman gücünü yıldırmanın en iyi yolu idi.

Sınırdaydık, sınır kuru ve çorak bir topraktan oluşuyordu. Sınır da alıç ağaçları vardı. Sarı ve kırmızı olmak üzere iki türden. Yiyecek olarak bulduğumuz tek meyve ağacı buydu. Begova'ya indikten sonra noktadaki arkadaşlar için de alıç toplamayı unutmamıştık. Arkadaşlar eylemin sonucunu merak ediyorlardı. Her şeyi bizden duymak istiyorlardı. Noktaya varıp eylemi anlatmaya başladık. Arkadaşlar bizi dinliyorlardı, moralleri yüksekti. Başarının anahtarı moraldi.

Renas ile Rojhat eylemi bizzat benden dinlemek için habire soruyorlardı. Arkadaşları kırmadan, ikinci kere eylemin gelişim biçimini kısa da olsa anlattım. Sonraki gün eylemin sonuçlarını değerlendirmek amacıyla toplantı yapıldı. Eylem başarılı ve risksiz gerçekleşip sonuçlandığı halde, yeterli bulmadık. Daha iyi nasıl vurulacağı üzerine tartışma derinleştirildi.

Toplantıdan sonra bölük içi düzenlemeye gidildi. Rojhat ve Mazlum ekmek yapmak için görevlendirilmişti, Rubar ise mutfakçıydı. Ben de bir gurup bayan arkadaşla birlikte köye kadar gidecektim. Köye gidecek grupta Cahide'de vardı. Cahide ile eskiden tanışıyordum. 94'te Botan'da tanışıyorduk. Cahide ile ilginç dönemlerde karşılaşılıyor, aynı yerlerde kalıyorduk. Arkadaşlar Cahide'ye "Küçük Osman" derdi.

"Kusura bakma Osman yoldaş, sen babama çok benziyorsun, ondan öyle söylüyorlar" derdi Cahide. Ben bu söyleme bozulur ama belli etmezdim.

"Seninle yoldaşız, arkadaşlar böyle takılabilir, mühim değil" derdim ama içim içimi yerd. Cahide oldukça emekçi ve fedakardı. Gerçekten bir devrim emekçisiydi. Köye gidip malzemeleri aldıktan sonra ben de birkaç koyun satın aldım, noktaya doğru yola çıktık. Koyunları yürütmek zordu. Hele işin içine keçi girince iş daha da zorlaşıyordu.

"Heval Osman koş, koyun başka bir tarafa gidiyor"

"Heval Osman koş, keçi kendisini uçurumdan atmak istiyor" diyordu Cahide. Oysa biraz inisiyatifli davranırsa koyunlara ve keçiye yön verebilirdi, ama Cahide işte. Onların da disiplinli yürümesini istiyordu. Sınırlarımızı biraz geren bir yolculuktan sonra noktaya vardık.

"Koyunların etini pişirmek bana düşüyor, yalnız ben koyun kesemem" diyordu Rebaz.

"Koyunları ben keserim" diyen Afat, Rebaz'ı kurtarmıştı. Yoksa, Rebaz'ın koyun kesmemesi espri konusu olabilirdi. Ve Rebaz espriden fazla hoşlanan bir arkadaş değildi. Kısa sürede akşam yemeği hazırlanmış, arkadaşlar yemek yiyorlardı. Ama ben koyunların kellelerini pişirmekle meşguldüm. Koyunun kellesini közde açtığım çukurun içine yerleştirip üstünü örtmüştüm. Kelle sabaha kadar közlerin derinliğinde kalacaktı.

Sabah uyanır uyanmaz kellenin nasıl olduğuna baktım. Çıkardığımda tamamen pişmişti, bıçakla üstündeki deriyi iyice soydum. Zaten öyle pişmişti ki, derisi kendiliğinden dökülüyordu. Sabah kahvaltısında kelle ziyafeti çeken arkadaşlar "sen bu işi iyi beceriyorsun, devrim sonrası işsiz kalırsan, kelleci olabilirsin" diye takılıyorlardı.

Kahvaltıdan sonra yarım kalan kitabımı okumak için sessiz bir yer bulmuştum. Fazla kitap okuyamıyordum. Çünkü gözlerim ağrıyordu. Ama bir o kadar da okumak bir alışkanlık gerektiriyordu. Zaten her platformda aldığım eleştiri; okumadan kaçış eleştirisiydi. Arkadaşlar boş zamanlarında okuyorlardı. Herkesin silahı, mermisi gibi, yanında bir veya iki kitabı, kitap kurdu olanlarda ise daha fazlası bulunurdu.

Yarım kalan kitabım yine yarım kalmıştı. Sıkılmış ve dolaşmak için araziye çıkmıştım. Araziden arkadaşlar için alıç toplamıştım. Alıç toplarken de bolca türkü söylemişim.

Durmak yoktu, her ana bir başarı bahsetmek gerekiyordu. Afat komutanımızdı, ertesi gün "Osman yoldaş dört arkadaşla birlikte Gemane kara yolunun keşfini yapın" dedi. Dört arkadaşla birlikte çıktık. Sakin ve dikkatli bir yürüyüş oldu. Gemane tepesinin solunda derin bir vadi vardı. Tepenin yamacına inerek kendimizi kamufle ettik. Akşama kadar o yamaçta bekleyecek, kara yolundan geçen araçları ve düşmanın yolu kullanma biçimini öğrenecektik.

Hareket etmeden Gemane tepesinin yamacında kamufleli bir biçimde bekliyorduk. Hava oldukça

sıcaktı, ara sıra esen rüzgar imdadımıza yetişiyordu. Çıplaktı yamaç, çıplaklığında kamufle etmiştik kendimizi. Gözlerimiz kara yolunda, yol kıvrılıyor, uzuyor, sanki yürüyordu.

"Yol kara yılanlar gibi kıvrılıyor" dedi gözleri siyah, teni dağda esmerleşmiş Lokman.

Hareket etmeden, olduğun yerde saatlerce beklemek, irade isteyen bir iştir. Savaş bizi buna alıştırmıştı. Günlerce yerde veya suyun içinde hareket etmeden bekleyen yoldaşlarımız vardı. Savaşta başarının bir diğer adı da sabırdı. Sabır ile kazanılıyordu bir çok şey.

Akşama kadar bekledik. Yola kilitlenen gözlerimiz, yolun peşinden koşmuş ve uzak olmayan hayallere gitmişti. Böylesi anlarda insanın hayal gücü ne kadar da geliyordu. Gerilla yaşamı benim hayal gücümü de oldukça geliştirmişti.

Noktaya döndüğümüzde keşfin teknilini Afat'a vermiştim. Sonraki gün bölük yönetimi aynı yere bir grup daha göndererek keşif yaptırmıştı. İki grubun keşif sonuçları benzerdi. Bunun üzerine yeni bir eylem planının hazırlıkları başlatıldı. Keşifler ve eylem planının çıkarılması üç günümüzü almıştı. Üçüncü günün akşamı eylem grupları belirlendi ve yola çıktık.

Her zaman olduğu gibi, ben yine savunma gurubundaydım. Savunma gurubunda benim dışımda Behçet, Zeki ve Jinda da yer alıyordu.

Hava zifiri karanlıktı. Kara yoluna inmemiz tam üç saatimizi almıştı. Gemane'ye ulaşış yerleşmiştik. Tüm gruplar mevzilenmişti. Bizde saldırı grubunun savunması olarak mevzilenmiştik. Hava aydınlanmadan mevzilerimizi yapmış, tüm hazırlıklarımızı tamamlamıştık. Yerleştiğimiz yer, derin bir vadiydi. Solumuzda Gemane düşman tepesi vardı. Tepede projektörler bir yanıp bir sönüyorlardı. Araziyi aydınlatıp duruyorlardı. Mevzideydik. Arada bir ışık üstümüze düşüyordu. Jinda'nın kızıl saçları projektörün ışığıyla bir ateş topu oluyor, gölgelenen yüzündeki masumluk gizli bir anlama bürünüyordu. Jinda Aydın'dan saflara katılmıştı. Aydın'da okumuş, saf ve temiz bir kültürle büyütülmüştü. Aramızda değer gören, saygı uyandıran özellikler taşıyordu. Cana yakını, yani insana yakın kılan insana inancını diri tutmasıydı. Yaşama hesapsız katılımindandı. Onu cana yakın, yani insana yakın kılan insana inancını diri tutmasıydı.

"Heval eğilin ışık bize dönüyor" diye uyarıyordu Jinda.

"Projektörlerin yanıp sönmesi bana korku filmlerinden bazı sahneleri hatırlatıyor" dedi Zeki.

"Her şeyi karikatürize etme yeteneğine bayılıyorum" dedi Behçet.

"Genelde yaşamı olayları karikatürize ederim, bu yaşamı basite aldığımdan değil, ciddiye aldığımdandır" dedi Zeki. Zeki gerçekten çok zekiydi. Kafası zehir gibi çalışırdı. Olayları erken algılar, erken kavrar, biz daha algılama aşamasındayken, o karikatürize etmeye başlardı.

Behçet ağır başlı ve olgundu. Küçük Güneyliydi. Afrin'den partiye katılmıştı. Kuzeyden yeni gelmiş ve düzenlemesi bölüğümüze yapılmıştı. Grupta BKC'yi kullanıyordu. Kuzey pratiğinde taktikte yaşanan tıkanma ve kayıplardan dolayı epey yıpranmıştı ama bölükte çabuk toparlanmıştı. Ara sıra sinirlenir ama çabuk yatışırdı. Sonradan içine girdiği yetersizlikler karşısında pişman olurdu.

"İyi de ben senin yaşamı ciddiye almadığını söylemedim ki" dedi Behçet.

"Arkadaşlar ikiniz birbirinizin tersi olan şeyler konuşmadınız, konuyu kapatsak iyi olur" dedi

Jinda.

"Heval Jinda, ben konuşurken birinin hakem olmasını sevmem, bilirsin tahrik olurum" dedi

Behçet.

"Arkadaşlar düşman çok yakınıımızda, eylem üzerine biraz yoğunlaşalım..." diyordum ki,

"Heval projektörler buraya dönüyor" dedi Jinda. Bu uyarıyla hepimiz mevzinin içine eğildik.

Hava aydınlanmıştı. Ama gelen kimse yoktu. "Cihazdan eylem yapacağımız anlaşıldı mı acaba?" diye sordu Behçet.

"Düşmanın gelmemesi ilginç tabi" dedim.

"Yoldaşlar ben roketi kullanırken, arkamda olmamaya dikkat edin" diyerek, arkadaşları uyarmıştım. Çünkü roket basınç yapıyordu. Ve arkada duran arkadaşı yaralayabilirdi. Ben roketi hazırlamıştım ve bekliyordum. Behçet ise yüzlük şeridini BKC'ye takmış hazır bekliyordu. Jinda heyecanlıydı, düşmanın gelmemesine en fazla o kızılıyordu. Bekleyiş öğlene kadar sürdü.

"Galiba düşman eylem yapacağımızı öğrendi" diyordum ki, köy korucuları tepeye çıkmaya başladılar.

"Karga beklerken, civciv geldi" dedi Zeki.

"Ne fark eder ki" dedi Behçet. Hazırdık. Saldırı gurubumuz saldırıya geçmişti bile.

Cesur, cesaretli bir gerillaydı, en önde saldırıyordu. Cesur, bölüğün diğer takımında yer aldığı için fazla tanışmamıştık ama eylemdeki duruşuyla hepimizde hayranlık uyandırmıştı.

Saldırı gurubu hedefin üzerine bir anda yağmur gibi mermi yağdırmış ve çekilmeye başlamıştı. Ardından biz roket ve BKC'lerle vurmaya başladık. Ben hedefe dört roket vuruncaya kadar, Behçet BKC'nin mermilerini bitirmişti. Ve saldırı gurubu bize yetişmişti.

"Gidiyoruz, yoldaşlar" dedi Cesur. Neşeliydi, bir kez daha başarmanın mutluluğunu yaşıyordu.

"Osman yoldaş bir mermi bile kullanamadım" dedi Jinda üzüntüyle. Aslında sitem etmekte haklıydı, eylem planlaması boyunca bir sürü emek harcamış ve eylem anında en geride denetim amacıyla kalmış, doğal olarak tek bir mermi sıkmaya fırsatı olmamıştı.

"Önümüzde yapılacak çok eylem var" diyerek, az da olsa üzüntüsünü gidermeye çalıştım.

Eylem yaptığımız vadiyi koşar adım yarılamıştık. Tepedeki koruculara takviye gelen düşman gücü ardımızdan suikast tarzıyla atış yapıyordu. Suikast amaçlı yapılan atışlar karşısında kendimizi savunmak zorunda kalmıştık. Ulaştığımız yerde ateş ederek geri çekilmeye devam ediyorduk. Bir yandan da zirvelere ulaşmak için hızlı hareket ediyorduk. Kan ter içinde kalmıştık. Mermilerin nereden geldiği belli

olmuyordu. Ardını dönüp ilerlerken her an bir mermi seni yakalayabilirdi. Bu ihtimalin verdiği duyguyu da yaşayarak zirveye ulaşmaya çalışıyorduk.

Taşıdığım roketatar oldukça ağırdı. Diğer arkadaşlara göre bu daha fazla zorlanmama neden oluyordu.

"Silahını ver" dedi Lokman.

"Sen ilerle, ben gelirim" dedim.

"Osman yoldaş silahı ver, birlikte çıkalım" diye ısrar ediyordu Lokman. Vermeyeceğimi anlayınca elimdeki silahı elimden çekip aldı. Biraz daha tempom düşse her an yaralanabilir veya şehit düşebilirdim. İşte tam da böylesi anlarda bir yoldaş yardıma koşardı. Yaşam çoğu kez böyle devam ederdi. Bir çok kere, çatışmalardan çemberlerden kurtulmamızda, böylesi yaklaşımların önemli bir rolü vardı.

Zirveye ulaştığımızda koordine bizi bekliyordu. Hazırladıkları limonatayı dağıttılar. Bir eylem sonrası içilecek en güzel içecek limonatadır. Yer altında demlenmiş kar suyundan yapılmıştı ve buz gibiydi.

Noktaya doğru yola çıkmıştık. Zondara'nın arazisinde yol alıyorduk. Zirvelerden vadiye doğru art arda sıralanmış bir grup gerillaydık. Mesafeli iniyorduk. Herhangi bir tehlikeye karşı alınan ilk tedbir toplu ya da yan yana değil, mesafeli yürümektir. Epey yol almış ve yorulmuştuk. Su ihtiyacı duyuyorduk. Bir çeşmeye yakınlaşmıştık ki,

"Kimse beklemesin, su içmek yasaktır yığılma olur" dedi Afat. Haklıydı, ama biz de çok susamıştık. Tek tek suyun yanından geçiyorduk. Ve biz neredeyse Mecnun gibi serap görmeye başlamıştık. Suyun sesi geliyordu. Ama talimat gereği hiçbirimiz suya yaklaşmadık. Bazı arkadaşlar Afat'ın verdiği talimata anlam veremediklerini söylüyorlardı. Sınırdıydık. Ve sıcak hava bizi kendi derinliğine almış, adeta kavuruyordu.

Afat'ın uyarısı yerindeydi ve haklılığı kendini hemen göstermişti. Kobralar dolaşmaya başlamış, çeşmeye yakınlaşınca alçalarak, izimizi bulmaya çalışıyordu. Kobralar üstümüzde uçmaya başlayınca olduğumuz yerde durup kıpırdamıyor, manevra yapınca ilerliyor, geri dönünce yere uzanıyorduk.

"Tom ve Jeri gibiyiz" dedi Zeki. Zeki'nin karikatürize etme mantığı hiçbir yerde kesintiye uğramazdı. Ölümün kapıyı çaldığı zamanlarda bile.

Kobralar gökyüzünde uzun süre çılgınlar gibi dönüp durduktan sonra izimizi bulamayıp gittiler. Bizde tempomuzu yükselterek üs olarak kullandığımız Hılor kampına ulaştık.

Hava daha kararmamıştı, kobralar bu kez sahanın tümünü arıyorlardı. Hılor kampının üstüne geldiklerinde, "kimse yerinden kıpırdamasın" diye uyardı Afat ve yerde duran beyaz bir poşeti sakladı. Kobraya karşı savunmanın hareketsizlik olduğunu artık her arkadaş öğrenmişti. Kobralar kampımızın üzerinde de uçtular ama görüntü ve hareket alamadıkları için geçip gittiler.

" Afat yoldaş, kobralar gitti, artık su içebilir miyiz?" diyen Ali'nin bu sözlerine Afat dahil hepimiz kahkahalarla güldük.

"Sahiden hala su içmediniz?" dedi Afat. Su içmiş ve dinlenmek için plan yapıyordum. Uzun süreden beri iyi bir uykuyu hak ettiğimi düşünüyordum. Heliz otu pamuk gibi yumuşaktı. Bolca heliz otu toplayıp güzel bir yatak yapmıştım. Kalın bir sigara sarıp, yatağımın üzerine oturdum. Sigaramı bitirip, deliksiz bir uyku çekecektim. Uzandım, yorganım olan kefiyemi üzerime örtüyordum ki,

"Heval Osman" dedi bir bayan arkadaş. Cahide'ydi.

"Evet" dedim.

"Heval nöbetçisin" dedi Cahide. Nöbet tutmak için iyi bir zaman değildi veya ben hazır değildim. Biraz ağır hareket etmişim. Cahide cin gibi, hemen anladı.

"Rahatsız mısın Heval Osman?" diye sordu.

"Evet, rahatsızım" dedim.

"Neden rahatsızsın?" dedi.

"İsmimden" diye cevapladım onu

"Neden isminden rahatsızsın ki?" diye üsteledi.

"Listeciler Osman ismini hiç unutmuyorlar da ondan" dedim. Adile Naşit gibi gülen Cahide, kahkahalarla güldü, nöbet listesini vermeyi de unutmadan çekip gitti. Cahide'nin bu gidişinde yine bir muziplik yatıyordu, ama ne? Son sözü mutlaka o söylerdi. O gece son sözü bana neden bırakmıştı?

Tuttuğum en sıkıcı nöbetti. Hatta tuttuğum en uzun nöbetti. Daha önce saatlerce tuttuğum nöbetlerden bile uzundu o bir saatlik nöbet. Çünkü yalnızca bu gece nöbet tutmak istemiyordum. Nöbet görevini diğer arkadaşlara devrettikten sonra yerime geldiğimde bir misafirim olduğunu gördüm; yatağımı bir arkadaşla paylaşacaktım. Renas topladığım helizleri iyice yaymış, kendisine de yer yapmıştı. Neyse ki bana da yer ayırmayı unutmamıştı. Renas'ın yüzü hep bir tebessüm taşırdı. Uyumaya başladım, o tebessüm yüzünde vardı. Onu uyandırmaya kıymadan, yavaşça yerime yerleşerek uyudum.

Huzurlu bir sabah vaktiydi. Uyanmış, elimi ve yüzümü yıkadıktan sonra mutfağa gitmişim. İlk gördüğüm arkadaş Cahide'ydi. Rojbaş demeden önce "heval Osman sana yeni bir isim buldum" dedi.

"Ne ismi?" diye sordum.

"Dün isminden rahatsız olduğunu söylediğinde, gece düşündüm ve sana yeni bir isim buldum"

"Bana bulduğun yeni isim nedir?"

"Yeni adın Umut" dedi Cahide.

"Neden Umut ki?"

"Umut edersin bir gün adın listede olmasın"

"Benim oğlumun adımı Umut" dedim. Cahide biraz bozuldu çünkü boşa çıkmıştı. Bu hemen yüzüne yansımıştı. İki sıfır öndeydim. Cahide'nin moralini daha fazla bozmadan "Tamam bundan sonra

ismim Osman Umut olsun" dedim. Böylece, sabah sabah çıkacak bir kavgayı önlediğimi düşünüyordum ki, "Heval Osman mutfak görevlisisin" dedi Cahide. Böylece Cahide ile yarışımız ikiye bir oldu. O günden sonra adım Osman İvar değil, Osman Umut olarak kaldı.

Öğleden sonrayı temizliğe ayırmıştım. Mutfak görevimden sonra köylülerin Hılör kampının üst tarafında yaptığı havuza gittik. Havuz fazla derin değildi ama temizlik yapmak için ideal bir yerdi. Sabun olarak da kül kullandık. Külün temizleme özelliği vardı. Çamaşırdaki hiçbir leke bırakmıyor, adeta çamaşır suyu gibi tüm lekeleri çözüyordu. Kül ile çamaşır yıkamayı bayan arkadaşlar keşfetmişti. Biz erkeklerin elbiseleri daima lekeliydi, böylelikle bayan arkadaşlarımızın pırıl pırıl olan elbiselerinin sırrını çözmüştük.

"Gece hareket var" dedi Afat.

"Kumriye'ye gidiyoruz" diye de ekledi. Buna herkes sevinmiş, lakin ben halen dinlenememiştım. Ama her yolculuk beni dinlendirirdi. Kumriye alanında ceviz mevsimi yaşanıyor.

"Bolca ceviz yiyeceğiz, bunca açlıktan sonra bir meyve cennetine gitmek iyi bir karar" diyordu arkadaşlar. Yola çıktık. Kısa bir su molası dışında hızla ilerleyerek o gece Kumriye'ye ulaştık.

"Burada sabahlayacağız" dedi Ali. Yerlerimizi düzelterek dinlenmeye çekilmişti. Uykumu bu kez bölen ne kobra, ne de jetti. Delil'in horlamasıydı. Kafasını yüksek bir çantanın üstüne koymuştu, bu horlamasını dayanılmaz kılıyordu. Kefiyemi yorgan olarak kullanmaktan vazgeçip, katlayarak Delil'in kafasının altına yerleştirdim. Delil'in rahat uyumasını sağlamıştım. Ardından bende derin bir uykuya daldım.

O gün sabah çok erken uyanıp, Kumriye'yi seyre daldım. Her Kumriye'ye gelişimde yeni bir güzellik keşfediyordum. O gün dinlendiğimiz noktanın Kumriye çeşmesinin tam karşısında olduğunu gördüm. Çeşme iki kayalığın arasında fışkırarak akıyordu. Su aşağılardaki meyve bahçelerine akıyordu. Su cennetten akan ve cennet meyvelerine varır gibi şevkle, heybetli ve narin akıyordu. İnce akıyordu. Kumriye'yi ince bir şerit gibi ikiye bölüyor, sonra bir gerdanlık gibi boynuna dolanıyordu.

Sıcağın kendisini hissettirmesiyle arkadaşların hepsi uyanmışlardı. Daha çay sularımız kaynamamıştı ki, bölükte yeni haberler dolaşmaya başladı. Gelişmeleri yönetim açıklamadan önce öğrenme gibi bir özelliğimiz vardı. Olayları birleştirir, yorumlar ve sonuca ulaşırdık. Genelde de yanılmazdık. Bölüğe yeni takviyelerin olacağı haberi dolaşıyordu. Akşama doğru bölüğümüze yeni arkadaşlar geldi ve söylentiler doğrulandı.

Gerillada gece çaysız olmaz. Çay her zaman farklı bir yer kaplar gerilla yaşamında. Közde çay suyunu kaynatmıştık. Şeker lazımdı ve bizde de şeker yoktu.

"Heval Osman lojistikçi Cahide'dir, ancak sen gidip isteyebilirsin" dedi Lokman. Arkadaşlar benim gitmemi ve Cahide'den şeker istememi karar altına almışlardı bile.

"Yanlış kişiyi gönderiyorsunuz" desem de beni dinlemediler. Bayan arkadaşların konumlandığı yere doğru ilerledim. Cahide arkadaşına seslendim.

"Buyur Osman yoldaş" dedi.

"Rahatsız ettim, ama biraz şekere ihtiyacımız var, bir bardak şeker verir misiniz?"

"Heval keyif çayı yok, biliyorsunuz şeker bulamıyoruz, siz hakkınızı aldınız" dedi Cahide. Bu söz karşısında enseme kaşıyarak geri döndüm.

"Heval Osman bir dakika" dedi Cahide. Durdum. Cahide yanıma yaklaşarak elinde tuttuğu poşeti uzattı. Şekerdi.

"İki iki beraberiz" dedi ve yine Adile Naşit gibi güldü. Alarak uzaklaştım ama sinirlenmişim.

"Bu kez intikamım büyük olacak" dedim.

Bölüğe yeni gelen arkadaşlardan biri de Aydın'dı. Çay sohbetine o da katılmıştı. Kadro eğitiminden gelmişti, birikimli bir yoldaşa benziyordu. Oturuşu, kalkışı, konuşması oldukça dikkat çekici ve sempatikti.

Günler geçiyordu. Yeni gelenler bölük yaşamına adapte olmuşlardı. Yeni gelen Nalin, Dilan, Rahime, Ruken ve Aydın arkadaşlar zamanla bölüğümüzün birer parçası olmuşlardı.

"Sen Zazasın" dedim Aydın'a.

"Nerden anladın?" diye sorunca,

"Çok zor değil heval, soğan yiyişinden anladım" dedim. Epey güldü.

"Doğru Zazayım" dedi. Kısa sürede aramızda sıcak bir yoldaşlık bağı kurulmuştu. Demek ki, sorun uzun süre birbirini tanımak veya paylaşmak değil, paylaşılanların özden olmasıydı. Bizim yoldaşlığımız dışımızda hiçbir servetimiz yoktu. Kolektif bir yaşama sahiptik. Kolektif yaşamayı başarmanın anlamını ve doğurduğu güzellikleri her gün yeniden duyumsuyordum.

Bir savaş birliğindeydik. Savaşla ilgilendiğimiz kadar, sosyal faaliyetleri de yürütüyorduk. Bir moral yapma kararı almıştık. Benim görevim köye gidip saz ve muraba getirmektir. Görevimi yerine getirmek için köye gittim. Köy milisinin evinde bir çay sohbetinden sonra morale gelmek isteyen herkesi davet edip, sazı alarak noktaya döndüm.

"Ne oldu? Herhangi bir hareketlilik var mıydı?" diye sordu Afat.

"Hareketlilik yoktu, ama birazdan olacak" dedim.

"Nasıl olacak?" diye sordu Afat şaşırarak.

"Köylüleri morale davet etimde ondan" dedim.

"Kalabalık mı gelecekler?" diye sordu Afat.

"En fazla on kişi olabilir" dedim. Arkadaşlar gün boyu moralde sergileyecekleri tiyatro, skeç ve müzik korusu üzerine çalışmışlardı.

Çok geçmeden köy halkı göründü.

"Sanırım köyün hepsini davet etmişsin" dedi bölük komutanı Dijwar. Dijwar fazla konuşmazdı, halkın gelmesi onu da heyecanlandırmıştı. Köylüler yanımıza ulaştıklarında tüm hazırlıklarımız bitmişti. Hepimiz oldukça düzenli ve disiplinliydik. Halkın en fazla ilgiyi yine bayan arkadaşlar çekmişti. Kadının dağda savaş koşullarında direnmesi hayranlık uyandırıyor. Güney Kürdistan'da feodalizmin etkisi yoğun ve bayan arkadaşların saflarda bulunmasına fazla anlam veremiyorlardı.

Saygı duruşu ve ulusal marşımızı gelen misafirlerimizle birlikte okuduktan sonra hazırlanan programı izlemek için oturduk. Dijwar halkı da kapsayan geniş bir konuşma yaptı. Dijwar'ın konuşmasını ayakta alkışlayan köylüler bizden daha fazla coşmuştu.

Tiyatro gösterisi bizleri bile şaşırtacak kadar güzeldi. Oyun iki günde yazılmış ve sahneleniyordu. Oyuncular daha üç gün önce eylemde çatışan gerillalardı ve o an bir tiyatro oyununda oyuncuydular. Ardından yine gireceklerdi bir çatışmaya, pusuya veya bir eylemde yer alacaklardı. Oyunda işlenen tema feodalizmdi. Ağılıkla bayan arkadaşların oynadığı oyunda, kadına yaklaşımın ulusa, toprağa yaklaşım olduğu, kadının kendisine yaklaşımın topluma yaklaşım olduğu mesajı işleniyordu. Jiyan oyunda kadını temsil ediyordu ve toprakla sembolleştirilmişti.

"Toprağa gel, toprağımın özünü iç, toprak saracak tüm yaralarımızı" diyordu Jiyan.

Köylüler oyundan oldukça etkilenmişti. Ardından oynanan skeçler oluşan ağır atmosferi dağıttı, artık kahkaha sesleri yükseliyordu. Gerillanın çatışmalarda karşılaştığı bazı olaylar skeçleştirilmişti. Herkesin katıldığı türkülerle moral bitirildi.

"Her türlü hizmete hazırız" diyorlardı köylüler. Köylüler gittikten sonra günün değerlendirilmesi için toplantı yaptık. Köylülerin gelmesinin moral verici olduğu, karşılamada ve ilgilenmede bir problemin çıkmadığı dile getirildi.

O gece gökyüzünde ay vardı. Ay ışığından faydalanarak uçan jetlerin sesiyle uyandık. "İntişar" diye bağıyorlardı nöbetçiler. İntişara çıkıp, mevzilendik. Ama düşman için gecenin bir vaktinde kesin bir noktayı hedefleyerek uçmak şart değildi. Herkes Kürtü ve her yer vurulabilirdi. Öyle de oldu. Her taraf rastgele bomba yağmuruna tutuldu. Geceden bomba yağıyordu. Ne yıldız kayıyor, ne ay kayboluyordu. Düşmanımızı iyi tanıyorduk. Her tür savaş kuralını ihlal ederek Kürt köylerini bombalıyordu.

Bizler bir dağ başında, mevzilerde, her şeyin suskunlaştığı bir anda bombardımanların yüreklerimizde yarattığı derin bir acıyı dizlerimize direnç ederek sabahı bekliyorduk. Sabah uzaktı, öyle hissediyorduk. Lakin hiç bir sabah uzak değildi. Jetler artık gökyüzünü işgal etmiyordu. Bombalar değil sabah patlıyordu. Bir tomurcuk gibi gün aydınlanıyordu.

Neresi bombalanmıştı, kimler gecenin bir yarısı düşleriyle birlikte göç etmişti? Sabahın getirdikleri bunlardı. Coğrafyamızda hiç bir şey uykuda değildi. Ne insanlar, ne de doğa. Herkesin uyanırken karşıladığı sabahta biz de vurulan yerleri keşfetmek için yürüyorduk.

Habur suyu akıyordu, suları hiç bir kuvvet dindiremezdi. Mutlaka bir yol bulur ve her zaman akarlardı. Habur hüzünlü bir gecenin ardından, yaşam ruhunu dağıtarak akıyordu. Kıvrılıyordu su, tıpkı sabahın getirdiği soruların düşünce labirentimizde kıvrılması gibi. Vurulan coğrafyaya, yaralı toprağa ulaşmıştık. Habur suyunun kenarında kurulu küçük bir köy yerle bir edilmişti.

Gördüm, dondum, daha fazla ilerleyemedim. Gidenler ulaşmışlardı, ben Habur suyuyla bir sohbeteydim. Bir kuvvet beni durduruyordu. Hiç bir yere gitmek istemiyordum. Yüreği her gün katledilen bir halkın katledilen bedenlerini artık görmek istemiyordum. Yüreğimin genişliği artık ölümleri kaldıramıyordu. O sabah yüreğim daralıyordu. O sabah Habur suyuna etmiştim yeminimi. Öfkem, kinim bir fırtına gibi yükseliyordu. Ve mutlaka intikam alınacağı yeminini ettikten sonra tek bir başıma noktaya döndüm.

Noktaya henüz ulaşmıştım ki, jetler yine geldiler. Cihazda arkadaşları dinliyor, bir yandan da jetlere karşı kendimizi korumaya çalışıyorduk. Jetler yine çevreyi bombalıyorlardı.

Cihazdan Kumriye tepesinde bulunan arkadaşların kendi aralarındaki bağlantıyı dinliyorduk.

"Tam da zamanında çıktık. Çabuk ilerleyin" diyordu Kumriye tepesindeki bir bölük arkadaşımız. Arkadaşlar tepeyi erken bırakmışlardı. Çünkü jetler Kumriye tepesini bombalıyorlardı.

Zaman ilerledikçe, jetlerin sayısı artıyordu. Gece yalnızca bir deneme yapmış da, esas bombardımanı sabaha bırakmış gibiydiler. Gelişi güzel her tarafı bombalıyorlardı. Jetlerin attığı bombalar tonluktaki ve düştüğü yeri yedi kat yerin dibine gömer gibi etkiliyorlardı. Her bomba düştüğü yeri adeta yeryüzünden siliyordu.

Gözüm bir koyun sürüsüne takıldı. Jetler uzaklaşınca bir kaval sesi ulaştı. Koyunlar bombardıman esnasında önce korkup etrafa dağılmış, sonra hiç bir şey olmamış gibi otlamaya koyulmuşlardı. Jetlerin sesi kaybolduğunda bir kaval sesi yükseliyordu. Yalnız koyun sürüsüne bakan çoban bir türlü görünmüyordu. Büyük ihtimalle kavalı o çalışıyordu. Ama neredeydi? "Belki de saklanmıştı" diye düşünürken bir kayalığın üstünde göründü. Kavalını çaldı ve koyunları etrafına topladı. Sonra bombalanan köylere doğru dönerek bağırırmaya başladı. Bir yandan gökyüzünde tekrar beliren jetlere küfrediyor bir yandan da gökyüzüne, jetlere taş atıyordu.

"Gerçekten bu çoban çılgın" dedim. Hepimizin dikkatini üzerine çeken çobanın gittikçe fenalaştığını anlamaya başladığımızda iki arkadaşla çobana doğru koştuk. Çoban gökyüzüne taş atıyor, arada bir kafasını kayalıklara vuruyor, bağıyor, üstünü başını yırtıyordu. Yanına vardığımızda kavalını kırdığını gördük. Çoban deli değildi ama bir sinir nöbetindeydi. Jetlerin çevreyi bombalaması, köyleri yerle bir etmesi karşısında bir şok yaşıyordu.

Çoban, belki de hayatında en sevdiği şeyi, kavalını kırmıştı.

Çoban, bir kır insanı.

Zamanı toz bulutlardan çalan dağlı bir genç.

Dağ ile kendi arasındaki bağ kavalının yanık ezgisi.

Yakılan köyünü görünce çıldırmıştı.

Çılgınlığından kırmıştı kavalını.

Koyunları dağılmıştı.

Bir dağlı genç, isyan ezgisini bulamayınca naçar yüreğine isyan etmişti ve taşlara vurmuştu kafasını.

Bir kara bulut gibi, üstüne üstene gelen gergedanlardan korkmadığını göstermek istiyordu belki de.

Belki de naçar yüreği ürkmüştü.

İnsanlık sınırını zorlayan her şeye baş kaldırıyordu.

Üç arkadaşlık. Ve şoka giren çobanı zor zapt edebiliyorduk.

"Dikkat edin, bir tarafını incitmeyelim" diyordu Aydın.

"Çeşmeye götürüp eline, yüzüne biraz soğuk su dökelim, şoka iyi gelir" dedi Ali.

Ellerimizin arasında; ölümleri, yıkımları, haksızlıkları kabul etmeyen, tüm insani sınırları zorlanan Güney Kürdistanlı çıldıran bir çoban ile Kumriye çeşmesine gidiyorduk. Su iki kayalığın arasında fıskırıyordu. Ana yurdundan, Kumriye diyarından akıyordu. Çobanın çıldırışlığını o su ile gidermek için ana yurduna ilerliyorduk.

Çobanı Kumriye çeşmesine kadar taşıdık. Önce eline yüzüne su döktük. Hafifler gibi oldu.

"En iyisi vücuduna da su dökelim" diyordu Aydın.

Çıplak çılgın bir çoban... Dünyaya küfür ediyordu, Allah'a küfür ediyordu.

"Madem Allah'ın o zaman bizi neden görmüyorsun? Madem iynin yanındasın o zaman neden yoksun?" diyen çoban, yere göğe küfrediyordu. Tükürüyordu. Kumriye suyunun şiddetli akışı çobanın bedeninde titremelere yol açmıştı. Su soğuktu, önce suyun bedeninde aktığının farkına varmayan çılgın çoban ardından yavaş yavaş sakinleşti.

"Üşüyorum" dedi. Bir düştten uyanmış, mağrur bir çocuk gibiydi. Üstüne baktı. "Neden çıplağım?" diye sordu.

"Biraz ateşin yükselmişti ondan seni soyduk, suya koyduk, utanmana gerek yok" diyen Aydın, bir yandan da çobana elbisesini giydirdiyordu. Yaklaşık dört saat çobanın kendisine gelmesi için uğramış, epey yorulmuştuk.

Çoban sakin, olgun. Gençlikle çocukluk arasında bir yaşta. Hala yaşadığı şoktan tam kurtulmamış. Bu kez dalmış, uzaklara bakıyordu. İlgilenmeye çalışıyorduk ama bizi duyduğu yoktu. Sonra "koyunlarım nerede, ya kavalım?" diye sordu. Bu soru bizlere de yeni bir görev yüklüyordu.

Aydın'la birlikte gidip çobanın koyunlarını topladık. Koyunları toplayıp çobanın yanına ulaştığımızda arkadaşlar köylülere haber vermişti ve köylüler gelmişlerdi. Çobanı almak için gelen köylülere koyunları emanet ettik. Çoban ayağa kalktı, "Kavalım nerede?" diye sordu tekrar.

Kaval cebimdeydi, üç parçaya bölünmüştü. Cebimden çıkardığım parçaları tek tek uzattım.

"Kavalım neden kırılmış?" diyen çobanın gözlerinden sessizce yaş akıyordu. İnsanlar sessiz, kendisinden habersiz de ağlayabiliyordu. O göz yaşları bir çılgın çobanın değil, bir toprağındı. Çobanın yüzü topraktı. Sessiz ağlayan gözleri bu coğrafyanın kanayan yarasıydı. Çoban giderken, üç parçaya bölünmüş kavalını yanında taşıyordu.

Biz ise, halen Kumriye çeşmesinin başındaydık. Ali yanımızdaydı, son kez çobana baktı ve "Sorumluluk benimdir, bir misilleme eylemi yapacağız" dedi.

"Noktaya dönüp arkadaşlarla tartışalım, sayımızda az, diğer arkadaşlardan da katılmak isteyenler olabilir" dedi Aydın.

Aydın haklıydı, noktadaki arkadaşlar tartışıp ortak bir plana gitmek en mantıklısıydı. Diğeri kendi başına hareket etmek olacaktı ki, bu kuralları ihlal etmek olurdu.

"Ben de Aydın arkadaşına katılıyorum" dedim. Ali bu arada biraz daha sakinleşmiş, duygusal atmosferden çıkmıştı. O da bize katıldı.

Noktaya kısa sürede çıkmış, düşüncelerimizi Dijwar'a bildirmiştik.

"Bu bombardıman karşılıksız kalmamalı, hemen bugün gecikmeden bir misilleme eylemi yapmamız şart, size katılıyorum" dedi. Pratik biçimde bölük olarak toplandık ve eylem alanı için görüş belirttik. Hedefi belirleyip eylem gurubunu oluşturduk.

Önce yedi arkadaşlık, dört arkadaş da daha sonra eklendi. Gruba daha sonra eklenenlerden biri de Cahide idi. Cahide eylem anlarındaki coşkusuyla tanınırdı. Yola koyulduk.

"Heval Osman sana yardım edebilir miyim?" diye sordu Cahide.

"Hangi konuda?" dedim.

"Önce anlaşalım" dedi Cahide.

"Nasıl yani?" diye sorunca,

"Şimdi, eylem yerine kadar roketleri taşımada sana yardım edeceğim, ama" diye başladı.

"Ama ne?" diye kestim.

"Eylem anında benim bir roket kullanmama izin vereceksin" dedi.

Cahide ile bir biçimde ateşkes ilan etmek gerekiyordu. Bu iyi bir fırsat olabilirdi.

"Tamam, ben de senin kleşinle bir şarjör kullanırsam olabilir." dedim.

"Anlaştık" diyen Cahide'nin yüzüne bir coşku dalgası yayıldı.

Yolda suyumuzu da alarak ilerledik. Sınır kayalıklarını geçiyorduk. Bir sonbahar günüydü.

Yerlerde sararmış otlar ve yapraklar vardı. Rüzgarla savrulan yapraklar ve otlar, uçuşup duruyordu. Sınır kayalıklarını çıkartığımızda kaçakçılarla karşılaştık. Katırlarla petrol taşıyorlardı. Sınırdan katırlarla kaçak yakıt taşınyordu. Sınırlarda insan da dahil olmak üzere geçirilmeyen hiç bir şey yoktu. Sınırdan her şeyin ticareti yapılyordu. Ondan sınır, insan hayatının en açık perdesiydi. Kaçakçılara görünmemiz eylem için iyi olmazdı. Bundan dolayı saklandık.

Grubumuza bir de milis dahil edilmişti. Adı Deniz'di. Sınırı ve araziyi iyi tanıyordu. O da kaçakçılık yapmıştı. Yani her şeyi sınırdan tanıyanlardandı. Ondan ustaydı. Her tür tuzağı aşmada gerekli olan manevraları ve kurnazlıkları bildiği belliydi. İşin ona düştüğü yerde adeta coşuyordu. Yerinde durmuyor, koşuşturuyordu. Sınır taşlarının, toprağının, tellerin rengini, biçimini iyi biliyordu. Çünkü o sınırdan büyümüş bir Kürt insanıydı.

Mayınlı bir yere ulaşmıştık. Tehlikeliydi, Deniz en önde ilerliyordu. Mayınların arasından bir ceylan narinliğinde geçiyordu.

"Benim bastığım yerlere basın" diye de uyarıyordu. Taşlara basıyorduk. Taşlı bir yolda ilerliyorduk. "Şu an her tarafımız mayınlı, mayın dünyasındayız ve biz kızgın saç üzerinde yürüyoruz. Ayağının tabanını sağlamlaştırmayanın ayağı yanar" diyordu Deniz. Mayınla, sınır telleriyle dalga geçiyordu.

Sınır çeşmesine ulaşarak, susuzluğumuzu giderdik sonra yola devam ettik. Hedefe ulaşmamıza az kalmıştı. Yalnız bir tepe daha aşacağımızı söylüyordu Deniz. Önden, Ali ile Deniz birlikte ilerleyerek tepeyi kontrol ettiler ve tepeye doğru ilerlememiz için işaret verdiler. Tepeye çıkıp mevzilendik. Milis arkadaş da bizimle birlikte eylemde yer alacaktı. Benim yanımdaydı. Düşman hedefini göstererek, "Sen şu tabura roket atacaksın, ben de tepedekileri vuracağım" dedi. Yanında BKC vardı, her tür silah kullanmayı kaçakçılıkta öğrenmişti. İyi nişancı olduğu da belliydi. Bu onun özel istemi doğrultusunda gelişen bir şey değildi elbet. Bu topraklarda herkesin zorunlu veya yaşam şartları nedeniyle öğrendiği bir gerçektir silah kullanmak.

Kısa süre sonra "vurun" talimatı geldi. Hiçbir açık vermeden eylem yerine ulaşmış ve vurmaya başlamıştık. Düşman onca bombardımandan sonra böylesi bir eylemi beklemiyordu. Onları o gece gafil yakalamıştık. İlk vuruşta bir çok mevzinin düştüğü belliydi. Düşmanın cihazında duyulan ilk ses "takviye gönderin..." di.

Vurulan halkımızın, yıkılan köylerin, çıldıran çobanın ve kırılan kavalın intikamı için mermilerimiz düşman hedefine ulaşyordu. Jetler uzun süre göğü işgal etmişlerdi. Biz kısa sürede bir kuytulukta bir sınırı aşarak kendi alanımızda, kendi çapımızda işgal etmiştik yeryüzünü. Başka yerlerde, başka sınırlarda, başka şehirlerde, ülkelerde farklı topraklarda gelişen eylemliliklerle o gün yakılan, yıkılan köylerin intikamını almıştık. Çobanın üç parçaya bölünmüş kavalının yerini diriltici bir türkü almıştı sanki. Bu halkların egemenlere karşı ortak direnişinin yalnızca bir parçasıydı. Parçası olabilmeyi başarmanın mutluluğuyla eylem alanından geri çekildik.

Eylem tamamlanmıştı. Roketler hedefe gönderilmiş ve yerini bulmuşlardı. Ama Cahide'yi unuttum, içimde telaşlı bir çocuk koşmaya başlamıştı. Cahide'ye ne söyleyecektim? O roketleri zorlansa da, eylem yerine kadar taşımıştı, ondan öyle aramızda bir anlaşma yapmıştık ve ben eylem heyecanı içinde bu anlaşmayı unuttum. Lakin Cahide unuttuğuma inanmayacaktı.

Sınıra ulaşp o mayınlı arazide yürüyorduk ki, Cahide beni mayınlı yerde yakaladı, "Nasılsın Osman yoldaş" diye imalı bir biçimde sordu.

"Sağol" dedim. Ben mahcuptum, Cahide'nin başı dikti.

"Üç iki, öne geçtin" dedi.

"Bak öyle değil, bu kez kazanmak için öyle bir şey yapmadım" diyordum ki, sözümü kesti.

"Osman yoldaş tanırsın birbirimizi, tamam iki üç öndesin" dedi.

"Gerçekten unuttum" dedim. Cahide fazla inanmasa da, "anlaşıldı anlaşıldı" dedi ve taşların üzerinden sekerek ilerlemeye devam etti. Cahide'nin kırıldığı belliydi. Bir biçimde kendimi affettirmem gerekiyordu, ama nasıl?

Ardımızdan düşman güçleri havan atıyorlardı. Havanlar bilinmez yerlerde patlıyordu. Sınırı geçip düşmanın bize ulaşamayacağı bir yere vardığımızda yürüyüş tempomuzu normalleştirdik. Hava aydınlanmaya başlamıştı. Yolda sarı bir papatya bulmuştum. İlk aklıma gelen bu papatyayı Cahide'ye vermek olmuştu. Papatyayı kopardım ve Cahide'ye vermek üzere elime aldım. Cahide elimdeki çiçeği fark etmiş, suskunluğumdan da masum olduğumu anlamış olmalı ki, ben daha konuşmadan, "çiçek için sağ ol, tamam inandım" dedi.

Uzattım çiçeği aldı ve cebinden çıkardığı defterin arasına yerleştirdi. Belki o sarı papatya bir ömür onda kalacaktı.

Noktaya vardığımızda zaman epey ilerlemişti. Arkadaşlar gece boyu uyumadan bizi beklemişlerdi. Yaşam karşısında insan gerçek sorumluluklarını öğrenince bazen uyumaya bile vakti olmuyor veya ihtiyaç duymuyor. Gerilla yaşamı da öyledir. Eylemin sonuçlarını ve gelişmeleri arkadaşlara anlattığımızda herkes biraz rahatladı. Herhangi bir kayıp veya yaralımız yoktu. Düşman büyük bir darbe almıştı ve çobanın kavalının parçaları birleşmişti. Bu düşüncenin verdiği huzurla uykuya daldım. Uyandığımda üstümde bir parke vardı. Benden biraz ilerde Aydın uzanmıştı. Parke Aydın'ındı. Ben uyuduktan sonra üstümü örtmüş, kendisi de öylece uyuyordu. En az o da benim kadar üşürdü. En az benim kadar o da yorgundu. Onunda iyi bir uykuya ihtiyacı vardı. O parkesini ben üşümeyeyim, deliksiz bir uyku çekeyim diye üzerime örtmüştü. Dağda öyle bir yaşam oluşturmuştuk ki, insanlığın kaybettiği tüm değerler tekrar açığa çıkıyordu. İşte o parkeyi üzerimde gördüğüm an insanlığa karşı bir kez daha büyük

bir borcumun olduğu, dağları delemek kadar güçlendiğimi hissettim. Bu yaşamın bir ayrıntısıydı. Ve insanlık ayrıntı dedikleri şeylerden başlayarak, bir çok değerini kaybetmişti. O sabah anladım ki, insanın içindeki kuvveti ancak ve ancak insan çıkarabilir.

Aydın'ın o davranışı bende kendini tekrar tekrar gözden geçirme ihtiyacını geliştirmişti. Yoldaşlık ilişkilerinde kendime çekii düzen vermeliydim. Ayrıntıları gözden kaçırdığım oluyor muydu? Yada en küçük bir ayrıntıyı değerlendirmeden yaşam geçip gidiyor muydu? Hayatın hiçbir ayrıntısını -ki bu yücelmek için fırsatları- kaçırmadan yaşamalıydim. Bende başka bir yoldaşta aynı yaşam kuvvetini oluşturmalıydim. Aydın o davranışıyla zaten bana bunu öğretmek istememiş miydi? Güne yoldaşlıktan aldığım kuvvet ve ruhsal dinginlikle başladım.

Dilan, Ruken ve ben Metina'ya bir görev için gitmiştik. Noktaya erzak almış dönüyorduk. Taşıdığımız erzak çok olduğu için köylülerden yardım istemiş ve traktörle getirmeye köylüleri ikna etmiştik.

Bir traktörle gece yolculuk ediyorduk. Yol olduğuca kötüydü. Traktör ilerlemekte zorlanıyordu ama erzakları bizim taşımamız imkansızdı. Tüm aksiliklerin yine işbirliği yaptığı bir geceydi. Ve çok geçmeden yağmur sicim gibi yağmaya başladı. Traktörün ağır ilerliyor olması tüm yağmuru yememize neden oluyordu. Yağmurun hızı arasında gittikçe ıslanıyorduk. Erzakların üstünü naylonla örtmüştük ama naylon ancak erzaklara yetmişti. Öncelikle erzakları korumaya almıştık.

Yağmurun şiddeti arttıkça yol bataklığa dönüşüyordu. Toprak dağ yolu, yağmur suyunu damarlarına çekiyordu. Traktör çamurdan artık ilerleyemiyordu. Durduk.

"Ne yapalım" dedi şoför.

"Traktörü biraz itelim, uygun bir yerde durur, erzakları indiririz, sende yol daha kötüleşmeden köyüne dönersin" dedim.

"Osman yoldaş o zaman biz traktörü itelim, şu küçük tepeyi aşınca da erzakları indirelim" dedi Ruken.

İki kadın gerilla ile bir dağ yolunda çamura saplanmış bir traktörü iterek, tekerlekleri çamurdan kurtarmaya çalışıyorduk. Biz arkadan itici bir güç olmaya çalışırken, şoför gaza basıp traktörü çamurdan kurtarmaya çalışıyordu. Tavşanlar araba farlarının işığından kaçıyorlardı.

"Yüklenin çıkıyor" diyordu Dilan. Ben dengemi kaybetmiş, çamurun içine düşmüştüm. Düşmem biraz hayırlı mı gelmişti bilmem ama traktör çamurdan çıkmıştı. Ben ise çamura bulanmıştım ve zorla ayağa kalkmıştım. Komik olduğumu tahmin edebiliyordum. Ruken gülmemek için dudaklarını ısırırken, Dilan kahkahalarla gülmeye başlamıştı. Dilan'ın kahkahası, Ruken'in beklediği gibi beni öfkelen didirmedi, aksine gülmeye, hem de kahkahalarla gülmeye başladım. Bu gecenin tüm aksiliklerine bir isyandı. Bunu gören Ruken de bize katıldı.

"Yağmur öyle hiddetli ki, merak etme üstündeki çamuru söküp çıkarır" diyordu Dilan.

Traktörle erzaklamızı tepeye kadar çıkarmıştık. Uygun bir kaya oyuğu bulamadığımız için hafif ağaçlık bir yerde erzakları indirdik. şoförü uğurladıktan sonra erzakların üstünü iyice örttük. Yağmur yağmaya devam ediyordu. Traktörün kıvrılarak ilerleyişini farların dağlara yansımından anlıyorduk. Yanımdaki cihazdan arkadaşlara ulaşmaya çalıştık. ıslanan bedenlerimiz zaman geçtikçe üşümeye başlamıştı ve titriyorduk. Soğuktu ve ateş yakmakta zorlanıyorduk. Arkadaşlarla bağlantı kuramıyorduk. Ateş yakmalıydık. Ateş yakmanın herhangi bir problem çıkarmayacağı bir yerdeydik ama yağmur ateşi yakmamıza izin verecek miydi? Ya da ıslak odunları nasıl tutuşturacaktık...

Dilan cebinden çıkardığı küçük bıçakla ayakkabısının tabanından bir parça lastik kesti, gecenin karanlığında bulduğumuz çalı ve çırpıları toplayarak üst üste yığdı. Dilan kopardığı lastik parçasını ıslak kefiyesi altında tutuşturdu. Bizler de kefiyelerimizle odunun üstünü kapattık. Dilan tutuşan lastiği odunlara damlatıyordu. Ağır da olsa, ateşimiz yanıyordu.

Ateş yağmurla bir yarıştaydı. Bir süre sonra yağmur boyun eğdi. Ellerimiz biraz ısınmış, titreyen bedenlerimizin titremesi durmuştu. Saat üçe doğru karanlığa, çamura aldırmayan Dilan, cihazı alarak yüksekçe bir tepeye çıktı. Döndüğünde "bağlantı kurdum, şifreli olarak nerede olduğumuzu bildirdim. şafak sökmeden arkadaşlar burada olur" dedi. Tanıdığımız ya da hep görmek istediğimiz Kürt kadını değildi karşımdaki. Bunu her gün daha fazla anlıyordum.

Hava aydınlanmıştı. Yağmur sonrası bir sabahtı. Yağmur sonrası hava genelde hüznü olu ve öyle bir hava vardı. Hüznü ve soğukta olsa artık daha iyi odun toplayabilirdik.

Ateş sabahın yağmur sonrası soğuğunu gideremiyordu. Ancak küçük çalı çırpıları toplayabilmiştik. Çalı çırpılar çabuk yanıyor ve şiddetli bir ısıyı etrafa dağıtıp kısa sürede sönüyordu. İnce, beyaz bir kül dışında geride hiçbir şey bırakmıyordu.

Zaman ilerlemiş ve arkadaşlar bizi almak için gelmişlerdi. "Perişan görünüyorsunuz" dedi Aydın. Ve hemen iyi bir ateş yakmak için kalın odunlar buldu. Bizi almaya gelen arkadaşlar gü bir ateşi yakarak ısınmamızı ve kurumamızı sağlamaya çalışırken, Aydın yanında taşıdığı portatif çaydanlıkla bir çay yaparak içimizi ısıttı. Öğleden sonra erzakları katırlara yükleyerek, noktaya doğru yola çıktık.

Kumriye bahçelerinin içinden geçiyorduk. Bombardıman sonrası bir çok ağaç düşmüştü ve bir çoğu da yanmıştı. Kumriye bahçeleri meyve cenneti idi. Meyve mevsimi geçmişti, ancak cevizler duruyordu. Bombardıman sonrası yere devrilen büyük ceviz ağaçlarından ceviz toplamak kolay oldu.

Hava kararmıştı ve biz yorgunduk, üşüyorduk. Noktaya ulaşmak için aşacağımız son tepenin başındaydık. Dönüp ardıma baktım. İçim ısınmaya başlamıştı. Uzaklardan gördüğüm en son şey, Zaxo'dan Begova'ya giden arabaların farlarıydı. O farlar beni yeni bir yürek serüvenine sürüklemişti. O an, o iz beni Begova'ya, Begova şehitlerine; Musa, Koçerin, şafak, Fırat, Cahit, Jiyan, Aslan, şiyar, Mahsum

ve daha nicelerine... onları unutmak mümkün değildi. Her gün yeni bir yolda yüreğim biraz daha büyüyerek onlarla buluşuyor, selamlarını ve bir de tebessümlerini buluyordum. Yaratıkça emekle buluşuyor ve onlara yaklaşıyorduk. Onları unutmak, mümkün değildi. Her gün daha iyi anlıyordum ki biz onlarla bir bütünün parçalarıydık...

TİLKİNİN ETİ EKŞİ

Kışlık hazırlıklarımızı yapıyorduk. Kış için ayarladığımız erzakları bir depoda saklamış, ikinci depoyu hazırlıyorduk. İkinci depo bitmişti ve yağmur yağıyordu. Yağmurun depoyu etkileyip etkilemediğini anlamak için birinci depoyu kontrol etmeye gitmiştik. Deponun yanına ulaştığımızda deponun açıldığını ve erzakların götürüldüğünü gördük. Depo toptan soyulmuştu. Öfkelenmiştik. Çünkü erzak temin etmek, oldukça zordu ve kış kendini git gide hissettiriyordu. Hırsızları yakalamamız gerekiyordu. Çünkü depoların bizlere ait olduğunu, dağda bizim dışımızda kimsenin erzak depolamadığını herkes bilirdi.

İkinci deponun başına pusu atarak hırsızları yakalama planını kurduk. Ve ikinci depoda ikinci gün hırsızları yakaladık. Hırsızlar çevre köylerdendi. Bölükteki arkadaşlarla bağlantı kurup durumu bildirirken, bölük yönetiminin de bize doğru geldiğini öğrendik.

Gelenlerin içinde Ali Sapan'da vardı. Hırsızlarla konuştu ve hepsinin peşmerge olduğu açığa çıktı. Onlardan başka bize zarar vermek isteyen kim olabilirdi ki? Peşmergelere iyi davranmaya çalışıyorduk. "Yanımızda belli bir süre misafir olarak kalacaksınız" dedi Ali Sapan.

Ve kışlık kamp için belirlediğimiz yere bakmak için gelen arkadaşlarla birlikte yola çıktık. "Bir taburluk güç üstlenecek, yer yeterli mi?" diye sordu Ali Sapan.

"Uygundur" dedim. Seçtiğimiz yer 92'de Cuma arkadaş tarafından kurulan bir kamptı ve "Dola Heval Cuma" olarak biliniyordu. 80'li yıllarda, Irak Komünist Partisi militanlarının kullandığı, tüm saldırıları püskürtecek düzeyde stratejik bir yerdeydi.

Yer uygun bulundu ve üstlenme için hazırlıklar yapılmaya başlandı. Bizim bölük dışında gelecek olan diğer bölük de geldi.

Yeni gelen bölük içerisinde iki arkadaş herkesin dikkatini çekmişti. Sabri ve Diyar isimindeki arkadaşlarımız Kafkasya'dan partiye katılmışlardı. İkisi de oldukça atikti, daha önce karate kursuna gitmişlerdi ve iyi karate biliyorlardı. Yaşamda emekçi ve sıcak yaklaşımlarıyla sempati topluyorlardı. Çıkan yetersizlikler karşısında oldukça radikal ve ilkelerden taviz vermeyen bir yaklaşımları vardı.

Bir gün köylüler ve bir kaç peşmerge geldi. Yanımızda bulunan hırsız peşmergeleri bırakmamızı istiyorlardı. "Üzülmeysin, burada sizler gibi yaklaşıyoruz" diyordu Sabri gelen peşmergelere birine. Ailelerin istemine karşı oldukça anlayışlı yaklaşan Ali Sapan, aileleri ikna etmeye çalışıyor; "Zamanı geldiğinde onları zaten bırakacağız, yanımızda misafirdirler" diyordu. Hırsız peşmergelerle görüştürülen aileler çocuklarının durumlarının iyi olduğunu anlayıp gittiler.

"Siz bu hırsız peşmergelere fazla iyi davranıyorsunuz, Bir bıraksanız..." diyen Diyar bir iki karata hareketi yaptı.

"Biz insanları suçları ve günahlarıyla değil, insan olabilecek yanlarıyla ele almak zorundayız. Önderlik felsefesi, her insanı doğduğu masumiyet içerisinde ele almaktır" dedi Ali Sapan.

"Biraz daha geniş ele almak gerekiyor Diyar yoldaş" diye de ekledi.

Hazırlıklar bittikten sonra kışlık düzenlenme okundu. Manga komutanım Aydın'dı. Kafkas Armanç da yardımcısıydı. Sabri, Xebat, Rojhat'la aynı mangadaydık. Özel bir talepte bulunsaydım bu denli istediğim arkadaşlarla aynı mangaya düşemezdim. Manga bileşimimiz oldukça iyiydi. Taburun eğitmenleri Ali, Afat, Harun, Dijwar ve Hakkı arkadaşlardan oluşuyordu. Lojistik sorumluluğuna ise ben seçilmiştim.

Günler düzenli eğitim, spor, devriye ve diğer faaliyetlerle geçiyordu. Bir de televizyonumuz vardı. Bazen güzel sayılacak filmleri de izliyorduk. Yılmaz Güney'in filmini ise hiç kaçırmıyorduk.

Bir gün mutfağı kontrol ettim. Bazı şeyler karıştırılıyor ve bazı şeyler de kayboluyordu. Arkadaşlar böyle şeyler yapmazdı. Yapan kesin art niyetliydi ve ortamı bozmak istiyordu. Evet, kesinlikle bunu ancak bir ajan yapabilirdi. Mutfakın kapısına oturmuş, kara kara düşünüyordum. Lojistikçi bendim, benim sahama karışılıyor ve bir biçimde sabote edilmeye çalışılıyordu. Kim olduğunu mutlaka bulacaktım.

Aradan bir kaç gün geçmişti. Akşam içtiması alınıyordu, ben katılmamıştım. Görev icabı fırını temizliyordum. Karşımda bir hareketliliği fark ettim. Bir tilkiydi, tilki kurnaz, sağını solunu kontrol ettikten sonra mutfaka daldı. "Ortalığı karıştıran tilki miydi?" diye düşündüm. Bunu anlamak için yavaş yavaş mutfaka doğru ilerledim. Tilki gelişimi hemen fark etti. Ben ulaşmadan o kapıdan göründü ve dişlerini göstererek kaçıp gitti.

Tilki gitmişti ama mutfaka dalmış ve kısa sürede mutfak dağıtmıştı. Gidip arkadaşlara durumu bildirdim. Erzaklarımız azdı ve tilkinin bu biçimde erzaklarımızı telef etmesine ben de inanmak istemiyordum. Ama ne yazık ki bir gerçektir. Aydın'a "Müsaade edersen ben bu tilkiyi vuracağım" dedim. O da çok fazla düşünmeden, belki de tilkiyi vuramayacağımı düşünerek, "vurabilirsen vur" dedi. Sabırla sonraki gün tilkinin gelmesini beklemeye başladım.

Mevzideydim, zaman ilerliyor ama tilki bir türlü gelmiyordu. "Kurnaz tilki, onu beklediğimi anlamış olmalı" diye düşünmeye başlamıştım ki çıkıp geldi. Tilkinin o kadar kurnaz olmadığını anlamıştım. Yavaş yavaş ve çevresini kontrol ederek mutfaka doğru ilerlemeye başladı. Gözlerim ondaydı, silahı doğrulttum ve ard arda üç el sıktım. Üçü de isabet etmişti. Sevinçliydim.

Aradan fazla bir zaman geçmeden kampta hareketlilik başladı. Silah sesleri arkadaşları endişelendirmişti. Çünkü kamp içinde silah kullanmak yasaktı. Yanıma ilk ulaşan Diyar oldu.

"Ne yaptın heval" diye sordu.

"Ajan vurdum." dedim.

"Ne ajanı, kim, nerede?" diye ard arda soru sormaya başladı.

"Mutfağa gir, görürsün" diye yanıt verdim.

Diyar hemen mutfağa daldı. Ardından mutfaktan kahkaha sesleri yükselmeye başladı. Elinde tilkiyle dışarı çıkan Diyar, "sen ajanı vurdun, ben de temizleyip yemek için hazırlayacağım" dedi.

Tilkiyi vurmuştum. Diyar da onu pişirecekti. Ama bu arada beklemediğim bir şeyle karşılaşacağımı hiç düşünmemiştim. Yönetim tarafından çağrıldığımı söylediklerinde hayra yorarak yönetim mangesına doğru yola çıktım. İçeri girdiğimde Aydın'da yönetimde oturuyordu. Yönetimde bulunan bir arkadaş hemen söze başladı.

"Heval Osman bugün bir suç işlediniz, kampta silah kullanmak yasaktır ve siz üstelik yönetimden habersiz kampta silah kullanmışsınız. Yönetim olarak işlenen bu suça ilişkin vardığımız kararı sana bildirmek için çağırdık" dedi. Fazla bir şey anlamamıştım, şaşkınlıkla dinliyordum.

"Vurduğum tilki, erzaklarımızı telef ediyordu, ben lojistikçiydim, görev sahama müdahale vardı ve ben meşru savunma hakkımı kullandım. Doğru, kamp içinde bu yapılmamalıydı ama tilki kampa geliyordu. Ona kamp dışına çık, seni kamp dışında vurmam gerekiyor diyemezdim" diye düşünüyordum. Bir yandan da konuşan arkadaşla öfkeleniyordum. Yönetimdeki arkadaş konuşmaya devam ediyordu.

"Bu suçtan dolayı iki gün silahsızlandırılacaksınız ve bir özeleştirme raporu yazacaksınız" dedi.

Karar alınmıştı, söylenecek fazla bir şey yoktu. Suçum üzerine yoğunlaşacaktım.

"Bir şey söylüyor musun?" diye sordu yönetimdeki arkadaş.

"Ne diyebilirim ki?" dedim.

"Osman arkadaşla ben izin verdim, ceza verilecekse bana da verilmeli" diye söze karıştı Aydın.

Aydın'a da ceza verilmişti, konferans için yapılacak bir ön toplantıya katılımdan muaf tutulacaktı. Aydın yönetimde kaldı, ben çıkıp mangaya doğru ilerledim.

Mangaya girip oturdum. Ardından yorgunluktan dolayı uzandım. Bir de ne göreyim tilkinin kafası karşımda asılı duruyor. İşte bu beni tahrik etmişti. Mangaya gelen arkadaşlar her şeyden habersiz, "tilkinin eti güzeldi" diyorlardı.

"Ali'nin mangesında pişirdik, senin payını da getirdik heval Osman, kalk ye. Öyle düşünceli düşünceli tilkinin kafasına bakma, et çok güzel" dedi Diyar.

"Ben payımı yedim" dedim. Kızgın ve biraz ironik konuşmuştum. Ardından kendimi tutamayıp kahkahalarla gülmeye başladım. Benim neden güldüğümü anlamayan arkadaşlar benim gülmeme gülmüşlerdi. Gülmekten zar zor konuşabiliyordum.

"Sormayın yoldaşlar, ben payımı yedim ve ömür boyu unutmayacağım, devrimci yaşamımda çarptırıldığım ilk cezanın bir tilki yüzünden olması biraz dokunuyor ama ne yaparsın, meşru savunma hakkıydı. Tilki ajanlık yapmasaydı"

ÖYLE ÇOK Kİ ANLATMAK İSTEDİKLERİM....

Nokta koymadık yaşanılanlara. Zaten dağda yaşanılanlara nokta konulmuyor. Noktası yok yaşadıklarımızın ve yaşayacaklarımızın...

Evet bir kara kış yaşamıştık. İlk cezamı bir tilkiden dolayı almıştım. Bunu hiçbir zaman unutmuyacaktım ve sahiden de unutmadım. Karlar durmadan yağdı, fırtınalar esti. Yaşamımız bir fırtınaydı. Çılgın ve devinimi durmadan devam eden bir okyanus. Sonu özgürlükle buluşan bir deli nehir... Her yeni yılda yeniden doğmak için büyük bir kavga verdik. Kavgamız yeniden doğuşaydı.

Anılar çoğaldı...

Düşlerimiz büyüdü, dağa ve toprağa özlemimiz yaşadıkça gelişti, serpildi.

Kış kampımızda toprağın uyanışıyla halkla birlikte, misafirlerimiz olan hırsız Peşmergelerin mahkemelerini yaptık. Halkımız doğruya ve yanlışa, iyiye ve kötüye karar verecek kadar gelişmişti. Kürt kendisi olmaya başlamıştı. Kendisi için yaşamaya, karar vermeye ve çalışmaya başlamıştı. Tüm bunlar her şeyin bittiğini göstermiyor, daha fazla yapılacak şeyimizin olduğunu gösteriyordu. Toprak uyanınca dağda yeni bir yaşam daha doğdu.

Anılar çoğalıyordu.... Bir kışı geride bırakmıştık, her anı birer roman olacak kadar büyük bir kışı... Ne çok şey vardı, ne çok şey yazıya dökülmeyi bekliyordu... Ve ne çok şeyin farkında olmadan yaşamıştık.

Bitmedi anlatmak istediklerim, bitmeyecek de. Daha kaç çatışma, daha kaç ölüm çemberi, daha kaç kahramanı anlatacağımı bilmiyorum. Bildiğim tek şey öyle çok ki yazılacak olanlar. Ve sınırı yok anlatmak istediklerimin.

Cahide ile bir daha hangi geçitte karşılaşacaktık. Daha hangi esprileri yapacaktık... Kim öne geçecek... kim kimi kızdıracak, nasıl da birbirimizi özleyecektik... Hamza nerede ve nasıl vedalaşacaktı.... Aydın ile yoldaşlığımız daha da derinleşecekti. Sabri ve Diyar ile daha yaşayacaklarımız vardı. Birbirimizi kızdıracak, birlikte çatışacak, operasyonları karşılayacak, eyleme gidecek, bir ekmeği birlikte paylaşacaktık. Kışın ortasında tek hırkasını yoldaşına verecek ve yoldaşı için çıplak kalmayı göze alacak gerillalar tanıyacak, yoldaşı vurulmasın diye merminin önüne fırlayan kadın gerillalar, son bombasını kendisinde patlatan özgürlük savaşçılarına tanık olacaktım; binlerce kez çarpılacak, parçalanacaktım ve

binlerce kez yarımı yine bu değ erler iyileştirecekti.

İhaneti görecek ve tanışacaktım. Topraklarımıza ekilen ihanet tohumunun sebebini bilecek, kahrolacak ama yılmayacaktım. Anlamak direnişe işaretti. Ve anladığımız bir çağa girmiştik. Anlıyorduk, hayatın her yüzünü. Maskeleri ve onun ardındaki yüzleri. Anladık a bilecektim hakikatin sırını.

97 savaşını karşılayacak,  ıyay  Spi'ye gidecek, binlerce uçurumu geçecek, tarifi ve anlatılması zor ama mutlaka anlatacığım anlar yaşayacaktım. Bir de tüm bunları bilmeden, “zor olan bitti” derken yaşanacak olanların henüz yaşamadıklarımızın bir ucunu gösterdiğini anlayacak ve Kürt için yaşamı yaratmanın ne kadar zor olduğunu anlayarak adım adım y r yecektim.

Bir  ocuk resmi beni oğluma ve kızıma götürecek, yufka bir baba yüreği, bir intikam için silahın tetiğine sarılan bir gerilla olacak, bir cebinde yoldaşı için bir parça ekmek taşıyan, yaralı bir gerillayı tedavi eden doktor, karda yürümek için gözüne sürme çeken, gözü sürmeli bir gerilla olacaktım... Yaşadım diyebilmek için kaç kez  l nmesi gerektiğini görecek, dağdan bunu öğrenecektim...

Gidenler oldu. Yaralı yüreğimizi bir bir iyileştirenlerin öyküsünün anlatılması ise boyun borcumuz olacak. Çünkü söz verdik ve sözümüzün esiri olduğumuzun bilinciyle, dağlarda roman ve tarih tadında yaşamaya devam ediyoruz....

Evet daha anlatacaklarıma yeni başladım. Asıl anlatacaklarıma ise henüz sıra gelmedi. Ondan nokta koymuyoruz, noktası yok dağ yaşamının, sınırsız bir özgürlük tebess m d r çünkü...
